

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regale Sacerdotium Romano Pontifici Assertum

Sfondrati, Celestino

[Sankt Gallen], 1684

Liber II. Propositio Parisiensis II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63125](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63125)

LIBER II. PROPOSITIO II.

Conciliorum Oecumenicis magnam inesse auctoritatem, magnamque veneracionem deberi, & Ecclesia ipsa agnovit, suoque exemplo professa est, & nemo fidelium, nisi temerarius negavit, sic tamen, ut Pontifici Romano & Vicario Christi sua prærogativa salva sit, & potestas omni Conilio superior; Illi enim, non Conilio dictum est: *Super te adificabo Ecclesiam meam.* Illi: *Tibi dabo claves Regni Cælorum.* Illi soli: *Pascœ oves meas:* non has aut illas, sed meas, hoc est, omnes. Hanc majorem Conciliis potestatem sacræ paginæ, hanc omnium Conciliorum exempla, & continua Ecclesiæ praxis, hanc SS. Patrum una conspiransque sententia, & ipsa Ecclesia Gallicana aliquoties & palam testata est, ut adeo negari à nemine possit, nisi qui priùs omnia illa negare, quæ in Ecclesia venerationi sunt, sibique ipsi & sacræ antiquitati vim inferre paratus sit.

§. I.

*Quid Concilium Generale seu Oecumenicum,
et quæ ad tale Concilium requisita.*

Summaria.

1. *Quid Concilium Generale?*
2. *Quæ illius conditiones.*

I.

Oncilium Generale nihil aliud est, quam Conventus Præsulum Ecclesiæque Pastorum, legitimâ auctoritate indictus, factus, confirmatusque, ad majora fidei & religionis finienda negotia: sicut enim ob publicas communesque omnium civium & Republicæ necessitates convocantur à Principe comitia generalia, sic cùm fidei, quæ omnium Christianorum commune est bonum, periculum & bellum impendet, omnium Ecclesiarum Pastores evocantur, communem causam communi voto acturi. Cùm enim in corpore humano ex conflictu qualitatum, humorumque corruptione oporteat aliquando, immo sàpe morbos existere, ita, & multò magis, in corpore Ecclesiæ politico, ubi non corpora, sed animæ laborant, & quod pejus est, amantur morbi, ac remedia fastidio & horrore sunt. Cùm ergo oportuerit in Ecclesia hæreses esse, pastoribus & Vicario Christi præsertim data est cura, ne quid in fide turbaretur, cui enim potius quam medico morbos, gubernatori navem, pastoribus oves committeret Deus? his enim ignorantia aut affectu in errorem abductis, quis aliis Ecclesiam & fideles duceret? *Quod si sal, inquit Christus, evanuerit, in quo salietur?* In quem locum D. Augustinus

Mm 2

Augustinus

gustinus l.1. de serm. Dom. in monte. Si vos, per quos condendi quodammodo sunt populi, metu persecutionum temporalium amiseris regnum cœlorum, querunt homines per quos à nobis error afferatur, cum vos elegerit Deus per quos errorem afferet ceterorum? Sicut ergo tota Ecclesia in iis, quæ ad fidem spectant, errare non potest, ita & multò minus, totius Ecclesiæ Doctores, qui Ecclesiam in Concilio universali repræsentant: alioquin oporteret Magistros à discipulis, Pastores ab ovibus, aurigam ab equis regi, corrigi, quo nihil absurdius dici potest, & tamen dicendum esset datâ Ecclesiæ infallibilitate (quam Græci anamarthesian vocant) & negatâ Pastoribus. Hic tamen cum non omnes in Concilium convenire possint (quis enim fideles in tereâ pasceret Pastoribus prœculavocatis?) hoc ipsum privilegium non errandi præsentibus Concilio à Christo concessum est dicente: *Ubicunque fuerint duo vel tres in nomine meo congregati, ibi sum in medio eorum. Matth. 18.*

II. Conditiones verò ad Concilium universale necessarias communiter DD. has statuunt.

Prima; Ut summum Pontificis mandato vel approbatione fiat, & Patres ad Concilium convocentur. c.1.2. & seqq. d.17. quod vidimus in primis quatuor Conciliis observatum etiam esse, quæ B. Gregorius eadem veneratione quam Evangelia prosequebatur, ut habetur in c. scit. d.15. De Concilio Nicæno primo patet ex præfatione ad Canones Concilii Nicæni, & præfatione ad ipsum Concilium ex S. Isidoro, & epistola synodali ad Sylvestrum Papam l.4. Concilii Nicæni, quæ videripossunt T.1. Concilior. Veneta editionis.

Secunda Conditio est, ut Concilio Pontifex per se vel suos Legatos interficit. c.2. & 6. d.17. Primo Nicæno nomine Sylvestri Papæ interfuerunt Osius Episcopus Cordubensis, Macarius Episcopus Hierosolymitanus, Victor & Vincentius Presbyteri Romani, ut habetur in epistola Synodali ipsius Concilii, *Nobis f.569. Tomi I. Concilior.* Concilio Constantinopolitano primo non interfuit quidem, multòque minus per se sirosque Legatos præsedit Damasus Papa, quod Patres Romam ad aliud Concilium evocasset, ut patet ex epistola ab iisdem ad Damasum scripta, & actis Concilii Constantinopolitani inserta: confirmatum tamen à Damaso fuisse, immo ejus jussu & Theodosii dictum colligitur ex sexta Synodo

Constan-

Constantinopolitana. *Act. 18. post subscriptiones PP nobis f. 362 col 2.*
 Et videri potest Baronius ad annum **CCCLXXXI**. Concilio Ephesino
 præsedit per suum Legatum S. Cyrillum, Cælestinus Papa, ut con-
 stat ex hujus ad *Cyrrillum epistola Tomo I. Concilii Ephesini cap. 16.*
 & tres alios Legatos ad Concilium missos, Arcadium videlicet. Proje-
 ctum & Philippum, qui tempestatibus jactati sub finem Concilii
Ephesum appulerunt, ut habetur Tom. 2. Concilii Ephes. c. 13. Con-
 cilio Chalcedonensi per Legatos Paschasi, Lucentium, Bonifaci-
 um & Basilium præfuit Leo Papa, ut videre est in omnibus Concilii
 actibus, præsertim *Actione 3.*

Tertia conditio est, ut evocatio Episcoporum sit generalis, nec
 ullus Episcopus, ex quacunque orbis parte adveniat, excludatur,
 altoqui Concilium non erit generale, sed tantum provinciale, vel
 nationale, &c. colligitur etiam ex *c. 9. d. 19.* & ratio est præter al-
 legatam, quia ad Concilium Provinciale ab Archiepiscopo omnes
 Episcopi totius Provinciae vocandi sunt. *d. 18. per totum*; ergo ad
 Concilium universale Episcopi totius orbis, cum Papa dicatur
 Archiepiscopus orbis. *d. 25. in fin. ejusque Provincia sit totus mun-
 dus: accedit, quod omnes tangit, ab omnibus approbandum esse.*
dereg. f. in 6. causa vero fidei & Religionis omnes tangit, ergo
 omnibus vocatis, sed non comparentibus auctoritas definiendi
 penes præsentes est, *juxta promissum Christi Matth. 18. Ubisunt duo
 vel tres in nomine meo congregati, ibi sum in medio eorum.* Non ergo
 numerus Episcoporum Concilium generale facit, sed jus omnibus fa-
 ctem, & saltem, ut ex majori parte Christianarum Provinciarum
 aliqui adveniant, omnes enim convenire res est impossibilis, nec
 credi debet voluisse Christum auctoritatem Ecclesiæ necessariam
 ad easum eventumque impossibilem adstringere; & idem licet
 Concilium Carthaginense nationale tempore D. Augustini Epi-
 scopos *217.* numeraverit, Concilium vero Constantinopolitanum
 primum *150.* hoc generale fuit, non illud: & ad Concilia in Ori-
 entem habita pauci Occidentalium, sicut ex adverso ad Concilia Occi-
 dentis pauci Orientalium convenire, nec minus tamen consensu
 omnium universalia habita sunt. Vide *S. Antonin. 3. p. T. 23. §. 7.*

& Bellarm. *de Concil. cap. 17.*

§. II.

Origo, Necessitas, Commoda & Incommoda
Concilii Oecumenici & universalis.

Summaria.

1. Necessitas Conciliorum multis modis probata.
2. Eorumque Commoda.
3. Incommoda.

I.

Ocuit Albertus Pighius de Hierarchy Ecclesiastica l.6. Concilia universalia iuris humani tantum esse, Bellarminus verò iuris Divini. Nos Divino & Naturali iure Concilia aliqua instituta & præcepta esse credimus; sicut enim oportet esse Scandala & hæreses in Ecclesia Christi Matth. 18. ad Corinth. 1. Ita oportuit judicium aliquod & cathedram constitui, ubi hæreses sinirentur, & scandalis remedium esset; id vero in Conciliis præstatur: quanavis enim summa occidenti auctoritas stet penes Pontificem, hic tamen nec debet, nec potest in causis fidei sententiam præcipitare, suoque judicio fidere tot morbis obnoxio, sed maximâ quâ potest industriâ multorumque consilio rem examinare, & tunc expletis omnibus diligentia humanae numeris sententiam ferre, præterim si Pontificis auctoritas ipsa impugnetur, ut in ultimis Lutheri & Calvini hæresibus, nunquam solus hæreticis fidem faciet, & ideo omnium sæculorum praxis habuit, ut in rebus arduis magnique momentu Concilia vocarentur, sanctique Patres eorum necessitatē sâpe testati sunt. S. Aug. lib. 4. contra duas epistolas Pelagianor. c. 12. S. Isidor. in prefat. Concil. Idem S. Aug. l. 1. de Bapt. contra Donatist. c. 18. S. Cypr. l. 2. epist. 1. ad Stephanum, & denique Concilium Tolet. XI. in ipsa prelatione, & habetur Tom. 3. Concilior. cujus necessitatis luculentum exemplum dedit Concilium Constantiense, quo 30. annorum schisma & summa rerum confusio tandem extincta est, nunquam extra Concilium extinguenda. Quod si Concilia sunt necessaria, hoc ipso erunt jure

jure Divino & Naturali instituta, quæ in necessariis non deficiunt. Ipse naturalis instinctus, cum in dubiis arduisque versamur, ad plurimum opem & consilia nos vertit, & imprudentiae notaretur, qui sui fiducia solus nulloque comite viam multis periculis obsecram ingredieretur. Hoc ipsum docuit Innocentius in c. 3. d. 20. Si omnibus inspectis, inquit, unus questionis qualitas non lucide investigatur, seniores provincias congrega, & eos interroga; facilius namque invenitur, quod à pluribus senioribus queritur; verus enim re promissor Dominus ait: Si duo vel tres ex vobis convenerunt super terram in nomine meo, de omni re, quamcunque petierint, sicut illis à Patre meo. Et Cœlestinus III. c. 21. de Off. & Potest. Jud. del. Illa fuit antiqua Apostolica sedis provisio, ut hujusmodi causarum recognitiones duobus quam uni, tribus quam duobus libentius delegaret, cum sicut canones attestantur, integrum sit judicium quod plurimorum sententiis confirmatur. In ipso homine natura senatum aliquem & synodum expressit, in qua sensus referunt, intellectus judicat, voluntas imperat causamque decidit. Ipse DEUS cœlo terraque conditis, ubi ad luminis creationem pervenit, rem videt tanti pretii tantique impendii, & DEO aliquando tot curas & negotia facturam, suffragiis velut in Concilio initis, Faciamus, inquit, hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Gen. I. Vide Ruper. in hunc locum.

In lege Mosaica decidendis gravissimis causis senatus quidam seu Concilium constitutum fuerat, quod Synedrion vel Sanedrim vocabant, constabatque septuaginta viris partim sacerdotibus, partim etiam ex quavis tribu, primaris viris, summo Pontifice omnibus praesidente. De quo vide Sigonium l. 6. de Rep. Heb. c. 7. In hoc Concilio ius & sententia illis causis dicebatur, quæ apud inferiores judices finiri non poterant, proposita capitis pœnâ, non parentibus. Dissidentibus judicio & sacerdote, hujus ultimum & præcipuum suffragium, immo judicium erat, à quo appellari non poterat, ut habetur Deut. c. 21. v. 5. ubi: Accedentesque sacerdotes filii Levi, quos elegerit Dominus Deus tuus, ut ministrent ei, & ad verbum eorum omne negotium, & quidquid mundum vel immundum est, finietur. Et Deut. 17. v. 8. Si difficile & ambiguum apud te judicium esse perspexeris, inter sanguinem & sanguinem causam & causam, lepram & lepram, & iudicium intra portas tuas videris verba variari, surge & ascende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus, veniesque ad sacerdotes Levitici generis, & ad iudicem, qui fuerit illo tempore, quaresque ab eis, qui indicabunt tibi iudicium.

verbi-

veritatem, & facies quodcunque dixerint, qui præsunt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te, sequerisque sententiam eorum, nec declinabis ad dextram neque ad sinistram: qui autem superbierit nolens obediens sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Deo tuo, & Decreto judicis morietur homo ille. Ubi nota Abulensem ad hunc locum scribere, summum Pontificem vocari hic Judicem, quod ipse solus in Concilio, auditio aliorum judicio proferret sententiam: sic Caiphas in Christum Joan. 11. v. 50. Ananus Pontifex in Jacobum fratrem Domini sententiam dixit, teste Josepho Ioh. 20. c. 8. fuisse enim sacerdotes non in causis tantum sacris, sed etiam civilibus judices, testantur Josephus l. 2. cont. Apionem. & disertè Ezech. c. 44. v. 24. ubi: Populum meum docebunt, quid sit inter sanctum & pollutum, & inter mundum & immundum ostendent eis; & cum fuerit controversia, stabunt in iudicis meis, & judicabunt.

Apud Romanos tanta fuit Augurum dignitas, (nam & ipsi sacra procurabant) ut de illis Cicero l. 3. de Legib. Quæque Augur injusta, nefasta, vitiosa, dira dixerit, irrita, infestaque sunto, quique non paruerit, capitale esto. Et idem Cicero pro domo sua ad Pontifices: Iltos & religionibus Deorum & summa Republica à Majoribus praefectos esse.

De Pontifice Maximo Romanorum Zosimus apud Thomam Dempsterum l. 3. Antiquit. c. 21. Unus Pontificum omnium supremus erat, qui & Maximus dicebatur, quod maximarum rerum, que ad sacra & Religionem pertinent, judex esset & vindicta contumacia privatorum & Magistratum. Festus etiam ait, Pontificem maximum judicem, & arbitrum esse rerum divinarum atque humana- rum. Hæc Dempsterus.

De Gallorum Sacerdotibus, quos Druidas vocant, hæc scribit Cæsar l. 6. belli Gallici, Illi rebus divinis intersunt, sacrificia publica & privata procurant, Religiones interpretantur, de omnibus ferè controversiis publicis privatisque constituant: & si quod est admissum facinus, si cades facta, si de hereditate, si de finibus controversia est, iidem decernunt; præmia pœnasque constituant: si quis aut privatis aut publicis eorum decreto non stetit, sacrificiis interdicunt: hec pœna apud eos est gravissima: quibus ita interdictum, ii numero impiorum & sceleratorum habentur; iis omnes decedunt: aditum illorum sermo- nemque

nemoque defugiunt: neque iis poteribus jus redditur, neque honor nullus communicatur: His autem omnibus Druidibus praest unus, qui summa inter eos habet auctoritatem. In certo anni tempore in finibus Carnutum, quaregion totius Galliae media habetur, considerante in loco consecratio: hic omnes undique, que controversias habent, conveniunt, eorumque judicis decretisque parent; neque tributa una cum reliquis pendunt, omniumque rerum habent immunitatem, &c.

De Sacerdotibus Aegyptiis Strabo l. 17. de Meroitarum moribus: In Meroë diem primum orationem sacerdoctes obtinebant, que tantam auctoritatem habebant, ut nonnunquam missio nuntio mortem Regis impetrarent, & pro eo alium faciebant.

Eadem tercē de Aegyptiis l. 14. Variar. 34. de Persis Eusebius in Chronico. De Atheniensibus & Areopagitis Josephus l. 14. Antiquit. c. 19. narrant.

Omnium ergo Gentium consensus hanc de rebus maximis judicandi auctoritatē in præsertim divinis sacerdotibus concessam, naturalis, non humani juris esse convincit; humanum enim jus variat, nec apud omnes est idem.

II. Et verò multa esse & magna, quæ à Conciliis proveniunt bona, nemo inficias iverit: à pluribus oculis plura videntur; & quantum multitudo consilii & opinionibus secum pugnans Republicæ nocuit, tantum profuit unita, & in eundem finem conjuncta: hinc ab exordiis Ecclesiæ, usq; in hanc diem, Concilia sepe repetita hæreses & schismata profligantur, felici semper eventu, esto enim non semper devictis hæreticis, at semper confirmatis Catholicis, munitâ veritate, paratisque contra serpentem luem remediis, nam & medicinæ pars & officium est lecari, quod sanatio non potest. Deinde vocatis ex toto orbe pastoribus, facile & in promptu est, quæ singulis Provinciis conducat primum scire, deinde etiam decernere, obfuturis utique remedii, si eadem singulis applicentur; nec enim quod Italiæ, hoc Germaniæ, hoc Galliæ proderit, cum non minus varia sit morum quam corporum complexio. Denique ab omnibus statuta obstinatum etiam animum frangunt, facilius minorique verecundiâ omnibus cedentem quam paucis, aut saltem publico risu & indignationi exponunt, cum stultissimus sit, qui contra tam multos, tam magnos, tam sanctos sapientésque, & explicandæ veritati à Deo ele-

N

tos

182 Origo, necessitas, commoda & incommoda
eos sapere velit, idque contra expressam Evangelii doctrinam. Inca-
thedra Mosis sederunt Principes & Pharisei, qua ergo dicens faci,
qua vero faciunt, facere nolite, &c. Matthei 23. Eccl. Qui vos audi,
me audiat. Qui vos spernit, me spernit. Luc. 10.

III. Sunt tamen conciliis sua etiam incommoda, praesertim cum
huius frequentia: nec expeditat semel decisa, & tot miraculorum, Marti-
tyrum, Confessorumque testimonii confirmata in dubium iterum
& examen vocare, quo nomine non à SS. Patribus tantum, sed etiam
ethnicis male audit Constantius, inter quos Ammianus Marcellinus
lib. 21, hæc scribit: *Christianam Religionem absolutam & simplicem
an la superstitione confundens: in qua scrutanda perplexus, quamquam
componendi gratia excitavit dissidia plurima, qua progressa fuisse aluit
concertatio ueborum, ut catervis Antistitum iumentis publicis ultra
cirroque discordantibus per Synodos, quas appellant, dum rursum omnem
ad suum conatur trahere arbitrium, rei uebicularia succidere nervos.*
V. Gregor. Nazianzen. epist. 55, ad Procopium, ubi scribit: *Nunquam
sine periculo & offensione sacerdotum haberi Conventus.* Et in eadem
epistola: *Ego, inquit, si vera dicere oportet, ita omnia Episcoporum
Concilium fugio, quoniam nullum Concilium letum, fastumque, nec
quod depulsionem malorum potius, quam accessionem & incrementum
habuerit, vidi. Axioma est Astronomicum, sed nec minus politicum:
Adunationem Planetarum nunquam fuisse bonam.*

Raro est multitudo sine opinionum varietate, & hæc sine discor-
dia, quæ in rebus fidei pernicioſissima, cum fides nec opinione, sed
dubium admittat. Quas turbas Basileensia Concilium, & Pisaniū in Eb-
clesiam concitârunt? quot à Principibus, ab Episcopis, ab bello, à peste
difficultates excitatae? quot cum Regibus & Imperatore suscepta,
de loco, de modo, de translatione concertationes, exutæ in offensas
animorum, nisi prudentia & Deus præseruit obstitissent? & Concilium
tandem absolutis, quot iterum promulgationi objectæ remora, calum-
nia, exceptiones? nec propter ea tamè expugnatæ hereses, sed potius
materia & occasio mendaciis data, ut non immetit Clemens VII.
Carolo Imperatori Concilium urgenti rescriperit: *Multos Purpur-
torum credidisse Concilium haud profuturum. Profuit enim verò Con-
cilium, sed tot tantæque difficultates sunt illud cognitæ, ut plane appar-
uerit, hoc remedium in extrema, & cum alia non superari conferen-
dum esse.*

Auro

Auro digna sunt, quæ in hancrem Martianus Imperator editio suo inseruit, ad finem actionis terria Chalcedonensis Concilii: Vere impius atq; sacrilegus est, qui post eum sacerdotum sententiam opinioni sua aliquid tractandum relinquit. Extrema quippe dementia est, in medio & perspicuo die commentitium lumen inquirere; quisquis enim post veritatem repartam aliquid ulterius discutit, mendacium querit; nam injuriam facit iudicio religiosissime Synodi, si quis semel judicata, ac recte disposita, revolvere, & publicè disputare contendit. &c. Videatur etiam Lex 4. C. de summa Trinitate.

§. III.

Quando haec quæstio de superioritate Concilii supra Pontificem agitari cœpta, & quas ob causas?

Summaria.

1. Origo hujus Quæstionis ex schismate nata, & partim à Catholicis in Conciliis Parisiensi, Pisano, Constantinopolitano, Basileensi producta, partim à Lutheranis.
2. Sed varias ob causas, aliis publicum, aliis priuatum lucrum spectantibus.

I.

Bebenter in rerum causas inquirimus, ea enim agendi ratio jam passum inolevit, ut aliud homines ostendant, aliud agant, pulcherrimâ rerum facie fœdissimoque recessu, & cortice plerumque oculos fallente. Qui Concilium Pontifici Max. præferunt, Religionem, correctionem abusuum, fidei causam, & alia multa dictu audituque pulcherrima prætexunt; sed an ex vero, à principiis ipsis intellige.

Videretur huic quæstioni initium occasionemque in primis dedisse obstinatura illud schisma, quod post mortem Gregorii XI.

N. 2 Anno

.c. 2 .c. 22. T. vii. fol. 22. v. p. 2. mun. 2. A. 2. V. (e)

Anno MCCCCLXXVIII. tenuit usque in MCCCCXVII. tribus subinde Pontificibus Romanam sedem occupantibus; tunc enim sepe multumque agitatum desigendis Pontificiæ auctorati limitibus, cuius ambitione Ecclesia fidelisque discordius peribant; anno enim MCCCXCIV. agente Carolo VI. Francorum Rege, Concilium Panis habitum, quo Petrus de Luna, Benedictus XIII appellatus, natione Aragonius. Papatu ejectus, nullo ramen exitu. Spondanus ad hunc annum. Non multò post, Anno videlicet MCCCCIX. Benedicto abire Pontificatu recusante, schismati extinguedo Concilium Pisis a Cardinalibus indictum, qui datis ad varias provincias litteris Patres ad Concilium evocarunt: litteris adjunctæ conclusiones quædam, ab universitatibus Parisiensi & Bononiensi conceperæ, quarum haec lumina: Tertii Gregorii & Benedicti ex debito charitatis pastoralisque officiis jure, quod habebant ad Pontificatum, cedere, ne in tanto Ecclesiæ quatore & fidelium clade plus dignitatis sua quam publico bono studere videarentur: idque multo magis, quod voto & juramento se obligassent; suscarent, hoc ipso tanquam schismatis auctores heresiisque suspectos, & malorum scandalorumque ac contentionum duces sub concilio & Ecclesiæ iudicium & poenaem cadere, ab eaque defensum posse: teneri vero fideles omnes ab eorum obedientia cultique cessare, ne si obedire alterius pergant, in schisma consentire videantur. Videri possunt haec conclusiones sigillatim apud Theodosium de Niem l. 3. schismatis c. 38. & habentur apud Severinum Binum Tomo 3. Concilior p. 2. in notis ad Concilium Pisan. Patres verò ubi Pisas convenerunt, Gregorio & Benedicto in Concilium citatis, nec comparentibus, sententiam dicunt, admittuntque Pontificatum tanquam heresiinctis & notoriè schismaticis: à Cardinalibus deinde electus est Petrus de Candia, & Alexandri VI. nomen impositum. Nec tamen hac electione direptum certamen, sed potius auctum, novo Duce novoque manipulo in aciem eductis. (a) Secutum est Concilium Constantiense Anno MCCCCXIV. quo schismati finis impositus, & Sess. 4. & 5. definitum, Concilium universalis in casu schismatis dubio Pontifici imperare & leges ac penas statuere posse, quod Anno MCCCCXXXI. in Concilio Lalileenensi post a repetitum Sess. 13. Anno MDX. bello inter Julium II. & Ludovicum XII. accusatio Turonis in Gallia conventus Episcoporum habitus, & Pontifex Julius ad Concilium vocatus, quod Pisis primum, deinde Mediolani coactum

(a) V.S. Antoninum 3, p. summae historiae. T. 22. c. 5. §. 2.

coactum; execrationi omnibus fuit, teste Guicciardino l. 9. in fin. & postea dissolutum, opposito Concilio Lateranensi a Julio inchoato, finitoque per Leonem X. in quo etiam auctoritas Papae supra Concilium definita est; *Sessi⁹. mense ⁊ māj⁹. sed usq; mār⁹. bīcōlō*
 Anno MDXVII. Emerxit Lutherus, variisque erroribus Ecclesiam turbavit, dictaque illi die, & causa Cicerano Cardinali commissā, prīmō ab hoc tanquam iudice suspecto, tum a Papa male conscio ad Papam melius edoctum, deinde a Papa ad Concilium provocavit; postea ubi hoc coactum vidit, de Concilio ad scripturam, & ab hac ad criteria spiritumque & iustitiam privatum, hoc est, ad se ipsum appellavit, librumque edidit, cuius summa: *Nihil opus esse Concilii*: quo libro canones Concilii Nicæni scēnum, stramen, lignum, stipulas vocat, ut omnino apparuerit Concilium ab eō moræ, non veritatis causa fuisse appellatum. Anno MDLII. Apparuerunt in Tridentino Concilio Oratores Duci Saxonie, qui inter alia quarto loco postulārunt, ut Tridentini Patres ante omnia ad normam Constantiensis p. & Basileensis Conciliorum declararent, Pontificem hius, quæ ad fidem moresque pertinent, Concilio subesse. (a) Ludovicus Imperator à sententia Joannis XXII. ad futurum Concilium provocavit, Anno MCCXXIV. verba provocationis sunt: *Ad productum Generale Concilium appellamus, quod instanter, cum instantia repetita, loco tuto nobis & nostris convocari petimus & congregari, &c.* (b) *Sub illa q[uod]a ratione dicitur quod*

II. Ex dictis facile constabit, pro diversis animorum affectibus diversas quoque fuisse causas Pontificem Concilio submittendi; qui enim bonum publicum & Religionem spectabant, contenti erant intra necessitatem Concilium præferre, hoc est, in causa schismatis dubique Pontificis; hec in Conciliis Pilano & Constantinopolitano factum. Quibus vero non tam publicum quam proprium privatumque lucrum cordi erat, quique non tam Ecclesiæ periculo quam suo cavebant, simelicter & ex ea publicam schismatis causam Concilium præponebant, noto Politicus arcano, quibus in præsentibus extremisque malis dilatio remedium est, periculum aut avertente morā, aut differente. Ergo quemadmodum

N n 3 & aram

(a) V. Pallavic. in hist. Concilii l. 22. c. 15. n. 12.

(b) V. Azor. ad hunc Annū, & Spondan.

& aram innocens & reustenent, sed hic ptenatum metu, ille Religio-
nis studio ; sic etiam non eadem omnibus causa fuit Concilium an-
te Pontificem habendi, multis videlicet futurum potius judicem & dissi-
cile proditurum elegantibus, quæ in præsentem paratimque ; sicut
sibi suæque causa fiderent, & publicum bonum privato præhaberent,
nunquam Concilium cum Papa, hoc est regnum cum Principe, caput
cum corpore, ovæque cum pastore colliderent, & schismati causam
darent, quod certissime timendum est. Si Concilium Papæ indubitate
certoque opposnas, eodem postea officio cum Concilio pugnaturus,
qui cum Papa ; quod in Protestantibus manifestum fuit appellari
runtii, ut dicebant, ab injustissimo violentissimoque judicio Pontificis
ad liberum, Christianum, legitimum, & in Spiritu Sancto congrega-
tum Concilium ; sed nagerunt Tridentinum Concilium liberum
fuisse, legitimum, & in Spiritu Sancto congregatum, negabunt
que deinceps omnia, quæ illis non sayerint, exemplo videlicet illius
laqueo damnati, qui gratiam à judice petiit arborem eligendi
quæ placeret, sed nulla placuit. Quisquis ergo Concilium optat,
ut Pontificis sententiam evadat, eodem pacto Concilio eludet, aut
mille modis ne conveniat impedito, aut mille exceptionibus, ne legit-
imum videatur, impugnato, aut denique non recepto. Exempla præter
Tridentinum sunt in Conciliis Lateranensi ultimo & Florentino.
Quis Principum, immo quis Episcoporum patiaritur à suis contentis
ad Comitia aut Synodos appellari ? & si appelletur, non continuo di-
cat, moram & dilationem quæri in alia cause, turbareque Rmpubli-
cam ? Idem, multoque magis de Pontifice Max., dicas, cui Ecclesia
comissa est, non ipse commissus Ecclesiæ ; neque enim à Christo
dictum est Petro ; *Edificabo petram super Petram*, sed Ecclesiam
super Petram, & Cœnacum.

(a) V. Litteraria in his Conciliis l. c. 12. art. 1.
(b) V. Vota. qd pñc. Auctor. qd. Sponsa.

§. IV.

**Summum Pontificem supra Concilium esse ex J.S.
Litteris probatur.**

Summaria.

1. *Expeditor celebris locus Deut. 17.*
2. *Et Matth. 16.*
3. *Luc. 22.*
4. *Ioann. ult.*
5. *Auctor. 151*
6. *Scripturam semper Pontifici, nunquam Concilio Primatum
deferre.*

Primus locus est *Deut. 17.* jam a nobis expensus §. 2. ubi licet expressa mentio magni Concilii Sanedrim fiat, ad quod causæ dubiæ & inextricabiles referri debeant, ut tamen intelligas ultimum judicium, & quo causa finietur, non Concilium otius, sed summi Sacerdotis fuisse, adjungitur. *Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis Imperio, qui eo tempore ministri Domino Deo tuo, & decreto iudicis, morietur homo ille.* Ubi vides non dici: *Qui autem superbierit, nolens obedire Concilii vel sacerdotum imperio, sed Sacerdotis imperio,* penes quem summa erat adiutorias decidendi. Ad hunc celebrem locum *Deuteronomi* intelligendum notentur sequentia.

Primo fuisse septuaginta Judices in loco Sanctuarii, qui erant de Consistorio, quod vocabatur Domus Judicij: hi vero amitebant summo Sacerdoti iudicanti, non solum ut Consiliarii, sed etiam ut habentes potestatem iudicandi, quemadmodum & Episcopi in Concilis, qui non tantum consulunt, sed vere decidunt,

ut Ba-

288 Summum Pontificem supra Concilium esse

ut patet ex eorum forma subscribendi, & ideo in litte 2, ubi noster habet: *Indicabunt tibi iudicij veritatem: Septuaginta vertunt: Annuntiabunt tibi iudicium.* Vide Abul. in hunc locum q. 4.

Notandum 2. Summum sacerdotem solum nomine & consensu omnium tulisse sententiam tanquam Praesidem Concilii: quemadmodum in Conciliis videmus, Legatos summorum Pontificis nomine etiam ex suffragiis Patrum decreta statuere & pronuntiare. Abul. cit. q. 4.

Notandum 3. Præcipuas tamen in Concilio judicandi partes ad summum Pontificem pertinuisse, non tantum quod ipse sententiam proferret, sed etiam quodd scissis in diversas sententias partibus ea prevaleret, cui Pontifex accederet, nec posset Concilium contra illum prævalere, quod ex multis patet, nam, ut diximus, Pontifex nomine omnium sententiam dicebat: nunquam verò sententiam diceret, quam improbareret: eratque hoc Concilium ultimum tribunal à quo, ut ex verbis patet, non dabatur appellatio: lis autem finiri non potuisset, nisi ex Pontificis sententia; quis enim alias discordantes, at pares numero componeret, maximè cum Pontificis suffragium multis aliis æquivaleret? Et ideo in littera summi Pontificis semper est mentio: *Facies quocunque dixerint qui præsunt loco, quem elegerit Dominus.* (hi erant summi Sacerdotes) & docuerint te juxta legem ejus, sequentesque sententiam eorum, nec declinabis ad dextram neque ad sinistram. Qui autem superbierat, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui cōtempore ministrat Domino DEO tuo, morietur homo ille. Ubi vides, summam iudicandi potestatem summis sacerdotibus describi, qui in officium Pontificale sibi succedebant. Quod expresse dicitur *Num. 27. v. 21. Pro hoc si quid agendum, Eleazar Sacerdos consuleat Dominum: ad verbum eius ingredietur & egredietur ipse Iosue*, & omnes filii Israël cumeo, & cetera multitudo.

Notandum 4. Solus summi Sacerdotis fuisse, siquid in lege expressum non esset, Deum & Oraculum consulere, quod fiebat vel per Prophetam, sine quo Sacerdos Magnus teste Josepho apud Apulensem hic q. 4. nunquam pronuntiabat: vel per Oraculum, Deo ex Sanduario (quod soli Pontifici aditus patebat, *Levit. 16.*) responsum ad quæsita reddente: vel denique per rationale *Urim & Tummim*, quæ vestis erat summi Sacerdotis gemmata, quâ pectus vela-

69 14

velabat, habebatque magnis literis hæc duo verba inscripta: *Doctrina & veritas.* Et quia ex hac veste Oracula fundebantur, græcè vocatur *Lōgion*, quasi dicas vestem sermocinantem; sciendum enim est, summum Pontificem per hanc vestem pectoralem solitum fuisse Deum in dubiis consulere, ab eoque responsa accipere, ex quorum præscripto populo ius & sententiam dicebat, ut patet *Exod. 28. n. 30.* *Es gestabit iudicium filiorum Israël in pectori suo in conspectu Domini semper.* Quamvis Interpretes de modo Oraculi dubitent. Alienima volunt fuisse adamantem limpidissimum, qui populo scelere aliquo impatiato, colore fusco tingeretur: si à Deo irato poena aliqua impenaderet, sanguineo ruberet: innocentem populo instar nivis candesceret. Alii dicunt, in gemmis, quæ rationale integebant, velut in speculis Deum per imagines & symbola, quæ fieri vellet adumbrasse. Alii duo parva simulacra Dei vel artificium manu affabre facta, quæ inter sinus pliisque rationalis Sacerdoti responderent. Alii denique ipsas gemmas rationali intextas, per quas Sacerdotem Deus irradiabat, ut aptè ad quæsita responderet, quæ propterea *Urim & Tumim*, hoc est, *doctrina & veritas*, dicebantur, quod doctrina & sententia sacerdotis verissima esset. Quâ ratione apud Ægyptios summus Sacerdos imaginem veritatis in sapphiro sculptam ad pectus è collo gestabat teste *Æliano I, 14. c. 34.*

Notandum 5. Judicem, cuius in hoc textu *Deut. 17.* aliquoties fit mentio, fuisse aut ipsum summum sacerdotem, aut ejus Vicarium, à quo ad ipsum Pontificem appellatio non dabatur: *Interdum enim, inquit Abulensis in hunc locum q. 5. Summo Sacerdote occupato, aut aliás absente Vicarius suus loco ejus proferebat sententiam ex consensu aliorum Judicum, id est, Seniorum de domo Concilii sive iudicii, & tunc si aliquis non obediret Decreto ejus, mori debebat, cum non esset alius judex superior.*

Notandum 6. Illa verba quæ in nostra vulgata habentur: *Et doceverint te iuxta legem ejus, intelligenda esse assertivè, hoc est, sententiae & iudicio sacerdotis acquiescere debent subditæ, & præsupponere, sacerdotum & Pontificum iudicium esse juxta legem Dei, ut habetur Malachia 2. v. 7. Labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requiringent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum est; nisi videlicet manifestissimè constet, sententiam Pontificis cum lege Dei pugnare, alioqui frustraneum & evanidum erit iudicium sacerdotis, si, quoties tibi aut*

○ ○

alteri

290 Summum Pontificem supra Concilium esse
alteri videtur, recusare liceat; cui enim hæc exceptio præstò non erit?
eccur ad sacerdotes & Pontificem mittor, si melius mihi quam sacerdo-
ti de sensu & sententia scripturæ legisque divinæ constat? immo alium
judicem constitui oportebit qui de sententia Pontificis ferat decernat-
que, an ea juxta vel contra legem Dei sit dicta; & de hoc judice
non minus quam Pontifice dubitari poterit, sicque lites erunt immor-
tales & inextinctæ. Quodsi velis tunc solùm obediendum esse sacer-
doti, cum ejus sententia manifestissimè in lege Dei est expressa, repu-
gnas planè verbo Dei apertòque textui & rationi; nam quæ sunt evi-
dētia, non egent judicio & sententiā supremi Magistratū: & scrip-
tura aperte dicit: *Si difficile & ambiguum apud te judicium esse per-
spexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, &c. & ju-
dicum intra portas tuas videris variare sententias, &c.* quæ omnia
ostendunt, voluntatem Dei esse non tantum in rebus apertis & clariè à
Deo præceptis, sed etiam in dubiis standum esse Pontificis iussu & sen-
tentia: & idèò in versione Græca septuaginta sic habetur: *Et cuſto-
dies valde facere juxta omnia quæ fuerint indicata tibi; juxta legem
& juxta judicium quod dicent tibi, facies, &c.* Eodem modo ha-
bent Hebraica & Chaldaica, in quibus non apponitur illa clausula *jux-
ta legem DEI*, sed supponitur & præsumitur, in dubio nihil contra
Dei verbum & legem Pontificis & Concilium judicaturos.

Vides ex hac tenus disputatis, quæ fuerit auctoritas, & quam
multæ prærogativæ in lege Mosaica summi Pontificis supra Con-
cilium; solus nimis Pontifex sanctuarium ingreditur respon-
sum in dubiis à Deo accepturus, solus Oraculum consulit & à
Deo edocetur, solus judicium & veritatem ad pectus gestat, solus
sententiam in Concilio pronuntiat, soli denique summo sacerdo-
ti, non Concilio dicitur: *Qui autem superbierit nolens obedire sacer-
dotis imperio, morte morietur.* Hæc prærogativæ in lege Mosaica
summo Pontifici concessæ, cum non pertinuerint ad leges ceremonia-
les, sed potius ad morales, videlicet unitatem Ecclesiæ, pacem fidelium,
discordias, & schismata vitanda, litésque finiendas, multò magis con-
cedendæ sunt Pontifici Romano in statu legis Evangelicæ, ne di-
camus melius Deum antiquæ quam novæ legi providisse, plus Syn-
agogam quam Ecclesiam, hoc est, plus ancillam quam sponlam
dilexisse.

II, Secun-

II. Secundus locus Scripturæ habetur Matth. 16. ubi cùm Christo Apostolos roganti : *Vos autem quem me esse dicitis?* respondisset Petrus : *Tu es Christus Filius Dei vivi*: subiecit Christus : *Beatus es Simon Bar-jona, quia caro & sanguis non revelavit tibi sed Pater meus qui in cœlis est*: & ego dicotibi, qui aures Petrus. & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam. & Portæ inferi non prævalebunt adversus eam. *Et tibi dabo claves regni cœlorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis : & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cœlis.*

Circa hæc verba Christi ad Petrum, ut ex illis efficax argumentum ducatur, notanda sunt aliqua.

Notandum igitur primo: Christo interrogante : *Vos autem quem me esse dicitis?* reliquos Apostolos tacuisse, & velut quid responderent hæsitasse; quamvis enim ante hanc Petri confessionem Christum Deum esse credidissent Matth. 14. 33. tot videlicet miraculis & Christi assertione toties edocti, valde tenuem talam rudemque, & velut confusum de hac re conceptum formabant, nesciebantque quâ ratione Christus Filius DEI esset, an videlicet per æternam generationem, consubstantialitatem, aut alio modo; que inadmodum qui Astrologiæ imperitus procul in cœlo stellam aliquam intuetur, scit quidem stellam esse, sed mobilem an fixam, quâ magnitudine, altitudine, situ, motu, influxu, non audet dicere; sic neque Apostoli de Christo. Sed Petrus clarius, distinctius, subtilius à Deo illustratus aliis tacentibus responsum occupat, & animosè constantérque Christum DEI esse Filium unigenitum, Consubstantialem, æternum pronuntiat, & à Christo prolixè laudatur : *Beatus es Simon Bar-jona, quia caro & sanguis non revelavit tibi sed Pater meus qui in cœlis est.* Ex quibus Christi verbis volunt aliqui morem profluxisse, summum Pontificem specialiter *Beatissimum Patrem* compellandi.

Hæc verba : *Tu es Petrus, & super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam*: omnino ad Petrum spectare, qui propterea Petrus Ecclesiæ nominatur, quia ejus Pastor & Rector universalis est constitutus; hoc enim conceptus ipse literalis evidenter ostendit, Christo semper ad Petrum & de Petro loquente, illique respondentे, ut patet litteram examinanti, habentque omnes versiones; nam Syriaca habet: *Tu es Cepha (petra) & super hanc Cepham adificabo Ecclesiam meam.* Hebraica, quam velut authenticum & autographum Matthæi Evangelium

292 Summum Pontificem supra Concilium esse
edidit Munsterus, eodem modo: *Tu es Cepha, & super hanc Cepham*
&c. Armenica: *Tu es rupes, & super hanc rupem &c.* Arabica: *Tu*
es saxum, & super illud saxum &c. Æthiopica: *Tu es rupes & super*
hanc rupem fabricabo domum Christianam. Ægyptiaca: *Tu es hic Pe-*
trus, fundabo Ecclesiam meam super hanc Petram. Pe sica: *Tu es*
Sanac (petra) & super hanc Sanac adificabo, &c. Paraphasis Petrica:
Tu es Sanac, id est fundamentum & Judex, &c. (a) Cui ergo latina
versio non scripsit: *Tu es Petra, & super hanc Petram adificabo Eccle-*
siam meam? Quia secuta est Græcam, in qua πέτρος & Petra aquæsa-
xum significant, allusitque ad nomen proprium & appellativum Petri
& Petras. (b) Et ideo omnes SS. PP. Græci Latinique Petrum vo-
cant Petram, crepidinem & fundamentum Ecclesiæ V. Concilium
Chalcedon, *Act. 13.* Athanasium in epist. ad Felicem Papam. Chrylo-
stomum homil. 55. in Matth. Leonem Papam in Anivers. sua Assumpt.
Anacletum epist. 3. c. 3. Cyprianum de unit. Ecclesiæ, & in epist. ad Quin-
tum. & lib. 4 epist. 9. Origen. homil. 5. in Exod. & homil. 6. ad Rom. Hi-
larium lib. 6. de Trinit. Basili. l. 2. de Spiritu S. Ambros. Luc. 5 & serm. 47.
Hieron. in hunc locum Matth. & l. 1. contra Jovinian. & Hierem. 16 &
Ezech. 4. Gregorium l. 4. epist. 32 & 33. l. 3. epist. 37. August. serm. 11.
24. 20. 29 de Sanct. & serm. 124. de Temp. & videatur etiam c. loqui-
tur Dominus 24. q. 1 c. non turbatur 42. q. 1 c. Fidel. d. 50.

Nec obstat quod D. August. l. 1. Retractat. c. 21. aliique Patres
dicant, Petram de qua loquitur Christus, esse fidem & confessio nem
Petri ipsumque Christum, cui velut petrae lapidique angulari Ecclesia
innititur; id enim verissimum est, nec pugnat cum priori & litterali
exceptione; nam & fides & confessio Petri est fundamentum Eccle-
siæ in abstracto, & tanquam ratio ob quam Petrus ejusque successores
sunt facti Primates & Pastores universales Ecclesiæ, à quibus Ecclesia
firmitas, & in vera doctrina constantia tanquam ex certa & infallibili
regula pendent, quem sensum habet Epiphanius l. 2. contra heres. in 59.
Christus. verò longè magis longèque principalius Petra dicitur l. ad
Corinth. 3. c. 10. quia quidquid soliditatis & firmitudinis habet Pe-
trus ejusque successores, totum est ex meritis, gratia & providentia
Christi, cuius Vicarius tantum est Petrus; adeoque quicquid potest
statim

(a) Vide Cornelium ex Petro victore in Annotat. ad Noyum Testamentum.

(b) Vide Dictionarium Scapulæ Græco-latinum.

statis, auctoritatis & soliditatis in vicario est, multò pleniùs & excellētiūs erit in Principali, & propterea S. Thomæ & Theologorum communis est intentia, potestate excellentiæ, quæ fuit in Christo, nec Petro, nec Papæ communicatam fuisse. Eodem pacto licet omnes Apostoli dicantur fundamenta Ecclesiæ *Apoc. 21.* & *ad Ephes. 2.* quia toto orbe terrarum Ecclesiæ fundarunt & instaurarunt, istas isti, alias alii, illisque æquè ac Petro revelata sunt immediate à Dœ fidei & Religionis nostræ mysteria, quæ voce & scriptis ubique terrarum docendo Ecclesiæ fundarunt, Petrus tamen specialissimè, magnaque cum prærogativa fundamentum Ecclesiæ à Christo constitutus est, quia & caput erat Apostolici Collegii, & ut Pastor non tantum delegatus ad plenitudinem causarum ut ceteri Apostoli, sed ordinarius, & potestatem suam ad successores transmissurus, sicq; non tantum semel, aut initio Ecclesiæ nascentis, sed semper, & quādū illa duraret, fundamentum in successoribus suis facturus, quod omnes Catholici docent, creduntque. Audi S. Hieronymum *l. 1.* *contra Jovian.* *Licet super omnes Apostolos ex aequo Ecclesia fortitudo solidetur, tamen propterea inter duodecim unus eligitur, ut schismatis tollatur occasio.* Et plane æquum fuit Petro ante alios Apostolos Christi divinitatē tam promptè constantēque testanti majorem etiam quā illis potestatem concedi, ut ipsa Christi verba ostendunt Petrum tantum allocutus, & omnia in illius laudem, fidem & remunerationem flectentis.

Nolandum 3. Hanc Petri dignitatem, summiq; Pontificis munus non fuisse cum ipso Petro extintum, sed ad ejus successores Romanos Pontifices dimanasse, quod est de fide, & in Concilio Constantiensi *eff. 8. 15. & 27.* definitum, traduntque omnes SS. Patres, ut videre est apud Bellarm. *l. 2. de S. Pontif. Suar. de fide d. 10.* & ex perpetua summorum Pontificum successione constat, de qua S. Leo *ser. 2. de Anivers. Assumpt sua.* *Manet dispositio veritatis, & B. Petrus in accepta fortitudine Petra perseverans, suscepta Ecclesiæ gubernacula non relinquit, perseverat videl. Petrus & vivit in successoribus suis.* Et ipsa ratio idem evincit; non enim semel tantum & initio constructionis Ecclesia fundamento capite, Pastore indiguit, sed semper multoque magis Christo & Apostolis abeuntibus, gratiā miraculorum restricta, & tanto agmine hæreticis Ecclesiæ, & maximè Romanos Pontifices.

294 Summum Concilium supra Pontificem esse
rifices in currentibus, ut videl. quod eleganter dixit B. Cyprianus *l. i.*
ep. 3. *Gubernatore sublato atrocius atq; violentius circa naufragia*
Ecclesiæ hostis grassetur.

Hicce prænotatis, quæ negari salvâ fide non possunt, facile
jam fuerit ex allegato textu *Matth. 16.* superioritatem Pontificis
Romani supra Concilium ostendere. Romanus Pontifex succes-
sor Petri fundamentum est non unius vel alterius Ecclesiæ, nec
omnium Ecclesiarum sigillatim tantum & sparsim sumptatum,
sed absolutè Ecclesiæ Christi, ergo multò magis Concilii univer-
salis, quod non est propriè, sed repræsentativè tantum Ecclesia
Christi; quod verò repræsentat, semper minus est repræsentatio
quà tali; si ergo est fundamentum Ecclesiæ & Concilii Romanus
Pontifex, ab hoc Concilium, non ipse à Concilio pendebit, soli-
ditatem & firmitatem in rebus fidei Concilio dabit, non accipiet:
& Concilio nutante, ut olim Ariminense, & Ephesinum secun-
dum, ipse stabit durabitque, ut Petram decet, nisi forte fundamen-
tum aliquod singas, quod non sustentet, sed sustenteretur, quod non
portet, sed portetur, hoc est, fundamentum non fundamentum,
petram non petram, &c.

Si Petrus ipse Concilio assideret, aut alias in Ecclesia versare-
tur, nemo utique negaret, in rebus fidei decidendis illum omni Con-
cilio potiorem fore, nec ullius auctoritatis aut momenti Conventum
futurum, qui Petro contradiceret; idem ergo de summo Pontifice
dicendum est, licet enim non eadem sit persona Inocentii & Petri,
eadem tamen est potestas, auctoritas, sacérque principatus, & uter-
que fundamentum Ecclesiæ.

Quando Christus Petro, ejusque successoribus dixit: *Super*
hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam; vel hoc dixit Petro summo-
que Pontifici ut ab Ecclesia distincto, ejusque capiti, vel Petro ut
Ecclesiam repræsentanti, ita ut promissio tota in Ecclesiam dili-
geretur: si primum, ergo Petrus ejusque successores indepen-
derabant ab Ecclesia & Concilio sunt fundamentum & firmamentum
Ecclesiæ, & Concilium à Papa separatum tantum valebit, quan-
tum domus à fundamento divisa. Si secundum dicas, verba scri-
pturæ apertè torquentur, cùm Christi verba & promissio in solum
Petrum dirigantur: immo & ridiculus evadit sensus, & perinde est,

ac si

ac si dicat Christus: *Fundabo Ecclesiam super Ecclesiam*: quid enim est aliud Petrus repræsentans Ecclesiam, quam ipsa Ecclesia in Petro repræsentata? & quid possit dici à vera ratione & communi loquendi modo alienius, quam Legatum, qui repræsentat Regem, esse fundamentum Regis; aut imaginem Palatii esse fundamentum, cui Palatium imponitur? cùm contrarium potius dicendum sit. Verum quidem est, eam permissionem fuisse non soli Petro factam, sed toti Ecclesiæ, quia sicut fundamentum non est propter se, sed propter dominum; nec Rex propter se, sed propter Regnum; quamvis nec fundamentum à domo pendeat, nec Rex à Regno; ita potestas & sacra Petri Monarchia non est propter Papam, nec in ejus gratiam & utilitatem principaliter instituta, sed Ecclesiæ; sic tamen, ut ab hac non dependeat, & hæc ipsa independentia cedit in Ecclesiæ bonum, sicut independentia Regis à Regno, & Gubernatoris à nautis, & navigantibus istorum salus & emolumentum est: perirent si imperarent: & in hoc sensu verum est, Petrum repræsentasse Ecclesiam, ut optimè animadvertisit D. Aug. *Tr. ult. in Ioann.* & *in Psalm 108.* & *serm. 13 de verb. Domini.* nec aliud voluit ubi scripsit: *Petrum Ecclesiæ figuram gessisse, eamque repræsentasse.* *Tr. 50 in Ioan.* *I. de doctr. Christ. c. 17.* & *de agone Christi c. 30.* Denique animadversandum est, non dixisse Christum: *Tu es Petrus, & te super Ecclesiam adificabo, sed Ecclesiam super te:* jam verò si Concilium prævalet Petro, & istum docet, corrigit, judicat punitq; , Concilium esset Petra, non Petrus; dicendumque esset: *Concilium est Petra, & super hanc Petram ædificabo Vicarium meum.* Volve revolve sacram Paginam, sanctosque Patres quantum voles, nunquam invenies Petrum ædificari super Ecclesiam: claves Ecclesiæ committi super Petrum: Petrum pascentum aut docendum commendari: sed semper contrarium, ut proinde mirari subeat, ubi hanc dicendi phrasin modumque didicerint; *Concilium est supra Papam, hoc est, oves sunt supra Pastorem, discipuli supra Magistrum,* & fundamentum gestatur à domo.

Eandem probandi energiam habent alia verba, quæ sequuntur
Matth. 16. Et tibi dabo claves Regni Cœlorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cœlis. Per claves significatur summa potestas

tum

296 Summum Pontificem supra Concilium esse

tum ordinis tum jurisdictionis in totam Ecclesiam, quam notâ & familiari in Evangelio phrasî *Regnum Cœlorum* Christus vocat, teste B. Gregorio homil. 12. in *Evangel.* Clavibus potestatem significari & dari, habemus *Isata c. 22. Apoc. 3. & 1.* & passim in jure notum est ex l. *Clavibus 74. de contrah. empt.* & §. 45. *Instit. de R. D.* habetque communis usus modusque agendi; cui enim claves horrei vel thesauri traditæ, liberam utique committo potestatem claudendi, aperiendi, excludendi, admittendi, &c. cur enim aliâs traderem? & hæc clavum promissio (nam actualiter traditæ sunt claves Joannis ult. Christo à mortuis regresso) specialiter adeo in Petrum directa est, ut videatur Christus expressis Petri nomine, cognomine, Patre, pronomine demonstrativo, dictione copulativa, aliisq; characteribus, anxie laborâsse, ne alteri videatur claves supremamque potestatem promisisse: *Beatus es*, inquit, *Simon filius Jona, & ego dico tibi, quia tu es Petrus: & tibi dabo clavis Regni Cœlorum, &c.* Quid plus agere aut scribere posset notarius, ut nomen proprium certæ alicujus personæ in instrumento publico exprimeret? & quamvis *Matth. 18. & Joann. 20.* etiam reliquis Apostolis collata fuerit potestas ligandi, solvendi, remittendi que peccata, nunquam tamen commissæ claves regni Cœlorum: ut intelligas, potestatem ligandi & solvendi ad Episcopos aliosque Sacerdotes, limitatètamen, & pro determinatis Ecclesiis pertinere; sed claves totius Regni Cœlorum soli Petro ejusque Successoribus commissas fuisse. Sicut enim aliud est claves ærarii, aliud pecuniam ex æratio habere: illud plenitudinem, hoc portionem tantum potestatis ostendit: Ita aliud est claves habere Regni Cœlorum, aliud potestatem ligandi, solvendi; hoc partem; illud totum significat. Audi beatum Hilarium & expende in *Matth. 16.* *O beatus cœli Janitor, cuius arbitrio claves æterni aditus traduntur: cuius terrestre iudicium præjudicata auctoritas fit in cœlo, ut qua in terris aut ligata sint, aut soluta, statuti ejusdem conditionem obineant & in Cœlo.*

Si ergo Pontifici non Concilio traditæ sunt claves regni cœlorum, major utique potestas aperiendi claudendi penes Pontificem, quâm Concilium est, nec poterit Concilium aperire quod Pontifex clausit; claudere quod aperuit: quomodo enim aperiat claudatque sine clavibus; aut si claves etiam in Pontificem haberet, ostendat, unde acceperit, & ubi Christus dederit Concilio, aut Eccl.

Ecclesiæ claves & auctoritatem in Papam, dixeritque: *Dabo tibi claves in Petrum*; Sicut Petro dixit: *Dabo tibi claves in Ecclesiam, & Regnum Cœlorum*, & consequenter etiam in Concilium; nec enim Concilium majus est Ecclesiæ, quam repræsentat, sicut nec Principis Legatus, aut Procurator, major ipso Principe. Si ergo Papa claves habet Regni Cœlorum & Ecclesiæ, quod nemo Catholicorum negat, sicut de Petro negare non potest, ergo etiam, & multò magis habet claves Concilii, poteritque quod hoc clausit ligavitque, aperire & solvere. Patrum testimonia, quæ huc faciunt, suo & proprio loco dabimus.

III. Tertius locus est Lucæ 22. Ubi sic Petrum Christus alloquitur: *Simon, Simon, ecce Sathanas expetivit, ut cribraret vos, sicut tritum; ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirmas fratres tuos.*

Hic duæ prærogativæ Petri, ejusque successorum Pontificum notantur. Prima, quod pro illo specialiter Christus curat, orat, providetque, ne illius fides deficiat, cum enim jam destinatus esset fundatum, Pastor, caputque Ecclesiæ, major illi cura impenditur, quia illius error & calus in doctrina fidei omnium error & calus esset, nec primâ cathedrâ errante, alia major cathedra esset, quæ primam corrigeret: nec ulla in rectum linea tenderet, obliquâ & inclinante regulâ. Cur vero major esset cura & sollicitudo Christi pro Petro, ut reliquis Apostolis à Satana expetitis, pro hoc solo specialiter & enixius oretur, nisi ab isto magis, quam ab aliis Apostolis Ecclesia & Religio penderet? si Petrus ab Apostolis, Pontifex ab Episcopis & Concilio pendet, & istorum judicium ultima veritatis & fidei regula est; cur non pro ipsis potius, ne deficiant oratur, quam pro Petro? recta enim ratio & prudentia volunt ea plus curari, quæ majoris pretii sunt & momenti, ac ne perdantur, plus custodiri.

Secunda prærogativa illis verbis expressa est, ut Petrus suos fratres, hoc est, fideles omnes conservet, confirmetq; & consequenter etiam Concilia, ea suâ auctoritate congregando, & congregata, si non legitimè procedant, corrigendo, & etiam dissolvendo, ut factum est in Concilio Ephesino 2. Ariminensi, Basileensi &c. Confirmare autem ad eum pertinet, qui majoris auctoritatis,

Pp. & po-

298 Summum Pontificem supra Concilium esse
& potestatis est, ut patet in confirmationibus omnium electionum,
alienationum, testamentorum, &c. Ceterum ne quis putet nostram
hanc esse tantum textus Evangelici explicationem, audiendus est S. Leo
serm. 3. sua Assumpt. Quoniam Diabolus, inquit, omnes exagitare, om-
nes cupiebat elidere, & tamen specialis à Domino Petri cura eligitur, &
proinde Petri proprio supplicatur, tanquam aliorum status certior si
futurus simens Principis victa non fuerit. In Petro ergo omnium for-
titudo munitur, &c. Et B. Theodorus Studites epist. ad Paschalem PP.
Audi Apostolicum caput pastor omnium Christi à Deo electe, clavi-
ger Regni Cœlorum, Petra fidei, super quam edificata est Ecclesia Catho-
lica. Huc ades ab occidente, tibi namque dixit Christus Dens noster:
Tu aliquando conversus confirmā frātres tuos.

Cūm verò hoc duplex privilegium Petro concessum fuerit ob
bonum Ecclesiae, atque ut frātres suos confirmaret, à Sathanā impugna-
tos, & hæc utilitas, immo necessitas Ecclesiae, & impugnatio Sathanā
semper duret, oportuit & illud privilegium in successoribus perpetuari,
perpetuo Duce contra perpetuum hostem instructio; Concilium enim
generale nec semper haberi potest, multisq; modis impeditur, ut in pri-
mitiva Ecclesia, primi trecentis annis: & etiam celebrato quām pluri-
mæ exceptiones opponi possunt, nec quod legitimum fuerit, aliter
quām ex testimonio S. Pontificis constat: adeo ut in quāmcunque
partem te vertas, necessitatem summæ potestatis in Romano Pontifice
negare haud possis. V. circa hunc textum Lucæ Alfonsum Salmeronem
T. 12. Tr. 19. Et Agathonis dogmaticam epist in 6. Universali
synodo recitatam, & instar Oraculi acceptam. A. 4. ubi hunc textum
Lucæ eodem modo, quo nos, Agatho explicavit.

IV. Quartus locus scripturæ Joan. ult. Cum prandisset, inquit
Joannes, dicit Simoni Petro IESUS: Simon Ioannis, diligis me plus his?
dicit ei: etiam Domine, tu scis, quia amo te. Dicō ei: pasce Agnos meos.
Dicit ei iterum: Simon Ioannis diligis me? ait illi: etiam Domine, tu
scis, quia amo te. Dicit ei: pasce Agnos meos. Dicit ei tertio: Simon Io-
annis amas me? Contra statuus est Petrus, quia dixit ei tertio, amas me? O
dixit ei: Domine tu omnia nosti, tu scis quia amo te. Dixit ei: pasce Oves
meas.

Circa hunc locum, ut bene intelligatur, notandum est primi: Hæc
verba Christi: Pasce Oves meas, ad solum Petrum spectare ditrigue,
quibus quæ Matthæi 18. promiserat, actualiter præstat. Cum solo
enim

enim Petro loquitur, solum examinat, responsum à solo accipit, aliósque Apostolos à summa & Monarchicâ potestate excludit, & inter oves Petru commissas ponit, etant enim prælentes Jacobus, Joannes, Thomas, quos cùm Petrus amore vinceret, vicit etiam potestate pascendi que curâ, & ita Catholici omnes & Patres sentiunt.

Notandum est 2. Per illam vocem: *Pasce*: summam potestatem omnémque pascendi curam fuisse commendatam. Actus enim Pastoralis non tantum est præbere cibum; sed etiam ducere, reducere, compellere, abigere, tueri, mederi, secare, &c. & quidquid denique ad procurandas Oves spectat, &c. Immo usitatissimâ phrasî Scripturæ pascere, & præsertim verbum græcum, quo Joannes utitur, significat jurisdictione uti regendo, præsidendo, gubernando, &c. ut patet Isaïæ 44.v. 28. *Qui dico Cyro, Pastor meus es tu.* Et Ezechielis 34. ubi eleganter functiones mystici Pastoris describuntur. Et Psalmo 2. ubi legimus: *Reges eos in virga ferrea:* Græcus & Hebraicus habet: *Pasces eos.* Eodem modo Matthæi 2. ubi noster habet: *Exierit mihi Dux qui regat Populum meum Israel:* Græcus habet: *qui pascat.*

Notandum 3. cùm Christus dicat: *Pasce oves meas,* nec exprimat quas, commisso omnes pascendas: cur enim potius istas, quam illas, cùm nullas in specie notet, aut excipiat? quæ ergo sunt oves Christi, sunt etiam oves Petri, nec illum Pastorem habere possunt, qui Petrum non habent. Audi B. Leonem serm. 3. de assump. sua. De toto, inquit, mundo unus Petrus elititur, qui & universarum gentium vocationi, & omnibus Apostolis, cunctisque Ecclesiæ Patribus præponatur: ut quamvis in populo Dei multi sint Sacerdotes, mulique Pastores, omnes tamen propriè regat Petrus, quos principaliter regit & Christus. Magnum & mirabile, dilectissimi, huic viro consortium potentia sua tribuit divina dignatio, & si quid commune cum eo ceteris voluit esse Principibus, nunquam nisi per ipsum dedit, quidquid alii non negavit. S. Bernardus lib. 3. de considerat. c. 7. Tu, inquit, es, cui claves tradita, cui oves credita sunt. Sunt quidem & alii cœli janitores, & gregum Pastores, sed tu tanto gloriösius, quanto & differentius utrumque præceteris nomen hereditasti. Habent illisibi adsignatos greges singuli singulos, tibi universi crediti, uni unus. Nec modo ovium, sed & Pastorum tu unus omnium Pastor. Unde id probem queris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum sic absoluente & in discretè tota commissa sunt oves? si me amas Petre,

Pp 2

Pasce

300 Summum Pontificem supra Concilium esse

Pasce oves meas. Quas? illius vel illius, populos civitatis aut regionis, aut certi Regni? Oves meas, inquit, Cui non planum, non designasse aliquas sed adsignasse omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nibil. Et forte presentes ceteri condiscipuli erant, cum committens uni, unitatem omnibus commendaret in uno grege & uno pastore secundum illud: Una est columba mea formosa mea, perfecta mea. Ubi unitas, ibi perfectio. Reliqui numeri perfectionem non habent, sed divisionem, recedentes ab unitate, inde est quod alii singuli singulas sortiti sunt plebes, scientes Sacramentum. Denique Jacobus qui videbatur columna Ecclesia, una contentus est Hierosolyma, Petro universitatem cedens. Pulchre vero ibi positus est suscitare semen defuncti fratris, ubi occisus est ille: nam dicitur eß frater Domini. Porro cedente Domini fratre, quis se alter ingrat Petri prærogative? Ergo juxta Canones tuos alii in partem sollicitudinis, tu in plenitudinem potestatis vocatus es. Aliorum potestas certis aratatur limitibus, tua extenditur, & in ipsis, qui potestatem super alios acceperunt. Nonne si causa extiterit, tu Episcopo Cœlum claudere, suspsum ab Episcopatu deponere, etiam & tradere Sathanam potes? Stat ergo inconcussum privilegium tuum tibi tam in datis clavibus, quam in orbibus commendatis. Accipe alius, quod nihilominus prærogativam confirmat tibi. Discipuli navigabant, & Dominus apparebat in littore: quodque jucundius erat, in corpore redi: vo. Sciens Petrus, quia Dominus est, in mare se misit, & sic venit ad ipsum, aliis navigio pervenientibus. Quid istud? Nempe signum singularis Pontificii Petri, per quod non navem unam, ut ceteri quique suam, sed seculum ipsum suscepit gubernandum. Mare enim seculum est: naves, Ecclesia. Inde est, quod altera vice instar Domini gradiens super aquas, unicum se Christi Vicarium designavit, qui non uni populo, sed cunctis praesesse deberet. Siquid aquæ multæ, populi multi. Ita cum quisque cœterorum habeat suam, tibi una commissa est grandissima navis, facta ex omnibus, ipsa universalis Ecclesia toto orbe diffusa.

Et Innocentius III. in c. sollicitate Majorit. & obed. Nobis auctem in B. Petro sunt oves Christi commissa dicente Domino: Pasce oves meas: Non distinguens inter has oves & alias, ut alienum & suodemonstraret ovili, qui Petrum & successores ipsius magistros non recognosceret.

Hoc ipsum videtur Ezechiel prædictissime c. 34. Ubi: Et suscitabo super eas pastorem unum, qui pascat eas, servum meum David, ipse pascat eas, & ipse erit eis in Pastorem, & Joannis 10. Ego sum Pastor bonus: alia

alias oves habeo, & fiet unum ovile, & unus Pastor. Quæ omnia licet de Christo primariò dicta sint, pertinent tamen etiam ad Petrum, ejusque successores, qui sunt Pastores Vicarii, non Principales. Sicut enim ovile est perpetuum, ita & Pastor; nec minus jam oves Pastore indigent quam olim, lupis æquè grassantibus. Et quamvis absolute loquendo potuisse Christus sine visibili Pastore Ecclesiam suam ovēsque regere, cum nullius creaturæ auxiliō ad producendos effectus cum gratiæ tūm naturæ indigeat; sicut potuit sine Sole mundum illustrare, sine igne calefacere, sine sacramentis sensibilibus gratiam suam & fidem largiri, sine gubernatore navim ad portum ducere, sine militibus victorias dare, hoc tamen Deus nunquam fecit, nec mundum immediate, sed per alias creaturas rexit, homines præsertim, ut planè in providentiam divinam alium novumque ordinem inducat, qui dicit visibilem ejus Ecclesiam à nullo visibili Pastore regi; Et visibili huic corpori, invisibile tantum caput esse: nec ad Concilium confugias; quia non huic, sed Petro dictum est: *Pasce oves meas.* Nec possunt tot Episcopi unus Pastor appellari: malèque suis ovibus providisset Christus, Pastore dato tam difficilis conventionis, & cui, ne accurat, tot impedimenta moræque opponi possunt, vagis interim ovibus; & lupo, dum Concilium paratur expositis.

Ex hoc Joannis loco facile multisque modis apparet, quantum Romanus Pontifex Concilio præstet. Aut enim Episcopi in Concilio universalis oves Christi, aut ovile, aut Pastores universæ Ecclesiæ sunt: nam particulares esse haud negamus. Si oves aut ovile sunt: ergo unum & visibilem Pastorem habent, cui subfunt, cui obediunt, quem sequuntur: quem alium, præter Petri successorem? nisi dicant, se oves esse sine Pastore, & consequenter nec Christi; hic enim ovibus suis Pastorem dedit: *Petre amas me? Pasce oves meas;* nam quas non pascis, non sunt meæ. Si vero Concilium Pastor est: imprimis quomodo unus Pastor tot Pastores? quomodo omnes Christi oves Petro datae, si tot exceptæ? nec exceptæ tantum, sed Petro antepositæ? aut hanc pascendi ipsum Pastorem, hoc est, Petrum, à Christo acceperunt, aut non accep- runt potestatem? si non acceperunt, non ergo habent: si accep- runt, ostendant, quando, & quo loco, & quo in Evangelio dicatur

202 Summum Pontificem supra Concilium esse

Concilio: *Pasce Petrum, eis que Successores*: si enim apud Jurisconsultos pudor est, cùm sine lege loquuntur, multò magis apud Theologos, cùm sine Evangelio. Si dicas, Petro fuisse omnes oves Christi commissas sigillatim sumptas, non vero collectas, & Pontificem esse super omnes Episcopos separatum, non verò super omnes collectim, & in Concilio congregatos.

Respondeamus, hanc distinctionem nullo Evangelii, aut scripturæ testimonio nisi: est verò absurdum in re tanti momenti, perinde ac in controversia aliquâ philosophica, & ingenii exercendi causâ, tam claris scripturæ locis distinctionem opponere plane voluntariam, nec in scripturis, nec in Patribus repartam; quasi verò hâc semel admissâ philosophandi ratione, tam clare aliquid à scriptura dicatur, quod non facile in tuam sententiam torqueas. Immo scripturæ hæc explicatio repugnat: Pastoris enim est ovibus non tantum palantibus vagisque, sed etiam collectis imperare, ipsumque gregem in custodiam accipere; alioquin eodem modo, majorique ratione dicendum erit: Episcopos singulis quidem sive Diæcesis Sacerdotibus maiores esse, sed non omnibus congregatis, & ita Synodo subesse, ab eaque judicari posse, legesque accipere; sicut enim se habet Episcopus ad Sacerdotes, ita Pontifex ad Episcopos.

Deinde cum Christus Petro oves suas committit, id utique præstitit, quod *Matth. 18.* promiserat: ibi verò promiserat supra Petrum ædificare non Ecclesiæ tantum particulares, sed totam, & universam, hoc enim significant illæ voces: *Ecclesiæ meam: Tibi dabo claves Regni cœlorum.* Rex cum in Provinciam Vicarium mittit, aut proreget, ejusque fidei Regnum subditosque commendat, & singulos, & omnes coniunctim commendâsse intelligitur, adeò ut nulla statibus & comitiis generalibus in Vicarium sit potestas. Ridiculum planè dixeris Imperatorem, cui singuli tantum milites, non exercitus pareat. Qui contrariam sententiam tuerintur, vel hoc ipso imbecillitatem causæ suæ produnt, quod nec ipsi scripturæ locum aliquem producunt, ex quo appareat, datam Ecclesiæ in Petrum potestatem: & contra se productos non possunt declinare, nisi misere & in alienos sensus torqueant.

V. Quintus locus scripturæ habetur in actis Apostolorum c. 15.

ubi

ubi ortâ quæstione, an fideles recens ad Christum conversos oportet circumcidiri? missi sunt Paulus & Barnabas, qui Collegium Apostolicum consulerent: Statuerunt, inquit sacer textus, ut ascenderent Paulus & Barnabas, & quidam alii ex aliis ad Apostolos & presbyteros in Ierusalem super hanc quæstione, conveneruntque Apostoli & seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio fieret de verbo hoc, surgens Petrus dixit ad eos: *Quid tentatis Deum, imponere iugum super cervices discipulorum, quod neque Patres nostri, neque nos portare potuimus?* sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credimus salvati, quemadmodum & illi. Tacuit autem omnis multitudo.

Vides in hoc primo & præcipuo Concilio, hoc est Apostolico, Petrum non exspectatis aliorum suffragiis sententiam proferre, & Concilio, quid credere & facere oporteat, præscribere: illa enim verba: *Quid tentatis Deum &c.* non tantum sunt consulentis, sed omnino præscribentis, & definientis: quam sententiam totum Concilium communis omnium silentio veneratum est, comprobavitq; quasi lite jam finitâ, nec dubium aliud admittente: est enim dignum animadversione, quod notat scriptura, antequam Petrus decerneret, acriter in Concilio disputatum esse: cum autem magna conquisitio fieret &c. Sed Petro sententiam elocuto, silentium omnibus oppositum, causamque absolutam: *Tacuit autem omnis multitudo.* Jacobus postea Petri sententiam laudans adjecit: fidelibus imponendum esse, ut à suffocatis, & sanguine, cibisque Idolo immolatis abstinerent, ut tanto facilius cum Judæis convenienter, eosque ad fidem provocarent. Nec te moveat Concilium hoc Apostolicum in hæc verba decretum concepisse: *Visum est Spiritui Sancto & nobis.* Ubi nulla mentio Petri: nam hæc est omnium Conciliorum phrasis, modusque decernendi, etiam eorum, in quibus constat summos Pontifices præledisse, supremamque potestatem exercuisse, ut patet omnia Concilia gentibus, & ipsum Tridentinum. Cum enim Pontifex sit caput Concilii, per se notum est, quidquid à Concilio decernitur, multò magis à capite decerni, nec opus est aliâ expressione. V.D. Hieronymum in epist ad Augustinum, quæ inter epistolæ Augustini est undecima, ubi dicit: *B. Petrum fuisse Principem Decreti in hoc Concilio Apostolico editi, in ejusque sententiā Jacobum Apostolum, omnesque Presbyteros transiisse.* Idem habet Tertull. l. de Pudic.

Sil ergo Petrus in Concilio Apostolico, ubi omnes Spiritu sancto ple-

304 Summum Pontificem supra Concilium esse.

At pleni erant, & erroris incapaces, causam solus definit, aliisque silentium imponit, quis negat hanc illi potestatem in Concilio, ubi nec Apostoli sedent, nec ab erroribus liberi?

VI. *Sextum argumentum* sumitur ex variis scripturæ locis, in quibus status Ecclesiæ Monarchicus, unique capiti & sacerdoti subiectus aperte ostenditur: nam Osee 2. & in Cant. ac Apocalypsi Ecclesia frequentissimè comparatur sponsæ: Cant.6. exercitui ordinato, Matth. 3.4.5. & passim in Evangelii Regno, Joan. 10. Ovili. 1. ad Corinth cap. 12. & ad Roman. 12. Corpori humano &c.

At vero negari non potest, sponsam marito subesse, exercitum duci, regnum regi, Ovile pastori, & corpus capiti. Nec invenies in sacris litteris Ecclesiam aliquando rem publicam vocari, sed tantum regnum, familiam, dominum, &c. ut intelligas supremam in Ecclesia potestatem penes unam non plures esse.

Septimum argumentum ex sacris litteris sumitur à sensu negativo. Est enim in utroq; iure receptissimum axioma: *Regula inhærendum est, donec contrarium vel exceptio probetur.* Nec recedimus à regula, donec contrarium probetur I. ab ea parte. ff. de probat. I. apud antiquos C. defurt. c. 2. de conjug. Leprosor. c. ad decimas de restit. spoliat. in 6. ubi glos. quod maxime verum habet in sacris Scripturis, illisque quæ dependent ex sola Dei voluntate & institutione, quod eleganter more suo tradit S. Thomi. in 3. p. q. 1. a. 3. Sed nullibi reperiemus in sacris libris fuisse Ecclesiæ aut Concilio in Petrum datam potestatem: quo ergo fundamento hoc assentitur? nam locus ille Matth. 18. v. 15. Si peccaverit in te frater tuus, dic Ecclesia: nihil planè probat, cum ibi nec de Papa, nec de Concilio generali sermo sit, oportet enim quotidie cogi Concilia ad fratrum peccata deferenda & corrigenda: Cum ergo Christus toties Petrum Ecclesiæ præficiat, Ecclesiam verè nunquam; non videmus, quâ tandem ratione fieri possit, ut quod Christus & Scriptura toties & tam clare dicit, negetur, quod nunquam dicit, affirmetur: summus Pontifex Solus permittitur sanctuarium ingredi, & in dubiis Deum consule: solus Oraculum in pectore gestat, & sententiam dicit: at gestabit iudicium filiorum Israël in pectore suo in conspectu Domini semper. Exodi 28. Et qui eius præcepto non obedierit, mori jubetur: soli Pontifici dicitur, fundabo super te Ecclesiam meam: Soli: Confirmata fratres tuos: Etsi amas me: Pasce oves meas, non has vel illas, sed meas, hoc est omnes,

De Con-

De Concilio ne apex quidem nulla ergo ratio permittit, ut, quod scriptura nunquam dicit, nos dicamus; & quod toties, tantaque cum cura dicit, nos negemus.

§. V.

Conciliarum testimonias, quibus se Pontifici submittunt.

Summaria.

1. Papam Concilio superiorem esse, an in Conciliis antiquisq[ue] Patribus aliquando definitum?
2. Synodi Romanae testimonium.
3. Et Nicana.
4. Et Constantinopolitana.
5. Et Ephesina.
6. Et Chalcedonensis.
7. Et secunda Constantinopolitana.
8. Et tertia Constantinopolitana.
9. Et secunda Nicæna.
10. Et octava Ecumenica.
11. Et Concilii Lateranensis sub Alex. III.
12. Et Lugdunensis sub Gregorio X.
13. Et Constantiensis.
14. Et Florentini.
15. Et Lateranensis sub Leone X. à Rege Galliarum recepti.

I.

Rænotandum est, item hanc ultimis sæculis Pontifici motam esse, ab eo videlicet tempore, cum schismata Ecclesiam infestarunt, natæque hereses in Pontificem

Qq

arma-

Lib. II. § V. Conciliorum ²² testimonia,
 armatae. Tunc enim verò signa collata, & Concilium cum Papa
 commissum: dissipati quidem Hæreticorum & Catholicorum inten-
 tione, istis schismatis finem, illis principium quærentibus. Nemo
 proinde mirabitur, si nec in antiquis Conciliis, nec in Patribus hac
 propositio in terminis formalibus reperiatur: *Papa major est Concili.*
 Inventum tamen in terminis & equivalentibus, cum videlicet dicunt: Pa-
 pam esse judicem Concilii: *Esse Pastorem Concilii, & universalis Eccle-*
sia: prescribere Concilio leges, & posse illius acta rescindere: à Concilio
posse ad Papam appellare, non vero à Papa ad Concilium: Papam
nemine, præter Deum judicari posse, &c. hæc enim omnia superiorita-
 tem dicunt, & à nobis sigillatum expendentur.

II. Anno igitur CCCXXIV. Constantini M. xix. in thermis
 Trajani celebrata est Romæ à Sylvestro Papa Synodus præsente
 Constantino Imperatore recens baptismi aquis abluto. Helenaq; Ma-
 tre & Episcopis Græcis Latinisq; 284. aut secundum alios ducentis tri-
 ginta: quo in Concilio c. ultimo definitum est: *Romanum Pontificem*
omnium mortaliūm judicem à nemine judicari posse; immo ne quidem
ab omni Clero, hoc est, Concilio: nec enim omnis Clerus asth' quam in
Concilio universalis ad judicium colligitur. Quo decreto manifeste
Primatus Papæ supra Concilium ostenditur: nam si infra Concilium
esset, ab hoc judicari utiq; posset. Et quamvis hoc Concilium univer-
sale non fuerit, nobis sufficit ostendere, jam initio Ecclesiæ florentis,
ubi sanguis adhuc martyrum calebat, subimoto procul adulatio-
vastique dominatus libidine sanctissimum Pontificem, & floruit Gre-
ci Latinique Sacerdotii nobiscum sensisse. Verba synodi sunt cap. ult.
Nemo dijudicet primam sedem, quoniam omnes sedes à prima sede iusti-
tiam desiderant temperari: néque ab Augusto, néque ab omni Clero, né-
que à Regibus, néque à populo index judicabitur. Ensat scripserunt da-
genti octaginta quatuor Episcopi & 45. Presbyteri & 5. Diaconi &
Augustus Constantinus, & Mater eius Helena, & fixit Canonem hunc
Sylvester Episcopus in urbe Roma & omnibus Episcopis apergit. Actum
3. Cal. Junii Domino Constantino Augusto tertium, & Prisco Consule.
Habetur Tom. 1. Concil. in collectione Veneta fol. 600. Meminit hujus
Canonis Nicolaus Papa ad Michaëlem Imperatorem.

III. Anno CCCXXV. juxta calculum Baronianum celebrari est
 cœpta Nicœna synodus omnium celeberrima, duravitque in an-

nun tertium. Præsentes Episcopi 318, magnam partem sanctitate & doctrinâ clarissimi. Præsiderunt Romani Pontificis nomine Osius Episcopus Cordubensis, Victor seu Vetus atque Vincentius Romani Presbyteri, adfuitque Constantinus. Causa Concilii vocandi, hæresis præsertim Ariana palam & cum insignibus prodire ausa: & error Quartadecimanorum, qui Judaico more non Dominico die Pascha, sed Lunâ decimâ quartâ, in quamcunque diem incidunt agitabant. Inter multa miracula, quæ Philosophis expugnandis (nam & hos magno numero Arius conduxerat) patrata sunt, illud celebre, quod Nicephorus recitat lib. 8 c. 23. Mortuis ante subscriptionem duobus Episcopis Chrysantho & Musonio, ad illorum tumbam volumen Canonum delatum esse, petitumque, ut si à Patribus sancta Deo cordi essent, ipsi quoque subscriberent: sigilla, ne fraus aliqua fieret, libro apposita, & nox inter preces traducta. Albente sole, sigillisque intactis, reperta in hæc verba defunctorum subscriptio: *Chrysanthus & Musonius quamvis corpore translati, manu tamen propriâ nos quoque libello subscribimus.* Refert hanc historiam præter Nicephorum Gregorius Presbyter Cæsaricus in *Oratione de magna synodo Nicana apud Lipomanum tom. 6.* Videantur acta Concilii Nic. tom. 1. Concil. lib. 4. fol. 596. & seqq. Venera edit.

Hoc ergo Concilium non contentum ea, quæ Patres decreverant, tot miraculis à Deo fuisse confirmata, datâ synodali epistolâ ad Sylvestrum acta Concilii transmittunt rogantque, ut indicto Romæ Concilio ea confirmet, roboretque, nec enim latis firma esse, nisi ille accedat. Epistola sic habet: *Beatissimo Papa urbis Rome Osius Episcopus Cordubensis & Macarius Episcopus. &c. Quoniam omnia corroborata de divinis Mysteriis Ecclesiasticae utilitatis, quæ ad robur pertinent sanctæ Ecclesie Catholicae explanata, & de Greco redacta scribere confitemur: nunc itaq; censeat vestra Apostolica doctrina, Episcopos totius vestra Apostolicae urbis in unum convenire, vestrumque habere Concilium, ut firmetur nostra sanctimonia, gradusque fixos vel textus ordinationis tuae sanctimonia nostra possit habere regula. Quidquid autem constituimus in Concilio Niceno, precamur vestri oris consortio confirmetur.* Sylvester coactâ Synodo Nicenum Concilium confirmat, anathemate in eos, qui aliter crederent pronuntiato, ut patet ex Concilio Romano, quod habetur post Synodum Nicenam Tom. 1. Conciliorum & epist. Synodali 4. Felicis Papæ III, ubi: *Domino ad beatum*

Q. 2. Petrum

Petrum Apostolum dicente: *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: eam vocem sequentes trecenti decem & octo SS. PP. apud Nicæam congregati, confirmationem rerum atque auctoritatem sacra Romana Ecclesiæ detulerant.* Inter Canones Concilii Nicæni 19. & 29 ita sonant: *Non debent præter sententiam Romani Pontificis Concilia celebrari. Omnes Episcopi, qui in quibusdam gravioribus pulsantur, quoties necesse fuerit, libere Apostolicam appellerent sedem, atque ad eam quasi ad Matrem configugiant, ut ab ea (sicut semper fuit) fulciantur, defendantur, & liberentur, cuius dispositioni omnes Majores Ecclesiasticas causas antiqua Apostolorum, eorumque successorum, atque Canonum auctoritas reservavit.* Et in Canonibus ex Arabico translati Canon. 39. *Qui tenet sedem Roma, caput est & Princeps omnium Patriarcharum;* quandoquidem ipse est primus sicut Petrus, cui data est Potestas in omnes Principes Christianos, & omnes populos eorum, ut qui sit Vicarius Christi super cunctos populos & cunctam Ecclesiam Christianam. Et quicumque contradixerit, à Synodo excommunicatur.

Hos Canones legitimos esse, & antiquitati notissimos, patet ex Epistola 1. & 2. Julii Primi, (qui electus est anno CCCXXXVI. secundus à Sylvestro, & Nicæna Synodo proximus,) quas dedit ad Synodum Antiochenam: & epistola Liberii, qui Julio successit, ad Athanasium aliosque Episcopos Alexandriæ congregatos. (a)

Nec obstat, hos Canones non inveniri inter viginti Canones à Rufino recitatos; certum enim est Canones Nicænos fuisse 70. ex epistola S. Athanasii ad Marcum, Sylvestri in Pontificatu successorem: & responsoria ejusdem Marci ad Athanasium: & ex Julii 1. epistola 2: ad Synodum Antiochenam. Ex quibus etiam epistolis constat, Arianos acta Nicæni Concili flammis tradidisse, adeò ut oportuerit S. Athanasium illa ex scriniis Romanis petere. (b)

Si ergo ex sententia, exemploque S. Nicænae synodi, sine consensu & confirmatione Romani Pontificis Concilia non valent: si maiores causæ ad Pontificein deferri debent: si Papa est super universos populos, & universam Ecclesiam Christianam; sequitur, omnino esse supra Concilium universale. Concilium enim, maxime Pontifici oppositum, ejusque auctoritate destitutum, minoris est au-

(a) Vide Francisc. Turrianum proœmio in *Canones synodi Nicænae*, quod habetur Tom. I. Concil. in actis Concil. Nicæni.

(b) Vide laudatum Turrianum, & acta Concilii Nicæni 1.3. circa initium.

est auctoritatis, quam omnes populi & tota Ecclesia Christiana: nec enim Concilium est Ecclesia universalis, sed tantum repræsentans, & hoc ipso infra Ecclesiam, sicut legatus Principis infra Principem, omnisque imago hominem repræsentans infra hominem; si ergo Papa est super Ecclesiam Christianam universalem, multò magis supra Concilium. Si, ut dicunt adversarii, tota potestas & auctoritas Papalis Concilio universalis inest, etiam ut à Papa distinetur; quid ergo opus confirmatione Papali tam longè, tam anxiè petitā, tantóque cum apparatu data? minor enim recipit quidem, sed non confirmat voluntatem & præcepta majoris: confirmatione enī auctioritatem, ut patet in omnibus, electionum, alienationum, & testamentorum confirmationibus, quæ à superioribus frunt. Et verò has summorum Pontificum confirmationes non fuisse tantum particulares, & ad melius esse, sed plane necessarias, & auctoritatis, patet vel ex ipso historiæ contextu, estque expressum in c. regula d. 17. ubi Iulius Papa, in epist. pro Athanasio ad Orientales 129 Episcopos: *Regula vestra, inquit, nullas habet vires, nec habere potest, quoniam nec ab Orthodoxis Episcopis hoc Concilium actum est, nec Romanæ Ecclesia legatus interfuit, Canonibus præcipientibus, sine ejus auctoritate Concilia fieri non debere.* Nec ullum ratum est, aut erit unquam Concilium, quod non fultum fuerit ejus auctoritate. Similia habentur in c. bene d. 96. c. confidimus causa 25. q. 1. Epist. Leonis II. ad Constantimum qua habetur ad finem sexta Generalis Synodi. Ex quibus omnibus & infra dicendis patet, suisse rejecta, nec pro validis habita, quæ Romani Pontifices aut non admisissent, aut non confirmassent. Ipse Osius Romani Pontificis Legatus, ex Sylvestri Papa sententia, omnia hæresis Arianae capita prætruncavit, teste Athanatio in epistola ad solitariam vitam agentes, & classicum Patribus cecinit, recitato symbolo, quod postea Nicænum dictum est; ad cuius normam canones, & decreta sancita. Vide epistolam S. Athanasii ad solitariam vitam agentes: ubi expressè hoc testatur.

Hæc omnia superioritatem notant; præfinire enim Concilio, & velut præjudicium figere, superioris utique est; ad quod alludens beatus Hilarius in Matthæum Canon. 16. *O beatus, inquit, cœli fanator, cuius arbitrio claves aeterni aditus traduntur, cuius terrestre judicium præjudicata auctoritas sit in Cœlo.* Si ex sententia Hilatii judicium

Q. q. 3

Petri.

310 Lib. II. §.V. Conciliorum testimonia,
Petri præjudicata auctoritas in cœlis est, multò magis præjudicata au-
ctoritas fuerit in Concilio

Anno CCCLXXXI. Agi cœpta secunda synodus Oecumenica,
quæ fuit prima Constantinopolitana, Damaso Papâ & Theodosio
Magnō Imperatore. Adsuere Episcopi Orthodoxi 150. Ariani &
Macedoniani 36. teste Nicephoro *in histor. Ecclesiast.* Causa vocandi
Concilii præcipua fuit, ut Synodus Nicæna confirmaretur, & Macedo-
niani auctoritate Concilii in viam redirent, spe aliquâ exitum spon-
dente. Convenisse Synodum auctoritate Damasi Pontificis certum
est ex gestis ejusdem Damasi apud Baronium *ad hunc annum*, ejus-
démque Damasi epistola apud Theodoreum lib. 2. c. 22, & lib. 5. c. 9.
eâdémque Damasi auctoritate fuisse confirmatum in iis, quæ ad fi-
dem pertinent, tradit Photius *in libello de 7. Synodis.* Quæ in hoc
Concilio quoad fidem morésque statuta fuerint, videri potest in actis
Concilii Constantinopolitanī tom. I. *Conciliorum.*

In hac Synodo auctoritas Pontificis Romani supra Concilium
ex multis apparuit. 1. Quod Canonem V. (quo post Romanum
Episcopum Constantinopolitano primæ deferuntur, contra privile-
gium Episcopi Alexandrini) Ecclesia Romana non admiserit, immo
expresse rejecit Leo I. Pont. Max. ut videre est *Epistolâ 53. ad Pulcheri-*
am Augustam, & ad Martianum Imperatorem, quæ habentur in actis
Concilii Chalcedonensis tom. 2. *Concil.* Videri etiam potest D. Grego-
rius M. lib. 6. *Epist. 31* aliisque pluribus. Tandem post plura saecula
Innocentius III. publici boni & pacis causâ hoc privilegium Con-
stantinopolitano Patriarchæ concessit, ut habetur *c. antiqua de privi-
legiis.* En apertum Pontificiae potestatis argumentum! si Concilium
præstaret Papæ, & hujus minor, quam illius auctoritas esset, cur ergo
correxit Papa, quod Concilium constituit? oportuit planè & Concilium
errasse, & minoris fuisse auctoritatis, alioquin à summis Pontifi-
cibus, nec judicatum foret, nec improbatum: maximè cum ipsi Pon-
tifices fuerint sanctissimi, Leo videlicet & Gregorius M. eorumque
hac in re judicium à nullo, ne quidem Imperatoribus & Episcopis
Constantinopolitanis notatum fuit. Videantur acta *Concilii Chalce-
don.* 2. In fine hujus Concilii hæc habentur: *Damasus ad ex-
aminanda Synodi Constantinopolitanae acta pro Ecclesie Romane more*
& *auctoritate Romæ Concilium indixerat, ad quod & Orientales*
evocati

evotati Legatoscum purgatione miserunt. Id sequenti anno frequen-
tissimum celebratum est, Concilium Constantiopolitanum confirmatum, & omnes hæreses condemnatae. Hæc ibi. Neque hoc novum in
Concilio Constantinopolitano, cùm idem observarum fuerit circa
Concilium Nicænum I. ut ex Epistola synodali supra ostensum. Si
ergo Pontifex axaminat acta Concilii, ut que major Concilio est;
nec enim subditorum est Superioris legem & præcepta examinare, ut
admittat repellatve, sed observare: & hoc ipsum examen supponit
Concilium errare & falli posse, nemo enim certa examinat. Quod si
examen Pontificis non sit decretorium, & ultimum, nulliq; obnoxium
errori, oportebit hoc ipsum à Concilio examinari, & Concilium
iterum à Papa, nullo examinum fine. Præsertim cùm auctorum Syno-
dalium examinatio, & approbatio adeò sit necessaria, ut sine illis ipsa
Concilii acta pro nullis habeantur teste Damaso & Concilio Roma-
no in libello synodico apud Theodoreum lib 2. c. 22. ubi: *Signi-
dem numerus Episcoporum, quierant Arimini, præjudicii vim habere
non debet, præserit cum formula illa neque Episcopo Romano, cuius
sententia præteris omnibus exspectanda erat, negat Vincentio, neque
aliis eidem consentientibus. Itaque vestra integritas manifestò videt
hanc fidem solam, qua auctoritate Apostolicâ Nicaea stabilita est, per-
petuò tenendam esse.* 3. Damasus Papa præveniens judicium Con-
cilii Constantinopolitani hæreses Sabellii, Macedonii, & Eunomii
prædamnavit, datoque ad Paulinum Episcopum libello, diras & ana-
thematismos in eorum hæreses dixit, ut habetur tom. I. *Concil. ante
Concil. Constantinopol. jussitque insuper suas in illos sententiam & cen-
suram per Orientis Ecclesias publicari.* Non ergo Papa subest Con-
cilio, nec in rebus fidei tribunal aliud exspectat, alioquin nec Concilii
sententiam præveniret, nec ab eo decisa vim dogmatis obtinerent:
dogma enim fidei omne dubium excludit; at verò si Papa in judi-
cando falli potest, & judicium altius certiusque exspectat; ejus sen-
tentia nec dubium excludunt, nec diris & anathematismis priùs armari
debent, quam Concilio causam finiente.

V. Anno CCCCXXX. Agi cœpta est tertia Oecumenica Sy-
nodus Ephesina contra hæresin Nestorii Episcopi Constantinopolit.
negantis Beatiss. Virginem Mariam Theotocón, hoc est, Deipa-
tam appellandam esse, eo quod duas in Christo Hypostases & Per-
sonas

sonas affereret, negaretque Deum humanitati secundum substantiam unitum esse, sed tantum secundum dignitatem & auctoritatem, sicut Beatiss. Virginem peperisse filium naturam purum hominem, sed dignitate & auctoritate divinum. Frequens haec Synodus fuit Episcopis super 200. immo teste Cyrilo epist. 34. propere trecentis. Collecta est auctoritate Cœlestini I. summi Pontificis, jussuque Theodosii Juniores Augusti, ut ex actis patet. Adfuerunt Concilio Cæsaris Legati Irénæus & Candidianus Comites, non quidem ut Controversiis fidei Cæsaris nomen, suumque miscerent, sed ut vim fraudesque amolirentur, quod eleganter ipse Theodosius ad Patres scripsit, & habetur in Actis tom. I. c. 32. Præsedit Concilio nomine Pontificis Max. Cyrus Episcopus Alexandriæ, qui & mitram Pontificiam, & titulum Judicis Universi Orbis à Cœlestino accepit, cuius videlicet personam sustinebat, testis est Niceph. I. 14. c. 34. Adjunxit Pontifex alios Legatos Arcadium videlicet & Projectum Episcopos, & Philippum S.R.E. Presbyterum, qui ultimus ante Legatos Episcopos Synodo subscriptus, quod esset Legatus à latere Pontificis Romani, (a) cumq[ue] repræsentaret, alii verò totum Patriarchatum Romanum, Ecclesiamque occidentalem. Videatur Spondanus ad annum CCCXXXI. n. 13. Damnatae sunt hoc Concilio hæreses Nestoriana & Pelagiana, Nestoriana præsertim tanto omnium ordinum gaudio plausuque, ut Patres Concilio egressos cum triumpho deducerent. Additæ tunc salutationi Angelicæ illæ voces: Sancta Maria Mater Dei ora pro nobis, &c. & à Pulcheria virginne Augusta exercitatum in Blachernis, quâ mate Urbem aluit, aplissimum templum, ac Nestorius in exilium actus.

Multa in hoc Concilio facta, quæ supremam Pontificis auctoritatem, & Concilio majorem ostenderunt. Primo: Quod Cœlestinus, non exspectata Conciliij sententiâ, Nestorium ejusque opiniones hæresis prædamnavit, idque ut credimus ad imitationem B. Petri, qui in confessione Divinitatis Verbi divini, in lectione B. Matthiæ, & abrogatione legis Mosaicæ aliorum Apostolorum sententias suo voto occupavit, prævenitque, Matth. 16. Acto. I. Att. 15. V. Epist. Cyrilli ad Nestor. inter acta Conciliij Ephesini tom. I. c. 2. & 15. & ipsius Cœlestini Epist. 5. Secundo: quod eidem Concilio formam & regulam prescripsit, juxta quam nec aliter judicarent, eamque finirent:

(a) Vide Concilium Sardic. c. 7.

rent: Nestorium enim ejusque doctrinam jam hæresis à se notatam esse, nec posse à Concilio amplius absolvit. *V. Acta Concil. Ephes. tom. 2. cap. 15.* *Tertio:* In hac eadem Synodo Romanus Pontifex caput Concilii, & Patres in Concilio congregati membra acclamantur: legatus enim Apostolicus Patribus in hæc verba gratias egit: *Quod sanctis suis vocibus, piisque praconiis sancta Ecclesia membra sancto suo capitise exhibuerint.* Ubi vides, Romanam Pontificem non solum, quod dicunt adversarii, caput esse omnium Ecclesiarum particularium, sed etiam Concilii, & Ecclesiæ universalis.

Eodem modo *seff. 9.* Damnatur hæresis Pelagiana ex præscripto commentariorum, quæ Romæ à Cælestino Papa fuerant scripta. *Vide tom. 4. Concil. Ephes. c. 13. & Epist. Synodalem apud Cyrillum 12.* ipsiusque Concilium apud Evag. l. 1. *histor. c. 4.* fatetur se Nestorium ex mandato Cælestini deponere: verba Evagrii sunt: *Tum Ecclesiæ Canonibus, tum epistolâ SS. Patris Nostri, & collega Cælestini Episcopi Ecclesia Romana necessario compulsi, idq. non sine crebris lachrymis ad hanc severam sententiam contra eum pronuntiandum venimus, &c.* Et Gennadius de Script. Ecclesiast. c. 54. testatur, Cælestinum Papam decreta synodi adversus Nestorium dictâsse, volumenque descriptum ad Orientis & Occidentis Ecclesiæ deditisse.

Quarto. Voluit Cælestinus Cyrillum legatum summum Orbis univerli judicem appellari, & consequenter etiam Concilii, teste Niceph. l. 14. c. 34. Quanto magis poterat ipse Cælestinus sibi hunc titulum legato suo concessum aptare? si enim Cyrus propter Papam, quem referebat, judex orbis universi, multò magis ipse Papa.

VI. Anno CCCCLI. quarta Oecumenica Synodus primò Nicæam indicta, posteā Chalcedone habita est auctoritate Leonis Pape, jussuque Martiani Imperatoris; sic enim habet ejusdem Martiani epistola ad Leonem I. Pontificem, actis Concilii præfixa *tom. 2. Concil. in praambulis.* Interfuerunt Synodo sedis Apostolicæ Legati. Paschasinus, Lucentius, Bonifacius, Basilius, & Julianus: Episcopi alii 630. & subinde Martianus & Pulcheria Augusti. Causam tam celebri Concilio hæresis Eutychiana & Dioscoritus Alexandriae Episcopus dederunt. Eutyches, dum in Nestorium non ratione, sed impetu agitur, medium & lineam veritatis egressus, in aliam hæresin impegerat, videlicet non fuisse in Christo duas naturas, sed unam, humanitate consumptam, & Deum ex virginе instar radii ex

Rr pelluci-

314 Lib.II. §.V. Conciliorum testimonia,

pellucida crystallo elapsum potius, quam natum. Dioscorus vero non tantum Eutychianam heresin in Synodo Ephesina 2. confirmaverat, (quae postea latrocinalis & prædatoria est appellata,) sed etiam auctor novo & insolente Romanum Pontificem excommunicare veritus non erat. Concilium Chalcedonense utrique malo oppositum est, heresi & Dioctoro proscriptis. Fuisse hoc Concilium a Leone confirmatum patet ex subscriptionibus legatorum, ejusdemque epistolis 57. 58. 59. 60. & 61. quæ habentur tom. 2. Conc. ante Concilium Chalcedon.

Emicuit etiam in hac synodo Majestas & prærogativa Pont. Romani Concilio superioris; nam Primo formam Concilio præscriptis, & velut lineam duxit, intra quam Patres consisterent; monuitque Eutychetem & Diocorum jam Romæ prædamnatos, quamque à fide illorum opiniones abludant, in epistola ad Flavianum Episcopum se jam dudum ostendisse: hanc epistolam sibi Patres proponerent, & ex illa sententiam ferrent. Audi ipsum Leonem ad Concilium Chalcedonense epist. 45. Fraternitas vestra me synodo existimet præsidere, qui nunc in Vicariis meis adsum, & jam dudum in fidei Catholice prædicatione non desum, ut qui non potestis ignorare, quid ex antiqua tradizione credamus, non possitis dubitare, quid cupiamus. Unde fratres charissimi, rejecta penitus audacia disputandi contra fidem divinitus inspiratam, non licet defendi, quod non licet credi, cum secundum Evangelicas auctoritates, secundum propheticas voces, Apostolicamque doctrinam plenissime & lucidissime per litteras, quas ad beatæ memoria Flavianum Episcopum misimus, fuerit declaratum, quæ sit de Sacramento Incarnationis D. Nostri pia & sincera confessio. Et epistola 33. ad Pulcheriam Augustam: Simplex enim est, inquit, atque absolutum, quod poscunt, ut remoto longarum disputationum labore, Cyrilli Alexandrini Episcopi epistole, quam ad Nestorium miserat, acquiescat, & epistola mea, quæ ad Flavianum Episcopum est directa, consentiat. quia & mea & SS. Patrum de incarnatione Domini concors per omnia, & una confessio est; quam si quis existimat non sequendam, ipse se a compage Catholicæ unitatis abscedet, cum tamen nos ut in integrum omniare vocentur, optemus. Similia sunt, quæ Leo scribit Epist. 40. & 41. ad Martianum Imperatorem & 49. ad eandem Augustam: habentur omnes epistolæ in actis Concilii Chalcedonensis tom. 2. Concil.

Quam vero synodus Chalcedonensis epistolam Leonis ad Flavianum sibi præscriptam venerationi habuerit, & velut oraculum ecclœ

cœlo lapsus amplexa sit, ipsa satis ostendit, cùm actione 2. in fine in has voces prorupit: *Hec Patrum fides, hac Apostolorum fides. Omnes ista credimus, orthodoxi ita credimus. Anathema qui ita non credit.* Petrus per Leonem ita locutus est. Et actione primâ ejusdem Concilii Paschasinus Pontificis legatus ita locutus fertur: *Beatissimi atque Apostolici viri Papa urbis Roma, quæ est caput omnium Ecclesiarum, præcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus est ejus Apostolatus, ut Dioscorus Alexandrinorum Archiepiscopus non sedeat in Concilio, sed audiendus intromittatur.* Hoc nos observare necesse est. Et Lucentius Vicarius sedis Apostolicæ dixit: *Non patimur tantam injuriam, nec vobis fieri nec nobis, ut iste sedeat, qui judicandus advenit, quia synodum ausus est facere sine auctoritate Sedis Apostolice, quod nunquam licuit, nunquam factum est.* Mandato Pontificis paruit synodus, & Dioscorus in medio confudit causam dicturus: *sic enim in illa actione habetur, & expresè Evagr. scribit. l. 2. c. 4. cujus hæc verba sunt: Concilio aderant Paschasinus & Lucentius Episc. Leonis Vicarii, Dioſcorus item Alexandria Episc. quorum numero adjunctierant senatores Primarii, quibus dixerunt Vicarii Leonis, Dioſcorum non debere cum illis in Concilio considere, studenim suum Episcopum Leonem mandisse, quod si minimè observarent, se ab Ecclesia discessuros. Quæcum dixissent, & Dioſcorus de sententia senatus in medio confessus statueretur. &c.*

Sie ergo Pont. Max. Concilio universalis formam, modumque præscribit, jubetque alia fieri, alia omitti; oportet utique majorem & superiorē esse, idque in Concilio agere, quod gubernator in navi, & Imperator in exercitu.

Secundò. Synodus tota Patrēque confessi sunt, se filios esse, Leonem verò Concilii caput, ut habetur *action. 16.* in relatione Concilii ad B. Leonem, ubi: *Rogamus igitur, & tuis decretis nostrorum honora iudicium, & sicut nos capiti in bonis adjecimus consonantiam sic & summitas tua filiis quod decet adimpleat.* Idem Concilium *actione primâ, secundâ & tertiat passim vocat Leonem, Ecclesiæ universalis Pontificem, caput universalis Ecclesiæ, universæ Vineæ custodem, &c.* Quæ omnia superioritatem in ipsum Concilium significant, quam videlicet habet caput in reliqua membra, & custos in vineam.

Tertiò. Hoc ipsum appetet ex sententia in Dioſcorum dicta, quæ habetur *actione 3.* Concil. Chalcedon. nam Paschasino Legato Patres interrogante, quā pōnā dignum censerent Dioſcorum, toties contumacem

macem, responderunt: Petimus vestram sanctitatem, qui habetis locum Sanctissimi Papae Leonis, promulgare in eum, & regulis instam contra eum proferre sententiam, omnis enim & tota universalis Synodus concors efficitur vestra Sanctitatis sententia. Quo à Patribus accepto responso Legatus Apostolicus sic pronuntiavit: Sanctissimus & Beatus Archiepiscopus magna & senioris Romæ Leo per nos & per presentem sanctam synodum, unâ cum ter beatissimo Petro Apostolo, qui est Petra, & crepido Catholica Ecclesia, nudavit Diocorum tam Episcopatus dignitate, quam omni Sacerdotali ministerio.

Quarto. Actione tertia hujus Concilii aliquot recitantur epistolæ ex variis locis ad synodum datae, quarum omnium hoc est initium: Sanctissimo & Beatissimo universali Patriarchæ, magne Rome Leoni, & sancto universalis Concilio. Nec ullus Patrum conquestus est Leonis nomen tanquam majoris Concilio præponi.

Quinto. Seſſ. 6. recitata est fidei Catholicæ definitio, quæ, quod minus perfecta videretur, nec Eutycheti heresi damnandæ sufficiens, rejecta est à sedis Apostolicæ legatis, nec a Etis permissa inseri: & quamvis tota synodus, exceptis Romanis paucisque ex Oriente Episcopis, non tantum eam fidei formulam probaret, sed etiam ardenter & vix non importunè insisteret, ut ea reciperetur, Legati Pontificis Leonis contestati sunt, nisi alia & plenior forma redderetur, quæque Leonis epistolæ ad unguem responderet, se extemplo discessuros. Patres collatis capitibus novam fidei professionem & omnibus numeris absolutam ediderunt, quæ habetur *action. 6.* Verba ipsa audiamus ex actis Concilii *action. 5.* Omnes reverendissimi Episcopi præter Romanos & aliquos Orientales clamaverunt: Definitio omnibus placet. Hac fides Patrum, qui aliter sapit, anathema sit. Paschasius & Lucentius Episcopi Vicarii Sedis Apostolicae dixerunt, si non consentiunt epistola Apostolica & Beatissimi Papæ Leonis, jubete nobis rescriptam dari ut revertamur. Episcopi clamaverunt, altera definitio non sit, qui contradicunt Romanam ambulent. Magnificentissimi & glorioſſimi iudices dixerunt: Quem sequimini Leonem, an Episcopum? Reverendissimi Episcopi clamaverunt: Ut Leo sic credimus: Leore & exposit. Magnificentissimi & glorioſſimi iudices dixerunt: Ergo addite definitioni secundum judicium sanctissimi Patris Nostri Leonis, duas esse naturas unitas in Christo invertibiliter, inseparabiliter & inconfuse, &c. Hic placere enituit indubitata & invicta Pontificis Romani supra Concilium auctor.

auctoritas. Si enim Papa non est Concilio major, sed potius illi subiectus, cur Concilium cogit in aliam sententiam alectere, suæq; epistolæ in omnibus subscribere? cur Patrum commune votum solus impugnat, rejicit, & mutare compellit? compellit verò non vi, aut armis, sed doctrinâ & auctoritate judicis; hoc planè non est subiectum agere, sed magistrum & superiorum.

Sexto: In eodem Chalcedonensi Concilio *actione*, 15. circa finem *Canon. 28.* Archiepiscopo Constantinopolitano decernitur secundus locus post Romanum Pontificem, Alexandrino alias debitus, idque, ut Patres Concilii dicunt, exemplo Oecumenicæ synodi Constantinopolitanae, ubi idem sancitum fuerat. Extorserat hunc Canonem ambito Anatolii Archiepiscopi Constantinop. favente præsertim Augusto, omniumque Episcoporum suffragio. Sed legati Apostolici continuo protestati sunt, & Canonem ex mandato Leonis expungi jusserunt, ut habetur *act. 16. Venet. editionis*, ubi: *Lucentius Vicarius sedis Apostolicae*, dixit: *Sedes Apostolica, quæ nobis præcepit præsentibus, humiliari non debet, ideo quæcumq; in præjudicium Canonū hæsternā die gesta sunt nobis absentibus, sublimitate vestrā petimus, ut circumduci iubeatis. si alias, contradictione nostra his gestis inhereat, ut noverimus, quid Apostolico viro universalis Ecclesia Papæ referre debeamus, ut ipse aut de sua Sediis injuria, aut de Canonum eversione possit ferre sententiam, &c.* Idem aperte constat *ex epistola B. Leonis Quinquagesima 9. ad lynodum Chalcedonensem*, quæ habetur præfixa actis Concilii, & *epist. ad Anatolium*. Vides hæc iterum Pontificem Romanum non adstringi Concilio universalis, sed illi potius imperare & jus dicere: quamvis enim privilegium hoc Patriarchæ Constantinopolitano concedi potuerit, ut postmodum concessum est in Concilio Lateranensi *c. antiqua de privilegiis*; quia tamen necdum apparebat tanta boni publici ratio, ob quam juri Alexandrinae Ecclesiæ præjudicare oporteret, Leo Papa Concilii sententiam communique voto sancitum Canonem refixit, voluitque antiquos terminos à duobus Conciliis Oecumenicis motos restituiri.

Ethæc quidem sufficient ex quatuor illis Oecumenicis Conciliis decerpta, quæ B. Gregorius M. eodem loco cum *4. Evangelii habuit c. 2 d. 15.* Nunc ad reliqua pergamus.

VII. Anno DLIII. Secunda Constantinopolitana Vigilius Pæda & Imperatoris Justiniani auctoritate habita. 165. Episcopis fre-

quens; cuius historiam & ignorantiam & dolis multorum variè turbatam, nos discussâ nebulâ apertâque veritate, altius repetemus. Anno 538. Constantinopoli in Conventu multorum Orientis, Occidentisque Episcoporum, agente præsentim Pelagio Romanæ Ecclesiae Legato, Origenes, ejusque libri tot erroribus fœdati, omnium voto, etiam Justiniani Cæsar, damnati fuerant. Eas Theodoro Cæsareæ Episcopo & Origenis intra velum amico, acerbè dolere, multoque magis, quod non tam in Origenem clamatum esse, quam à Pelagio antiquo æmulo insultatum sibi crederet. Ergo cum in palatio gratiâ floreret, Augusto prædilectus, condito in sinum dolore, quod tutius falleret, eidem persuadet, juberet Theodorum Mopsuestenum, Ibam Edessenum, Cyrumque Episcopos publico edicto damnari, quos Nestoriani compertos, sed postea factorum juxta, scriptorumque pœnitentes Chalcedonense Concilium absolverat; sic enim & ipsum Chalcedonense receptum iri, & Acephalos in gratiam fidem querereversiros. Justinianus non minus à Religione, quam bello gloriam captans sibi fatalem, & maximè conjugis Thedoræ, quam deperibat, blanditiis vietus, edictum contra tria capitula proponit. Hic ingens inter ipsos Catholicos accensum bellum, cum enim non de fide, sed personis certamen esset, lis inter Catholicos stetit teste B. Gregorio 13. ep. 37. Vigilius Pontifex Romanus, multiq; in Occidente Patres continuò se opponere, quod dicerent, non posse ab Imperat. jam vitâ functos damnari, quos Concilium Chalcedon. absolviss. Justinianus omnium oculos in Vigilium Papam spectare advertens, ejusque exemplo pendere, non prius destitit, quam Pontificem Constantinopoli haberet, qui sub veris initium eò pervenit Augusto obviâm progressio. Catholici in discordias variè fædeg; scindebantur, quod alii tria capitula defendenda dicarent, alii damnanda. Pontifex libertatem sentiendi, quod vellent, singulis in proximum Concilium fecit & tandem in Justiniani sententiam, quam primò impugnaverat flexit, editoque libello etiam defendit, alienatis propterea Occidentalium animis, quod Vigilium instanti animi dicarent, & Concilio Chalcedonensi omnium veneratione excepto adversantem. Vigilius silentium partibus imperat, Concilio propediem conventuro. Et interim Theodo-

tam Augustam hæresi tinctam sacris interdicit, purgatâ hoc facinore, si quæ fuerat, priori inconstantia.

Justinianus moræ impatiens, & stimulante præsertim Theodoro, edictum, contrâ quam pactus fuerat, proponit, jubetque Episcopos, qui tria capitula non damnarent, aut Ecclesiis pelli, aut in exilium agi. Ipse Vigilius edictum frustra deprecatus, cùm insuper arma & satellites parari cerneret, in Ecclesiam D. Petri, & hinc Thessalonicanam fugit, vix arâ, quam complectebatur, adversus vim tutus, acceptisque in faciem verberibus. Scribit Procopius l.3. de bello Gothicō, adeò ipsam naturam tantum facinus esse aversatam, ut tertæ motibus, hiatu, æstu, rabiéque maris in terram excurrentis, quam plurimæ civitates haustæ oppressæque fuerint: Sardinia, Corsica, Insulæ à Barbaris occupatæ. Augustus, Menas Patriarcha Constantinopolitanus, & ipse Theodorus malis & conscientia vieti, à Pontifice veniam commissorum petere, & edita afferri jussa. Tandem Anno DLIII. Concilium Constantini poli habitum est, non solum ob tria capitula, sed præsertim contra hæreses Origenis, Nestorii & Eutychetis suos errores variè tegentium. Missa ad Pontificem 20. Episcoporum splendida legatio, qui illum ad Synodum invitarent: sed eo valetudinem cau sante repetita legatio, missique cum Bellisatio 6. alii Exconsules, ac Patricii, quibus inducias se petere Vigilius dixit, ut scripto sententiam exprimeret. Ergo sine Pontifice ejusque legatis Sessiones peractæ, in quibus contra tria capitula, Theodorum videlicet Iba & Theodoreti Epistolas concilatum est, præserum contra Nestorianos. Vigilius, qui libro prolixè edito, quem constitutum appellavit, contra edictum Justiniani tria capitula defenderat, cæsus, & fune in collum injecto in carcerem, deinde exilium raptus est, ubi & vitam absolvit miserrimum afflictati Papatus, & à fœmina obtenti exemplum.

Hæc historia est, seu magis tragœdia Synodi Oecumenicæ sc̄ circa quam aliqua observanda veniunt. Primo: Hanc Synodum Pontifice, ejusque legatis destitutam, vel hoc ipso capite pro legitima habitam aliquamdiu non fuisse, donec approbatio Romanorum Pontificum & Ecclesiæ consensus accederet; adeò ut huic Concilio à Venetis continuo Aquilejense fuerit oppositum, omnesque Hiberni & Occi-

& Occidentales reclamârint, teste B. Gregorio *l. 2. epist. 36.* quòd vi-
del. Concilio Constantinopolitano constitutam Vigilii præpone-
rent, quale autem hoc fuerit, videri potest Baronius *tom. 7. ad an-*
num DLIII. Quæ causa fuit, ut multi, qui de Synodis scripsere, hanc
quintam præterierint, quales sunt Cassiodorus *primo Instut. 11. & 17.*
Patres Concilii Braccar. *2. in prefatione.* Vide Baron. citat, & ita hac
quinta Synodus non tam ex se ipsa nacta est auctoritatem, quam
ex secura ipsius Vigilii, aliorumque Summorum Pontif. approba-
tione: de qua vide B. Gregorium *l. 1. epist. 24. & 2. epist. 36. & 3. epi-*
stola 4. & 7. epist. 54. Videnda est etiam epistola Leonis II. quæ ha-
betur in actis textæ Synodi: & specialiter *cap. sicut d. 15.* Fuisse enim
hoc Concilium eti. m à Vigilio tandem approbatum, testantur Evag.
l. 4. c. 37. Niceph. *l. 17 c. 27. & 28.* Eustath. *in vita Euthych.* Cedrenus,
Zonar. Photius *de 7. Syn.* apud Euthymium in *Panopl. parte 2. tit. 24.*
Notandum secundo, multa in hac Synodo desiderari, quæ non extant,
cùm tamen constet decreta fuisse, multa etiam ab hæreticis corru-
pta. Desunt ergo quæ præcipue primoque loco contra Origenem
sancita sunt, de quibus fit mentio in septima synodo *actione 1.* & vi-
deri potest Nicephorus *l. 17 c. 17.* & quæ notantur initio quintæ syn-
odi. Desideratur etiam Vigilii Papæ libellus synodo oblatus,
quem ipse constitutum appellat, in quo errores quidem Theodori,
Theodoreti, & Iba Episcop. condemnandos dicit; personis tamen,
quas Concilium Chalcedonense recepit, omnino parcendum. Corru-
ptæ sunt, & ab hæreticis confictæ epist. Mennæ Archiep. Constan-
tinop. ad Vigilium Papam: & hujus duæ ad Justinianum & Theo-
dotoram de una in Christo operatione, quarum imposturæ detectæ
damnataeque fuerunt in synodo *6. act. 14.* & anathema illis dictum,
qui quintam synodum corruperant; unde falsi convincas, quæ in
breviario Liberati *c. 22.* habentur de Vigilio *tom. 2. Concil. circa finem.*
Notandum tertio, totam illam quæstionem trium capitulorum non
de ipsa fide, sed personis fuisse, ut habet B. Gregorius *l. 3. Epist. 37.*
constabat enim illos hæresin docuisse, quam omnes Catholicij
aversabantur, sed facti pœnitentes, hæresique abdicatæ, Concilium
Chalcedonense veniâ donaverat, ut patet *ex sessione 8. act. 2. & 3. &*
sess. 9. & ideo pro temporum & opinionum varietate Vigilius sen-
tentiam aliquoties mutaverat: cum enim defendit tria capita
non

non doctrinam illis contentam, sed auctores defendit, abjectâ hæresi in Concilio Chalcedonensi receptos, laudatosque; maximè cùm viderit non posse eos damnari, nisi Africanis, aliisque in Occidente Episcopis aperte offensis: sed cùm adverteret postea, nisi tria capitula daminaret, & totum Orientem aperto schismate conflicatum iri, & hæreticos Nestorio & Eutycheti addictos hac ipsa tergiversatione velandis suis erroribus abuti, quod à tam magni nominis Episcopis, & Chalcedone receptis essent traditi; necesarium fuit cùm doctrinam ipsam, tūm auctores hæresis notari damnarique: modò, ut aliquoties monuimus, memoriam teneas, multa, quæ in hac synodo reperiuntur supposita & falsa esse, ut testatur 6. synodus *action. 14.* Quod etiam apertum est ex quadam Epistola Theodorei in hac synodo recitata *collat. 4.* Quam rāmen constat omnino falsam fictānque esse, ut probat Baronius *ad annum 444. n. 4.* & *553. n. 10.* Sunt qui toties à Vigilio mutatam sententiam exemplo B. Pauli excusent, qui *actor. 15.* abolitam suo etiam suffragio Circumcisionem Timotheo adhibuit vitandi scandali gratiā, *actor. 16.* eandēmque iterum damnavit Petro graviter reprehensō *ad Galat. 2.*

Notandum tertio, multa in hac synodo facta, quæ Romanæ sedis auctoritatem ostendunt: quòd videlicet splendidissimas ad Vigilium Legationes Concilium adornavit, primò 20. Episcoporum, dein 13. cum sex aliis Ex-Consulibus & Patriciis, inter quos Belisarius armorum præfectus: quòd *collat. 7.* & alias sepe conata sit synodus ostendere, se omnia juxta Vigilii sententiam decernere, ut maximè apparuit in sententia definitiva à Concilio pronuntiata: quòd Concilium Constantinop. *action. 1.* contra Anthimum & Severum, Petrum, & Zoaram (nam ad quintam synodum pertinere docent graves auctores, qui dicunt quintam synodum cœpisse sub Agapeto, & usque ad Vigilium durasse, supponitque Picchius lib. 6. Hierach. Ecclesiast.) ipsis virtio vertat, quòd, ut Concilium loquitur, *contempserint Ecclesiam Romanam & successorem Apostolorum, qui sententiam contra illos protulit,* &c. Et in sententia contra prædictos Severum, Petrum, &c. hāc formā subscripterunt Patres: *Ego Sabinus Episcopus, sequens definitionem sanctæ recordationis Papa Hormisde.* Et *action. 4.* Menas Patriarcha Concilii Præses ita loquitur: *Nos, inquit, Apostolicam Sedem sequimur, & obediemus, & ipsius communicatores habemus, & condemnatos*

SI

ab ipsa

522 Lib. II. §. V. Conciliorum testimonia,

ab ipsa & nos condemnamus: quod Vigilius jam tum suæ potestatis conscius, quidquid contra suum constitutum factum, dictumque fuisse, irritum declaraverit: quod Menas Constantiopol. Archiep. aliquo minquam Justiniani edicto contra tria capitula subscribere voluerint, nisi juramento accepto nullum fore subscriptionem, sibiique chirographum restitutum iri, si oclamasset Pontifex Romanus teste Facundo Africæ Episcopo pro defensione cap. 1.2. & 4. quod denique Concilium professum fuit se Romanorum Pontificum de fide epistolas & quæ ac quatuor Concilia observare, amplectique, nec aulam fuerint ad examinanda capitula prius venire, quam oberto per Eutychium Constantinop. Episcopum Romani Pontif. consensu.

Audi ipsa acta quintæ Synodi collectione 1. post epistolam Justiniani, ubi Patriarcha Vigilio sic scribit: *Scientes quantorum bonorum causa est pax Dei, ideo festinantes unitatem conservare, ad Apostolicam Sedem, Vestra Beatiudini manifestum facimus, quod servamus fidem à Christo Apostolis traditam, & à sanctis Patribus maxime in Sanctis quatuor synodis explanatam. Suscipimus & epistolam Prasulum Romane Sedis Apostolicae. Et ideo petimus presidente nobis Vestram Beatiudinem, de tribus capitulis queri & conferrri. Respondit Vigilius: Anteius, ut de tribus capitulis facto regulari conventu, mediis sacrosanctis Evangelii collatio habeatur, & finis detur placidus Deo. Cur ergo dices, Concilium invito Vigilio Pontifice, & contra ejus sententiam scripto testam definivit, & definitione Ecclesia recepit? Respondetur, hoc ipso sententiam Concilii à tot orthodoxis in Africa, Illyrico, Hibernia & reliquo Occidente pro nulla habitam esse, totâ Ecclesiâ discordiis, bellis, exiliis miserè concussâ: dum tandem concordia causâ & Pontificum a sensu recepta est. Et cum toties declarasset Vigilius se tria capitula condemnare, ut videre est in epistola Justiniani ad synodum, & collectione 7. meritò potuit synodus primæ sententiae adhærere, quam deinde Vigilius etiam approbavit, ut supra monuimus, & habet Evagtius, l. 4. c. 37.*

Et plane cum questio non fidei verteretur, sed personarum, & illa odio instinctique Theodori Archiep. excitata, ut in Romanos vindicaret Origeni infelios; exitus offendit male Justinianum eglise, quod Palatio & Castris natus, se in Ecclesiastica miscuerit, manu in alienam artem infeliciter noissâ: quæ res tandem & ipsum Imperatorem & Imperium perdidit; dum enim teste Procopio l. 3. de bello Gott.

Gott. in multam noctem coronā Episcoporum septus examinandis Christianorum sacerdotis incumbit, omissā interim armorum curā, Gotti Italiam valant, Justinianum imperato tributo vestigalem faciunt: & ipse Religionis & fidei arbiter, hæresin In corruptibilem amplectitur, edictōque firmat, pœnis, exiliis, & morte in Episcopos decretā, qui sibi repugnarent; quod dum facit, nec opinatō sub medianā noctem extinguitur. Volunt tantum vitæ illi concessum, ut pœnitentiae signa ediderit: Princeps bello litterisque immortalis, si modō sacris abstinisset, memor illius sententiae: *Qui scrutator est Majestatis, opprimitur à gloria.* Et Regum 2. c. 6. Iratusque est indignatione Dominus contra Ozam, & percutit eum super temeritate, ea quod extendisset manū ad Arcam Dei, & tenuisset eam.

VIII. Anno DCLXXX. tertia Constantinopolitana, & sexta Oecumenica Synodus celebrati cœpta. Numerus Patrum incertus, aliis ducentos octoginta, aliis centum septuaginta numerantibus. Auctoritate Agathonis summi Pontificis, ad preces Constantini Pogonati coactum, patet ex epistolis ejusdem Papæ ad Concilium datis, quæ tertio tom. Concilior. in 4. action. 6. Synodi extant. Legati à summo Pontif. Theodorus, Georgius, Joannes, & Constantinus missi. Ab Ecclesia occidentali quatuor alii. Damnata in hac Synodo hæresis Monothelitarum, qui duas in Christo naturas, sed voluntatem unam, unamque operationem statuebant: nominatum in Sergium, Pyrrhum, Petrum & Paulum Archeepiscopos Constantinopolitanos anathema dictum, immo & contra Honorium primum summum Pontificem, ejusdem erroris postulatum, ex epistola ad Sergium, ut habetur *actione 13.* Sed hunc quod attinet, multa & gravissima sunt, quæ persuadeant, Concilium hoc sextum Græcā fide corruptum mendacio fuisse, quod apud Græcos jam in morem transieret, ut patet ex hac ipsa sexta Synodo *action. 12.* & *14.* ubi Patres observant quintam Synodum sèpius corruptam esse. Et *sess. 8.* Macarius Archiep. Antiochenus non imprudenter solùm, sed etiam glotianter fatetur, Patrum scripta à se corrupta fuisse, quòd opinioni suæ stabilienda inopportunum crederet. Et in Concilio Florentino Julianus Cardinalis conquestus est in epistola dogmatica Agathonis, ubi dicitur: *Spiritum Sanctum ex Patre Filioque procedere, fuisse à Græcis illam vocem, Filioque, subductam.* Et B. Gregorius l. 5. epist. 14. ad Narsem scribit: *Concilia Chalcedonense & Ephesinum corrupta fuisse.*

S 1 2

Idemque

Idemque ait B. Leo *Epist. 81. ad Palestinos tom. 2. Concil. editionis Veneta.* Vide etiam Anastasium *præfatione in octavam Synodum:* ut proinde mirum haud sit, toties falsi compertos aliquid simile in Honorium ausos esse, maximè cùm ipsius Honorii epistolæ extent: una *ad. 12.* altera *ad. 13.* in quibus duas voluntates aperiè confitetur: nomina tamen unius aut duarum operationum silentio tegi vult; ne, quod evenit, novo incendio esca daretur. Ipse Agatho in Epistola Synodali, quam Concilium *Act. 12. & 14.* tantopere celebravit, intrepidus dicit: *Nullum Antecessorum suorum hæresi junctum fuisse.* Et planè vix credi potest Synodum Oecumenicam, quæ ne ultimum quidem Episcopum nisi accusatum, auditum, convictum, omnique solemnatum apparatu, & ne tunc quidem sine gemitu damnayerat, ut in Nestorio patuit aliisque, voluisse in Pontificem Max. sine accusatione sine testibus & examine, & jam prædefunctum, sententiam præcipitare, ex duabus epistolis, in quibus tamen non tantum hæresin, cuius accusabatur, non docebat, sed expressè contrarium, adhibitis novo schismati declinando prudentissimè cautelis. Sed quidquid de hoc sit, quæ apud Bellarminum *l. 4. de summ. Pontif. c. 11.* & Baronium ad *Annum DCLXXXI.* videri possunt: etiam si demus Honorium in privata illa ad Sergium Epistola hæresin docuisse, nihil contra nos sequitur, qui infallibilitatem summo Pontifici asserimus, non ut privato Doctori, sed ut publicè, & ex cathedra docenti, de quo inferius.

Multa in hoc Concilio relicta summa in Romanis Pontif. potestatis arguimenta: nam primò Constantinus epistolis ad Donatum Pontificem Maximum titulum præfigit: *Sanctissimo & Beatissimo Archibispoco antiqua nostra Roma & universalis Papæ, &c.* Et in Epistola synodali ad Agathonem, quæ habetur ad finem *actionis 18.* vocant illum: *Universalem Principem Pastorum:* & in epistola synodali à Concilio ad eundem Agathonem scripta, quæ habetur inter epistolas Leonis II. post sextam synodum vocant: *Prima sedis Antistitem universalis Ecclesie stantem supra firmam fidem petram.* Secundè, tantum abest, ut summus Pontifex Concilii sententiam velut superioris exspectaverit, sèque illi submisericet, quin potius exemplo Leonis in Ephesino & Chalcedonensi Conciliis, regulam illis præscribit, secundum quam credere & definire debeant, vetatque à sententia Romani Pontificis, vel latum ungem deflectere: cuius manu
supradicti

dato & Concilium paruit, tantumque abfuit, ut reclamaret, dicitque: *Concilium dare leges, & credendi normam, non a ipere debere;* ut potius summis laudibus efferreret, sic enim in epist. ad Augustos loquitur: *Apud homines in medio gentium positos quomodo ad plenum poterit inveniri scripturarum scientia, nisi qua regulariter a Sanctis, atq[ue] Apostolicis predecessoribus, & venerabilibus quinque Concilii definitas sunt, cum simplicitate cordis & sine ambiguitate conservamas &c.* Et paulo post: *Testimonia aliorum SS. Patrum, quos hac Apostolica Christi Ecclesia suscepit, cum eorum libris tradidimus, ut ex his duntaxat satisfacere studeant, quid h[oc] spiritualis Mater eorum, ac a Deo propagati Imperii Apostolica Christi Ecclesia credat & prædicet.* Licentiam proinde eis dedimus, ut apud tranquillissimum vestrum Imperium, dum iusserit ejus clementia satisfaciendi, in quantum eis duntaxat injunctum est, ut nihil profecto presumant angere, minuere, vel mutare; sed traditionem hujus Apostolicae Sedis, ut a predecessoribus Apostolicis Pontificibus instituta, sinceriter enarrare. &c. Et infra: *Ut autem Vestræ divinitus instruita pietati, quid Apostolica nostra fides contineat breviter intimemus, quam percepimus per Apostolicam, Apostolicorumq[ue] Pontificum traditionem & sanctorum quinq[ue] generalium synodorum, per quas fundamenta Catholicæ Ecclesia firmata sunt, &c.* Et infra: *Hac Apostolica ejus Ecclesia nunquam a via veritatis in qualibet erroris parte deflexa est, cuius auctoritatem utpote Apostolorum omnium Principis semper omnis Catholicæ Christi Ecclesia (NB.) & universales synodi fideliter amplectentes in cunctis secuta sunt: omnesque venerabiles Patres Apostolica ejus doctrinam amplexi, per quam & probatissima Ecclesia Christi luminaria claruerunt, & Sancti quidem Doctores Orthodoxi venerati atque secuti sunt, heretici autem falsis criminacionibus, ac derogationum odiis insecuri.* Et infra: *Hac est enim vera fidei regula, quam defendit hec spiritualis Mater Vestri tranquillissimi Imperii, Apostolica CHRISTI Ecclesia tenuit, quæ per Dei omnipotentis gratiam a tramite Apostolica traditionis numquam errasse probabitur, nec hereticis novitatibus depravata succubuit, sed ut ab exordio fidei Christianæ percepit ab auctoribus suis Apostolorum Christi Principibus, illibata finetenus permanet, secundum ipsius Domini Salvatoris pollicitationem, quam suorum Discipulorum Principi factus est: ego autem pro te rogavi, ut non deficiat fides tua, & aliquando conversus confirmâ fratres tuos.* Considerat itaque Vestrâ tranquilla Clementia, quod Apostolici Pontifices mea exigitatis predecessores

decessores confidenter fecisse semper cunctis est cognitum. Et infra post expositam Romanæ Ecclesiæ de fide sententiam ad finem epistole; Propterea, inquit, piissimi, & à Deo instructi Domini filii, si hanc sanctarum scripturarum, venerabilium synodorum dogmatis regulam Constantinop. Präf. Ecclesia tenere nobiscum ac prædicare delegerit, pax multa erit diligentibus nomen Dei, sin autem novitatem amplecti maluerit, & alienis sese irretire doctrinis, ipse noverit, quod de tali contemptu in disu-
no Christi examine satisfaciet apud judicem omnium, qui in cœlis est. Et in Epistola ad Synodum, Credimus, inquit, quia, quod paucis raroque concessum est à Deo, vestro imperio concedetur, & per ipsum Catholica nostra fidei splendidissimum in omnium mentibus emicit lumen, quodex veri luminis fonte per ministros B. Petrum & Paulum, eorumque disci-
pulos. & Apostolicos successores gradatim usque ad nostram parvitatem Dei opitulatione servatum est, &c. Et infra: Personas autem de nostra humilitatis ordine prævidimus dirigere ad vestra fortitudinis vestiga, qua omnium nostrum suggestionem, in qua, & Apostolica nostra fide Confessionem prælibavimus, offerre debeant, non tamen (NB.) tanquam de incertis contendere, sed ut certa atque immutabilia compendiosa defini-
tione proferre simpliciter obsecrantes, ut hec eadem omnibus predican, atque apud omnes obtinere yubeatis, &c. Huic epistola sic à Patribus acclamatum est actio. 18.: Summus autem nobiscum concertabat Aposto-
lorum Princeps; illius enim imitatorem & Sedis successorem habuumu-
fauorem: charta & atramentum videbatur, & per Agathonem Petru-
lo quebatur. Et Constantinus in Epist. ad Synodum Apostolica Sedi an-
tique Rome: Idecirco & omnes consonantes mente & lingua, concredi-
mus & similiter confessi sumus, & tanquam ipsius divini Petri vocem
Agathonis relationem supermirati sumus.

Tertio. Act. 18. in epistola Constantini ad synodum Romanam de Macario Antiocheno aliisque hereticis, qui videntur Sedem Apo-
stolicam appellasse, haec habentur: Universalis Conventionis communi-
sentientia de sacerdotali dignitate repulsi sunt, & probationis sanctissimi Pa-
pa traditi sunt. Et in epistola Constantini ad Leonem: Ipsi autem scri-
ptis precibus Serenitatem nostram communiter omnes deprecatis sunt, ut se
ad Vestram Beatitudinem mitteremus. Sic igitur fecimus, eosque ad voi-
misimus vestro paterno judicio omnem ipsorum causam permittentes.

Quarto. Leo II. Pontifex Concilium sextum confirmat at-
toritate Apostolica (quod utique superioritatem significat, nemo enim

enim inferior auctoritatem in Superiore exercet) jubetque pars auctoritatis esse cum aliis quinque Oecumenicis, & qui in eo conveniunt Episcopi altis SS. Patribus annumerati. Verba Leonis sunt in Epistola, ad Constantimum, quae habetur post acta Concilii: Idecirco & nos, & per nostrum officium hæc veneranda fides Apostolica concorditer ac unanimiter, his que definitas sunt ab ea, consentit, & beati Patri auctoritate confirmat, sicut supra solidatam Petram, qui Christus est, ab ipso Domino adeptus firmitatem, propterq; sicut suscepimus atque firmiter predicamus sancta quinque universalia Concilia, Nicenum, Constantiopolit, Ephesinum i. Chalcedon. & Constantinop. quæ & omnis Christi Ecclesia approbat & sequitur: ita & quod nuper in regia Urbe pro veritate serenitatis adnisi celebratum est sanctum sextum Concilium, ut eorum pedisse qui interpretes, pari veneratione atq; censura suscipimus, & hoc cum eis dignè connumerari, tanquam unā & equali Dei gratiā congregatum, decernimus: & qui in eo fideliter convenerunt Christi Ecclesia Sacerdotes, inter sanctos Ecclesiæ Patres atq; Doctores adscribendos, a quo censemus. Nam & istis, sicut & illis, idem Dei spiritus salutem animarum operatus est.

IX. Anno Christi DCCLXXXVI. Septima Oecumenica Synodus Constantinopoli aperta: sed Prætorianis militibus omnia turbantibus, & Patres & Concilium Nicæam translatum; unde & Nicæni secundi nomine adeptum. Convenit auctoritate Hadriani I. Pontif. Max. ad preces Constantini, & Irenes Imperatorum, ut patet ex litteris Impp. ad Hadrianum datis apud Anastasium in præambulis ad hoc Concilium. Numerus Episcoporum 350. Legati ad Hadriano missi quatuor. Causa vocandi Concilii hæresis Iconoclastarum, qui jäm dudum bellum SS. imaginibus intulerant. Eius origo hæc fuit. Duo Hebræi Impostores futurorum præscientiam mentiti, eamque aliquoties aut casu, aut malis artibus adepti, Izeto Arabum Regi promiserant, diu & feliciter regnaturum, si edicto pœnisque propositis imaginum cultu Christianos arceret. Rex vitæ regnique avidus edictum proponit, & pœnis armat. Vix edictum pependit, & Regem vanè delusum mors abstulit. Impostores ad necem quæsiti in Isauriam abeunt. Illic dum ardente Sole ad fontem procumbunt, æstum levaturi, non procul se juvenis ostentat, qui jumento, quod agebat, onere levato, Hebrais se adjungit, auram & prandium unā capturus. Illi adolescentem, diu & stupratus;

tibus similes intuiti, observatōque, pr̄ter florem juventæ formātūque, radio quodam majestatis ex vultu micantis, & tenui fortuna majoris, imperium illi pr̄dicunt: ea tamen conditionē, ut juramento promitteret, se voti aliquando potum, quæ peterent, factūrum esse: fides à juvēne tanti vaticinii pleno, & gaudio vix pati abunde obstricta & in proxima B. Theodori æde juramento aucta; Paullo pōst militiæ adscribitur, & per omnes gradus virtute & fortunā proiectus, imperium assequitur electione Theodosii Augusti, qui mundi & regni pertul̄s in Monasterium se abdiderat. Canonis nomen in Leonis mutavit, & à Patria Isauria est appellatus. Adsunt Hebræi Augures, & pr̄mium vaticinii polscunt, nec aliud, quam ut imagines aboleret: illis enim cultum à populis adhibeti Deo debitum: hoc si faceret, perpetuas illi victorias fore, vitamque diuturnam, & supra votum felicem: Leo ex priori vaticinio posterius æstimans, & fide insuper juramento adstrictā, tem diu meditatus & metu turbarum, tegens, tandem in apertum educit, & bellum imaginibus toto imperio denuntiat, pœnīisque & tormentis urget, gravissimā in Catholicos concitatā persecutione. Tenuit tempestas, sæviūque multos annos sub Leonis & Copronymi dominatu, donec Constantino & Irene terum potitis, pax reddita & Concilium septimum Nīceæ indictum. Advertendum est inter alios Iconoclastarum errores etiam illum fuisse, quod dicerent, sacram Eucharistiam non esse verum Corpus & sanguinem Christi, sed ejus tantum imaginem. De quo V. Ael. s. & P. Maymb. *Historia Iconocl. l. 3.* circa finem. Hæc origo Iconoclastarum fuit, qui hoc Concilio damnati.

Multa in hoc Concilio pro S. Pontif. Quod neget post definitiones Summorum Pontificum ullum amplius de SS. imaginibus dubitandi locum esse: quod Concilio modum legesque agendi Pontifex prescribat: quod vetet limites à Summis Pontificibus fixos moveri: quod primarii Concili Patres velut de re necessaria interrogentur, an epistolam dogmaticam Hadriani recipient? & alia multa, quæ ex ipsis actis audire præstat. Sic ergo in Ep. Hadriani ad Augustos habetur: *Vos autem maximè in traditione orthodoxæ fidei Ecclesia B. Petri & Pauli principium Apostolorum acquiesceris, eamq; amplectemini, quemadmodum & superioribus Imperatoribus factū est, qui vicariū ejus ex toto corde dilexerunt. Quapropter vestra quoq; à Deo data majestas, Sanctissimam Roma-*

HAM

nam Ecclesiam principum Apostolorum, quibus à Deo ipso data est potestas solvendi & ligandi peccata, cum in caelo, tum in terra, honorabit. Ipsi scilicet Regni vestri propugnatores erunt, cunctasque barbaras nationes pedibus vestris subjicient, ut quocunque ire perrexeritis, victores vos de-clarent. Hi siquidem Principes Apostolorum sunt, qui Catholicam Orthodoxam fidem auspiciati, per scripta quidem veluti legibus latis fidem suam servandam praceperunt: omnibus scilicet, qui in sedes illorum successuri erant, & in fide eorum usque ad consummationem saeculi permane-suri, atq[ue] ita nostra servat Ecclesia, & sanctas eorum figuris veneratur, unde in hunc usque diem venerandis horum imaginibus Ecclesia nostræ ornata, ac conspicua sunt. Et infra: Si verò impossibile est hereticorum vesania, pro incredulitate ipsorum, ipsas sacras ac venerandas imagines si-ne Synodi actione in pristino erigere ac confirmare statu, & nostros sacerdo-tes pro ejusmodi pia operatione vestra cupit serenissima Imperialis poten-tia accersire, sicut in vestris fertur imperialibus jussionibus, imprimitis psuedosyllogis ille, qui sine Apostolica sede enormiter, nequiter, irrationabili-ter contra Sanctorum Patrum traditionem de sacris imaginibus actus est, anathematizetur, presentibus missis nostris: & tunc sicut antiquitus mos extitit, iure jurando vestra piissima ac tranquillissima potestas una cum Do-mina Augusta Imperii vestri genitrice, seu ejusdem Regia urbis Patriar-cha, nec non & cuncto senatu corporale tribuentes sacramentum, verbuno commonitorium sicut antiquitus, pia sacra nobis dirigere vestra dignetur imperialis potestas, quod non est apud vos partis cuiuslibet favor aut defen-sio, sed equalitatem utrisq[ue] partibus conservabit, nullatenus necessitatem facientes, in quocunq[ue] capitulo eis, qui à nobis diriguntur, quoquo modo, sed omni honore, cum competenti munificentia & susceptione dignos eos habebitis. Et si quidem utriq[ue] convenerint, ecce bene: si autem minimè convenerint, iterum cum omni humanitate ad nos dirigere satagetis. Et epistola Hadriani ad Tharasium Patriarcham: Cujus etiam sedes per totum terrarum orbem primatum obtinens lucet, omniumque Ecclesiarum Dei caput existit. Unde & ipse B. Petrus Apostolus, Dei iussu Ecclesi-am pascens, nihil omnino prætermisit, sed ubique principatum obrinuit, & obtinet: cui etiam & nostra Beata, & Apostolice Sedi, quæ est omni-um Ecclesiarum Dei caput, velim Beata vestra Sanctitas ex sincera mente & toto corde agglutinetur, utpote quæ reverè sit rectè sentiens, & pietatis incorruptæ conservatrix. Hoc sacrificium primum Omnipotenti Deo ex-hibetur. Vestraque Beatitudo magnos & piissimos nostros Imperatores

Tt

suppli-

que, ma-nen-ctu-pati-cta; for-isti, Ca-tatus, aliud, iberi-tam-cinio-di-ucit, men-enuit i do-ita & erali-eram, sed storia i hoc filia-tiones tandi-escriti d pri-colam is au- os au- pri- dum a illex- Roma-nam

supplicibus verbis admonebit, ut Ecclesia nostra vestigia sequentes coram Deo, & horribili ejus judicio, venerandas imagines in regia civitate, & omni loco in antiquum statum restituendas carent, jubeantq;: nimur servantes traditionem hujus Sanctissimæ nostræ Romanae Ecclesie. Et Ad. 2. Legati Apostolici post lectam dogmaticam summ. Pontif. sic Patriarcham alloquuntur: Petrus & Petrus piissimi presbyteri, & locumtenentes sanctissimi Papæ Veteris Romaë Hadriani dixerunt: Dicat nobis Beatissimus Patriarcha regia urbis Tharasius, consentaneo literis sanctissimi Papæ Veteris Romaë, an minus?

Tharasius sanctissimus Patriarcha respondit: Cui Christi lumen circumfulsit, quinq; nos per Evangelium generavit Paulus, verè divinus Apostolus Romanis scribens, & studium sincera fidei eorum erga Deum verum nostrum exosculatus, sic inquit: Fides vestra predicatur in universo orbe hoc. Hoc testimonium & nos insequi par est, temerariumque repugnare arbitramur. Quam ob rem Hadrianus Veteris Roma primas, & testatorum Principum successor, clare, & verè, cum ad Imperatores nostros, tūm ad nostram mediocritatem, mihi scripsisse videtur, constabili vitq;, & rectam esse declaravit Catholica Ecclesiæ antiquam traditionem.

Ob id nos per scripturam inquirendo, argumentando & demonstrando exquirentes, & Patrum quoq; præceptis imbuti, sic confessum, confitemur & confitebimur, concordamus, & vim litterarum lectorum confirmamus, & imaginum picturas secundum priscam Patrum nostrorum traditionem recipimus, & has desiderio nostro adoramus, ut nomine Christi Dei nostri, & intemeratae Dominae nostræ Deipara Virginis, sanctorumque Angelorum & omnium Sanctorum factas. Sed apertis verbis testamur, nos duntaxat in unum Deum verum, latriam (hoc est, cultum) & fidem nostram referre & reponere.

Sancta Synodus dixit: Universa sancta Synodus sic credit, & docet. Et paulo post: Idem Legati sacra synodus eodem modo interrogant: Petrus & Petrus Deum amantissimi Presbyteri, Legati Apostolice Cathedrae, dixerunt: Dicat nobis sacra Synodus, num recipiat sanctissimi Papæ veteris Roma litteras, an minus?

Sancta Synodus respondit: Sequimur, recipimus, & probamus. Et in epistolis à monachis Palestinæ ad Tharasium datis, quas ex Anastasio Baronius recitat ad annum D C C L X X X V . n. 47. circa finem. Hoc autem subtilius est considerandum, etiam ab ipsa sacra ac venerabili sexta synodo, in qua nullus eorum, qui per idem tempus, in his partibus Episcopi

piscopi erant, convenisse repertus propter nefariorum hominum dominatum: sed nullum ex hoc sancte adhæsit synodo prejudicium, neque secuta est prohibitio alia statuendi, & manifesta facienda recta dogmata pietatis, pricipue cum sanctissimus Apostolicus Papa Romanus concordaverit, & in ea inventus sit per Apocrisarios suos.

Hæc, nisi fallimur, satis ostendunt, quanta sit Romanorum Pontificum supra Concilium auctoritas, quantumque septima hæc Oecumenica synodus illis detulerit.

X. Anno DCCCLXIX. Initium factum octavæ Oecumenicæ Synodo auctoritate Hadriani II. Papæ, imperante Constantinopoli Basilio Maced. ubi & Synodus habita. Legati à Pontifice tres, Donatus Ostiens. Stephanus Nepesinus Episcopi, & Marinus Diaconus. Episcopi, qui Concilio assederunt 102. Causa convocati Concilii schisma cruentum & pertinax Photii contra S. Ignatium Patriarcham Constantinopol. cui extinguendo Patres convenerunt. Origo & progressus hic fuit. Michaël tertius Imperator cùm ephebis excessisset, in omnem licentiam & voluptatem mergi cœpit, tutoribus aut amotis, aut sublati, contemptaque Theodorā Matre Regni Curatrice. Successit ingratiam Imperatoris Bardas avunculus, qui, ut artificio jam aulicis noto, habenas Imperii solus occuparet, juvenis alias præcipitis animum in omne flagitium, genūisque voluptatum impulit, ipse interim Imperii potens, effeminato jam Augusto, & in otium ac delicias effuso. Et ut solus regnaret, amoti procul extinctique, qui crescentem auctoritatem in umbrare possent. Inter illos etiam Augusta truncatæ comâ in monasterium acta, quod filium Bardamque flagitiis infames patienter haud ferret. Supererat Ignatius Patriarcha, sanctitate & doctrinâ illustris, & idè Bardæ & Michaëli gravis, quod illius virtute ex opposito micante perstringi se crederent, nec patienter ægris oculis Solem admitterent. Hunc perdendi hæc occasio se obtulit. Rogaverat aliquoties & suo & Augusti nomine Bardas Ignatium, velaret Imperatricem, jam Aulâ exclusam, & monasterio addictam: negavit Ignatius, nec enim invitam aliquam veleari posse, multoque minus Imperatricem, Orbis aliquando, nunc sui arbitram. Hinc primi ignes, mox incendium securum. Deambabat Bardas nurum, defuncto marito viduam, eoque consuetudo processerat, ut maritum potius, quam amantein referret, nam & Conjugem ejecerat, Amicam in thalamum recepturus, nisi obsta-

Tt 2 ret

332 Lib. II. §. V. Conciliorum testimonia,

et Ignatius; hic ubi monendo precandōq; nihil profecisset, viderētq;
insuper Constantinopolim scandalō plenam ex incestis nuptiis, adser-
zum configit, quo si ægro non posset, saltē publico mederetur, ne
lues & exemplum vagari permisum etiam alios tangeret. Die tribus
Regibus sacra, quæ apud Græcos celeberrima est, processerat in
templo Imperator, & Bardas in comitatu primus. Patriarcha,
jam ingredi parantem Bardam indignantis gestu, vultūque ad severita-
tem composito, ingressu arcet, sacrisque interdicit, nec enim sepe-
missurum, die tam sacrā, hominis tam impii profanique facrilegio,
Ecclesiā fædati. Perculit hominem sacerdotis Imperium, multoque
magis palām, apertōque sole, & in Græciæ totius conspectu illata
contumelia. Hinc torus in vindictam accingi. Persuadet Impera-
tori Ignatium nova moliti, & præsentis Imperii pertæsum aliud me-
ditari: illum regii sanguinis superesse, fortunæ, quā exciderat, nec
dum oblitum: ideo Theodoram Imperii Curatricem, velum re-
spuisse, ut Ignatio præudente, in Thronum rediret: hoc incolumi &
vicino, semper Michaëlem in lubrico fore. Facilè hæc credita,
Patriarchā jam exoso, cui exilium dicitur in Terebinthum Insulam.
Et sedes Constantinopolitana Photio delata, homini, nobilitate, of-
ficiis, & favore Principis facilè primo, & in quo dubites, plus vi-
tia an virtutes valuerint: Affinitate Imperatorem attingebat, hu-
jus forore Irenā in illius fratrem, matrimonio collocatā: studiis mili-
taribus, bellōque insignis: sed imprimis regendi imperandique artes
studio, naturā, primisque Regni officiis in miraculum usque edo-
ctus: omni etiam litterarum genere excultus Poësin, Rheticam,
Philosophiam, Medicinam, Astrologiam, & quidquid humano in-
genio pervium est, callere, iisque totas noctes insomnes dare, Oraculo
quām homini similius; hinc omnium veneratione cultus amatissimus:
sed tot animi & naturæ dotes, ambitio corruperat, cui usque adeò in-
dulxit, ut tandem humanā industriā, quā tantum valebat, consumptā,
etiam magos adhiberet. Hoc Auctore conflatum illud Orientis
schisma, quo tandem Græcorum & Ecclesia & Imperium concidit.
Photius ergo, ut dicebamus, Monachus, Anagnostes, Subdiaco-
nus, Sacerdos, & Patriarcha factus, ex milite & aulico, intra sex dies,
in Patriarcham evasit.

Gregorius Syracusis Episcopus, sed sacris jam dñidum interdi-
cus, novum Patriarcham inauguavit, Ignatii amicis partim gullis, par-
tim, ut solet, in emergentem Solem intentis.

Nicolaus I. re intellectâ Legatos Constantinopolim mittit, qui aut pœnis, & 100. dierum carcere, aut ingentibus promissis capti, corruptique in Synodo 318. Patrum Photio dignitatem confirmant, abrogantque Ignatio Sedem Apostolicam appellanti, ut habetur in libello Ignatii.

Hac ubi Nicolaus I. explorata habuit, Photium damnat, privatque dignitate, & Ignatum restituit: hinc omnes à Photio discedere: quod ille impatientissimè ferens, Michaëlis & Bardæ Cælaris potentia ferox, omnia pœnis, exiliisque miscet, coactaque Synodo mentitisque suffragijs mille, cum ferè omnes repugnarent, in Pontificem anathema dieit: omnésque qui ad se aut litterarum, quibus unicè florebat, aut negotiorum causâ fluebant, juramento in partes suas trahit, & causam, quam ratione non poterat, numero firmat. Paullo post Bardas, in castris jussu Imperatoris obtruncatur: causa mortis partim æmularum invidia, Basili præterim postea Imperatoris: partim ambitio, quæ creditus est Imperium meditari, adeò contempto Imperatore, ut hujus casta in planum collocaret, hostibus exposita: sua in collem situ, & naturâ præmunitum, quæ illi causa cædem maturavit, quamvis ad genua Imperatoris provoluto. Ferunt Bardam insidias præsensisse, illique expeditionem recusanti, fidem juramento factam, calamis Christi sanguine intinctis: Paullo post secuta Imperatoris Michaëlis mors, à Basilio, cum vino epulisque indormisset, oppressi: Photius in Monasterium trusus, Ignatus post novem exiliis & certaminis annos, Patriæ & Sedi redditus, & secundo posthac anno, octava Synodus, & quarta Constantinopolitana agi cepta, in qua damnatus Photius ejusque scripta flammis tradita: nec ideò tamen finitum schisma: nam Photius cum Basilio, quem supposito vaticinio mirè deceperat in gratiam rediit, extinctoque Ignatio in Patriarchatum successit, impetratâ à Joanne VIII. Pontifice Max. prætextu componendi schismatis, confirmatione: & tandem à Leone Imperatore, quod crederetur cum Santabreno Episcopo, magicis artibus infami, nova moliti, in monasterium truditur. Hic est ergo ille Photius, cuius à Romano Pontifice defctioni Græcia amissum Imperium & fidem debet, nec enim cum suo auctore sepulta sunt discordiae, sed sepius compressæ gliscentesque, tandem Imperio exitium attulere.

T t 3.

In

In hac octava Synodo multoties, multisque modis Romani Pontificis in Concilium auctoritas micuit. Negant enim Legati sedis Apostolicæ, se unquam universalis Concilii judicio subjectos fuisse; quantò minus illorum Principalis Romanus Pontifex? Deinde Hadrianus more & exemplo aliorum Pontificum, ut vidimus, Concilio modum legesque imponit, imperaque conditiones, cum quibus Photius judicare debeat, ejusque fautores admitti rejicive: prescribitur regula fidei, in quam jurare debeant: jubentur Statuta & Decreta summorum Pontificum, tanquam regulas fidei certissimas admittere: Idque universalis Concilio non tantum audiente & consentiente, sed etiam positivè probante, Pontifex iterum Concilio non exspectato, ejusque sententiâ, Photium prædamnat, idemque à Concilio fieri mandat. Qui libello à summo Pontifice misso non subscribunt, à Synodo non admittuntur. Solus Pontificis Legatus Photio scipionem, quo Episcopi more nitebatur, adimi jubet: & denique expressè & conceptisterminis *Aet. 10.* definitur, summum Pontif. ne quidem à Concilio universalis judicari posse, & habetur *c. definimus d. 22.* Ubi adverte, hoc primò fuisse in octava Synodo expressè definitum, quia tunc maximè auctoritas Romani Pontificis fuerat à Photio impugnata: Hæc omnia nostro quidem judicio tam apertè ostendunt Papam Concilio superiorem esse, ut si quis neget, ab eo querendum sit, quid ergo sit esse Superiorem, & qui sint actus, & characteres Superioris, quos Romani Pontifices in Conciliis non exhibuerint? Et ne aliquid eorum, quæ diximus, in dubium vocetur, audiamus ipsa Concilii acta.

Cùm rogarentur Legati Sedis Apostolicæ mandatum Pontif. Hadriani Synodo exhibere, responderunt: *Hoc nos non invenimus in universalis Synodo factum, ut Vicarii Senioris Romæ à quolibet perpendantur, utrum talem existimationem habeant.* Et Hadrianus in Epist. ad Basiliū Augustū, quæ habetur *Aet. 1.* & in Synodo recitata est, sic loquitur: *Volumus per nostræ pietatis industriam, Constantinopoli numerosum celebrare Concilium, cui nostri quoque missi presidentes, & culparum personarumque differentias liquidò cognoscentes, (juxta quod in mandatis acceperunt,) singulorum liberè discretionis exerceant, in quo sacrato cœtu execrandi vanitatis Concilii, quod adversus hanc sedem actum est, cuncta decernimus exemplaria, à pſſoribus*

sefforibus suis ablata, contemplantibus cunctis igne cremari, ne supereret
apud quemlibet ex his omnibus saltem unum iota, vel unum apicem, nisi
quis totius Clericatus, immo totius nominis Christiani, anathemate per-
culsus, carere voluerit. Et paullo post recitatus libellus Româ missus à
Pontifice, cui omnes subscribere tenerentur, qui sic habet:

Anathematizamus omnes hereses simul cum Iconomachis. Anathe-
matizamus etiam Photium, qui contra sacras regulas, & sanctorum
Pontificum veneranda decretâ repente de curiali administratione, sacu-
larique militia sublatu, superstite Ignatio Patriarcha, in Constantinopo-
litana est pervasoriè, immo tyrrannice à quibusdam schismaticis, vel ana-
thematisatis, atque depositis institutus Ecclesia, donec Sedis Apostolica
sanctionibus inobediens perseverans, ejus sententiam tam de se, quam de
Patriarcha nostro Ignatio spreverit, & conciliabuli acta, quod se auctore
contra Sedis Apostolica voluntatem congregatum est, anathematizare dis-
tulerit. Sequimur autem sanctam Synodum, & amplectimur, quam
beata recordationis Papa Nicolaus, cui & ipse Domine coangelice sum-
me Pontifex Hadriane subscripsisti, ante sacratissimum Petri, Apostolo-
rum eximiu corpus celebravit: simul & quam tu ipse nuper ibi egisti, &
omnia, que in eis statuta sunt, secundum decreti vestri moderatione vene-
rabiliter conservabimus, recipientes, quos recipiunt, & damnantes omnes,
qui in illis damnati sunt, & præcipue jam dictum Photium, & Gregorium
Syracusanum, parricidas videlicet, qui contra spiritalem Patrem suum
linguas eximere minimè formidârunt, atq[ue] perseverantes in schismate se-
quaces eorum, nec non & qui in illorū communionis societate permanserint.

Sancta Synodus dixit: *Omnibus placet libellus, à Sancta Roma-
norum Ecclesia expositus.*

Et actione 7. Ingressus est Photius ad Synodum baculo innixus,
quem ab eo Marinus Vicarius Romanus jussit afferri, dicens: *Bacu-
lus signum est dignitatis Pastoralis, quod hic habere nullatenus potest, quia
lupus est, non pastor.*

Et paullo post: *Mox recitata sunt gesta Synodi, quæ facta est ab
Hadriano Romanorum Papa super promotione Photii. In tertia autem
epistola Hadriani ad Synodum hæc habentur: Romanum Pontificem
de omnium Ecclesiarum Praefulibus judicasse legimus, de eo vero quem-
quam judicasse non legimus. Licet enim Honorio ab Orientalib[us] post mor-
tem anathema sit dictu sciendum tamen, quia fuerat super heresi accusat[us],
propter quam solum licitum ex minoribus majorum suorū motibus resistere,
vel pravos suos sensus liberè respuere: quamvis & ibi neo Patriarcharum,*

nec

ne^cceterorum Antiquitum cuiquam de eo, quamlibet fas fuerit proferre sententiam, nisi ejusdem primae sedis Pontificis consensu praecessisset.

Et Nicolaus in Epistola ad Michaëlem Imperatorem, quæ habetur tom. 3. Conciliorum circa finem: Non ergo dicatis non egisse vos in causa pietatis, Romane Ecclesie, quæ collecta Concilia suâ auctoritate firmat, suâ moderatione custodit. Unde quadam eorum, quia consensum Romani Pontificis non habuerunt, valitudinem perdidérunt. Quomodo non egeat qualibet Synodus Romana sedis, quando in Ephesino latrociniu^m cunctis Presulibus & ipsis quoq^z Patriarchis prolabentibus, nisi magnum Leo, imitator scilicet illius Leonis, de quo scriptum est: Vicit Leo detribu^m Iuda, divinitus excitatus, os aperiens, totam orbem, & ipsos quoq^z Angustos concuteret, & ad pietatem commoneret, Religio Catholica penitus corruisset? nam in causa sacrarum imaginum, ante sanctissimum Methodium, quin immo, & ante Synodum in Nicaea sub Irene congregatam, cum adhuc hoc schisma noviter esset exortum, & Constantinopolitanos penitentios more pestilentia invaseret, Romani Presules, Gregorius intercessus & Stephanus, convocatis Episcopis Occidentalium regionum, inventur fortiter dimicasse, & hoc funditus condemnasse.

Et in eadem Epist. §. Sed his tandem: Quoniam cum secundum Canones, ubi est major auctoritas, iudicium inferiorum sit deferendum, ad dissolvendum scilicet, vel ad roborandum: parer profecto, Sedis Apostolica, cuius auctoritate major non est, iudicium à nemine fore retractandum, neq^z cuiquam de ejus liceat judicare iudicio. Siquidem ad illam de qualibet mundi parte canones appellari voluerunt. Ab illa autem nemo sit appellare permisus. Juxta quod & Bonifacius atq^z, Gelasius sanctissimi Prelates, non suis ad inventionibus, sed Ecclesia Romana consuetudinem non ignorantes, dicunt: Bonifacius quidem Rufo, & ceteris Episcop. per Thessalam & alias provincias constitutis, scribens: Nemo, ait, unquam Apostolico culmini, de cuius iudicio non licet retractare, manus obvias audier inculit. Nemo in hoc rebellis extitit, nisi qui de se voluit judicari. Gelasius autem in commonitorio, Fausto Magistro fungenti legatione Constantinopolim dato: Nobis inquit, opponunt Canones, dum nesciunt, quid loquuntur. Contra quos hoc ipso venire se prodant, quod prima Sedis iusta recta^q suadentis parere fugiunt. Ipsi sunt Canones, qui appellationes totius Ecclesia ad hujus Sedis examen voluerentur deferri. Ab ipso vero nusquam prorsus appellari debere sanxerunt, ac per hoc illam de cota Ecclesia judicare, ipsam ad nullius commeare. Nec de ejus unquam praeceperunt iudicio judicare, sententiamq^z illius consticerunt, non oportere dissolvi, cuius potius sequenda decreta mandarunt.

Ubi

Ubi adverte, fuisse has Nicolai epistolas in Synodo lectas. *Act. 4.*
& Act. 10. & ultimā. canone 21. Definimus neminem prorsus mundi potentum quenquam eorum, qui Patriarchalibus sedibus præsunt, in honore aut movere à proprio throno tentare, sed omni reverentiâ & honore dignos judicare, præcipue quidem sanctissimum Papam Senioris Romæ: deinceps autem Constantinopoleos Patriarcham, deinde vero Alexandria, ac Antiochia, atq; Hierosolymorum. Sed nec alium quemquam conscriptiones contra sanctissimum Papam Senioris Romæ, ac verba complicare, vel componere liceat, sub occasione quasi diffamatorum quorundam criminum: quod & nuper Photius fecit, & multò antè Dioſcornus. *Quisquis* autem tale facinus contra Sedem Petri Principis Apostolorum ausus fuerit intentare, aequalē & eandem, quam illi condemnationem recipiat. Porro si synodus universalis fuerit congregata, & facta fuerit etiam de sancta Romanorum Ecclesia quævis ambiguitas & controversia, oportet venerabiliter & cum convenienti reverentia de proposita quæstione sciscitari, & solutionem accipere, aut proficere, & profectum facere, non tamen audacter sententiam dicere contra summos Senioris Romæ Pontifices. Denique quemadmodum nemo magis, ut Photius cum Romana Sede bellum gessit, ita nullibi magis ejusdem auctoritas eminuit, quam in hac Octava Synodo, ut legenti patebit.

Ceterū fuisse hanc Synodum Oecumenicam & universalem dubitari non potest, cùm Anastasius expressè id afferat in prefat. hist. ad hanc synodum, & ipsi Patres Concilii id passim testentur, ut videre est in ipsis actis, habētque forma juramenti, quo SS. Pontifices Papatum adituri se obstringunt, recitatque Baronius *ad Annum DCCCLXIX. n. 59.*

De hac synodo Aimoinus de Gest. Francor. l. 5. c. 28. scribit multa aliter in ea fuisse definita, quām orthodoxi Doctores antè statuerint, videlicet de adorandis imaginibus, & privilegiis SS. Pontificum. Quæ ubi in Aimoino legit Raderus prefat. in 8. *Synodum*, continuabile accensā dicit: *Aimoinum S. Ademari Benedictinum fuisse iconomachum, impudentissimum, mendacem, sacrilegum: hæc pro sua modestia in Aimoinum Raderus, Scriptorem antiquissimum, & à veritate laudatum, infirmo nimis argumento, hoc est, convitio impugnans, quod plebeii solent, suæque causæ diffisi, rerūmque ignari, latratu magis quām viribus fortes. Veritas sic habet. Ab Anno DCCCXLV. Bulgari operā cuiusdam captivi fidem Catholicam receperant, pe-*

Uu titis,

titis, acceptisq[ue] à Summo Pontifice sacris ministris. De iis paulo p[ro]st[er]nuntur. Synodus quæstio mota, utri Ecclesiæ subjici debent, Romanæ, an Græcæ & Constantinopolit. pro se Græci pronuntiaverant, legatis Apostolicæ sedis reclamantibus. Hinc offensi Græcorum animi, Basilius præsertim Imperatoris, qui conatus acta Concilii jam signata & legatis tradita surripere, detectâ fraude, irritaque, Legatos minori, quām acceperat, veneratione dimittit. Illi mare ingressi Piratas incidunt, amittuntque inter alia omnia etiam acta Concilii, Basilio ut creditum est, fabulam ducente. Sed Legati Ludovici II. Imperatoris, & Anastasius Bibliothecarius aliâ Romanâ incolumes pervenerant, Pontifici Hadriano Acta Concilii integrim & fideliter conscripta tradiderant. Hac occasione fuisse Concilium Græcâ fraude & Photii præsertim corruptum, non conjectura tantum est, sed res certissima: nec apud Græcos hoc novum insolensque, qui, ut suprà vidimus, omnia æquè Concilia Oecumenica mendaciis sparserant.

Vide ipsum Anastasium in prefat. Ad Octavam Synodum, qui inter alia post descriptas varias Græcorum fraudes, hæc scribit.

Sic igitur, sic Graci acceptâ occasione celebratorum universalium Conciliorum, frequenter egisse clarescant, & nunc minuendo, nunc addendo, vel mutando, nunc in absentia sociorum, nunc in abscondito angularum, nunc extra synodum, nunc post synodum, astutia suâ, immo fronde communib[us] sanctionibus abutuntur, & ad suos libitus cuncta, quasi bi visa fuerant, etiam violenter inflectunt.

Iaque quidquid in Latino Actionum Octavae Synodi Codice reperitur, ab omni est fuso falsitatis extraneum. Quidquid verò amplius, sive de Dicēsi Bulgarica, sive aliunde in Greco ejusdem synodi Codice forsan invenietur: totum est mendacii venenis infectum. Denique disceptatio, quam coram Imperatore, vicariis & Bulgaris tantum super Bulgarum terra suprà fuisse significavimus actam: post synodum consummatam, Canonesque 20. prolatos, atque 7. tantum Capitulis terminum fidei de promptum, & omnia hac in quinque Codicibus scripta, sive compacta, & omnium subscriptionibus roborata, sed & ipsos Codices plumbæ bullâ munitos, atque sigillatim Lociservatoribus traditos Patriarchalibus sedibus deferendos effecta est. Ne ergo Græcorum sueta astutia, quin potius dolositas etiam circa præsentem synodum agat, hec me admonendi causa dixisse sufficiat. Ceterum bene novi, quod iuxta Proverbiatorem: Erra

stra jactetur rete ante oculos pennatorum. Unde quisque sapientiae ac prudenteria pennis ad alta sustollitur, omnes insidiarum muscipulas, qua à Græcis in infimis tendi poterint, alto contemplationis saltu transcendet.

Hæc causa errandi Aimoino fuit, nec illi solum, sed multis aliis Catholicorum, immo ipsi Juliano Cardinali in Concilio Florentino Aëtor. b. His omnibus, inquit Raderus, *Præfat. in Concilium, meritò est ignoscendum, cùm hactenus exemplaribus & Codicibus Octavae synodi caruerint, cùm tot præsertim Concilia, quæ Oclavum sibi locum usurpabant, in una causa fuissent habita.*

Hæc Raderus in omnes humanus, soli monacho implacabilis; quasi verò non eadem ratio aut omnes, aut nullum absolvat, Eadem de Aimoino, quæ Raderus, scribit Baronius, sed quod purpuratum decuit, majori multò, quam ille, verborum temperantiā, minorique tumultu. Legat qui volet Aimoini historias, videbitque non illum sacrilegum, impudentissimum, mendacem esse: sed eum, cuius candorem, modestiamque Raderus meritò imitetur. Nec enim omnis, qui errat, talis continuo est, quem ille depingit. Vide de corrupta à Græcis octava synodo etiam P. Maymburgum lib. 2. de schismate Græcorum.

XI. Anno MCLXXIX. Concilium Lateranense convenit auctoritate Alexandri Tertii summi Pontificis, cui 300. Episcopi interfuerunt. Causæ convocati Concilii variae, extirpatio schismatis, Ordinatio Electionis summorum Pontificum, & præser-
tim proscriptio Catharorum, Publicanorum, aliorūque, qui par-
tim hæresi, partim grassationibus Ecclesiam vastabant.

In hoc Concilio pro summi Pontificis auctoritate facit c. 1 de modo eligendi summi Pontif. quod habetur tom. 4. Concil. & in c. licet extra de El. ubi: *Ex hoc tamen nullum Canonis Constitutionibus prejudicium generatur, in quibus majoris & senioris partis debet sententia prævalere: quia quod in eis dubium venerit, superioris poterit iudicio definiri. In Romana verò Ecclesia aliquid speciale consti-
tuitur, quia non potest recursus ad superiorem haberi. Non ergo Con-
cilium est supra Papam, cùm hic ex sententia Patrum superiorem non habeat.*

XII. Anno MCCLXXIV. Sub Gregorio X. & Rudol-
pho Imperatore celebratum est Concilium Lugdunense secundum
contra Græcorum errores, & pro recuperatione Terræ Sanctæ.

Episcopis supra 700. frequens, in quo inter alia capita fidei, quæ Legati Michaëlis Palæologi publicè professi sunt, hoc etiam fuit: Ipsa quoque sancta Romana Ecclesia summum & plenum Primum & Principatum super universam Ecclesiam Catholicam obtinet: quam se ab ipso Domino in B. Petro Apostolorum Principe sive vertice, cuius Roman. Pont. est Successor, cum potestatis plenitudine recepisse veraciter & humiliter recognoscit. Et sicut præ ceteris tenetur fidei veritatem defendere, sic & si quæ de fide subiecta fuerint quæstiones, suo debent judicio definiri. Ad quam potest gravatus quilibet super negotiis ad Ecclesiasticum forum pertinentibus appellare: & in omnibus causis ad examen Ecclesiasticum spectantibus ad ipsius potest judicium recurri, & eidem omnes Ecclesiae sunt subiectæ, ipsarumque prælati obedientiam & reverentiam sibi dant.

Apud hanc autem sic potestatis plenitudo consistit, quod Ecclesiæ ceteras ad sollicitudinis partem admittit, quarum multas, & Patriarchal præcipue, diversis privilegiis eadem Romana Ecclesia honoravit: sed tamen observata prærogativâ, & tum in Generalibus Conciliis, tum in aliquib[us] aliis semper salvâ.

Suprascriptâ fidei veritate (prout plenè lecta est, & fideliter exposita) veram, sanctam, Catholicam, & Orthodoxam fidem cognoscimus, & acceptamus, & ore ac corde confitemur, quod verè tenet & fideliter docet, & prædicat sancta Romana Ecclesia.

Si ergo Pontifex Romanus summum & plenum Primum obtinet in tota Ecclesia Catholica, idque cum plenitudine potestatis, multò magis in Concilio universalis, quod infra Ecclesiam Catholicam est, cámque repræsentat. Ex Concilio Constant. sess. ult. postscriptulos Joannis Hus; temper enim repræsentans est imperfectius repræsentato. Rursus si ad Pontificem Romanum pertinet de fidei quæstionibus definire, non potest aliud tribunal esse, altius certiusque: nec definitum est, quod adhuc judicari ab alio potest, & consequenter in litem & dubium vocari; aut enim in rebus præsertim fidei, Pontificis judicium est certum, aut incertum? si incertum, non ergo quæstiones fidei per illud definiri possunt, definita enim in materia fidei sunt certa, & extra dubium. Si vero judicium Papæ est certum, ergo nec in litem, nec in judicium vocari potest: quod ergo Concilium, nisi ut auctum agat, & nodum in scirpo querat, aut umbram in Sole? & finem fini addat: quæ enim sunt fidei, semel definita sunt semper definita, nec possunt appellatione mutari.

Rursus

Rursus si omnes, & in omnibus causis Ecclesiasticis ad eum appellare possunt, ergo etiam à Concilio ad eum, non econtra provocatio admittitur.

Ubi nota, hæc à Græcis Legatis non in angulo, sed pleno Concilio dicta, & à nullo improbata, sed omnium plausu, & aggratulatione accepta.

XIII. Anno MCDXIV. Concilio Constantiensi principium datum sub Sigismundo Imperatore; convenerant Episcopi 214. ejus celebrandi causa, schismata pertinacissimum & inveteratum fuit, hæresisque Joannis Huss, & Wicleffi, de quo jam suprà aliquid diximus. Huic Concilio evenit, quod jam dudum multis Sanctorum Patrum, qui dum in unum errorem toti incumbunt, visi sunt extra medium veritatis in extrema rapi: sic B. Augustinus, dum totus est in commendanda gratia, ejusque necessitate & energia, visus est non paucis, etiam doctrinâ & pietate conspicuis, in libertatem offendere, ejusque jura minuerit. Ex adverso S. Joannes Chrysostomus dum contraignavos desiderisque, liberum arbitrium humanamque industriam excitat, visus est gratiæ obliuisci, & Semipelagianis accedere. Idem in Constantiensi hoc Concilio evenit, ut videlicet, dum profligendo schismati, quod Summi Pontificatus ambitio excitaverat, totum studet, submitteatque Conciliij judicio nes Papas eosque incertos; visum aliquibus sit fimbrias extendere, & tantum Pontificum auctoritati demere, quantum sibi & Conciliis tribuerat. Nos contrarium, & nihil contra Pontificis jura factum; decisumque, multa verò pro illis ostendemus.

Primò Concilium Constantiense, quoties de potestate Concilii supra Papam loquitur, semper restringit ad præsens Concilium, & ad schismatis tunc grassantis extirpationem, ut videre est *sess. 4.*

Hac sancta synodus Constantiensis, & generale Concilium faciens pro extirpatione presentis schismatis, & unione, ac reformatione Ecclesie Dei in capite & in membris fienda.

Et paullo post. *Et primò, quod ipsa Synodus in Spiritu Sancto congregata, legitime generale Concilium faciens, Ecclesiam Catholicam militantem representans, potestatem à Christo immediate habet, cui quilibet injunctumque statutum vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schismatis, reformationem generalem Ecclesie Dei in capite & in membris.*

Et sess. 5. Et primò declarat, quòd ipsa in Spiritu Sancto legitime congregata, Concilium generale faciens, & Ecclesiam Catholicam representans, potestatem à Christo immediatè habet, cui quilibet cuiuscunq[ue] statutus vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his, quae pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis, & reformationem dictæ Ecclesie in capite & in membris.

Ieem declarat, quod quicunq[ue], cuiuscunq[ue], conditionis, statutus, dignitatis, etiam Papalis, qui mandatis, statutis, seu ordinationibus, aut practicis hujus sacrae Synodi, cuiuscunq[ue], alterius Concilii generalis legitime congregati, super præmissis, seu ad ea pertinentibus factis, vel faciendis, &c.

Vult ergo Concilium aperte innuere, se in casu tantum Schismatis & Papæ incerti potestatem habere: cur enim alias toties & tam constanter adjicit illam restrictionem: *In his, que pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis.* Si extia casum schismatis, dubiique Pontificis, eam potestatem sibi vindicabat? nec enim ignorabant Patres, inclusionem unius esse exclusionem alterius ex vulgarissima juris regula. Videtur planè laborasse Concilium, ut sepius repetitâ eadem restrictione, intelligeretur de superioritate in Papæ non absoluta, sed tantum in casu excepto.

Secundò. Postquam Martinus V. Pontifex renunciatus est, cessavit omnino tota Concili Constantiensis Jurisdictione, nec ullum amplius morum aut fidei decretum Concilii nomine factum est, cùm tamen ante electionem omnia statueret, decerneret, definiret, juberet, veteratque; quæ hujus causa; si tota, ut adversarii dicunt, & Papalis potestas in Concilio est, & penes hoc magis, quam ipsum Pontificem? Videatur *sess. 42.* (quæ post electionem Martini est prima) & sequentes.

Tertiò. In Bulla Martini V. sacro approbante Concilio facta, quæ habetur *sess. ult.* inter alias propositiones, quæ suscepimus aliquem hæresis Hussiticæ faciunt, etiam hæc ponitur: *Papa Canonice electus non est successor Petri, nec habet in Ecclesia Dei supremam auctoritatem.* Agnoscit ergo Concilium supremam in Pontifice auctoritatem, non autem suprema esset, si aliam haberet, cui subesset: tunc enim suprema Potes, non Papæ, sed Concilii foret: sicut enim cœlum Empyreum supremum dicitur, & Ignis supremum elementum, & terram suprema pars domus; quia supra se aliud in suo genere superius non habent: ideo & suprema potestas in Papa,

Papa, quia nulli subest: sicut etiam in Republica, qualis erat olim Romana, & statu Democratico, nemo dixerit, supremam potestatem esse penes Consules, aut Senatum, sed penes Populum: In Aristocracia vero penes Senatum & Magnates. Sed infra, ubi solvemus objectiones, plura de Concilio Constantiensi dicentur.

XIV. Anno MCCCCXXIX. Concilium Ferrarensis inchoatum: sed grassante lue Florentiam translatum est, duravitque menses 15. Praefuit Eugenius IV. Pontifex Max. Adfuerunt Joannes V III. Paleologus Græcorum Imperator cum Demetrio fratre, Principe Peloponensi, Josephus Patriarcha Constantinopolitanus, Bessarion Episcopus Nicænus, Isidorus Thessalonicensis Archiepiscopus, Ruthenus, aliisque ex Oriente & Occidente celeberrimi. Disputatum inter Latinos Græcosque acriter, & tandem pax & unio sequuta, receptis etiam in fidem Indis, Armenisque. Processio Spiritus Sancti, & Primatus Pontificis admissus. Sed paullo post reversi in Patriam Græci, Marco Ephesino omnia turbante ad vomitum redeunt, & Constantinopolis non multos post annos capta est, Imperio orientis ad Turcas translato.

In hac ergo Florentina Oecumenica Synodo *Act. ult.* Josephus Patriarcha Constantinopolit. morti proximus hoc ultimum post se chirographum reliquit. *Quoniam ad extremum vitæ meæ perveni, idcirco pro meo munere dilectis filiis, benignitate Dei meam sententiam his litteris palam facio. Nam quæ Domini nostri Iesu Christi Catholica & Apostolica Ecclesia Romæ Veteris credit, omnia me quoque sentire, credereque profiteor, ac ipsis plurimum acquiesco.*

Et in litteris unionis circa finem: *Definimus Sanctam, Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum Orbem tenere pri- matum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse Beati Petri Prin- cipis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesie Caput, & omnium Christianorum Patrem, & Magistrum existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Eccle- siam à Domino nostro JESU CHRISTO plenam potestatem tradic tam esse.*

Vides ex allegatis Concilii verbis: Doctrinam & sententiam ac definitionem Pontificis è cathedra docentis esse fidei regulam, cui merito acquiesci in rebus fidei possit, & pro tali fuisse à Josepho Patriarcha habitam commendatamque suis Græcis, idque eōtempo-

temporis momento, cùm morientem & aeternitati vicinum, omnis adulatio deserit. Quòd si Papæ definitio est fidei regula, & certa applicatio rerum credendarum, oportet eam esse infallibilem, nec à Concilio emendabilem, nam ut dicebamus, in rebus fidei semel decisa, semper decisa.

Deinde in eodem Concilio summo Pontifici plena potestas regendi universalem Ecclesiam attribuitur: ubi adverte, non dici, omnes Ecclesias particulares; sed Ecclesiam Universalem: hoc est, etiam in unum collectam, hæc enim propriè vocatur Ecclesia universalis. Nec in Florentino, nec in alia Synodo Oecumenica dictum est aliquando: Concilium succedit Petro, Concilium habet potestatem Vicariam pascendi universam Ecclesiam: penè Concilium est Primatus Ecclesiæ Christi: unde mirum est, velle nos Conciliis dare, quæ nullum Concilium ausum est sibi sumere.

XV. Anno MDXI. Ludovicus Galliæ Rex & Maximilianus Imperator Julio II. Pontif. Maximo varias ob causas infensi, Concilium in Galliis primò, deinde Pisis in Italia & Mediolani cogendum curaverant, ex hac velut arce Pontificis auctoritatem pulsaturi: sed Iulius Pisano Concilio Lateranense opposuit, in quo sess. 2. & 3. Pisanum improbavit: Julio è vivis sublato Leo X. succedit, & Lateranense Concilium prosecutus est, eique præsedidit, quod anno 1517. finem accepit. Dum sessio 8. celebraretur, adfuerunt à Ludovico Rege Legati, ejusque nomine Pisanum Concilium detestati Lateranensi tanquam vero, unico, legitimo & sacrosancto adhserunt.

Verba mandati Regii habentur initio sess. 8. in hæc verba: Intellexit prefatus Rex Sanctitatem suam insequendo in hac parte gesta prefati Iulii, dictum prætensum Concilium Pisanum, tanquam minus legitimum, & à non habentibus potestatem indictum, nec non omnia in eo gesta dannasse & improbabasse, & dictum Consilium Lateranense tanquam ritè & legitime indictum, ejusque omnia gesta & decreta approbabasse, fueritq; postmodum per suam Sanctitatem, tam per litteras in forma brevi, quam alias diversimodè paternè admonitus, ut à dicto prætenso Concilio tanquam minus ritè, & à non habentibus potestatem indicto, recedere, & dicto Lateranensi tanquam vero, indubitate, unico, & Oecumenico Concilio adhæreret, ipséque Rex solo religionis zelo atque instinctu adductus, sperans desideratam universalem Christi fidelium pacem auspiciis prefati Sanctissi-

Sanctissimi D.N. Leonis Pape X. prestò affuturam, ac propediem, (favente Domino) unanimi Christianorum Principum & populorum consensu, arma in Orthodoxa fidei, communisq; hostes convertenda esse: considerans insuper, quantis sit in his & ceteris rebus omnibus summi Pontificis auctoritas, quā prasertim vita munditia, atq; innocentia comitatur, quas sunt in prefato Sanctissimo D.N. perspicua, paternis sua Sanctitatis monitis & suasionibus abunde permotus, quippe qui illius auctoritati & sententiae potius, quam alterius cuiusq; mortalium, sanctius & severius semper stare judicavit, prasertim ubi scandalum Ecclesia imminent & scissura, pro singulari, quam erga prefatum Sanctissimum D.N. & sanctam Sedem Apostolicam gerit, devotione, vestigia Christianorum Francia Regum praedecessorum suorum non solum imitari, verū etiam (si fieri potest) anteire cupiens, animadvertisens prasertim, quia per mortem prefati Iulii, omnis odii & suspicionis materia est extinta, & quod nonnulli ex prenominatis Cardinalibus, nec non Imperator electus, qui dictum pratensum Concilium Pisani indexerant, jam illirenuuntiārunt, & dicto Lateranensi adheserunt: Hinc est, quod in praesentia prefati Sanctissimi D.N. Leonis Pape X. coram nobis Notarius & testibus infra scriptis, personaliter constitui Reverendissimus in Christo D. Fridericus S. Theodori Diaconus Cardinalis de sancto Severino vulgariter nuncupatus, nec non Reverend. in Christo Pater D. Claudius de Seyello electus Massiliensis, ac magnificus & generosus Ludovicus Forbini Dominus de Soleriis, prefati Christianissimi Ludovici Francorum Regis procuratores, ad omnia & singula infra scripta peragenda specialiter deputati, constantibus litteris patentibus dicti Christianissimi Regis sua manu subscriptis, & sigillo suo sigillatis ejusdem Regis nomine & mandato, cum ea, quā de cuit Reverentia atq; humilitate à dicto pratenso Pisano Concilio penitus discesserunt, illique plenarie renuntiaverunt, ac pure, liberè & simpli- citer sacrosancto Lateranensi Concili predicto, tanquam vero, unico, & legitimo, adhaserunt. Et insuper procuratorio nomine, quo supra, promiserunt, quod prefatus Rex Christianissimus, nullum deinceps favorem, nullamque assidentiam dicto pratenso Concilio Pisano quoquo pacto prestabat, quinimmo quo scumq; in Civitate Lugduni, aut alibi in regno, terris & Dominiis suis, sub nomine dicti pratensti Concilii Pisani persistentes, infra unum mensem proxime futurum abire faciet, & pertinaciter resistentes, cujuscumque statu, gradu, dignitatis aut conditionis fuerint, Ecclesiastici vel Sacularis, de facto ejicere & expellere, ac pro-

schismaticus habebit, & contra eos velut tales ad omne mandatum prefaci
sanctissimi D.N. etiam manu armata (si opus fuerit) procedet. Et ulterius
promiserunt prefati procuratores nomine quo supra, pronominacum Chri-
stianissimum Regem facturum & curaturum cum effectu, quod sex Pra-
lati & quatuor Doctores seu graduati ex honorationibus, ex numero enim,
qui predicto pretenso Concilio Pisano intervenerunt, destinabuntur ad eun-
dem Sanctissimum D.N. Papam, nomine dicti pretensi Concilii Pisani, &
cum legitimo mandato per illud pro tempore representantes, tam eorum,
quam aliorum omnium, qui dicto Concilio adhaerent, nomine facti. Qui Pra-
lati & Doctores, seu graduati infra Kalend. Ianuarii proxime futuri
sua Sanctitate personaliter comparebunt, dictoque Concilio Pisano, pa-
re & simpliciter renuntiabunt, illudq; adjurabant, & veniam acque abs-
olutionem a sua Sanctitate humiliter in forma convenienti, & sua Sandaliis
accepta, postulabunt: & ulterius dicto Concilio Lateranensi tanquam ut-
ro, unico, indubitateq; tam suo quam allorum adhaerentium predicatorum
nomine, adhaerent, & se incorporabunt. Quodque si premissa facta non
fuerint, prefatus Rex nulli eorum, qui dicto pretenso Concilio Pisano in-
terfuerunt, aut faverunt, opem, auxilium, aut favorem dabis adversus
sanctam Sedis Apostolicam auctoritatem, quam immo prefati Sanctissimi D.N.
sententias, decreta & censuras contra eos exequi facies suo posse, etiam ma-
nu forte & armata (scopus fit) absq; ulla simulatione vel fraude. Et ulte-
rius promiserunt prefati procuratores, quo supra nomine, quod quamprimum
commodè fieri poterit, venient aliqui Prelati & insignes viri nomi-
ne totius Ecclesiae Gallicane cum sufficienti mandato, qui dicto Concilio
Lateranensi adhaerent & afflent, quemadmodum cetera nationes.

In hoc ergo Concilio, confessione ipsius Regis Christianissimi,
sacro sancto, legitimo, unico, & cui inhæsum se promisit, Sess. 10. hac
habentur: Nec illud nos movere debet, quod sanctio ipsa & in ea conten-
ta, in Basileensi Concilio edita, & ipso Concilio instant, à Bistricensi con-
gregatione recepta & acceptata fuerunt; cum ea omnia post translationem
ejusdem Basileens. Concilii, per Eugenium Papam quartum, etiam prede-
cessorem nostrum factam, a Basileens. Conciliabulo, seu poëmis conventi-
culo, presertim post hujusmodi translationem Concilium amplius appella-
ti non merebatur, facta extiterint, ac propere a nullum ratione habere possi-
rint: cum etiam solum Romanum Pontificem pro tempore existentem,
tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indi-
candorum, transferendorum, ac dissolvendorum, plenum jus & potesta-
tem ha-

qui quis se Pontifici submittuntur di I 347
tem habere, necdum ex sacra scriptura testimonio, dictis sanctorum Pa-
trum, ac aliorum Romanorum Pontificum etiam predecessorum nostrorum,
sacerorumq; Canonum decretis, sed propriâ etiam eorundem Conciliorum
confessione manifestè constet: quorum aliqua reserre placuit, reliqua ve-
rò, uspote notoria, silentio praterire. In Alexandrina enim Synodo Atha-
nasio ibidem existente, Felici Rom. Pont. ab eadem Synodo scriptum fu-
se legimus. Nicenam Synodum statuisse, non debere absq; Rom. Pontific.
auctoritate Concilia celebrari. Néque nos latet, etiam eundem Leonem
Pontif. Ephesinam secundam Synodum ad Chalcedonem translatuisse.
Martinum enim Papam quintum praefidentibus suis in Concilio Sener.
pore statem transferendi Concilium, nullâ consensu ipsius Conciliū men-
tione habitâ, dedisse.

Ephesinam quoq; primam Synodum Coelestino, ac Chalcedonensem
eidem Leoni, sextam Agathoni, septimam Hadriano, octavam Nicolao,
octavam etiam Constantinopolitanam Synodum Hadriano Romano Pont.
praedecessoribus nostris maximam reverentiam exhibuisse, eorundemque
Pontificum institutionibus, & mandatis in sacris Codicillis per eos editis
& factis, reverenter & humiliter obtemperasse. Unde Damasus Papa &
ceteri Episcopi Roma congregati, scribentes de Concilio Ariminensi Epi-
scopis in Illyrico constitutis, prajudicium aliquod per numerorum Episcopa-
rum Arimini congregatorum fieri non potuisse testantur: quandoquidem
constet, Romanum Pont. cuius ante omnia decebat spectari Decretum,
taliibus non prabuisse consensum: eundemque Leonem Pontificem, uni-
versis Sicilia Episcopis scribentem, idem voluisse apparer. Confueruntq;
antiquorum Conciliorum Patres, pro eorum, que in suis Concilii gesta
fuerunt, corroboratione, à Romano Pont. subscriptionem, approbationemq;
humiliter petere & obtinere, prout ex Nicena & Ephesina ac Chalcedo-
neni hujusmodi & sexta Constantinopoli, & septima eadem Nicena.
& Rom. sub Symmacho habitis Synodis, earumque gestis, nec non in Ai-
marilibro de Synodis manifeste colligitur, quod etiam novissime Constan-
tienses Patres fecisse constat: quam laudabilem consuetudinem, si Bituri-
censes & Basileenses fecissent, hujusmodi molestia procul dubio care-
remus.

Ubi observandum est, Concilium Lateranense fuisse utique Oe-
cumenicum, uti habetur sess. 8. & in mandato Regis Christianissimi;
quamvis enim vix centum adfuerint Episcopi; omnibus tamen pa-
tuit, omnibusque iudicatum fuit: & in quintum annum duravit, omni-

X x 2 bus,

bus, qui accedere vellet, apertum. Quanvis vero superioritas Pa-
pæ non fuerit per modum dogmatis definita, negari tamen haud
potest, maximæ auctoritatis eam doctrinam esse, utpote in Concl-
ilio universali assertam, probatam, & quam nullus Episcoporum re-
gare est ausus.

Et haec tenus quidem ipsa Concilia universalia, primæque
notæ, omniumque Catholicorum assensu & veneratione recepta, de
auctoritate summi Pontificis, exemplo & scriptis testata sint, abunde
ostendimus: quæ si aliquis adhuc satis clara esse neget, quid enim hac
nostra tempestate tam clarum est, quod dicendo non obscuretur? hac
ab illo petimus:

Primo, ut ostendat Concilium, quod sibi aliquando tantum tibi
buerit, quantum summo Pontif. quod si ostendere non potest, cur ve-
lit Concilium præferre, quod non tantum majora, sed ne paria qui-
dem Pontifici usurpavit; *Secundo*, quid ergo sit aliquem esse majo-
rem? Papa Concilium vocat, Papa confirmat, Papa improbat, &
corrigit: Papa præscribit, imperatque Concilio: querimus ergo,
quid sit esse Superiorum, si hoc non est, & cur nunquam hanc potesta-
tem in Pontifices Concilium exercuerit, quam toties immo temper in
Concilium Pontifices? *Ultimo*, ut ingenuè fateatur, quicunque hanc
veritatem impugnat: si ipse in Concilio tale aliquid in Sacris paginis,
sanctisque Patribus legeret, qui videlicet dicerent, pertinere ad Con-
cilium Decreta Pontificis confirmare: Papæ leges & regulam cre-
dendi præscribere: Concilium esse caput Ecclesiæ, Pastorum uni-
versalem, Vicarium Christi, &c. an non crederet Concilii superiori-
tatem satis probatam esse? & tamen hæc omnia de Pontifice Roma-
no & dicuntur & scribuntur, & omnium sæculorum exemplis præ-
xiique ostendi possunt; cur ergo Pontifici neget, quæ Concilio
negari haud possint, si de isto, quæ de Pontifice
legerentur?

§. VI.

*Summum Pontificem, à nemine, præter solum
Deum judicari posse: non ergo Concilio subjici.*

Summaria.

1. *Quid sit Papam Concilio superiorem esse.*
2. *Pontificem Romanum judicari à nullo mortalium posse, testi-
monio Synodi Sinuensis ostenditur in causa Marcellini
Papæ.*
3. *Et Synodi Romana sub Sylvestro PP.*
4. *Et alterius Synodi Rom. in causa Sixti tertii PP.*
5. *Et Synodi Palmariæ in causa Symmachii Pontificis.*
6. *Et secunda Epheſina Synodi in causa Dioscori Patriarchæ
Alex.*
7. *Et Synodi Romana in causa Leonis III. Pontif. Max.*
8. *Iterum Synodi Rom. in causa Photii.*
9. *Solvuntur objectiones.*

I.

Rerum formæ & essentiæ cognosci à nobis, nisi per ope-
rationes non possunt: totæ enim in sensum cadunt,
& ab ipso in intellectum, qui ab operationibus & ef-
fectibus, velut totidem characteribus & indiciis, natu-
ras ex vultu agnoscit, occultas alioquin abditasque. Sie Aristo-
teles Animam per Corpus, motumque definit, sine quibus Ani-
ma, & sensui & intellectui impervia lateret. Nec Deum meli-
us, quam per effectus cognosci posse testis est B. Apostolus ad Ro-
man. 1. & Sapiens c. 13. Eodem pacto, qui dieunt Concilium esse

350 Lib. II. §. VI. S. Pontificem à solo Deo judicari,
supra Pontificem, hanc ipsam superioritatem velut formam, ideamque abstractam per effectus ostentant; adduntque, posse Papam à Concilio judicari, damnari, corrigi, puniri, & alia quæ Superioris sunt; & idè Papam esse tantum Ecclesiæ ministrum, & principium agendi instrumentum, in ipso vero Concilio primari & principaliter virtutem & potestatem capitalem & Vicariam, supremamque influendi, regendi, docendi, legesque statuendi, quæ etiam Papam obstringant, reperiri. Quæ si vera sunt, verum omnino est, Concilium esse supra Papam. Sed nos contrarium, nec has notas Superioritatis in Concilio, sed Pontifice reperiit ostendemus.

Age jam ergo, & hoc paragrapho expendamus, cuius sit Pontificem judicare. Ubi tamen observandum est, nobis sermonem non esse de casibus exceptis & irregularibus, v. g. haeresis, schismatis &c. in quibus quid Concilio liceat, posteà dicetur; sicut enim in naturalibus potentia absoluta & obedientialis non determinat causam potentem; ita in moribus nemo superior, aut major dicitur à casibus exceptis & exorbitantibus. Sed ad rem ipsam veniamus.

II. Anno CCCIII. Cùm Romæ Vulcanalia agerentur, Marcellinus Pontifex ab Imperatoribus Diocletiano & Maximiano, minis primum, deinde blanditiis evictus est, ut thus Vestæ adoleret; cuius delicti à viris Christianis 72. in Synodo 300. Patrum, quæ propterea convenerat Sinuessa in crypta Cleopatrensi, convictus est: & cùm nemo auderet in Pontificem sententiam proferre, sed clamarent; ipse in terram fusus, velatoque capite & cinere consperso, primus sententiam in se ipsum dixit: *Peccavi coram vobis, & non possum esse in ordine sacerdotum, quoniam avarus corrupti me auro.* In hac synodo nihil frequentius dictum, quam Pontificem judicari à Concilio non posse. Audi acta.

Synodus autem universa hoc dixit: *Candorum iudicio in crux iudeo: ex te damnaberis. & justificaberis: tu enim iudex, tu reus!* Et infra: *Presbyteros & diaconos damnabant, ipsorum iudicabant, non tamen iudicabant Pontificem, quia sic ex uno ore erant concordati, ne ipse iudex, ipse reus: ipse semetipsum in presentia eorum serviret, non infidelem se damnaret.* Et in-

Et infra: Petrus Episcopus dixit: loquere Pontifex, & judica causam tuam. Et paulo post: Collige in sinum tuum causam tuam: te enim non condemnamus Presul, quoniam ex ore tuo justificaberis, & ore tuo condemnaberis.

Et post pauca: Melchiades Episcopus subscriptus primus in ejus damnationem, quoniam & ipseclarâ voce dicebat: Juste ore suo condemnatus es: & ore suo suscepit anathema, quoniam ore suo condemnatus es: nemo enim unquam judicavit Pontificem: quoniam prima sedes non judicabitur à quoquam.

Habentur acta hujus Synodi Tom. 1. Conciliorum: & ea citat, utique Marcellini à nemine judicati exemplo Nicolaus I. in celebri illa ad Michaëlem Imperatorem epistola, quæ lecta est in Synodo Oecumenica 8. Act. 6.

III. Anno CCCXXIV. Post baptizatum Constantinum Romæ in Thermis Trajani à B. Sylvestro Synodus 284. Episoporum collecta est, præsente Constantino, Helenâque matre, in qua Valentiana & Sabelliana hæresis damnata. Habetur hæc Synodus tom. 1. Conciliorum, cuius 20. cap. sic habet: Nemo enim dijudicet primam Sedem, quoniam omnes Sedes à prima Sede justitiam desiderant temperari, neque ab Augusto, neque (NB.) ab omni Clero, neq; à Regibus, neq; à Populo index judicabitur.

IV. Anno CCCCXXXIII. Celebratum est Romæ in Basilica Heleniana, in Atrio Sessoriano Concilium in causa Sixti III. Pont. qui conflata illi ab Anicio Basso Exconsule calumniâ, & Mariano Patricio, stuprum cum sacra virgine accusabatur: aderat Valentianus Augustus, cui cùm dictum à Pribus esset: Non licere adversus Pontificem dare sententiam: surrexit idem protinus Imperator, & in arbitrio prefati Pontificis tribuit judicare iudicium suum. Verba sunt Nicolai Papæ in epist. ad Michaëlem Imperat. quæ habetur Tom. 3. Concil.

V. Anno DII. Romæ sub Symmacho Papa celebrata Synodus fuit in Porticu Basilicæ S. Petri, quæ palmaria dicebatur. Ejus vocanda causa hæc fuit. Proiecto ad Pontificatum Symmacho, Senatorum studiis & pecuniâ oppositus fuerat Laurentius Antipapa, à quo cùm calumnias Symmachus infamaretur, destinatus à Theodosio Italiae Rege Visitator, qui in vitam morisque Symmachi inquireret. Hic tempori cedens, quid enim aliud cum Tyranno ageret? passus est in Synodo palmaria II. Episcoporum, dilutis, quæ opponebantur, criminibus.

minibus innocentiam suam probati: idq; e sequenti anno in alia Synodo Romana repetitum: in qua Ennodio mandatum est, ut scripta apologia Schismatricorum criminacionibus refelleret, quod tantā ab illo eloquentiā, nervoqué factum, ut communī omnium plausu & encomiis à Patribus exciperetur: hic ergo inter alia, quæ videri possunt

Tom 2. Concil. ubi Ennodii libellus extat, hæc scribit.

Visitatores, inquit, & alii Episcopis dedit ipse, & justum est, ut facti sui lege teneantur. Non vos in hoc titulo falsitatis incessu, diu mendaciis adhaerentia verba non arguo. Dico tamen latorem juris diffinitionis, nisi velit, terminis non includi: & nisi Princeps fastigit summamoderetur, frustra ad illud, quod dederit, ius vocatur. Lex probitatis & mentis est, quæ hominem viventem sine lege castigat: propriè moribui impedit, qui necessarii non debet disciplinam. Aliorum fore hominum causas Deus voluit homines terminare: sed sedis istius Praesul's, suo sine quæstione reservavit arbitrio. Voluit B. Petri Apostoli successores cœlantium debere innocentiam, subtilissimi discussoris indagini inviolatam exhibere conscientiam. Nolite estimare eas animas de inquisitoribus non habere formidinem, quas Deus præcateris suo reservavit examini. Non habet apud illum Reus de allegationis nitore subsidium, quando ipsorum factorum utitur eo teste, quo judge. Dicas forsitan omnium animarum ratis erit in illa disceptatione conditio. Replicabo uni dictum: Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam: & quecumq; solveris super terram, erant soluta & in cœlis. Et rursus Sanctorum voce patet, Pontificum dignitatem Sedis ejus, factam toto orbe venerabilem, dum illi quidquid fidelium est, ubiq; submittitur, dum totius corporis caput esse designatur, de qua mihi videtur dictum per Prophetam: Si hec humiliatur, ad cuius confugietis auxilium, & ubi relinquetis gloriam vestram? Quid si immunda mihi labia habenti, & nullis succensa carbonibus, ut Esaiæ concessum est, ut his ablutis, ipsum ad passionis sua tuenda privilegio Petrum Apostolum licet evocare, & quod aut; precibus humana voce loqueretur? Quem si audieritis, hæc diceret: Filii hominum, usque quod graves corde? ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium? scito quoniam mirificavit Dominus Sanctum suum. Quid stabilita Christi manibus cupitus fundamenta subruere? Quid auribus imperitis illudit, & graviorem vindicta speciem facitis esse, quam culpe? si odium debet excessibus, vos mundate. Cur liberius condemnatis sceleris quam videtus? sui impugnator est, qui

ordinitus

qui fornicationis officii urget adulteria & animarum stupra, carnis accusat. Scriptum nempe retinetis: Maledicti omnes qui fornicantur abste. Feda ergo à nitore Domini sui obligatione dissolvitur, qui statutis cœlestibus minus mera fides dependit officia. Possessionis nostræ vobis (ut video) claritas movit invidiam, quam simularū ut mali possessoris indignatione transfertis, dum desudatis impendiis. Arcem, quā fuistis conspicui, crebris labefactaram ictibus, nisi obssisterem, proposuistis subruere: & cœlo stabilitam machinam, quanta sit, ostendere per ruinam.

VI. Anno CCCCXLIX. Secunda Ephesina Synodus sub Theodosio II. Imperatore & Leone Pontifice Maximo habita est. Adfuerunt Episcopi 128. præsediturque Dioscorus Patriarcha Alexandrinus. A Leone missi Legati quatuor Renatus & Hilarius Cardinales: Julianus Episcopus Puteolanus, & Dulcitus. In hoc Concilio molitionibus Chrysaphii Evnuchi in aula præpotentis, & præsertim Dioscoro, minis armisque omnia miscente, Eutyches absoluatus, Flavianus Patriarcha Constantinopolis damnatus, & paullo post in exilio consuuptus. Legati Pontificis injuriis affecti, fugatiique, de quibus videri possunt acta Concilii Chalc. Att 1. & 2. Sed omnem audaciam superavit, cum Alexandriae in paucorum conventu Episcoporum, & quos metu fregerat, ausus est in Leonem Pontificem sententiam dicere, eumque sacrī excludere.

Ethoc est illud infame, ut Patres vocant, Latrocinium Ephesinum, sive Concilium prædatorium in Concilio Chalcedon. tanta execratione acceptum, Att. 1.

De hoc Dioscori facinore sic loquitur Nicolaus primus in celebri epist. ad Michaëlem Imperatorem: *Intantum hanc præsumptionem SS. Patres apud Chalcedonem detestati sunt, ut Dioscorum Alexandrinum Antistitem, inter cetera idcirco potissimum sine ulla restituzione damnaverint, quia in contumacia permanens erga prima Sedis Romane prævilegium, resipiscere a suis superstitionibus, ut servaretur a prima Sede Apostolica, noluit: & ponens in cœlum os suum, & lingua ejus transeunte super terram, excommunicationem in sanctum Leonem Papam dictavit, ita ut in sententia contra ipsum prolata, hoc videantur memorare præcipue, dicentes: Quoniam secundis excessibus priorem iniquitatem valde transcedit. Præsumit enim & excommunicationē dictare adversus sanctissimum & beatissimum Archiepiscopū magna Roma Leonem. Numquid ibi legitur, inquisitionē fuisse factā, utrū justè an injustè ipsum jam factū Dioſcorum excommunicationem dictasse? Non plane, sed absq; hoc in*

354 Lib. II. §. VI. S. Pontificem à solo Deo judicari,
hoc in eo ulti sunt: quia cùm esset inferior, potiorem quibuslibet conatus est
laceffere contumelis, teste Anatolio Constantiopolitano Presule, qui di-
cit: Propter fidem non est damnatus Diocorus, sed quia excommunica-
tionem fecit Domino Archiepiscopo Leoni.

Totam verò Synodum Ephesinam 2. omniāque illius acta
damnavit, improbabitque Leo, ut patet ex illius Epistolis 22. 23. 24. &
25. quæ habentur Tom. 2. Conciliorum.

Dices hoc 2. Ephesinum Concilium fuisse illegitimè celebra-
tum, Patribus ad subscribendum, penitus & metu compulsis: & ideo
nihil probare; cùm nemo dicat Concilium, in quo legitimus
procedendi modus non observatur, esse supra Papam.

Respondemus, quod huic Concilio nec auctoritas, nec legati
Pontificis defuerint, ac ut tam fœdè in Latrocinium evaserit, non ali-
am causam fuisse, quam quod imperio & voluntati Leonis ejusque
Legatorum non patuit, ad hanc enim regulam, si Diocorus & Patres
spectassent, numquam à recto flexissent: idemque fuit postea Basili-
ensis Concilii infortunium. Ergo vel hoc ipso, aliisque exemplis
multis palam est, Concilium Papæ, ejusque voluntati & sententia op-
positum, non tantum majoris auctoritatis non esse, sed planè nullius,
extinctoque velut vitali colore, corruptioni obnoxium.

Audi Leonem ipsum epist. 23. ad Theodos. August. Litteris Cl-
ementie Vestræ, quas dudum ad B. Petri Apostoli Sedem, pro Catholica fidei
amore misisti, tanquam fiduciam sumptimus defendendæ per vos veri-
tatis & pacis, ut in causa simplici, tamque munita nihil putaremus pos-
se existere, quod noceret, præsertim cùm ad Episcopale Concilium, quod
haberi apud Ephesum præcepisti, tam in struendi sint missi, ut si scripta, qua-
vel ad sanctam Synodum, vel ad Flavianum Episcopum detulerunt, Epi-
scoporum publicari auribus Alexandrinus permisisset Antistes, ita ma-
nifestatione purissima fidei, quam divinitus inspiratam & accepimus &
tenemus, omnium concertationum strepitus quievisset, ut nec imperitia
ultra deciperet, nec occasionem nocendi amulatio reperiret.

VII. Anno DCCC. Sub Leone III. & Carolo Magno Ro-
mae omnium Italæ & Franciæ Episcoporum Synodus fuit, ingenti
utriusque nationis Optimatum frequentiâ, ut testatur Anastasius
in vita Leonis. Causa hujus Synodi hæc fuit. Hadriano Pontifici
omnium voto Leo successerat, cujus electionis invidiâ Paschalis &
Campulus Hadriani nepotes tacti (nam ipsi ad tiaram aspirabant) auli

ausi sunt Leonem solemnē ritū supplicantem, cum armatorum globo invadere, cädere, & indignissimē habitum in carceres agere: ut vero tam impio facinori velum prætexerent, sanctum Pontificem variè criminati sunt. Cùm ergo iuslī Caroli, qui decreverat in sacræ Majestatis leos vindicare, Episcopi in Leonem cīque objecta inquirerent, omnium Antistitutum oborta est exclamatio: *Nos Sedem Apostolicam, quæ est caput omnium Dei Ecclesiarum, judicare non audemus: Nam ab ipsa nos omnes & Vicario suo judicamur, ipsa autem à nemine judicatur, quemadmodum antiquitus mos fuit: sed sicut ipse Summus Pontifex con-suevit, iubeat, canonice obediemus. At venerabilis Leo Presul, inquit, Prædecessorum Pontificum vestigia sequor, & de talibus falsis criminatio-nibus, quæ super me nequiter exarserunt, me purificare paratus sum: Sic habet Anastasius in vita Leonis, & Amilius de gestis Francorum in Ca-rolo M.*

Forma purgationis à Leone facta recitatur à Baronio ad Annum DCCC. ex ritibus Romanar. Ecclesiæ in hæc verba.

Notares est, fratres Charissimi, malos adversum me homines insur-rexisse, mēque ad vitam meam gravissimis criminibus infamasse. Cujus rei cognoscendæ gratiâ clementissimus hic ac serenissimus Rex Carolus unum cum sacerdotibus ac Principibus suis in hanc urbem se contulit. Quamob-rem ego Leo Pontifex S. R. E. à nemine judicatus, néque coactus, sed mea voluntate impulsus purgo me, præsentibus vobis cor am Deo & Angelis ejus, qui conscientiam novit, & Beato Petro Principe Apostolorum, in cuius conspectu consimus, néque sceleratas res, quas mihi objicunt, perpetrâsse, néque perpetrare jussisse. Deum testans, in cuius judicium venturi sumus, & in cuius conspectu consimus. Et hoc facio, non legibus nullis ob-strictus, neq; hanc consuetudinem aut decretum in sancta Ecclesia successo-ribus meis & fratribus Co-episcopis imponere cupiens, sed ut certius inquis vos suspicionibus liberem.

VIII. Anno DCCCLXVIII. In Synodo Romana sub Hadriano II. in causa Photii sic Pontifex prælocutus est: *Romanum Pon-tificem de omnium Ecclesiarum Presulibus judicâsse legimus, de eo vero quemquam judicâsse non legimus. Licet enim Honorio ab Orientalibus post mortem anathema sit dictum, sciendum tamen est, quia fuerat super heresi accusatus, propter quam solum licitum est minoribus majorum suorum motibus resistere, vel pravos suos sensus liberè respuere: quamvis & ibi nec Patriarcharum, nec ceterorum Antistitutum cupiam de eo, quamli-*

356 Lib. II. §. VI. S. Pontificem à solo Deo judicari,
bet fas fuerit, proferre sententiam, nisi ejusdem prima Sedis Pontifici
consensus præcessisset.

Quæ verba lecta & approbata sunt in 8. Synodo Oecumenic.
Act. 7.

Ubi nota, quamvis hæc Concilia generalia non fuerint, summum
tamen probandi auctoritatem habere, plenāmque fidem facere:
quis enim credat tot, tantosque Episcopos, tamque ab omni adu-
latione alienos, doctrinā & pietate insignes, quique toties Pontifi-
cem Maximum & sine ulla omnino exceptione à nullo judicari posse
dixerunt, ignorantia deceptos esse, & quid Concilii in Papam lice-
ceret, ignorasse? Maximè cùm sacrorum Canonum hac in re tam cla-
ra sit sententia, ut clarior desiderari haud possit.

Videantur S. Bonifacius Mart. in c. si Papad. 40. S. Anaclet. d. 79.
c. electionem. S. Innocentius Pontifex Max. in c. nemo 9. q. 3. S. Ante-
rus Martyr, in c. facta 9. q. 3. S. Gelasius Papa omnibus Episcopis per
Dardaniam constitutis scribens in c. cuncta 9. q. 3. S. Nicolaus I. Papa
in epist. ad Michaëlem Imperat. c. patet 9. q. 3. Paschalis Papa in c. si-
gnificasti. de elect. Innocentius III. in c. innotuit. de elect.

IX. Non obstat I. allegatis auctoritatibus Pontifices in pro-
pria causa testari. Respondimus jam suprà, Pontifices non pro sua,
sed Dei & Ecclesiæ Christi causa locutos esse: nec aliud quam ipsa
Concilia scripsisse. Si Papæ in propria causa loquenti, ut dicunt,
credinon debet, cui ergo credemus? & quis huic controversiæ fi-
nem imponet? nam & Concilia eadem exceptio premet, judicâle
videlicet Patres in propria causa: quamquam & Concilia pro nobis
stare, jam plus satis monstratum sit, ut quod Christus olim Judas
Joann. 5. hoc Vicarii Christi suam auctoritatem impugnantibus dicere
possint: Scrutamini Concilia, in quibus putatis vos veritatem habet.
Et illa sunt quæ testimonium perhibent de me.

Non obstat II. Beatum Petrum fuisse graviter à B. Paulo ob-
jurgatum, idque patienti animo tulisse; cur ergo non possit Papa à
Concilio? Respondemus, aliud esse objurgare aliquem, aliud judicare:
hoc jurisdictionis est; non illud: quicunque enim malè agit, redargui
potest, ut olim Nathan Davidem, & Regem, & Prophetam adul-
terii redarguit; & hodie concionatores: quicunque ergo vas electio-
nis es, & raptus usque in tertium cœlum audisti arcana verba, pec-
cantem Pontificem, ut voles, objurga, quod etiam B. Bernardus,
aliquie

aliique eodem spiritu acti fecerunt: sed memento in Exodus c. 25. scriptum esse: *Facies quoq; candelabrum de auro mundissimo: emunctoria quoq; fiant de auro purissimo.* Ergo non emungat, qui aurum non est. (a)

Non obstat III. Honorium Papam à sexta Synodo damnatum esse.

Respondemus. Jam suprà de Honorio dictum esse. Sed quidquid de illius damnatione sit: aut Honorius hæreticus fuit, aut non fuit: si non fuit, ergo nec damnatus est, cùm ejus damnandi non alia, quam hæresis causa in Concilio notetur. Si hæreticus fuit, hic est causus exceptus, de quo infrà dicetur: hæreticus enim Papa cùm amplius Ecclesiæ membrum non sit, nec caput esse potest. Et diligenter adyertendum est, Agathonem Papam in Epist. ad Synodum 6. nunquam dixisse Pontifices, ut per longas privatas in fide nunquam errâsse; sed *Sedem Apostolicam*: aliud est enim error Sedis, aliud error Personæ; nec enim quidquid agit, aut dicit Papa, agit, dicitque ut Pontifex & Persona publica. (b)

Non obstat IV. Sexta Synodus Oecumenica, quæ can. 13. & 55. Pontifici Romano præcipit, permittat matrimonii usum Sacerdotibus, abrogètque Sabbathi jejunium.

Respondemus. Duodecim à sexta Synodo annis, sedente Sergio Pontifice Anno Christi 692. fuisse eam Synodum celebratam Constantinopoli ab Episcopis Orientalibus, cámque penthectim vocata, hoc est, quini-sextam, quòd videlicet eo prætextu convenisset, ut quæ Quintæ & Sextæ Synodo decessent, suppleret. Vocata est etiam Trullana, à loco videlicet in modum trullæ camerato. Adfuerunt Patres 227. sed à sede Apostolica nullus, qui ejus nomine præsiderer. Tantumque abfuit Oecumenicam esse, ut etiam à Sergio damnata fuerit teste Beda de sexta arate in Justiniano minor. & Anastasio in Sergio.

Ceterum, quam illi canones egregiè & ex præscripto Apostolice doctrinæ constituti sint vide S. Gregorium M. l. 7. ep. 39. Carthaginense Concilium 2. can. 13. Epiphanium hæreti 19. & Cabassutum ad Concilii Nicani Can. 3. & Ancyran. c. 10. & ad Concilium Laodicensum cap. 50. enim verò cum Catholicis agimus, quibus operæ pretium

Yy 3 non

(a) V. S. August. epist. 19. ad Hieronym. & Gregor. homil. 18. in Ezech.

(b) Videatur de Honorio Cabassutius in sua historica notitia ubi agit de sexta Synodo.

non fuerit jam probata probare, cleroque Sole facem præferre. Qui volet historiam improbatam hujus Synodi non tantum à Sergio, Joanne VII. & Constantino summis Pontificibus, sed etiam tribus Patriarchis Alexandrino, Hierosolymitano, & Antiocheno, videre potest Bedam de sex Etatibus, in Justimano minore, Anastasium Bibliothecarium in Sergio, & Baronium ad annum 692. ubi etiam inveniet subinde hujusmodi Canones Trullanos à summis Pontificibus contra ipsos Græcos citatos esse, partim etiam vitandi schismatis causâ toleratos, qualis est Canon de matrimonii Clericorum.

Non obstat Quinto c. suis 42. c. 2. q. 7. ubi: Si quis super his nos arguere voluerit, veniat ad sedem Apostolicam, ut ibi ante Confessionem beati Petri mecum juste deceret, quatenus inibi unus ex nobis sententiam suscipiat suam. Hisce verbis Gregorius Judicem aliquem agnoscit, & se iudicio submittit. Neque hoc novum & rarum, cum Constantius Liberium, Justinianus Sylverium & Vigilium in exilium egerint. Otto I. Joannem XII. depositum, Leone VIII. substituto. Henricus III. Gregorium VI. in ordinem rededit, jussitque Clementem II. Pontificem renuntiari. Quod si Principes sæculares potuerunt Jus Pontificibus dicere, in eosque ltentias ferre, quanto magis id potuerunt Concilia ex Sacerdotibus constata? quod ipsi summi Pontifices aperte confitentur in c. Petrus. &c. nos si incompetenter 2. q. 7.

Respondemus. Exempla, quæ producuntur, nihil probare contra expressos Canones à nobis citatos; nota enim est regula Juris: *Non exemplis, sed legibus judicandum esse.* (a) Cùm enim exempla & facta hominum alia sint bona, alia mala, & à legibus prohibita; prius oportet ostendi bona & juxta leges fuisse, quam pro argumentis ad aliquid probandum sumantur. Quid enim tam malum est, ablendumque quod exemplo careat? Constantium & Justinianum Augustos nullo jure, sed summâ injuriâ usos esse, palam ex historiis est. Otto I. Joannem XII. hominem perditissimum, & flagitis magis, quam dignitate maximum, throno movit, majori zelo, quam æquitate; belli nimirum, quam juris legumque peritior. (b) Quid vero Imperatoribus Ecclesiæ Advocatis jure defensionis liceat Pontifice Ecclesiam vastante, infrâ dicetur.

Ad

(a) Per textus in L. sed licet ff. de off. Præf. L. nemo C. de sentent. & interloeut. & c. lana d. 9.

(b) De quo V. Ottonem Frising. I. 6. c. 23. & Baron. ad annum CMLXII.

Ad citatos Canones dicimus, posse Summos Pontifices innocentia sua certos, non Concilii tantum, sed aliorum etiam Principum examen & judicium admittere, non quidem ut illis se, suamque dignitatem, sed factum ipsum submittant, idque exemplo Christi Domini, qui cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, factus obediens usque ad mortem. Audi Gratian. post c. testes. 2. q. 7.
 Aliud est, quod de rigore cogimur servare discipline, aliud quod admittitur ex perfectionis consideratione. Christus ad se arguendum Iudeos admisit perfectione humilitatis, non se veritate juris. Si enim legis rigore essent admissi, hac auctoritate criminosi, & infames in accusatione religiosorum essenti recipiendi, cum essent sceleratissimi, qui de Christi nece tractantes, innocentem condemnare volebant. Hoc ergo exemplo Pralati non coguntur recipere subditos in accusatione sui, sed permittuntur. Item Paulus Petrum reprehendit, qui Princeps Apostolorum erat. Unde datur intelligi, quod subditi possunt reprehendere Pralatos suos, si reprehensibles fuerint. Sed hoc facile refellitur, si unde sit reprehensus, advertitur. Petrus cogebat gentes iudaizare, & a veritate Evangelii recedere, cum Iudeus gregem faciens, & a cibis gentilium latenter se subtrahens. Par autem in se est, a fide exorbitare, & alios exemplo, vel verbo a fide dejicere. Ergo hoc exemplo non probantur Pralati accusandi a subditis, nisi forte a fide exorbitaverint, vel alios exorbitare coegerint.

Et B. Gregorium c. Petrus eodem: Petrus potestatem regni accep-
rat, & tamen idem Apostolorum primus querimonia contra eum a fideli-
bus facta, cur ad gentes intrasset, non ex potestate offici, qua posset dicere,
overs pastorem suum non accusent, nec reprehendant, sed ex ratione di-
vinæ virtutis, qua gentiles acceperant Spiritum S.
 respondit.

§.VII.

§. VII.

Non dari Appellationem à Summo Pontifice ad Concilium, non ergo huic Pontificem subesse.

Summaria.

1. *A Pontificis Rom. sententia appellari non posse, auctoritate SS. Canonum probatur.*
2. *Aliorumque Doctorum doctrinā & sanctitate insignium.*
3. *Constitutio Pii II.*
4. *Rationes.*

I.

Minore Judice ad majorem provocari certi juris est; si ergo ostenderimus judicium Papæ ultimum esse, nec ab alio rescindi, eo ipso sequeretur, supremam, nullique alteri subjectam potestatem Pontificis Romani esse.

Canones primo loco audiamus. S. Gelasius ad Episcopos per Dardaniam constitutos in c. cuncta 9. q. 3. *Cuncta per mundum novam Ecclesia, quod sacrae sancta Romana Ecclesia fas de omnibus habeat judicandi: neque cuiquam de ejus liceat judicare judicio, si quidem ad illam de qualibet mundi parte appellandum est, ab illa autem nemo est appellare permisus. Sed nec illa præterimus, quod Apostolica sedes sine Synodo præcedente, & solvendi, quos Synodus inquit damnaverat, & damnandi nullam existente Synodo, quos oportuit, habuit facultatem: & hoc nimis pro suo Principatu, quem R. Petrus Apostolus Domini & voce tenuit semper, & tenebit. Idem in c. ipsi 9. q. 3.*

Ipsi sunt Canones, qui Appellations totius Ecclesie ad hujus Sedis examen volueré deferri. Ab ipsa vero nusquam prorsus appellari debere sanxerunt: ac per hoc illam de tota Ecclesia judicare, ipsam ad nullius committere judicium: nec de ejus unquam præcepérunt judicio judicari, sententiāq; illius

ad Concilium, non ergo huic Pontificem subesse. 361
illius constituerunt non oportere dissolvi, cuius potius decreta sequenda
mandarunt.

S. Bonifacius Martyr in c. si Papad. 4.0. Si Papa sua & fraterne
salutis negligens, deinceps deprehenditur inutilis, & remissus in operibus
suis, & insuper à bono taciturnus, quod magis officit sibi, & omnibus, ni-
hilominus innumerabiles populos catervatim secum ducit, primo manci-
pio gehenna, cum ipso plagiis multis in eternum vapulaturus. Hujus cul-
pas istic redarguere presumit mortalium nullus: quia cunctos ipse judica-
tur, à nemine est judicandus, nisi deprehendatur à fide devius: pro cu-
jus perpetuo statu universitas fidelium tanto instantius orat, quanto suam
salutem post Deum ex illius incolumente animadveret, propensiis pendere.

Patres Concilii Sinuellani ad Marcellinum Pontificem: Absit, ut
à nobis summus Pontifex judicetur. Negasti tu? negavit & Petrus Ma-
gister tuis: & quis Apostolus ausus fuit inde eum judicare? sed egressus
foras flevit amare. Tu ergo in sinum tuum causam collige, tuo ore te judi-
ca, non nostro judicio.

S. Thomas de Pont. q. 10. a. 4. ad 13. Ex gestis Chalcedonensis Con-
cilii habetur primo, quod sententia Synodi à Papa confirmatur: Secundo,
quod à Synodo appellatur ad Papam: Tertio, quod a Papa ad Synodus
non appellatur, ut habetur ex gestis Concilii Ephesini.

B. Augustinus Triumphus lib. de Potestate Ecclesiae. q. 6. a. 1.
Solus Papa dicitur esse vicarius Dei, quia solum, quod ligatur vel solvi-
tur per eum, habetur solutum & ligatum per ipsum Deum; sententia igi-
tur Papæ, & sententia Dei una sententia est, sicut una sententia est Papa,
& auditoris ejus. Cum igitur appellatio semper fiat à minore iudice ad
superiorem, sicut nullus est major seipso, ita nulla appellatio tenet facta à
Papa ad Deum, &c. Nullus potest appellare à Papa ad Deum: sicut nul-
lus potest intrare ad consistorium Dei, nisi mediante Papâ, qui est aeterna
vita consistorii claviger, & ostiarius. Et sicut nullus potest appellare ad
seipsum: ita nullus potest appellare à Papa ad Deum: quia una sententia
est, & una curia Dei & Papæ.

B. Antoninus in summa T. 23. c. 3. §. 3. Quicumq; sentit, quod à
Romano Pontifice ad quemcunq;, alium liceat appellare, conatur quantum
in se est, afferre privilegia Romana Ecclesia: quod probatur ex omnibus
premissis. Primo sic: Quicumq; sentit Romanum Pontificem non esse sum-
mum supremū & unicum caput totius Ecclesiae, afferre conatur privile-
gium Romana Ecclesia à Christo concessum: sed quicunq; à Papa appellan-
dum

362. Lib.II. §. VII. Non dari appellationē à summo Pont.

dum effe sentit, sentit Papam non esse summum & unicum caput Ecclesia: ergo, &c. Major patet ex primo p̄eambulo. Minor ex tertio patet: ex quo sequitur, quod quicunq; hoc sentit, sentit contra articulum Nicene Synodi: Ubi dicitur, unam sanctam Ecclesiam: qua Ecclesia habet unitatem ex unitate capitum. Unde & Joann. 10. dicit Christus: Fia unum ovile & unus Pastor: sed si licium esset appellare à Papaā: & ille, ad quem appellaretur, esset caput: sic Papaā non esset caput: vel effe dum capita, quod esset monstruosum & dirūpens Ecclesia unitatem. Et hinc est, quod felicis recordationis Bonifacius Octavus in extravagante, que incipit: Unam sanctam: probat, per unitatem Ecclesia esse de necessitate salutis omnem humanam creaturā Romano Pontifici esse subjectam. Secundo arguitur idem ex secundo Privilegio sic: Quicunq; assertit quod Romanus Pontifex non habeat plenitudinem Potestatis super omnes: auferre conatur Pr̄ivilegium Ecclesia Romana à Christo traditum: quod pater per secundum privilegium supra possum: sed sentiens appellandum esse à Papa, sentit ipsum non habere potestatis plenitudinem super omnes: ergo &c. Minor patet: quia ille ad quem appellatur habet potestatem super illum, à quo appellatur, qui potest ejus iudicium mutare & sententiam retractare: sed si quis haberet potestatem super Papam, Papacarere illā potestate: eo quod in hoc ei esset subjectus: & per consequens non haberet plenitudinem potestatis. Ex tertio privilegio arguitur idem sic: Quicunq; sentit Romanam Ecclesiam non habere firmatatem immobilem & perpetuam, auferre conatur Pr̄ivilegia Romana Ecclesia ei à Christo tradita: sed sentiens quod à Romano Pontifice possit appellari, sentit Romanam Ecclesiam non habere perpetuum & immobilem firmatatem: ergo pr̄dictum privilegium ei auferre conatur. Major patet: quod Ecclesia sicut est una, sic est firma: ideo dicitur in utrōq; symbolo: unam sanctam Ecclesiam. Sanctam autem idem est quod firmum: unde & immutabilia statuta vocantur sanctiones. Minor patet: quod iudex, ad quem appellatur, potest iudicia & sententias ejus, à quo appellatur, mutare & renuntiare & retractare: ergo si à Papalitum sic appellari, iudicia & sententiae Papae immutabiles & firma non erunt. Et ideo quicunq; statuta Papae crediderit violanda, pr̄avaricator fidei reputatur. Ita Hadrianus c. generali. 25. q. 1. Ex quarto privilegio probatur idem sic: Quod si appellari posset ad alium: aut appellatur ad alium Papam, aut ad Concilium generale; Non ad Papam successorem: tum quia non habet par in parem iurisdictionem, extra de elect. cap. innomin. §. quamvis. Tum quia Roma-

1116

nus Pontifex parem potestatem habet cum precedente. Is autem ad quem appellatur, debet esse superior; tum etiam quia absens: sicut ille, qui mortuus est, ex hoc mundo migravit; tum etiam, quia potestas Papa se extendit ad illos, qui sunt super terram: ut patet ex forma collata potestatis: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cœlis. Super terram autem non est Papa defunctus. Sed ne ad Concilium generale à Papa appellari potest: quia Papa omni Concilio superior est: nec robur habet, quidquid agitur: nisi auctoritate Romani Pontificis & roboretur & confirmetur: sentire ergo, quod ad Concilium à Papa appellari possit, est hereticum, & contra illum articulum sanctum: Ecclesiam Catholicam. Ex quinto privilegio patet idem sic: Quicunque sentit, quod à Papa possit ad alium appellari, sentit quod Romanus Pontifex possit ab alio judicari: sed hoc est contra privilegium Romana Ecclesie: ergo talis sic sentiens privilegium Romana Ecclesie afferre conatur. Item hoc sentire, est sentire, quod Papa habeat superiorum: & quod sit aliquis eo major: quod est dicere Romanum Pontificem non esse unum caput, & universale: & per consequens sentit contra Ecclesie unitatem.

Duvalius Doctor & Theologus Sorbonicus lib. 4. q. post. In causa appellationis appellans à potestate & jurisdictione ejus, à quo appellat, eximitur. At in nullo casu potest quis à jurisdictione & potestate Rom. Pontif. eximi: alioquin non esset amplius illius ovis, ac per consequens nec Christianus; cum Christus in quoscunque Christianos Petro dederit potestatem his verbis: Pasc oves meas, non has aut illas, non hujus aut illius regiones, sed in universim, oves meas, id est, omnes, qui Christiana Religione nomen dederunt, ut eleganter 3. de consideratione ad Eugenium docet Bernardus. Secundo. Per appellationem recedit appellans ab obedientia & communione ejus, à quo appellat. At qui nulli Christiano, in qua cunque dignitate fit constitutus, ab obedientia summi Pontif. & communione cum ejus sede licet recedere. Quisquis enim extra hanc domum agnum comedenter, profanus est. Si quis in arca Noë non fuerit, peribit regnante diluvio, ut Hieron. Damasum Sedis Apostolica Rectorem alliquitur. Tertio. A Monarcha Monarchico, id est, extremo iudicio judicante, nefas est appellare. At Pontifex Rom. est supremus Ecclesie Monarcha: extremo igitur iudicio quaslibet causas ita terminabit, ut fas amplius non sit, ad ullum aliud tribunal provocare. Quartò. Iudex à cuius iudicio provocatur, judicem ad quem fit provocatio parti condemnata dare, aut designare non debet: Sic enim ageret in seipsum, abiret q̄, in rem iudicatam,

364 Lib. II. §. VII. Non dari appellationē à summo Pont.

contra communem juris Regulam: at quis solius Pontificis Romani est Concilia Oecumenica indicere, congregare, & confirmare, atq; eorum decretae robur tribuerē; itaque si ab ejus iudicio ad Concilii tribunal sit provocatio, debet Pontifex ipse contra seipsum, in rem à se absq; fronde sibi facta, judicat am abire: arma, quibus emendetur & corrigatur suspenditare: & quod amplius est, ista omnia contra se suumq; iudicium definito novo suo calculo confirmare, qui certe universum justitiae ordinem, praeclarissimamq; hierarchiam omnino pervertit, & destruit.

S. Bernardus epist. 213. Quis mihi faciet justitiam de vobis? si haberem judicem, ad quem vos trahere possem, jam nunc ostenderem vobis (ut parturiens loquor) quid meremini. Extat quidem tribunal Christi, sed absit, ut ad illud appellem vos, qui illic, si vobis necessarium & mihi possibile esset, vellem magis totis viribus stare, & respondere pro vobis. Itaq; recurro ad eum, cui in praesenti datum est iudicare de universis, hoc est, ad vos: vos iudicare inter me & vos.

III. Pius II. Pontifex Max. Execrabilis & pristinis temporibus inauditus, tempestate nostrâ inolevit abusus, ut à Romano Pontifice, Iesu Christi Vicario, cui dictum est in persona B. Petri: Pasce oves meas, &c. Quodcunq; ligaveris super terram, erit ligatam & in cœlis; nonnulli sacerdotum rebellionis imbuti, non sanioris cupiditate iudicii, sed commissi evanescere peccati, ad futurum Concilium provocare presumunt. Quod quantum sacris Canonibus adversetur, quantumcumq; Reipublica Christiana noxiū sit, quisquis non ignarus jurium, intelligere potest. Namque non alia prætereramus, quæ huic corrupe la manifestissime refragantur, quis non illud ridiculum, quod ad id appellatur, quod nusquam est, neq; scit, quando futurum sit? Pauperes à potentioribus multipliciter opprimuntur, remanent impunita scelerā, nutritur adversus primam Sedem rebellio, libertas delinquendi conceditur, & omnis Ecclesiastica disciplina, & hierarchicus ordo confunditur.

Volentes igitur hoc pestiferum virus à Christi Ecclesia procul pellere, & ovium nobis commissarum saluti consulere, omnemq; materiam scandali ab ovili nostri Salvatoris arcere, de venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, cunctorumque Pratalorum, ac divini & humani juris interpretum curiam sequentium, concilio & assensu, ac certa nostra scientia, hujusmodi provocationes damnamus, & tanquam errorias, ac detestabiles reprobamus. Cassantes & penitus annullantes, signabat enim totaliter interposita inveniantur, easque tanquam manes, ac peccata.

stiferas, nullius momenti esse decernimus, ac declaramus. Pracipientes deinceps, ut nemo audeat quovis quæsto colore, ad ordinationibus, sententiis, sive mandatis quibuscumq; nostris, ac successorum nostrorum, talem appellationem interponere, aut interposita per alium adhærere, seu eis quomodolibet uti.

Si quis autem contrà fecerit, à die publicationis presentium in Cancellaria Apostolica, post duos menses, cujuscunque statū, gradū, ordinis, vel conditionis fuerit, etiam si, Imperiali, Regali, vel Pontificali refulgeat dignitate, ipso facto sententiam execrationis incurrat, à qua nisi per Romanum Pontificem, & in mortis articulo, absolvī non possit. Universitas verò sive collegium, Ecclesiastico subjaceat interdicto, & nibilominus jam Collegia & universitates, quam prædicta, & alia quæcunque personæ, eas pœnas ac censuras incurvant, quas rei Majestatis & heretice pravitatis fautores incurrere dignoscuntur.

IV. Rationes verò ob quas negamus à Papa ad Concilium appellari posse, sunt præter toties dictas: quod à Vicario appellari non possit, cùm habeat idem tribunal cum suo Episcopo & Principali, t. 2. de consuetudine in b. sed Papa est Vicarius Christi, ergo sicut à Christo appellari ad alium non potest, ita nec ab ejus Vicario: quod si Concilium hanc ipsam vicariam potestatem sibi vindicat, querimus à quo, & quando datam? eruntque duo in Ecclesia Christi Vicarii, duo capita, hoc est, monstrum non corpus, nullib; in Scripturis, aut Conciliis lectum auditumque. Deinde cùm nullum valeat Concilium, à Papa non vocatum, confirmatumque per expressos textus in d. 17. appellatio aut erit inutilis, aut impossibilis: erit enim appellatio à Papa ad Papam, & labyrintho similis in seipsum redeunti. Et tandem cùm à Concilio ad Papam provocatio detur; erit circulus appellandi perpetuus, & nunquam finiendus: A Papa provocabis ad Concilium, à Concilio ad Papam, & ab hoc ad Concilium redibis, lusum potius, quam litem & causam acturus.

Non obstat epistola 162. Augustini, ubi scribit: Causam Cecilia-ni primò judicatam à Pontifice, & deinde ab Episcopis.

Respondemus. Illud non necessitatis fuisse, sed conniventiae, ut hereticis omnis tolleretur tergiversandi causa, de quo vide Gratianum eleganter ad can. testes 2. q. 7. & B. Gregorium in can. Petrus. eadem.

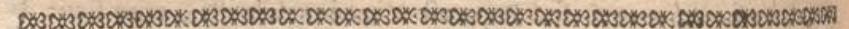

§. VIII.

*A Concilio universali ad Papam appellari, hum
ergo illo majorem esse.*

Summaria.

1. *A Concilio ad Papam appellari SS. Canonibus probatur.*
2. *Modum tamen in admittendis appellationsibus servandum
esse ex S. Bernardi sententia.*
3. *Querela Concilii Carthaginensis & B. Cypriani de Appellat.*
4. *Respondeatur ad objecta & præsertim ad appellationses ad fu-
turum Concilium factas.*

I.

Xplorati Juris est, majorem esse illum *ad quem appella-
tur, eo, à quo appellatur.* Judex enim *ad quem* senten-
tiam corrigit, rescindit, jurisdictionem suspendit, im-
petrat executionem sententiae, quæ omnia fieri nisi à
majore & superiore non possunt.

Jam verò à Concilio Universali ad Papam appellari, patet ex
Canonibus superiore §. recitatis, videlicet c. ipsi sunt 9. q. 3. c. puer
eādem.

Gelasius I. Epist. 13. ad Episcopos Dardanie: Sedes B. Petri Ap-
ostoli jus habet resolvendi, utpote quæ de omni Ecclesia fas habeat iudicandi;
neque cuicunque de ejus liceat iudicare iudicio, si quid ad illam de qualibet
mundi parte canones appellari voluerint; ab illa autem nemo sit appellari
permisus.

Synodus Sardicensis & Oecumenica sub Julio Pontifice & Im-
peratoribus Constante & Constantio Anno CCCXLVII. in causa A-
thanasi celebrata Can. 3. & 4. alias. 7. hæc habet: *Quod si aliquis Epis-
copus adjudicatus fuerit in aliqua causa, & putar se bonam causam habe-
re, HI*

re, ut iterum judicium renovetur; si vobis placet, S. Petri Apostoli memoriam honoremus, ut scribatur vel ab his, qui examinaverunt, vel etiam ab aliis Episcopis, qui in propinquuo morantur, Julio Romano Episcopo. Et si judicaverit, renovandum esse judicium, renovetur, & det judices. Si autem probaverit talem causam, ut ea non reficiantur, quae acta sunt; quae decrevit Romanus Pontifex, confirmata erunt. Si ergo omnibus placet, statuantur. Synodus respondit: placet.

Synodus Nicæna can. 18. Placuit, ut omnes Episcopi, qui in quibusdam gravioribus pulsantur, vel criminantur causis, quo res necesse fuerit, libere Apostolicam sedem appellant, atq. ad eam, quasi ad matrem confugiant, ut ab ea, sicut semper fuit, pie fulciantur, defendantur ac liberentur. Cujus dispositioni omnes maiores Ecclesiasticas causas, & Episcoporum judicia, antequa Apostolorum, eorumque Successorum, atque Canonum auctoritas reservavit.

Hunc verò appellandi morem antiquissimum esse testatur B. Leo epist. 78. ad Episcopos Galliæ, quæ habetur T. 2. Concilior. ante Concilium Chalced. ubi inter alia: Nobiscum itaque vestra fraternitas recognoscat Apostolicam Sedem, prosum reverentia, à vestre etiam provincie sacerdotibus, innumeris relationibus esse consultam, & pro diversarum (quemadmodum vetus consuetudo poscebat) appellatione causarum, aut retractata, aut confirmata fuisse judicia, adeò ut servatà unitate spiritus in vinculo pacis, commeantibus hinc inde litteris, quod sanctè agebatur, perpetua proficeret charitati. Quam sollicitudo nostra non sua querens, sed quæ sunt Christi, dignitatem divinitus datam nec Ecclesis, nec Ecclesiarum sacerdotibus abrogat. Sed hunc eramitem semper inter maiores nostros & bene tentum, & salubriter constitutum, Hilarius Ecclesiarum statum & concordiam sacerdotum novis præsumptionibus turbatus, excessit. Videatur Bellarminus de Rom. Pont. I. 2. c. 21.

B. Leo Papa epist. 32. ad Theodosium Augustum Flavianum Patriarcham Constantinopolitanum à Concilio Ephesino 2. quod generale fuit, ad sedem Apostolicam appellantem recipit, rogatque Imperatorem, ut appellationi deferat. Ubi nota, Leonem duas Imperatori causas exponere, ob quas acta Concilii Ephesini 2. rescindenda ve- niant. Primam, quod in Concilio omnia per vim, & tumultum peracta sint. Secundam, quod Flavianus Apostolicam sedem appellaverit; & Flavianus, quod poterat, non exceptit de nullitate sententiæ, sed supposito etiam sententiæ valore, maluit appellare, usurus videlicet certo & indubitato jure, & exceptionem omnem superante.

Eodem.

368. Lib. II. §. VI. A Concil. univers. ad Pap. appellari,
Eodem modo Theodoretus in Eodem Concilio Ephesino
damnatus Leonem appellavit, ut habetur in epist. 113. quam ad Leo-
nem dedit.

S. Antoninus 3. p. Tit. 22. c. 6. §. 20. Queritur vigesimo primo:
Utrum ad Papam pertineat & confirmare sententias Synodorum. Item
utrum ad Papam à Synodo appelletur. Item utrum solius Papa
auctoritate habeat universalis Synodus congregari. Item utrum necesse
habeat Papa congregare Concilium universale, quotiescumq; habeat aliquid
de fide terminare. Ad omnes istas questiones simul respondet S. Thomus.
Ad primas tres affirmativè: ad quartam negativè, in questionibus de
potentia Dei q. 10. art. 4. ubi queritur: Utrum Spiritus Sanctus proce-
dat à Filio: qui respondens argumento factò in contrarium, dicit sic: Sic
posterior Synodus habet potestatem interpretandi Symbolum à priori con-
ditum; aut ponendi aliquid ad ejus explanationem: ita etiam Romanus
Pontifex haec suā auctoritate potest: cuius solā auctoritate Synodus &
congregari potest, & à quo sententia Synodi confirmatur, & ad ipsum à Syno-
do appellatur: qua omnia patent in gestis Chalcedonensis Concilii vel Syn-
odi. Non est necessarium, quòd ad hujusmodi expositionem faciendam
universale Concilium congreget: cùm plerumq; id fieri prohibeant bello-
rum dissidia; sicut in sexia Synodo legitur, quod Constantinus Augustus
dixit, quòd propter imminentia bella universaliter Episcopos congregare
non potuit: sed tamen illi, qui convenerunt, quædam dubia in fide ortas
sententiam Agathonis Papæ determinaverunt, scilicet quòd in
Christo sint duas voluntates & duas actiones: & Patres in Chalcedonensi
Synodo congregati secuti sunt sententiam Leonis Papæ: qui determinauit
Christum esse in duabus naturis.

Sixtus Papa can. si quis 2. q. 6. Si quis vestrūm pulsatus fuerit in ali-
qua adversitate, licenter hanc sanctam & Apostolicam Sedem appelle-
& ad eam, quasi ad caput, suffugium habeat; ne ipse innocens damna-
tur, aut Ecclesia sua detrimentum patiatur.

Marcellus Papa ad Episcopos Antiochenæ Provinciae in c. ad Ro-
manam 6. c. 2. q. 6. Ad Romanam Ecclesiam omnes Episcopi, qui voluerint,
vel quibus necesse fuerit, quasi ad caput suffugere, eamq; appellare debent,
ut inde accipiant tuitionem atque consecrationem. Quod omnibus mini-
mè convenit denegare Episcopis: sed absque ulla custodia, aut excommuni-
catione, vel damnatione, vel expoliatione liberè ire concedatur.

Zephyrinus Papa can. ad Romanam 8. c. 2. q. 6. Ad Romanam Eccle-
siā ab omnibus, maximè tamē ab oppressis appellandū est, & concurrendā
quasi

quasi ad matrem, ut ejus uberibus nutriantur, auctoritate defendantur, & suis oppressionibus relevantur: quia non potest, nec debet mater oblivisci filium suum.

Julius Papa in c. ideo 2. q. 6. huic sanctae Sedis prefata privilegia specialiter sunt concessa, tam de congregandis conciliis, & judiciis, ac reparationibus Episcoporum, quam & de summis Ecclesiasticis negotiis, ut ab ea omnes oppressi auxilium, & in justè damnati restitutionem sumant: & talia ab improbis ne presumantur absq; ultiōne, nec exerceantur absq; damnatione.

Vigilius Papa epist ad Eleuther. c. ult. quæ habetur c. qui se scit. 2. q. 6. Unde omnium appellantum Apostolicam Sedem Episcoporum iudicia, & cunctarum majorum negotiorum causarum eidem sanctae Sedis reservata esse liquet; præsertim cum in his omnibus ejus semper sit expeditandum consultum: cujus trahit si quis obviare tentārit sacerdotum, causas se non sine honoris sui periculo apud eandem sanctam Sedem novavit redditurum.

Nicolaus Papa in c. arguta 2. q. 6. Arguta sapientia tua, utinam, in bono accepta, somitem judicii, & materiam depositionis adversus Rhotandum assumpsit, & ab itinere Apostolica Sedis removit, & continuatim Apostolicam Sedem appellantem damnavit, & carcerali custodiā mancipavit. Privilegia tamen Apostolica Sedis vos oblivioni tradere nullatenus debuistis, quibus venerandi Canones iudicatores Ecclesie ad hanc deferri iubent. Hæc quippe nos in Rhotando idcirco noveritis operatos, ut privilegia Sedis Apostolica, quæ male à vobis violata videbantur, & à nobis tot impensis laboribus, vestrà resistente contumacia recuperari non poterant. auctoritate Apostolica, & cana Patrum deliberatione pristino tandem genio, & proprio decorarentur honore.

S. Bernardus l. 3. de Considerat. c. 2. Appellatur de toto mundo ad te, id quidem in Testimonium singularis Primate tuoi. Nec obstat, quod allegati caiones Concilii universalis mentionem expressam & specificam non faciant, cur enim facerent, hac questione tunc temporis non quam auditâ: immo cum Concilia universalia, quæ legitima sunt, Pontificis consensum & confirmationem desiderent, quid est aliud appellare à Concilio legitimo, quam appellare à Papa ad Papam? Sicut ergo Concilia robur & valorem accipiunt, cum à Papa confirmantur, & legitima esse desinunt, roburque amittunt, cum reprobantur. c. multi d. 17. ad Apostolica, de re iudicata in 6. eodem modo per appellationem suspendi

Aaa

corum

370 Lib.II. §.VIII.A Concil.univers.ad Pap.appellari,
corum sententia poterit: tendit enim appellatio ad Confirmationem,
vel correctionem primæ sententiae: quid enim interest Concilium à
Papa vel admisso appellazione, vel negatâ confirmatione damnati?

Accedit, quod appellatio finis & effectus est, ut sententia judicis
inferioris muretur; sed Papa s̄apē s̄apie mutat, quæ à Concilio gene-
rali statuta sunt c. non debet. de Aff. & Conf. c statuum de rescripto in b.

II. Illud verum est, in admittendis appellatioibus magnâ opus
esse circumspectione, ne privilegia Ecclesiarum turbentur, ne tribuna-
la confundantur, & ne obtentu innocentiae justitia calcetur, aperto
calumniis in. Unde jam olim, ut posteā dicetur, multæ ab Episcopis
etiam sanctis querelæ. Videatur c. 32. de Appellat. ubi prohibetur
appellatio ad S. Pontificem in certo casu. Et S. Bernardus l. 3 de Confid.
c. 2. de appellatio. ad S. Pontificem eleganter hæc scribit:

Fateor grande & generale mundo bonum esse appellatioes: idque
tam necessarium, quam solem ipsum mortalibus. Revera quidam sol
justitia est, prudens ac redarguens opera tenebrarum. Prorsus fovenda
& manutenenda sunt, sed quas extorxit necessitas, non calliditas adin-
venit. Usurpatioe sunt hujusmodi omnes, subvenientes in necessitate,
se opitulantes iniquitati. Quidni veniant in contemptum; quanti, utta-
libus quoq; deferrent, etiam de proprio cessere jure, ne longo & cassio iu-
nere fagitarentur? Plures tamen sua amittere non ferentes, appellatio-
nes minus oportunas, & celsa nomina importuniū contempserunt. Dico
aliquid quod ad rem pertinet, exempli causa. Quidam sibi publicè de-
sponsaverat uxorem, adeo dies celebris nuptiarum. Parata omnia, in-
vitati multi. Et ecce homo concupiscentis uxorem proximi sui, in vocem
appellatiois inopinatae prorumpit: affirmans sibi traditam prius, suam
potius esse debere. Super sponsus, hanc omnes sacerdos non audet pro-
gredi, frustra omnis apparatus ille, descendit quisq; in domum suam ce-
nam manducaturus, sponsa à mensa, & thalamo sponsi suspenditur, quo-
usq; Romā reditum est. Parisis contigit hoc, nobili Galliarum civita-
te, sede Regia. Rursum in civitate eadem quidam sibi sponsata uxore
diem constituit nuptiarum. Interim emergit calumnia, dicentibus qui-
busdam non debere conjungi. Ad iudicium Ecclesia causa delata est, sed
non exspectata sententiā appellatum est sine causa, sine gravamine, solo
frustratoria dilationis intuitu. Ad ille sive perdere, qua parat, sive di-
lecte, tam diu frustrari consortio nolens, nihilominus, quod proposuerat,
contempta sive dissimilata à appellatio peregit. Quid illud, quod in Al-
bissiodorensi Ecclesia n̄ per à quodam adolescentulo præsumptu est? nev-
pe defun-

pe defuncto S. Episcopo, voluntibus Clericis alium (ut moris est) eligere sibi intervenit ille appellans, & veteris ne fieret, quousq; iisset & redisset ab urbe. Cui tamen appellationi nec ipse detulit. Nam cum videres se contemni, tanquam qui irrationabiliter appellasset, accitis, quos potuit sibi, tertiam die post factam ab aliis electionem, fecit suam. Cum itaque ex his & innumeris talibus liqueat, non ex contemptu gigni usurpatiō nem sed ex usurpatione contemptum: videris tu quid sibi velit, quod zelus vester assidue penè vindicat illum, istam dissimulat. Vis perfectius coercere contemptum? Cura in ipso utero pessima matri prefocari germen nequam: quod ita fiet, si usurpatio digna animadversione mulctetur. Tolle usurpatiōnem, & contemptus excusationem non habet. Porro inexcusabilitas ausum explodet. Non sit proinde usurpator, & contemptor nullius erit, aut admodum rarus. Bene facis tu quod appellatiōnum negato suffragio, immo suffragio, multa remittis negotia ad cognoscentes, vel qui noscere cūtius possunt. Ubi enim celsior & facilior notio, ibi decisio intior expeditior q; esse potest. Quām plenum gratiae, quām multorum quoq; per hoc & laborib; parcis, & sumptibus. At quib; sic credas, id tibi omnimodis attendendum.

III. Non obstat I. Patres Concilii 6. Carthaginensis sub Bonifacio I. Anno CCCCXIX. celebrati graviter conquestos esse de appellationibus ad Romanum Pontificem interpositis: nec in illas, urgeante quamvis Legato Apostolico, consentire voluisse, immo Canonem Concilii Nicāni, quem pro se Zosimus allegaverat, nunquam pro legitimo agnovisse.

Respondemus, Asperitatem quā Delegati Apostolici in prosequendis appellationibus utebantur, caulam querelis dedisse, cum non tam Judices agerent auditis benignè partibus, quām executores, meliori causā damnata, ut constat ex Epistola D. Augustini 261. Nec enim voluisse Patres jus Pontificem appellandi aut negare, aut tollere, quod scirent in Primatu fundatum, usque totius Orbis confirmatum esse; temperari tantum, clarissimum fit ex epistola ipsius Concilii Africani ad Bonifacium c. 101. & Cælestium Pontifices 102. quæ habentur *T. 1. Concilior. & Concilio Carthaginensi 3. can. 10.* & epistola Stephani Archiepiscopi, & trium Conciliorum Africæ ad Damasum Papam, & hujus responsoria, quæ habentur *Tom. 1. Conciliorum.* & denique ex Epistola B. Augustini 261. Videatur de hac controversia Concilii 6. Carthaginens. Sanderus l. 7. de *Monarchia*. Peronius responso ad Regem M. Britan-

372 Lib.II. §.VIII. A Concil.univers.ad Pap.appellari,
niæ. Tomo 1. Conciliorum in Praefat.ad Concil.6. Carthag. Baronius ad
Annum 419. qui etiam notat Canonem à Zosimo citatum fuisse
Concilii Oecumenici Sardicensis, quod cum Nicæno unum à veteri-
bus computatur, quod fuisse ad Nicæni confirmationem indi-
cum: & præterea mirum non est, Patres canonem a Zosimo citatum
non reperiisse inter Nicænos, cum ipsi collectione Ruffini uterentur,
quam constar vel ex ipso S. Athanasio, qui Nicæno interfuit, de-
pravatum esse, & quamplurimos canones omisisse; ipsa vero exem-
plaria Nicænae Synodi partim ab hæreticis corrupta, partim incensa
fuisse, ut jam suprà monuimus.

Easdem de abusu appellationum querelas moverat B. Cypri-
nus lib.1. Epist.3. & posteā Anno DCCCLXV. Episcopi Gallia, ut
videre est in elegantissima epist. Nicolai Pontif. quæ est 42. & denique
B. Bernardus lib.de Consul c.2. circa finem.

Sapienter ergo Patres Concilii Milevitani minoribus infra
Episcopos Clericis prohibuerunt contra Africanos judices appelle-
lare, c.placuit 2.9.6. quod hujusmodi appellationes, à reo sèpius
condemnato factæ, frivola præsumerentur, morandæque justitiae
causa, quibus deferendum non est, c.5.13. & 14. extra de Appellat.
Quodsi tamen simplex etiam Presbyter evidenter ostendisset se injuste
damnatum esse, ejus appellationes Romanum admittebantur, ut habe-
tur in epistolis Africani Concilii ad Bonifacium & Cœlestinum
Pontifices Tomo 1. Concil.

IV. Non obstat secundò c. sanè profertur. 24. q.2. ex quinta Syn-
odo excerptus, ubi dicitur Dioscorum Papam fuisse ab Ecclesia Ro-
manorum damnatum, et si jam prædefunctum.

Respondemus. S. Felici Papæ successisse B. Bonifacium II. &
huic à schismaticis oppositum fuisse Dioscorum Antipapam, qui
paullo post vitam absolvit, damnatusque est simoniac à Bonifacio.
Nullum ergo est argumentum à mortuo & Antipapa ad Papam,
vivumque caput Ecclesiæ ductum.

Non obstat tertio, à sententia Summorum Pontificum ad futu-
rum Concilium sèpe appellatu n esse, prout hujusmodi appella-
tionum fascem collegit Auctor libri de Ecclesia Gallicana Immunita-
tibus tota c.13. Ubi: ad futurum Concilium contra Bonifacium VIII.
appellat Philippus Pulcher Anno MCCCIII. Cui appellationi conser-
sus Gal-

fus. Galliae Prælatorum & Parisiensis Universitatis accessit. *ibidem n. 2 & 3.*

Et Regius procurator Caroli VII. Francorum Regis contra Pium II. Anno MCCCCLX. *ibidem n. 10.*

Et Ludovicus XI. contra Sextum IV. Anno MCCCCCLXXVIII. *ibidem n. 12.*

Et Universitas Parisiensis contra Innocentium VIII. Anno MCCCCXCI. *ibidem n. 15.*

Et eadem Universitas contra Leonem X. Anno MDXVII. *ibidem n. 18.*

Et Legatus Friderici II. contra Innocentium IV. Anno MCCXLV. *Parisens. Hist. Angl. 901.*

Et Ecclesia Anglicana contra eundem Innocentium III. Anno MCCXLVI. *Idem Paris. f. 952.*

Et Clerus ac Nobilitas ejusdem Regni Anglicani ab Urba-
no IV. Anno MCLXIV. *Math. Westmon. Hist. Angl. p. 2.*

Et Ludov. Imperat. ex Domo Bavaria. Anno MCCCXXXIII.
contra Joannem XII. Hervart in *Ludovico defenso* f. 248.

Michaël Cæfenas Generalis Ordinis Minorum contra eun-
dem Joannem XIII. Anno MCCCXXXI.

Respublica Veneta contra Julium II. Anno MDIX. Guicciar-
dinus lib. 8.

Respublica Florentina contra eundem Julium II. Anno MBXI.
Guicciardinus lib. 10.

Carolus V. Imperator contra Clementem VII. Anno MDXXVI.
Cardinalis Columnensis, aliisque ex eadem familia contra Cle-
mentem VII. Anno MDXXVII. Guicciardinus lib. 17.

Hunc syllabum appellationum collegit Auctor citati libri.
Ad quæ

Résp. I. Hujusmodi appellationes fuisse ad Concilium factas
non ut ad majus tribunal, & judicem Papæ, à quo videlicet senten-
tia Papales rescindi possent; sed ad melius pleniusque informan-
dum ipsum Papam: possunt enim quæstiones in materia fidei aut
morum adeo graves, tantæque deliberationis nasei, ut Concilium
Universale omnium nationum necessarium sit, & sine quo non
senseatur sufficenter informatus, instructusque, ut possit ad defini-

374 Lib. II. §. VIII. A Concil. univers. ad Pap. appellari, tivam procedere, maximè cùm definitio in facto aliquo fundatur, pro quo casu intelligendi sunt SS. Patres, cùm dicunt Concilium Universale necessarium esse. S. Augustinus lib. 4. contra duas Epist. Pelagianorum c. 12. & lib. 1. de Bapt. contra Donatistas c. 7. & c. 18. & l. 2. c. 4.

Illæ ergo appellations, ut diximus, factæ sunt ad futurum Concilium, tanquam Pontifici Romano informando necessarium, ut appellantibus videbatur, paterque ex ipsa appellandi forma Philippi Regis, Parisiensis Universitatis, & aliorum: *A Sanctissimo D. N. Papa Innocentio minus debite consulto ad seipsum melius consulendum, & ad S. Sedem Apostolicam etiam melius consulendam, nec non ad sacroسانctam Synodum celebrandam, illumq; vel illos, ad quem sive ad quos de jure provocare & appellare nobis licet. &c. &c. &c.*

Ex quibus & aliis ibi adjunctis pater, nunquam ad Concilium fuisse provocatum ut Papæ oppositum, & hujus auctoritate destitutum; sic enim appellaretur ad Concilium illegitimum; sed ad Concilium auctoritate Papali fultum, & confirmatum, hoc est, ut sepe diximus, ad Papam melius informandum.

Respondemus 2. Appellations ad futurum Concilium, & futurum legitimum Papam, planè novas esse, sacrisque Canonibus ignotas, & deploratis tantum perditisque causis asylum. Quale enim est hoc ut appelleretur ad judicem, qui non est, nec erit? aut si erit, incertum quando & ubi? appellatio est à minori ad majorem, quomodo autem major est, qui nequid est? Quis Episcopus patiatur ad futurum Episcopum, Archiepiscopum, aut Concilium Provinciale appellati? quasi vero non omnes hoc modo sententiae eludi possint, & non eadem facilitate, aut impediri Concilia, aut defectu aliquo objecto, non recipi? ut exemplum memoriam dignum est in actis Concilii Lugdunensis I. ubi Thaddæus Friderici II. Imperatoris, qui ad Concilium provocaverat, ab ipso Concilio diris devotus damnatusque ad aliud Concilium plenius Lugdunensi provocavit. Ipsi Galli, qui à Summo Pontifice Anno MDXXX. Concilium ardenter postulauunt, teste Pallavicino in *Hist. Concil. c. 5. n. 16.* paulo post illud ipsum Concilium rejecere, nec unquam ut reciperent (præterquam in dogmatibus fidei) persuaderi se passi sunt, ut videre est in Pallavicino *cit. lib. 3. c. 7. n. 1.* & præsertim *l. 24. c. 10. c.*

c. 11.

Quid

Quid enim facilius est magno præsertim Principi, quām Concilio clavum figere, & ne fiat impedire, aut moras longissimas objicere, dum causā faciem muret, & in aliam evadat? immo jam facto Universali Concilio aliquid opponere, ut vel illegitimum appareat, vel non Universale, quod facilimum est, cū multa ad Concilium legitimum & Universale requirantur. Adde appellations ad futurum Concilium videri cum natura ipsius appellations pugnare; nam appellatio est à minori ad majorem judicem *can. anteriorem 2. q. 6. c. cùm inferior. de majoritate L. 4. ff. de recept.* Sed Concilium, quod nondum est, non est maior Papā, cū necdum sit, estque incertum, an & quando futurum sit, incertitudo autem omnem actum initiat, ut nullum effectum producere possit *L. cùm 17. ff. de in diem addi. L. cùm post 69. §. 1. gener. ff. de Jure dot. L. ita stipulatus 115 ff. de V.O.* estque inauditum fuisse aliquando appellatum ad judicem necdum existantem, & nasciturum, eique appellacioni delatum, & non potius tanquam frivolum & illusoriam explosam esse.

Appellatio cū sit species defensionis, & consequenter juris naturalis, omnibus æque concedenda est, nec magis Principibus, quām privatis personis *c. super 17. de Appellat. c. cùm appellationsibus eodem in 6. L. 4. §. item ff eodem.* Quilibet ergo cum effectu à sententia Episcopi, Summique Pontificis ad futurum Concilium appellabit, oportebitque rhedas, equosque, & naves velo instructas in promptu esse, quæ in singulas horas, cū appellanti placuerit, Patres in concilium exponant: quasi verò tam facile sit Concilium Oecumenicum cogi, quam facile est ad Concilium appellare.

Appellatio non admittit in solum quoad effectum suspensivum, quando res dilationem non patitur, *L. si res 7 ff. de appellat. recipiens. at plerumque, & præsertim in causis fidei, non potest sine gravissimo damno Concilium exspectari.*

Appellatio inducta est iustitia & innocentiae tuendis, & ideo appellations frivola morandaq; litis causā, non admittuntur *c. cùm sit 5. c. pervenit 13. c. consuluit 14. c. pervenit 28. de appellat. c. qualiter 17. de judic. L. 6. & ult. C. quando provocare: & toto T. C. quorum appellat.* At verò appellations ad futurum Concilium causasq; non tantum morantur, sed etiam æternant, idque propter difficultates celebrandas Oecumenicæ Synodi, propter infinita, quæ interim occurrere pos-

376 Lib.II. §.VIII. A Concil.univerſ.ad Pap appellati,
possunt, & rerum faciem mutare, datā interim opportunitate evaden-
di sententiam, quamvis justam: & denique propter quā plurimas
exceptiones, quae possunt Concilio opponi, maximē à præpotentibus,
ut exemplum Concilii Tridentini aliarumque retro Synodorum fa-
tis docuit. Hujusmodi ergo appellations, ut dicebamus, lites peren-
nant, redduntque Pontificis auctoritatem penitus inutilem, maximē
in privatis causis adhibitæ, qualis fuit illa propter decimas impositas,
adornandæ in Turcas expeditioni necessarias, ad futurum Concilium
appellatio; quasi vero operæ pretium sit totum orbem, Ecclesiæ
moveri, & Episcopos turmatim accurrere privilegii alicujus priva-
tique emolumenti causâ.

Appellatio litis aliquando finienda causâ inducta est, cum
juralites immortales execrentur, velintque quām p̄mū finiri, *Instit.*
de pænitencie litigantium, & ibi Interpretæ. Et ideo oportet ad
judicem certum appellari, non verò cujus jurisdictio sit dubia & incer-
ta, in quo casu judex à quo non tenetur apostolos dare, nec ap-
pellationi deferre: at vero jurisdictio Concilii supra Papam est ni-
mis incerta: & prius oportebit definiri Concilium supra Papam
esse, quod nunquam factum est, (si loquamur de Pontifice certo, &
extra casus exceptos:) nunquam fiet, immo nec fieri potest, cum
Sacri Canones expressissimè dicant, Concilia Pontificis assensu non
confirmata, ejusque auctoritate destituta nulla esse, ut passim habetur
totā d 17. præsertim c regula c. nec, licuit &c. &c. Nunquam autem
Summus Pontifex auctoritatem suam præstabit aut præstare poter-
bit Concilio ut definiat, quod definire non potest, hoc est, Pontifi-
cem Vicarium Christi Concilio subesse, & à Pontifice ad Con-
cilium appellari posse, cujus contrarium vidimus in omnibus Con-
ciliis apparuisse, & præscriptum in Synodo Oecumenica 8. & Conci-
liis Florentino & Lateranensi, & toties in Bullis Julii, Pii, Calixti,
& Caenæ Domini hujusmodi appellations prohibitas, ut jam
dicemus.

Denique nulla est appellatio expresso jure prohibita c. pastoralis:
c. consuluit 29. de Appellat. L. sires 7. §. 1. ff. de Appellat. recipiendis: sed
appellatio ad futurum Concilium gravissimè a SS. Pontificibus pro-
hibita est, primò quidem à Callisto III. qui Anno MCDLVII. Alano
Cardinali Galli excedenti præcedit, rediret Parisios, & appella-
tionem,

tionem, quam aliqui in causa decimatum pro Turcica expeditione ediderant, revocari curaret & in autores animadverteret.

In eadem causa ad futurum Concilium provocantes Pius II. Anno M C D L X . in Conventu Mantuano editâ gravissimâ Bullâ ditis percussit.

Sixtus IV. Anno M C D L X X X I I I . Pii vestigiis inhærens anathema iis, qui sic appellarent, indixit. Verba Diplomatis : *Nos, qui disponente Domino, qui nos unxit oleo letitiae pra consortibus nostris, in consumus officio constituti, ut singularum animarum saluti consulere, justitiam colere, & iniquitatem odisse debeamus, attendentes quod de minoribus ad majores judicem, dum taxat appellare legalis permittit auctoritas, & propterea inhibet ab imperiali, & prefato prætorio judicio appellari, & quod non homo, sed is duntaxat, qui solo verbo fecit cœlum & terram, Apostolicam Sedem, & in ea sedentem prætulit universis etiam Concilium, quæ ab ea robur accepisse sanctorum Patrum decreta testantur, & etiam Gelasius Papa contra Acacium Fausto legato scribens, dum ait : Ipsi sunt canones, qui appellationes totius Ecclesie ad hujus Sedis examen volueré deferri, ab ipsa autem nunquam appellari debere, & ipsam de tota Ecclesiæ judicare; de ipsis autem judicio nunquam judicari senserunt. Et dum scribit ad Orientales Episcopos dicens : Sedem prædictam nullâ Synodo precedente solvendi, quos Synodus inique damnaverat, & damnandi, quos oportuit, nullâ existente Synodo habuisse facultatem.*

Testantur etiam quâ plurimorum antiquorum Conciliorum epistole, in quibus verba illa apponuntur : *Salvâ in omnibus Apostolica Sedi auctoritate; & quod de iis, & quâ plurimis aliis juribus, & canonibus, & auctoritatibus pie memoria Pius Papa II. predecessor noster dum de fratrum suorum sanctæ Romana Ecclesiæ Cardinalium, & Prelatorum, ac juris peritorum tunc Romanam curiam sequentium Consilio, in Conventu Mantuano, auctoritate Apostolorum in perpetuum valitâ constitutione; omnes qualitercumq; appellantæ à Romano Pontifice Canonum transgressores, & illos ex eis, qui ad non indicatum, nec congregatum Concilium appellare præsumerent, aliud caput in Ecclesia Dei, ac imaginarium majus, & sublimius tribunal configentes, contra Apostolum dicentem: fundamentum aliud nemo potest ponere præter id, quod Christus instituit; hujus sanctæ Sedi Primum negare, Ecclesiæ unitatem dividere, non unum solum privilegium eidem Ecclesia adimere, sed precipuam & principalem dictæ Sedi auctoritatem, quam & vox*

Bbb

Christi

378 Lib.II. §. VIII. A Concil. univers.ad Pap. appellari,

Christi & Majorum traditio, & canonum fulcit auctoritas, penitus subvertere non verentur, præ ceteris detestabiliores esse, & eorum appellations hujusmodi quacumq[ue] occasione interponerentur, non solum irritas, & inanes, sed fraudulosas & sacrilegas, & hereticas esse declaravit, &c. Dat. Roma apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae 1483. Id. Julij. Pontificatus nostri Anno 12.

Veneratus est Ludovicus Galliarum Rex diploma Pontificis, fuisseque in solemini hominum frequentia promulgari, quo nomine plurimas illi Pontifex per Apostolicas litteras gratias egit teste Odore Rainaldo in suis Annalibus Ecclesiasticis Anno 1483. n. 22.

Anno MCCCCLXI. Rudolphus Pontificis Internuntius Archiepiscopum Moguntinum ad futurum Concilium appellantem sic est allocutus : *Ab eo appellasti, Diethere, qui tamen agre ferres, si quis Provincialium iuorum à te ipso appellasset. Sed quem appellasti judicem? quem provocasti tua causa cognitorem? futurum Concilium, dicas, appellavi. Et ubi est futurum Concilium? Ubi sedet? ubi tribunal ejus requiri mus? pulchra inventio, ut impunita sint scelerá, ut liceat sine meū judicii aliena invadere. Is index appellatur, qui nusquam reperitur. In conventu Mantuano adversus hanc nequitiam lex edita est, qua appellanti ad futurum Concilium eam irrogat paenam, quâ rei Majestatis, & factores Hæreticorum pleentur. Pudore confusus Dietherus vocatis tabellionibus clam editam provocationem damnavit; id quod antea etiam Fridericus Palatinus Rheni, qui ejusmodi appellationi adhaeserat, Rudolpho edoctus egerat, quamvis uterque postea ad ingenium redierit.*

Et denique quotannis in Bulla Cœnæ solemnes, & cum apparatu, in illos diræ pronuntiantur, qui ad futurum Concilium appellant. Si dieas Pontifici in propria causa judicanti credendum non esse. Quærimus, quis ergo lite inter Pontificem & Concilium vertente, judex futurus sit? nam & Concilio idem objici poterit, in causa propria ad sententiam dicendam non admitti; sicque litem aliquam & summi quidem momenti in Ecclesia dari defectu judicis nunquam diximendam: & quidquid hactenus de infallibilitate Concilii, de Primitu Papæ, de judice controversiarum (qui fidei nostræ cardines sunt,) in Conciliis à Pontifice confirmatis, definitum est, eadem exceptione impugnati poterit, cum omnes illæ controversiae auctoritatem Concili & Papæ respiciant.

Nisi

Nisi ergo fundamenta Religionis nostræ tubversa vellimus, fāteamur oportet, cum Patribus Concilii Sinuensis, Papam sibi & iudicem & reum esse; immo non tam sibi, quām Ecclesiæ & Christo, cuius Vicarium agit; cū etiam jure humano cautum sit, judicem cognoscere an sua sit jurisdictio L. si quis ex aliena ff. de judic. 2. ff. si quis in ius vocatus c. super litteris, quod maximè verum habet in Principe Supremo, qualis est ille cui dictum est: *Super hanc Petram adificabo Ecclesiam meam.*

§. IX.

Solum Pontificem Romanum esse Vicarium Christi, universalis Ecclesiæ Caput, & Episcopum; ex quibus manifestè deducitur, esse supra Concilium, eoque Majorē.

Summaria.

1. *Papa Vicarius Christi; ergo major Concilio.*
2. *Papa caput Ecclesiæ universalis; ergo major, & altioris auctoritatis, quām Concilium.*
3. *Papa Pastor & Episcopus Ecclesiæ universalis; ergo major Concilio.*
4. *Respondeatur ad objecta.*

I.

Non hic telam retexenuis toties à Catholicis scriptoribus contra hæreticos textam; sed instituti memores ex principiis, quæ Catholicī omnes admittunt, Pontificem Romanum Concilio eminere ostendemus.

Imprimis ergo certum est, nec integrâ fide negari potest, Summum Pontificem esse proximum & immediatum Christi Vicarium, eumque in Christi Ecclesia supremam habere potestatem, adeò ut proposito

Bbb 2 tio

380 Lib. II. §. IX. Solus PP. Rom. est Vicarius universitatis huic contraria, sit hæresis in Constantiensi damnata *Sess. 8. art. 37.* ubi inter alios Wicleffi errores hic etiam ponitur: *Papa non est immediatus & proximus Vicarius Christi & Apostolorum.*

Et *Sess. 45.* in Bulla Martini V. quâ Concilium confirmatur, inter alios articulos, de quibus hæresis suspecti examinandi sunt, etiam hic ponitur: *Utrum credat, quod Papa canonice electus, qui pro tempore fuit, ejus nomine proprio expresso, sit successor B. Petri, habens supremam auctoritatem in Ecclesia Dei?*

Et in Concilio Nicæno *Can. 39.* (inter 80. Arabicos, qui habentur *Tom. I. Concil. post Acta Concilii Nicæni:*) *Ille, qui tenet sedem Rome, caput est, & Princeps omnium Patriarcharum.* Quandoquidem ipse est primus, sicut *Petrus*, cui data est potestas in omnes Principes Christianos, & omnes populos eorum, ut quis sit *Vicarius Christi super cunctos populos, & cunctam Ecclesiam (NB.) Christianam.* Et quicunque contradixerit, à Synodo excommunicatur.

Idem in Concilio Florent. *Sess. ult. in litteris Unionis, & Lateranensi Sess. 11.* definitum est, & Lugdun. in c. ubi periculum de elect. in b.

Ex hoc Vicarii titulo aperte deducitur, majorem esse Pontificis, quam Concilii auctoritatem, & nullo modo Papam Concilio subesse. Vicarius enim Principis & Episcopi, cum idem tribunal cum Episcopo habeat, à nullo Principe & Episcopo inferiori judicari potest, ne quidem à comitiis Regni aut Provinciæ, cui titulo Vicarii aut Proregis præst. c. 27. §. porro de off. *Delegat. c. 1. de off. Vicar. in b.* & olim à Praefecto Prætorii non dabatur provocatio *L. un. C. desent. Praef. Praet.* Nec aliquando auditum est, eum qui aliquo in Regno vel Provincia vices sui Principis aut Regis agit, à Regni Optimatisbus vel comitiis universalibus judicatum fuisse, nec posse, læsa Majestate, hoc attentari. Cum ergo Papa sit Vicarius Christi in Ecclesia militante, superiorum non habet, nec eorum iudicio, qui militantem Ecclesiam repræsentant, subjacebit.

Rursus: si Papa superiorum aliquem in Ecclesia habet, ergo Concilium Constantiense erravit, cum dixit, supremam in Christi Ecclesia potestatem penes Pontificem esse; non enim supremam habet, si alteri subest, ab alio doceri, iudicarique potest: suprema ergo erit penes concilium, & Patres Constantienses erraverint. Idem Concilium definit, Papam esse proximum & immediatum

Vicarii

Vicarium Christi: aut ergo hæc potestas Vicaria proximè & immediatè à Christo accepta soli Papæ communicatur, aut etiam Concilio; si huic, ergo duos habebimus in Ecclesia immediatos, proximos, supremosque Christi Vicarios, quod inauditum in Ecclesia est, immo in quavis benè ordinata Republica: aut dicendum erit, coacto Generali Concilio supremam hanc & Vicariam potestatem à Papa in Concilio transferri eo ferme modo, quo Pythagoras dicebat, de uno in aliud corpus animas migrare: quod iterum novum est, gratisque & sine ullo ex sacris paginis fundamento assertum. Aut denique veritati cedendum est, fatendumque solum Pontificem Romanum proximum & immediatum esse Christi Vicarium, & ut verbis B. Pauli loquamur: *Tanto altiorem Concilii factum, quanto differimus ab illis nomen hereditavit, cui enim aliquando Conciliorum dictum est, Vicarius mens es tu, super te adificabo Ecclesiam meam, tibiq; dabo claves Regni Cœlorum?*

II. Eodem modo Pontificem Romanum caput esse Catholicae & Universalis Ecclesiæ veritas est & definita in Conciliis Constantiensi Sess. 15. & ult. in Bulla Martini Quinti, Florentino Sess. ult. Lateranensi ult. Sess. 11. Lugdunensi c. ubi periculum. de Elect. in b. Et docet eleganter S. Leo in epist. ad Episcopos Viennenses 78. quæ habetur in c. ita Dominus d. 19. Nicolaus Papa in c. fundamenta 17. de Elect. in b. Patres Concilii Ephesini se membra agnoscunt, Pontificem verò Romanum Caput Ecclesiæ, in Actis Concilii Sess. 4. S. Thomas eleganter l. 4. contra Gentes c. 76. & contra errores Græcorum c. 65. & 3. p. q. 8. a. 6. Nec verò Pontifici Romano jure tantum humano, sed divino convenit esse Caput Ecclesiæ, & consequenter immutabiliter, ut pulchre docuit Nicolaus I. in epist. ad Michaelem Imperatorem, quæ habetur Tom 3. Concil fuitque lecta, & laudata in 8. Generali Synodo: sic ergo inter alia ibi scribit Nicolaus: *Privilegia istius Sedis vel Ecclesia perpetua sunt, divinitus radiata arg. plantata sunt: impingu possunt, transferri non possunt: trahi possunt, evelli non possunt. Quæ ante Imperium vestrum fuerunt, & permanent (Dei gratia,) haec tenus illibata, manebuntq; post vos, & quousque Christianum nomen prædicatum fuerit, illa subsistere non cessabunt immutata. Ita igitur Privilegia, haec sanctæ Ecclesiæ a Christo donata, à Synodis non donata, sed jam solummodo celebrata, & venerata, per quæ non tam honor, quam onus, nobis incumbit, licet ipsum honorem non meritis*

382 Lib.II. §.IX. Solus PP. Rom. est Vicarius Xpi, universi
nostris, sed ordinatione Gratiae Dei, per B. Petrum, & in Beato Petro si-
mus adepti, nos cogunt, nosq; compellunt omnium habere sollicitudinem
Ecclesiarum Dei.

Et post aliquot folia, circa finem: *Etsi cunctis generaliter sacerdo-
tibus divina tractantibus, fidelium convenit corda submitti, quanto potius
Sedis illius Pontifici consensus est adhibendus, quem cuncta Ecclesiæ gene-
ralis jugiter pietas celebravit? Ubi clementia vestra evidenter adver-
tunquam quovis penitus humano consilio elevare se quemquam posse con-
tra illius privilegium vel confessionem, quem Christi vox præstulit univer-
sis, quem Ecclesia Veneranda confessa semper est, & habet devota Prima-
tem. Impelli non valent humanis presumptionibus, quæ divino sunt ju-
dicio constituta. Desinant ergo (rogamus) temporibus vestris quidam per
occasione perturbationem Ecclesiasticam precipitantes appetere, & que
non liceat, ambire. Alioquin & quod male appetiverunt, non perfrenen-
tur: & ipsam quoq; Christianitatem, nisi resipuerint, prorsus amittent.*

Ex hac Capitis universalis Ecclesiæ prærogativa multa deducuntur argumenta, quibus Summum Pontificem Concilio superio-
rem esse ostenditur. Caput enim non situ tantum, & pulchritu-
dine, ac naturæ artificio ceteris membris præstat, sed etiam influ-
xu, causalitate, imperio, gubernatione, & directione: essetque
monstrum illud caput, quod ab aliis membris etiam conjunctis
motum & imperium acciperet. Si ergo Pontifex à Concilio doce-
tur, movetur, judicatur, corrigitur; aut Pontifex non est caput,
nisi honorarium, & titulare: aut non est caput Ecclesiæ univer-
salis, sed tantum Ecclesiarum particularium, quandiu in Concilio
non uniuntur; quod perinde est, ac si dicas, caput unitis membris
non dari, illisque præfici, sed separatis tantum divisisque: aut de-
niique duo capita in Ecclesia Christi reperiri: quæ omnia tam sunt
aburda, patadoxa, rectæque rationi & sensui Patrum contraria, ut
vix aliquid absurdius cogitari, dicique possit.

Rursus quemadmodum implicat esse totum Corpus sine ca-
pite: aut corpus aliò, & aliter moveri, quam ex præscripto capi-
tis; ita implicat Concilium universale sine Papa, aut huic contra-
rium, aliterque sentiens, quam Papa. Cùm ergo dicunt Concilium
universale esse supra Papam, huic imperari posse, huic leges
ponere, & jus dicere; quid amabo per Concilium universale in-
telligunt? si enim intelligunt Concilium cum Papa, ejusdemque
cum

cum hoc sententiæ; tam non est Concilium supra Papam , quām corpus cum capite non est supra caput : domus cum turri , non est supra turrim. Si verè per Concilium universale intelligunt Concilium sine Papa, immo huic oppositum , & contrariae ab hoc sententiæ; tam esse non potest Concilium universale sine Papa , quām integrum corpus sine capite: integra domus sine fundamento: Erit ergo Concilium sine Papa corpus capite truncum , & ideò nec universale.

Quodsi velint Concilium Papæ oppositum , adhuc pollere auctoritate Papali , immediate sibi à Christo collatâ , sicque non esse Corpus truncum , cùm habeat plenam integrâque potestatem; quemadmodum Capitulum absente Decano , aut Senatus absente Præside non est corpus truncum , cùm gaudent plenâ integrâque potestate capitulari & Senatoriâ : Respondemus , hæc utique dici , repetique , sed nunquam probari , nunquam probanda : ostendant enim vel unum sacræ Scripturæ apicem , quo hanc plenitudinem potestatis Concilium acceperit , non Papa ? legant Sanctum Doctorem locis citatis , legant D. Bernardum , legant ipsa Concilia & ipsum Constantiense *Sess. 8.* & videbunt apicem potestatis à Christo in Papam collatum esse , non in Concilium. Petro enim , ejusque successoribus dictum est : *Tibi dabo claves Regni Cælorum.* Petro : *Super te adificabo Ecclesiam meam.* Petro : *Confirma fratres tros.* Petro : *Si amas me , pasce oves meas.* Ubi hîc Concilium ? Nolunt jura Principis Delegato fidem haberi , nisi suæ Delegationis tabulas ostendat , cùm Delegatio sit facti , c. cùm in jure 31. de off. Deleg. Ergo nec nobis credendum est , fuisse Concilio plenam in Ecclesiam potestatem à Christo delegatam , nisi tabulas & chirographum Principis exhibeat : & ideo nullum Concilium sibi hanc potestatem , sedente legitimo Papa usurpavit : illi solùm hoc agunt , qui judicem præsentem veriti , malunt futurum & incertum , cuius nec sententiam audiunt , nec manus vident ; nec tam Conciliū , quām suam agunt causam , etiam hoc rejecturi , cùm libuerit.

Denique Pontifex Romanus sic est Caput Universæ Catholice Ecclesiæ , sicut quilibet Episcopus aut Archiepiscopus caput est suæ Diœcesis aut Provinciae , prout expressè habetur in Concilio Nic. c. 39. & docet S. Thom. l. 4. contra Gentes. c. 76. Cùm Petro , eiusq; successoribus sine ulla limitatione & restrictione sint traditæ oves

Christi,

384 Lib.II. §. IX. Solus PP. Rom.est Vicar. Xpi univer.

Christi, *Sicut enim*, inquit S. Doctor citatus, *in uno spirituali populo unus Ecclesia requiritur unus Episcopus, qui sit totius populi caput; ita in toto populo Christiano requiritur, quod unus sit totius Ecclesiae caput.* Atqui nullus Episcopus aut Archiepiscopus subjecit Concilio & Synodo Diocesanæ aut Provinciali; ergo nec Papa Concilio & Synodo Oecumenicæ: quantum enim confusione & turbatum nasceretur Synodo Episcopis dominante, tantum, multoque amplius dominante Pontifici; perfecta enim pax, perfectam unitatem desiderat, quæ non est, ubi multi gubernant, nec uni obtemperant.

III. Titulus etiam Episcopi Universalis, qui à nascente Ecclesia semper Pontifici Romano datus est, ejus supra Concilium prærogativam tñtis ostendit: extant duæ Epistolæ Sixti I. qui Anno Christi CXLI. martyrio coronatus est, in quarum altera hic titulus visiatur: *Universalis Apostolica Ecclesiae Episcopus:* & Tertullianus ejusdem sæ uiscriptor *I. de pudic. c. 1.* vocat Pontificem Maximum, *Episcopum Episcoporum.* Synodus Chalcedonensis Leonem Papam frequenter appellat *Sanctissimum & Beatisimum Universalem Patriarcham;* eundemque titulum suæ ad Martianum Augustum epistolæ præfigit B. Leo epist. 54. & epist. 69. ad Eudoxiam Augustam epist. 79. ad Leonem August. epist. 14. 15. 66. & Constantinus Pogonus epist. ad Agathonem inter Acta 6. Synodi Anno DCLXXVIII. & ipsa 6. Synodus Act. 17. *Universalem Principem Pastorum, primaq. Sedis Antistitem Universalis Ecclesie.*

Archimandritæ Orientis in epist. ad Hormisdam: *Universi Orientis terra Patriarcham, & caput omnium Anno D XVII.*

Theodorus Studita sanctitate celebris epist. ad Leonem III. *Sanctissimum, Summum, Patrem Patrum, Aequalem Angelis, Beatisimum, & Apostolicum Papam, Archipastorem Ecclesie, quæ sub cœlo est,* Anno DCCCIX.

Siergo Papa Episcopus & Pastor est Ecclesie universalis, sequitur, non illum tantum in omnibus particularibus Ecclesiis maiorin esse, sed ipsa etiam Ecclesia universalis, quam Concilium representat: Tituli enim Pastoris, Episcopi, Capitis &c. superioritatem significant, si ergo Papa est Episcopus Universalis & Catholicæ Ecclesie, negari non potest, esse supra Ecclesiam, nisi ab illis fortè, qui negent, Episcopum suis ovibus suoque Clero, etiam collecto, majorem esse.

Non

IV. Non obstant i. Concilium Carthaginense 3.c.26. in primo Tomo Conciliorum, & habetur in c. prima d 99. Pelagius II. in epist. ad Episcopos Orientales in c. nullus d. eadem. S. Gregorius l.7. epist. 30. in ecce. d. ead. & lib. 4. epist. 38. 39. 30. 32. 34. 36. & l.6. epist. 30. ad Manritium, quibus locis titulus universalis Episcopi negatur posse à summis PP. usurpari, tanquam fastuosus, arrogans, & in aliorum Episcoporum contemptum cedens.

¶. Concilium Carthaginense quod spectat, certum est, non loqui de Pontifice Romano, sed de Patriarcha, aut prima illius Provinciæ Sede; nunquam enim Episcopi Carthaginensis in Romanum Pontificem imperium sibi arrogarunt.

S. Gregorii M. mens & sententia, quæ fuerit, jamjam dicemus. Nunquam ille negavit Primum supremamque totius Ecclesiæ curam & gubernationem penes Romanum Pontificem esse, quin potius contrarium & calamo, & ipso facto expressit, ut patet ex iis, quæ contra Joannem Patriarcham Constantinop. statuit, aliisque quamplurimi, & præsertim lib. 7. ep. 63. & 64. l. 11. epist. 42. & 54. lib. 2. ep. 37. l. 5. epist. 15. 24. 64. &c.

Quod vero titulum Episcopi Universalis adeò fuerit insectatus, causam dedit arrogantia fastusque Patriarchæ Constantinopolitani: hic enim, quod in urbe regia alteraque Roma, sedem fixisset, non contentus tribus Patriarchis Alexandrino, Antiocheno, Hierosolymitano se quartum adjungere, primatum etiam inter Patriarchas Orientis occupaverat, submoto Alexandrino, editoque de hoc canone in secunda Synodo Oecumenica, qui numero est tertius: sed quod hic canon aut suspectæ fidei esset, aut à Damaso Pontifice non admissus, nec effectui datus; repetitus postea est in Concilio Chalcedonensi, Anatolio Episcopo urgente, & præsertim Augustorum potentia, & gratia subnixo, qui suum crederent, quidquid Patriarchæ honoris accessisset. Sed Leo M. quantumvis à Senatu, Augustis, Concilioque impendiò rogatus, adduci nunquam potuit, ut canonem probaret, secundisque Patriarchæ Constantinopolitano deferreret, quod hoc Concilio Niceno, juriibusque Patriarchæ Alexandrini diceret adversari, nec decere unius spoliis alterum ornari; tantumque dicendo scribendoque fecit, ut Anatolius, ipsique Augusti cœpto desisterent, & Leoni parerent.

Ccc

Sed

386 Lib II. §.IX. Solus PP. Rom. est Vicar. Xpi, univers.

Sed cùm Imperio Occidentis, ipsaque Româ barbari potiti essent,
 & Pontifices Romani tot ipsi cladibus, malisque domesticis preme-
 rentur, ut alio spectare non possent, Episcopi Constantinopolitani
 à Zenone & Justiniano Imperatoribus diploma extorquent, quo à
 Romano Pontifice primas acceperunt, immo & titulum Patriar-
 chæ Oecumenici, quo ipse Justinianus Epiphanium honoravit. *in C. de summa Trin. l. 7.* idque ex eo prætextu factum, quod Patriarchæ
 Constantinopolitano in Concilio Chalcedonensi, omnia privilegia
 concessa dicerent, quæ Pontifici Romano, adeoque etiam titulum
 Universalis & Oecumenici. V. Gloss. *ad c. 1. d. 21.* quo titulo etiam
 Menas in Concilio Constantinopolit. aliique Patriarchæ usi sunt,
 sed omnium arrogantissem Joannes Neosteta, qui latrâ sanctita-
 tis, & jejunis præsertim, gloriam captans, eò vanitatis devenerat,
 ut se unum, neminem alium verum Episcopum, sed Vicariostan-
 tum Legatosque suos diceret. In quam impietatem juxta fastum-
 que acriter invectus primò Pelagius II. Roman. Pontif. deinde Gre-
 gorius M. Joannem, ejusque titulum insolente planè execrati sunt,
 immo & hæresis postularunt; nec multò post Joannes è vivis ex-
 cessit, superstite tamen titulo, & in successores propagato. Donec
 Phocas Imperator Anno DCVI. Cyriaco Patriarchæ indignatus
 Ecclesiasticam immunitatem tuenti, hunc titulum ademit, decre-
 vitque ad solum Romanum Pontificem spectare, Anastasio Bi-
 bliothecario teste in *Bonifacio III. & Paulo Diac. l. 4. de gest. Lon-*
gobardor. quæ causa hæreticis nostris fingendi fuit (quid enim aliud
 agant, veritate destitui?) Pratum Romanum Pontificis à Phoca
 esse. Phocæ Heraclius in Imperium successit, qui Monotelismum
 amplexus, eoque in Pontifices Romanos parùm æquus, novam ad
 titulum Oecumenicum januam Patriarchis aperuit, donec tandem
 Photius privatis odiis in Pontificem Romanum incensus, ut supra
 diximus, præter titulum Oecumenici, etiam Pratum Ecclesie
 Christi invasit, abjectâ omni erga Romanam Ecclesiam obedientiâ,
 dictoque anathemate Pontifici Nicolao. Hæc origo, hic progres-
 sus fuit ambitiosi hujus tituli, à quo Pontifices Pelagius & Gregorius,
 cùm funestos eventus præfigirent, meritò abhoruerunt, illamque
 in herba præfocare conati sunt. V. eleganter P. Maymburg *l. de schism. Græcor.*

§. IX.

§. V.

*Concilium universale à Pontifice non approbatum
errori esse obnoxium, non ergo supra, sed infra Pontifi-
cem esse, & hujus judicio & correctioni subiectum.*

Summaria.

1. *Concilia universalia à Pontifice Romano non directa er-
rare posse.*
2. *Errores Concilii Ariminensis.*
3. *Et Constantinopolitani.*
4. *Et Chalcedonensis.*
5. *Et Trullensis.*
6. *Et secundi Ephesini.*
7. *Et Basileensis.*
8. *Et ideo Conciliis, ne errant, necessaria confirmatio Pontif.
Romani.*

I.

Ui primas Concilio tribuunt, hoc ipso, & necessariò qui-
dem inferre debent, ultimam ac peremptoriam senten-
tiam penés Concilium esse, quæ nec censuram, nec cor-
rectionem admittat, & consequenter ab omni errore sit
libera: si enim errori & correctioni subjaceat, jam non
erit ultima, sed superiorem aliquam tutamque regulam, & erroris im-
munem habebit, ad quam exigatur: quemadmodum linea recta est
regula, & judex omnis obliqui, quia sola & necessariò non exorbitat,
& proximo tramite in centrum pergit.

Si ergo probatum fuerit Concilium errasse, eadem opera
CCC 2 proba-

388 Lib.II. §.X. Concil.universalia errare possunt,
probatum erit, alteri subjectum esse, qui errores emendet, omni ipse
errandi periculo liber, nisi velimus in Ecclesia esse omnia incerta, &
Iudibriis opinionum exposita. Age jam ergo & ostendamus nihil
fixum ratumque in Concilis esse, quando Romanam Cynosuram
præ oculis non habent.

II. Anno CCCLIX. Sub Liberio Pontifice erravit Synodus
Ariminensis, cui & Legati Apostolici (quorum unus Vincentius fuit
Capuanus Episcopus) & Episcopi supra 400. interfuerunt; quan-
do specioso componenda pacis obtenuit, sic enim blandiebantur Ari-
ani, expunctâ voce consubstantiali, filium Patri similem dixerunt;
tunc enim teste D. Hieronymo, deditâ velut arce fidei & Religionis
Catholicæ, Nicænæ Synodi damnatio est declamata, totusque in-
gemiscens Orbis se Arianum esse miratus est. Negavit Liberius
Papa Ariminensi formulae & symbolo suffragium, & ideo in exilium de-
portatus est. Audi epistolam Damasi & Synodi Romanæ apud
Theodoretum l.2. c.22.

Numerum Episcoporum, qui erant Arimini congregati, præju-
dicii vim habere non debere, præsertim cum formula illa composta sit,
neque Episcopo Romano, cuius sententia præ ceteris omnibus erat expe-
ctanda, neque Vincentio, neque aliis, i consentientibus, cumque illi ipsi,
qui in fraudem illestit à veritate deflexisse visi essent, post ad meliorem
mentem denuo traducti, plane testarentur hanc formulam sibi magnope-
re displicere. Idem narrat Sozom. l.4.c.18. Si dicas, non esse in hoc
Concilio legitimè progressum, nec liberas Episcoporum voces fuisse,
partum videlicet Ariænotrum fraudibus, partim metu, tædioque expre-
fas; Id equidem haud negamus, sed velex hoc ipso appetit, Concliu-
m aut metu aut ignorantia, aut odio, aut quilibet alia ratione, nec
enim interest quali, corrumpi posse, à vero fléctere, & de legitimo il-
legitimum fieri: nec constare legitimum fuerit, an illegitimum, nisi ap-
probatione, & testimonio Romani Pont, sine quo affectibus & pertur-
bationibus agi potest, nec à Spiritu S. certo rutoque ducitur; &
quod Ariminense metu, doloque fecit; aliud ambitione, aliud cupidida-
tate aliud amore, aliud ignorantia faciet; verbo, errare potest, nec inter-
est, quo diverticulo, si viâ excedat. Quæ pro aliis etiam Concilii
advertenda sunt.

III. Anno CCCLXXXI. Erravit secunda Synodus Occu-
menica

menica Constantinopolitana 150. Patruim, quando contra præscriptum Nicæni Concilii, & jura Ecclesiæ Alexandrinæ, Patriarchæ Constantinopolitano primas à Romano Pontifice detulit, absente nec auditio Timotheo Alexandrino, quem canonem Romanam Sedes nunquam ratum habuit, utpote & cum Nicæno Concilio pugnantem, (cujus decreti à Pontifice probata, sine hujus assensu solvi non poterant:) & cum alterius injuria coniunctum, cui nolenti auferri sua non poterant. V. SS. Leonem epist. 51. ad Anatol. Gregorium M. l. 6. ind. 15. ep. 51. & Maymb. lib. 1. de schism. Gracorum. Et quamvis hic error non fuerit in materia & punto fidei, fuit tamen in materia iustitiae, gravique reprehensione dignus, & à summis Pontificibus emendatus, quod satis eorum ostendit supremam judicandi potestatem, cum in nulla seu fidei seu iustitiae causa inferior Superiori jus dicitur.

IV. Anno CCCCLI. Erravit Synodus quarta Oecumenica Chalcedone habita sub Leone I. Pontif. M. & Marciano Imperat. quando Act. 15. can. 28e Archiepiscopo Constantinopolitano Primatum in Oriente detulit, qui canon à Sedis Apostolicæ Legatis continuò expungi iussus est, ut habetur actione 16. & in epist. B. Leonis 59. & epist. ad Anatol. 51. & B. Gregorii M. l. 6. ind. 15. ep. 51. V. P. Maymb. l. 1. de schism. Gracor. In eadem Synodo Chalc. Seff. 6. cum à Patribus formula & symbolum fidei conceptum esset, quod propter omillas quasdam voces hæreticorum instinctu, non satis contra Eutychianam sententiam Catholicam exprimere videbatur, simili fere cum Ariminensi Concilio errore; Legati Pontificii nunquam passi sunt eam formulam actis Concilii inseribi, & quamvis importuniè Patres oclamarent, aliam conscribi fecerunt, ut habetur Act. 2. Tom. 2. Conciliorum.

V. Anno DCXCII. Constantinopoli celebrata est Synodus Quinisexta sub Sergio Pontifice & Justiniano Juniore Augusto, cui testis est Ballamon in Nomocanone Legatos Apostolicos interfuisse, seque ipsam, in Actis Concilii, universalem appellat, ejusque Canones praesertim 82. Adrianus Papa in Epist. ad Tharasium valde commendat. Erravit tamen hæc Synodus, & graviter quidem quoad cœlibatum Sacerdotum & Sabbathi Jejunium, ut patet ex can. 13. & 15. & propterea à Patribus erratica nomen tulit, nec

390 Lib.II. §.X Concil. universalia errare possunt,
unquam Sergius aliisque Pontifices, ut eam reciperen, adduci potu-
erunt, teste Anastasio in *Sergio*, & Beda Venerab. de 6. Etatibus
Justiniano Minore.

VI. Anno CDXLIX. Sub Leone Pontifice Maximo, & Theo-
dosio Juniore erravit Synodus 2. Ephesina Episcoporum 128. cui
& Legati Apostolici interfuerunt. In ea Eutyches absolutus, damna-
ti vero sanctissimus Flavianus, aliquis Catholici Episcopi; ut proinde
optimo jure fuerit à majoribus latrocinalis & prædatoria appellata,
ejusque memoriam Leo Papa abolitam damnatamque voluerit.

VII. Anno MCDXXXI. Erravit Concilium Basileense Martino V. & Eugenio IV. indictum, & postea ab eodem Eugenio, & Leone X. in Concilio Lateran. damnatum assensu Ludovici Regis Christianissimi, qui Basileensi Concilio renuntiavit, promisitque regio diplomate per suos Oratores in publico Conventu recitato, Lateranensi Concilio adhæsurum.

VIII. En tibi in quo errores Concilia incurrerint, ubi à Romani Pontificis directione flexerunt: quæ causa ut sacris Canonibus sancitum sèpè fuerit, nullam esse Conciliorum auctoritatem, quæ à Romano Pontifice non fuerint confirmata; hæc enim confirmatione necessaria non esset, si Concilia falli non possent, cur enim ab alio tam necessariò ducantur, reganturque ipsa erroris tutæ & falli-
nacia? quod necessario calidum est, alio non eget, à quo calorem accipiat; ita quod necessariò certum & verum est, aliæ confirmatione, per quam certum fiat, opus non habet. Sed Canones ipsi audiantur.

S. Julius Pontif. Max. epist. 1. quæ habetur Tom. I. Concil. & cuius meminit Sozom. l. 3. c. 7. Ipsa vero, inquit, prima sedis Ecclesiæ con-
vocandarum Generalium Synodorum jura & judicia Episcoporum, su-
gulari privilegio, Evangelicis & Apostolicis, atq; Canonicis concessa
sunt institutis, quia semper maiores causæ ad sedem Apostolicam multis
auctoritatibus referri præcepta sunt. Nec ullo modo potest major à mi-
nor iudicari. Ipsa namque omnibus major & præalta est Ecclesiæ, que
non solummodo canonum, & sanctorum Patrum decretis, sed Domini
Saluatoris nostri voce singularem obtinuit principatum: tu es, inquit,
Petrus, &c. Porro dudum à sanctis Apostolis successoribusq; eorum,
in privatis antiquis decretum fuerat statutis, quæ hactenus sancta &

univer-

universalis tenet Ecclesia, non oportere prater sententiam Romani Pontificis Concilia celebrari, nec Episcopum damnari, quoniam sanctam Romanam Ecclesiam primatem omnium Ecclesiarum esse voluerunt: & sicut Beatus Petrus primus fuit omnium Apostolorum, ita & hac Ecclesia ipsius nomine consecrata, Domino insitiente, prima & caput fit ceterarum, & ad eam quasi ad matrem, atque apicem omnes maiores Ecclesiae causa, & iudicia Episcoporum recurrant, ejusque justa sententia terminum sumant, nec extra Romanum quidquam ex his debere decerni Ponificem.

S. Nicolaus Papa I. in epist ad Mediolanensis, quæ habetur in c. omnes d. 22. Qui autem Romana Ecclesia Privilegium ab ipso summo omnium Ecclesiarum capite traditum auferre conatur, hic procul dubio in heresim labitur; & cum ille vocetur injustus, hic est procul dubio dicendus hereticus. Fidem quippe violat, qui adversus illam agit, qua mater est fidei, & illi contumax invenitur, qui eam cunctis Ecclesiis prætulisse cognoscitur. Unde & ipse sanctus Ambrosius se in omnibus sequi magistrum sanctam Romanam profitetur Ecclesiam.

S. Gelasius Papa in epistola ad Episcopos Dardaniae, quam allegat Gratianus c. confidimus 25. q. 1.

Idem Julius Papa in c. Regula d. 17. multisque sequentibus Canonibus: Regula Vestra nulla habet vires, nec habere poterit: quoniam nec ab orthodoxis hoc Concilium actum est, nec Romana Ecclesia Legatus interfuit, canonibus præcientibus, sine ejus auctoritate Concilia fieri non debere. Nec ullum ratum est, aut erit unquam Concilium, quod non fulrum fuerit ejus auctoritate.

Videantur Concilium Chalcedon. Act. 6. & Synodus Nicæna 2. Act. 1.

§. XI.

§. XI.

Patrum aliorumq; Doctorum pro summo Pont.
testimonia.

Summaria.

1. *Testimonia Patrum Concilii Rom. sub Sylvistro Pont. Patrum Concil. Nicæni. Patrum Concilii Sinucessani. Patrum Concilii Rom. sub Symmacho. Patrum Concilii Lateranensis.*
 2. *Testimonia S. Anacleti, S. Iulii, S. Bonifacii, S. Symmachi, S. Nicolai, S. Cyrilli, S. Cypriani, S. Damasi, S. Athanasii. Patrum totius Africæ, Patrum Concilii Sardicensis, & Chalcedon. Patrum secundi Concilii Nicæni, S. Isidori, B. Augustini Triumphi B. Ioannis Capistrani, S. Bernardi, S. Antonini, S. Bonavent. S. Bernardini Senensis, & denique Ecclesiæ Gallicanæ.*

1

PEvocandum in memoriam est, quod jam supra notavimus, quæstionem, de qua agimus, non reperiri quidem apud antiquos Patres in terminis formalibus definitam, sed apertissima ex illorum doctrina deduci pro S. Pontifice argumenta. Si enim Papa judicari à nullo mortalium potest: si ejus causæ divino tantum judicio reservantur: si ad illum ab omnibus, ab illo ad neminem appellari potest: si majores causæ fidei præsertim, illius tantum sententia finienda sunt: si deponi à nullo potest, exceptâ fidei causâ: si quæstiones fidei ipse solus definire potest, non potest solum Concilium, immo nihil ratum in Conciliis est, cui Pontifex non accesserit, suoque assensu confirmaverit.

Hæc inquam, si Patres scribant, perinde est, ac si scribant, Pontificem

tificem non tanum Conciliis non subesse, sed illis potius dominari; sunt enim illae Superioris certissimae notae, quas sigillatim expendemus.

Patres Concilii Romani sub Sylvestro Pontifice, & Constantino Imperatore numero 244. Romanam sedem, à nemine, ne quidem toto Clero judicari posse; ab ipsa verò judicari omnes. Tomo 1. Concil. post Concilium Nicanum. & ipsum Concilium Romanum can. ult.

Patres Concilii Nicæni 1. numero 318. Papam esse Vicarium Christi super omnes Populos & universam Ecclesiam Christianam. Habetur in Act. Concilii can. 39. Tom. 1. Concilior.

Patres Concilii Sinuissani numero 180. Non posse alterius ore, sed suo tanum Papam judicari: illum reum, illum judicem sui esse. Acta Concilii Sinuissani Tom. 1. Concilior. & Nicolaus 1. in epist. ad Michaëlem Imperatorem.

Patres Concilii Rom. sub Symmacho Papa, & Theodorico Italia Rego numero 115. Papam esse summum Pastorem, nullius, extra casum heresis judicio subjectum. Tom. 2. Concilior. & Anastasius in Symmacho.

Patres Synodi Romanæ sub Leone III. & Carolo M. ex Alemania, Gallia, Italiaque quam plurimi: Rem inauditam esse, Romanum Pontificem in Concilio reum fisi, qui nunquam alium, quem se judicem habuerit. Anastas. in Leone III. Aemilius de rebus Francor. in Carolo M. Baromus ad Annum DCCC.

Patres 8. Oecumenicæ Synodi sub Hadriano II. Pontif. numero 202. Ne quidem à Concilio Generali posse in Romanum Episcopum sententiam dici. can. 21. & habetur T. 4. Concilior.

Patres Concilii Lateranensis sub Leone X. numero 114. Papa auctoritatem Concilio praecellere. Sess. 1. Et Rex Christianissimus per suos Oratores Lateranensi Concilio se adhærete professus est, Sess. 8.

II. S. Anacletus Papa & Martyr. Depositionem summi Pontificis soli Deo reservatam esse. Epist. 1. Anaclet. quæ habetur Tom. 1. Concilior.

S. Julius PP. Papam à nullo posse judicari: majores causas aedundem referendas esse, & extra ejus sententiam nihil posse definiri. Epist. 1. ad Episcop. Orientales, & habetur Tom. 1. Conciliorum.

S. Bonifacius Mart. Papa judicio omnes subjacere, ipsum nullius excepta heresi. c. si Papa d. 40.

S. Gelasius Papa: Ex prescripto Canonum ab omnibus posse Romanā

D. d. sedens

394 Lib.II. §.XI. Patrum aliorumque Doctorum

sedem appellare: sed ab ista nullam esse provocationem, ejusq; sententia
nullius examini auti iudicio submitti. T. 1. Conc. &c. nem o cuncta 9.93
S. Symmachus apud Ennodium: Successores B. Petri Cælo canum
suum debere innocentiam, & prater Deum sine iudice esse. Tom. 1. Conc.
in Symmacho.

S. Nicolaus Papa ad Michaëlem Imperat. Papa iudicium uli-
mum & peremptorium esse; nec maiorem Pontificis auctoritatem
mundo dari. Tom. 3. Concilior. & c. patet 9.9.3.

Paschalis II. Romanum Pontificem nullis Conciliorum legibus ad-
stringi posse. In epist. ad Archiepiscop. Panormit. &c. significasti 4. de elect.

S. Cyrilus: Sicut Christo à Patre omnis potestas & nulli alteri da-
ta est: sic Petro ejusq; successoribus supremam Ecclesiæ curam, nullum
alteri commissam. l. thesaurorum Tom. 2.

S. Cyprianus: Hæreses & schismata ex eo nasci, quod non uni Sa-
cerdoti, qui vice Christi iudicem agit, universa fraternitas obtemperet.
l. 1. epist. 3 sub init.

Stephanus Archiepiscopus omnesque Africæ Episcopi: Ad Ro-
manam Sedem omnia, è longinquis etiam remotisq; locis negotia majo-
ris momenti deferenda esse. ejusq; arbitrio definiri oportere. In epist. ad
Damasum Papam. & habetur Tom. 1. Concil.

S. Damasus Papa: nullo Episcoporum numero decreta firmari,
quibus Romanus Pontif. assensum non præbuit, & hujus ante omnia
expectandam sententiam esse: necnulla unquam rata Concilia legi, qua
non sunt fulta Apostolica auctoritate. Epist. ad Episcop. Illyria apud
Theodore. l. 2 c. 22. & epist. 2 ad Stephanum, & Concilia Af.

S. Athanasius: Majores suos dogmata & ordinaciones à Sede Romana
accepisse, ad eamq; quasi ad Matrem recurritisse, ejus ubersibus nutriti-
dos, canonibus quippe sanctum esse. ut absq; Romano Pontifice in ma-
joribus causis decerni nihil debeat. Epist. ad Felicem II. Papam.

Patres Concilii Oecumenici Sardicensis sub Julio PP. nume-
ro 300. A Synodo condemnatos posse Romanam Sedem appellare, hujusq;
arbitrio sedere, velit ipsa causam cognoscere, an iudices in partibus
delegare. Ex actis Concilii c. 4. & 7.

Patres Concilii Chalcedonensis Oecumenici sub Leone PP. nu-
mero 630. Imperari sibi à Pontifice Romano, legesq; dari, & fidei for-
mam prescribi patiuntur, & parent. Ex actis Concilii Att. 1.3.16.

Anastasius Patriarcha Hierosol. Antiquis regulis sanctum esse,
ut quid-

ut quidquid, quamvis in remotis Provinciis ageretur, non prius tractandum esse, quam ad notitiam Aliae Sedis esset deductum, ut juxta ejus auctoritatem aut firmaretur, aut infirmaretur. Epist ad Felicem P.P.

Patres Concilii Nicæni 2. numero 350. sub Adriano I. P.P. Exercrabilem, profanam & adulterinam esse septimam Synodum Constantiopolit. quia non habuit cooperarium Romanum Pontificem, neq; illius sacerdotes, neg; per Vicarium, neque per Provinciales litteras, quemadmodum fieri in Synodis debet. Ex actis Concilii Aet. 6.

S. Isidorus Hispalensis: Epistolas Romanorū Pontificum, eorumque decreta pro culmine sedis Apostolicae, nec imparis esse cum Conciliis auctoritatis, nec ullam Synodum legiratae fuisse, quæ non fuerit auctoritate Apostolicae sedis congregata vel fulta. Prefat. in opus Concilior.

Ivo Carnotensis: Judicia Romana Ecclesia à nemine retractari posse: & si quis aliquando hujus Ecclesia auctoritate prægravatum se sentiat, non debere in Ægyptum descendere propter auxilium, sed ab ipsa ad ipsam confugere, & inde expetere levamen, unde se conqueritur accepisse gravamen. Epist. 183.

Joannes Satiberiensis: Quis presumat summum judicare Pontificem, cuius causa Dei solius reservatur examini? utique quisquis hoc attentaverit, laborare quidem sed proficere nequaquam potest. In Polyc.

l. 8. c. 23. B. Augustinus Triumphus: Sententia Papæ, & sententia Dei est una sententia; sicut una sententia est, sententia Papæ, & sententia Auditoris ejus. Cum igitur appellatio semper fiat à minori ad majorem; sicut nullus est major seipso, ita nulla Appellatio tenet facta à Papæ ad Deum. Depotest. eod q. 7. a. 1.

B. Johannes Capistranus: Auctoritas Papæ protenditur ad omne bonum, & nullum malum, est enim quasi Deus in terra major hominem, & minor Deo, plenitudinem obtineñs potestatis. Lib. de auctoritate Papæ & Concilior.

S. Bernardus: Quis mihi faciet justitiam de vobis? extat quidem tribunal Christi; sed abſit, ut ad illud appellemus: itaq; recurro ad eum, cu[m] datum est iudicare de universis; hoc est, ad vos: vos appello ad vos, iudicare inter me & vos. Epist. 113. & l. 3. de Considerat. c. 2.

S. Thomas Aquinas jam supra cit. quæst. de Port. 10. a. 4. insolut. ad 13. & in 4. d. 19. & 2. 2. q. 2. a. 3. & Tr. contra impugnantes Religionem.

S. Antoninus T. 22. p. 3. c. 6 §. 19. S. Bonaventura in 4. d. 19. & expressè de Cœl. hierarch. p. 2. c. 1. Alexander Alensis p. 3. q. 40. membro 2.

D dd 2 S. Bernar-

396 Lib.II. §.XII. Censura Patrum contra eos,

S. Bernardinus Senensis in Mariali p.3. ser.m.3. Cum Papa inquit sit Christi Vicarius, & gerat vicem Dei in terris, ex quo sequitur, quod habet plenitudinem potestatis, & illud quod facit, primum sursum auctoritate Dei: id est ipso approbante aliquid, & nos approbare absumus. Immo ipsius sententia est magis standum, quam sententia rationis mundi.

Denique Ecclesia & natio Gallicana hanc ipsam veritatem de Pontificis auctoritate Concilis superiore, aliquoties, totoque audiente orbe Christiano amplexa palam & professa est, ut infra dicemus in §.16. Videatur interim Raynaldus ad An. 1441. m. 10. & acta Concilii Lateranensi. ult. Seff. 8.

§. XII.

Quâ censurâ Patres & Doctores eos notaverint,
qui à Romano Pontifice dissentunt & hunc Concilio
submittunt.

Summaria.

1. Censura S. Hieronymi.
2. S. Antonini.
3. Cajetani, Bellarmini, Boverii.
4. Et Ioannis de Turrecremata.

I.

Sanctus Hieronymus in Epist. ad Damasum, que à Gratiano allegatur e quoniā 24. q. 1. Quoniam verus oriens inter se populorum furore collisus indiscissam Domini tunicam & desuper textam per frusta discerpus; & Christi vineam vulpes exterminant, ut inter lacus contritos, qui non habent aquam, difficile ubi fons signatus, & hortus ille conclusus sit, possit intelligi; ideo mihi cathedram Petri & fidem Apostolico ore laudatam censu consulendam, inde nunc mea anima postulans cibum, unde olim Christi vestimenta suscepit.

Et infra

Et infra: Cum successore Piscatoris & discipulo Crucis loquor.
Ego nullum primum nisi Christum sequens, beatitudinibus, id est, ca-
thedra Petri communione consocior. Super illam Petram adificatam
Ecclesiam scio. Quicunque extra hanc domum agnum comedenter, pro-
fanus est. Si quis in Arca Noe non fuerit, peribit regnante diluvio. Et
quia promeis facinoribus ad eam solitudinem commigravi, quae Syriam
juncto Barbarie fine determinat, nec possum sanctum Domini tot inter-
iacentibus spatiis, à sanctimonia sua semper expetere: ideo hic collegas
tuos Aegyptios confessores sequor, & sub onerariis navibus, parva na-
vicularia delitesco. Non novi Vitalem: Meletium respuo, ignoro Pauli-
num. Quicumq; tecum non colligit, spargit: hoc est, qui Christi non est,
Antichristi est.

II. S. Antoninus: in summa 3. p. T. 23. c. 3. Quoniam quidam
hostes virtutis & unitatis adversarii dicere præsumperunt, quod licet
à Romano Pontifice ad successorem ipsius, vel ad generale Concilium ap-
pellare: ideo cum correctione Sedis Apostolica intendo probare, quod
à Romano Pontifice possit ad quemcunq; appellari, est hereticum mani-
festè. Et hoc probo una ratione, quæ est talis: Quicunque privilegi-
um Romana Ecclesia à Christo traditum afferre conatur, est hereticus:
sed dicens & tenens, quod licet appellare à Pontifice Romano ad successo-
rem ejus, afferat privilegium Romana Ecclesia à Christo traditum: ergo
talis manifestè hereticus est. Major ponitur in decretis d. 22. c. omnes.
Ubi dicit sic: Non dubium est, quia quisquis cuilibet Ecclesia ius suum
detrahit, in justitiam facit: qui autem Romane Ecclesia privilegium ab
ipso summo omnium Ecclesiæ capite traditum afferre conatur:
hic procul dubio in heresim labitur: & cum ille vocetur injustus, hic
est dicendus hereticus. Fidem quippe violat, qui adversus illam agit,
qua est Mater fidei: & ipsi contumax invenitur, qui eam cunctis Ec-
clesiis prætulisse cognoscitur.

III. Cajetanus in Tr. de Auctor. Papæ & Concili cap. 5. Si de Ec-
clesia Universali sic sumpta, (hoc est, sine capite & Papa omnino, mul-
toque magis Papæ positiuè contraria) intelligatur, quod habet à Chri-
sto immediate potestatem, & quod ipsa representatur per universale
Concilium, erratur errore intolerabili.

Bellarminus de Conciliis l. 2. c. 17. Hæc propositio: Summus Pontifex
simpliciter a bsolute est supra Ecclesiam Universam, & supra Concilium
generale, ita ut nullum in terris supra se judicem agnoscat, est ferè de
fide. Et infra: Qui contrarium sentiunt, à temeritate magna excusari non
possunt.

D dd 3

Boye-

Böverius Demonstrat. 3 generalia. 11. Quapropter in hac propositione asserimus, Concilium generale non esse supra Pontificem, sed à Pontificis auctoritate pendere his omnibus bellum indicimus, qui quoquomodo Concilii generalis auctoritatem supra Pontificis potestatem extollunt. Porrò licet hac proposilio olim ingruente aliquo schismate, à pluribus fuerit impugnata, hodie tamen adeo omnium consensu recepta est, ut nemini secus sentire liceat; quò fit, ut satis tutus illius probationi nobis locus relictus sit, nec nisi adversus Schismaticos, vel Hereticos in ea tuenda nobis hodie agendum sit: tamersi Gersonem, ac alios antiquiores hujus erroris Patronos, qui propriam sententiam Ecclesiae iudicio subiecerunt, à schismatis culpa excusemus.

IV. Joannes de Turcremata qui Concilio Basileensi interfuit, ejusque maxima pars fuit, loquens de Concilio Basileensis Decreto, quo Pontifici Concilium præferre conantur, hæc habet l.2. de Eccl. c.100. Licet Basileenses, cum maximo studio, repetitis vicibus supplicaverunt, oraverunt & requisiverunt per Oratores suos, ut Dominus Eugenius eorum decreta approbaret, & confirmaret, nunquam tamen tale approbationem aut confirmationem habere ab eo potuerunt. Et merito, quia sedi Apostolica, in qua Religio Christiana semper immaculata permanxit, & permanebit, talia decreta, que ab Evangelica veritate, & SS. Patrum doctrina aliena videbantur, nullo modo ab eo passa fuisset confirmari.

Et infra: Non parum admirandum est, adversarios Basileenses, tantà caliginementis involutos, & excacatos malitia, ut in materiis sedi definientis & declarandis, maluerint sequi homines, ab Ecclesia Dei in doctrina sua damnatos; sicut fuit Marsilius de Padua, Guilielmus Ockam, & aliorum Fraticellorum opiniones erroneas renovantes; quam Doctores sanctos ab Ecclesia approbatos, & alios prestansim Doctores antiquos, & reputatissimos in schola Theologica quorum doctrina fulget in Ecclesia, ut sol & luna. Contra quos ait Augustinus, & habetur in Canone, non afferamus 24. q.1. Non afferamus stateras dolosas, nec appendamus, quod voluimus, pro arbitrio nostro dicentes: hoc grave, hoc leve est: sed afferamus divinam stateram ex scripturis sacris, tanquam thesanis Dominicis, & in illa, quid sit gravius, appendamus.

§. XIII.

Supremam in Christi Ecclesia potestatem penes Romanum Pontificem, non Concilium esse, rationibus evincitur.

Summaria.

1. *Primaria ex perfectione statū Monarchici, ubi insignia testimonia expenduntur SS. Hieronymi, Athanasi, Thomae Aquinatis, & Nicolai Sanderi.*
2. *A causa efficiente potestatis Ecclesiastice; ubi ostenditur, supremam in Ecclesia potestatem Concilii datam a Christo Domino nunquam fuisse.*
3. *A causa exemplari; cum enim Concilium representet Ecclesiam Universalem, sicut hæc Pontifici Romano subjacet, ita & Concilium.*
4. *A causa finali, propter quam supremam potestatem Conciliis conferunt.*
5. *Ab infelici eventu.*
6. *Ex defectu iudicis controversiarum.*

I.

Rima Ratio desumitur ex forma Regininis monarchici Christus enim, ut maximè Ecclesiam dilexit, sic illi optime consultum voluit, nec enim amor Dei est sterilis, & intra corticem hærens, sed in florem, fructumque erumpit, quantumque diligit, tantum agit. Jam vero optima gubernandi forma est monarchica, uno Principe ad clavum sedente

400 Lib.II. §.XIII.Rationib.probatar suprem.potestatem
sedente. Unus Princeps semper in promptu est, accinctusque ope-
ri: multi ex locis situ, moribusque renotis difficile, & sero con-
veniunt; interim dura medici, & tam multi, & tam sparsi, lon-
gèque positi cum remedii accutunt, malum aut invaluit, aut æ-
gruin consumpsit. Unus secum facile convenit, sibique obsti-
ctos facilè imperio & potestate ad exequenda semel destinata im-
pellit cogitque. Multi utr ingenio, moribus, doctrinâ, affectu
dissentient; ita in unam sententiam, per tot impedimenta, remo-
rásque difficilius conspirant, & in factiones scinduntur, sibi Eccle-
siæque fatales, ut in Conciliis Pisano & Basileensi patuit. Sub
uno capite omnia magis ex ordine proveniunt, sicut ex adver-
so ple umque multititudini confusio miscetur. Tolle gubernatorem
navi, Ducem exercitui, ovibus Pastorem, quem ordinem tenebunt,
impetrio in multos translato? Legat, cui vacat omnia, quæ hacte-
nus sunt celebrata Concilia, videbit quot de loco, de modo, de re-
bus ipsis æstus animorum fuerint, agitationesque sententiarum, nul-
lum exitum habituræ, nisi cum summa potestate præsedisset unus
lat àque sententiâ finem litibus dixisset. Unus Deo facilius unitur,
ab eo que in iis, quæ fidei sunt, ducitur, quam multi; non quidem
ex parte Dei, cuius æque ad multos ac unum potestia extendit,
sufficitque, soli similis, qui non majori operâ multos, quam unum
irradiat; sed ex parte hominum, earumque dispositionum, quæ ad
supremum regendi munus sunt necessariae; semper enim unum fa-
cilius repertis, quam multos summæ potestati parem; maxime cum
hunc uni consilia hominum doctrinâ, studio, experientiâ insignium
non desunt, qualis Romanus Pontifex est. Sub uno Principe dig-
turnum est regnum, firmum florensque, ac in diversa, & hostilia
magis paratum, munitumque; facilius enim inter multos & pa-
res invidia, & ex hac æmulationes ac bella civilia gliscunt, & ubi
multi imperant, cura paucorum est; ut aliena spectamus, quæ com-
munia sunt, & ideo negligimus: nec facile repertas, cui non plus
dolet furtum domi suæ factum, quantumvis mediocre; quam
hostilis in Patriam ineurus, quia hoc commune bonum, illud pro-
prium: quo sit multitudinem facilius corrupti, & ad patrum pro-
pendam flecti, quam Principem, cui commune bonum est etiam
proprium. Et sicut Princeps, qui solus rerum potitur, potentior
est, di-

penes Papam non Concilium esse; II. d. I. 401
est, diciturque, quam optimates; ita etiam cupiditati & metui minus
patet, qui duo sunt affectus maximè præponentes, rerumque humana-
rum Domini, & quibus multitudo plerumque vincitur.

Percurre omnia Regnum, Rerumque publicarum monu-
menta, Monarchias fuisse Rebus publicis longè diuturniores, poten-
tiores, bello & pace florentiores, invenies. DEUS ergo Ecclesiæ
sue, quam tantopere dilexit, cui unitatem maximè pacemque com-
mendavit, non debuit aliud, quam monarchicum Regimen dare;
non esset verò monarchicum, summa Potestate penes Concilium, hoc
est, multos existente. Quinvis enim & Monarchia suas habeat ma-
culas, & quæ rerum humanarum conditio est, sua detimenta, ea ta-
men longè in uno minorâ sunt & pauciora, quam in multis.

Nec verò hæc ludendi temporis gratiâ, & philosophorum ritu
disputamus, qui aut in porticu, cum vacabat; aut in scholis de
optimo regendi genere disserebant; sed rem ipsam loquimur, totq;
exemplis testatam. Revoca in animum, si placet, illa tot Episcopis
numeroa Concilia, Antiochenum, Ariminense, Ephesinum 2. Con-
stantinopolitanum sub Leone Isaurico, & aliud sub Copronymo,
Pisanum, & Basileense, quæ licet Patribus doctrinâ & pietate in-
signibus abundarent; quia tamen à Romanis Pontificibus non du-
cebantur, & contra istius voluntatem, præscriptasque leges statue-
bant, quid aliud quam latrocinia, pestesque evaserunt? sicut econtra
Concilia per Romanos Pontifices confirmata, omnium fidclium ve-
neratione cultaque accepta sunt; tantum videlicet interest etiam sa-
cram multitudinem uni Principi subesse.

Sed quia in hoc argumento multa sunt à doctissimis viris in lucem
edita, Bellarmino præsertim de S. Pontifice l. 1. à c. 1. Nos ne actum
agamus, pauca delibabimus, quæ ad rem nostram faciunt ex SS.
Patribus:

S. Hieronymus ep. 4. *Multa animalia & ferarum greges ductores*
sequuntur suos: in apibus Principes sunt: grues unam sequuntur: ordine
litterato Imperator unus: index unus Provincia. Roma, ut condita
est, & duos simul fratres reges habere non potuit, & parricidio dedicatur.
*In Rebecca utero Esau & Jacob bella gesserunt. Singuli Ecclesiarii Episco-
pi, singuli Archipresbyteri, singuli Archidiaconi, & omnis ordo Ecclesia-
sticus suis rectoribus nititur. In navi unus Gubernator: in domo unus Do-
minus: in quovis gradi exercitu unius signum exspectatur. Et ne plura repli-*

Eee

cando

402 Lib.II. § XIII. Rationib. probatur suprem. potestatem
cando fastidium legenti faciam, per hac omnia ad illud tendit oratio, n
doceamus te non tuo arbitrio dimittendum, sed vivere sub unius disciplina
Patris, consortioque multorum.

S. Thomas I. p. q. 103. a. 3. Optima est gubernatio, que fit per unum.
Cuius ratio est: quia gubernatio nihil aliud est, quam directio gubernato-
rum ad finem, qui est aliquid bonum. Unitas autem pertinet ad rationem
bonitatis. Probatur per hoc, quod sicut omnia desiderant bonum, ita desi-
derant unitatem, sine qua esse non possunt. Nam unumquodque in tan-
tum est, in quantum unum est. Unde videmus, quod res repugnant sua
divisioni quantum possunt, & quod dissolutio unius cuiusque rei provenit ex
defecta illius rei. Et ideo id, ad quod tendit intentio multitudinem guber-
nantis, est unitas, sive pax. Unitatis autem causa est per unum. Nam
festum est enim, quod plures multa unire & concordare non possunt, nisi
ipsi aliquo modo uniantur. Illud autem, quod est per se unum, potest esse
unitatis convenientius, quam multi uniti. Unde multitudine melius guber-
natur per unum, quam per plures. Relinquitur ergo, quod gubernatio
mundi, que est optima, sit ab uno gubernante. Et hoc est, quod Philo-
philus dicit in 12. Metaph. Entia nolunt dissoni male, nec bonum pluralitas
principatum: unus ergo Princeps.

Idem S. Doct. I. 4. contra Gent. c. 76. Sic igitur in uno spirituali po-
pulo unius Ecclesie requiritur unus Episcopus, qui sit totius populi caput:
ita in toto populo Christiano requiritur, quod unius sit totius Ecclesie caput.
Item ad unitatem Ecclesie requiritur, quod omnes fideles in fide conveni-
ant. Circa vero ea, que fidei sunt, contingit questiones moveri: per diver-
sitatem autem sententiarum divideretur Ecclesia, nisi in unitate per unius
sententiam conservaretur. Exigitur ergo ad unitatem Ecclesie conservan-
dam, quod sit unius, quia tota Ecclesia praesit. Manifestum est autem, quod
Christus Ecclesia in necessariis non deficit, quam dilexit, & pro ea sanguinem
suum fudit, cum & de Synagoga dicatur per Dominum: Quid ultra
debui facere vinea mee, & non feci? Esaias 5.

Non est igitur dubitandum, quin ex ordinatione Christi unus toti
Ecclesiae praesit. Adhuc: Nulli dubium esse debet, quin Ecclesie Regimen
optimè sit ordinatum, ut pote per eum dispositum, per quem Reges reguant,
& legum conditores iusta decernunt; optimum autem regimen multi-
tudinis est, ut regatur per unum: quod patet ex sine regiminis, qui est pax.
Pax enim & unitas subditorum est finis regentis. Unitatis autem congre-
vans causa est unus, quam multi. Manifestum est igitur, regimen Eccle-
siae sis

Si sic esse dispositum, ut unus toti Ecclesiae praesit. Amplius, Ecclesia militans ex triumphanti Ecclesia per similitudinem derivatur: unde Et Iohannes in Apocalyp. videt Jerusalem descendenter de celo: Et Moysi dictum est, quod faceret omnia secundum exemplar ei in monte monstratum. In triumphante autem Ecclesia unus praesidet, qui etiam praesidet in toto universo, scilicet Deus. Dicitur enim Apocal. 21. Ipsi populus ejus erunt, Et ipse cum eis erit eorum Deus. Ergo in Ecclesia militante unus est, qui praesidet universis. Hinc est, quod Osea 1. dicitur: Congregabuntur filii Iuda Et filii Israël pariter, Et ponent sibi caput unum. Et Dominus dicit Iohann. 10. Fiet unum ovile, Et unus pastor. Si quis autem dicat, quod unum caput, Et unus pastor est Christus, qui est unus unius Ecclesiae sponsus, non sufficienter respondit. Manifestum est enim, quod Ecclesiastica Sacra-menta ipse Christus perficit. Ipse enim est, qui baptizat. Ipse est, qui peccata remittit. Ipse est verus sacerdos, qui se obtulit in ara Crucis, Et cuius virtute corpus ejus quotidie in altari consecratur: Et tamen quia corporaliter non cum omnibus fidelibus presentialiter erat futurus, elegit ministros, per quos predicta fidelibus dispensaret, ut supra dictum est. Eadem igitur ratione, quia presentiam corporalem erat Ecclesia subtracturus, oportuit, ut alicuius committeret, qui loco sui universalis Ecclesia gereret curam. Hinc est, quod Petro dixit ante Ascensionem: Pascere oves meas, Iohannes. Et ante passionem: Tu iterum conversus confirma fratres tuos. Luca 22. Et ei soli promisit: Tibi dabo claves Regni Cœlorum. Ut ostenderetur potestas clavium per eum ad alios derivanda ad conservandam Ecclesiae unitatem. Non potest autem dici, quod etsi Petro hanc dignitatem dederit, per eum tamen ad alios non derivatur. Manifestum est enim, quod Christus Ecclesiam sic constituit, ut esset usque ad finem saeculi duratura: secundum illud Esaiæ 9. Super solium David Et super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud, Et corroboret in iudicio Et justitia, amodo Et usque in sempiternum: manifestum est igitur, quod ita illos, qui tunc erant, in ministerio constituit, ut eorum potestas derivaretur ad posteros pro utilitate Ecclesiae usque ad finem saeculi; presertim cum ipse dicat Matth. ult. Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi. Per hoc autem excluditur quorundam presumptuosus error, qui se subducere nituntur ab obedientia, Et subjectione Petri, successorem ejus Romanum Pontificem universalis Ecclesiae Pastorem non recognoscentes.

S. Athanasius Orat. contra gentes: Pugnantia Et contraria ex ipsa natura in unum non coalescerent, nisi præstantior aliquis esset, Et Dominus, qui ea conjungeret, cui Et ipsa elementa (tanquam ancilla Domino

Ecc 2

suo

440 Lib. III. §. XIII. Rationib. probatur suprem. potestatem
suo obsequentes) cedant & obtemperent. Non enim singula ad suam ipsi-
rum naturam respectantia cum aliis depugnant, sed eum, qui canaco-
agmentavit, Dominum agnoscantia, concordiam inter se fecerit, & natu-
raliter quidem inter se contraria, gubernatoris tamen voluntate in amicitia
conciliantur. Et paulo post: Si videois civitatem ex multis vniq.
hominibus constantem, parvis, magnis, opulentis, pauperibus, semibus ju-
nioribus, maribus, feminis bono ordine rectaq. disciplina coli, eosq; quibus
degunt, tametsi diversos inter se, animo tamen consentire, neq; juvenes con-
tra senes insurgere, sed omnes equalitate juris pacem trueri: si hec inficia-
mus, fieri nequit, quin in mente veniat, Principis inibi presentia hanc con-
cordiam foveri, tametsi ille in conspectum non prodeat, quem immodesta
pro signo habeatur, sine capite Rempublicam esse: ordo autem contra Principis
curam moderationemq; demonstret. Ut enim cum corpore membrorum
inter se congruentiam videmus, neque oculos cum auribus pugnare, neque
manus contra pedes seditionem movere, sed unumquodq; proprium perfici
negotium absq; seditione, prorsus ex illo ipso intelligimus, esse animam
in corpore, que ista ad istum modum temperet ac regat, etiam si illa oculis
non pateat: ita quoq; in universitatis istius ordine & harmonia, necesse est,
ut animadvertiscas, omnium istorum Principem esse Deum, eumq; unum
& non plures. Nam ille dispositionis ordo, & rerum omnium conuentio
harmonia non multos, sed unum sibi ducem Principemq; esse declarat, mi-
mirum verbum Dei. Non enim, si plures essent rerum naturae Principes,
servaretur ejusmodi universitatis ordo, sed omnia confusa, & inordinata
forent, propter multos istos: cum unusquisq; omnia ad suum arbitrium
traheret, & cum alieno depugnaret. Ut enim diximus, multitudinem Numinis
nullitatem esse Numinis: ita quoq; necesse est, multitudinem Principum id efficere, ut nullus esse Princeps videatur, (cum enim quisq; alterius
regnum tollebat, nullus reliquias conficiebatur Princeps:) sed inter Regna
potius sine capite erat. Ubi autem Princeps non est, ibi prorsus disturbatio
nascitur. E diverso in multis usq; diversis, ordinis & concordie observan-
tia, unumquodq; moderatorem ostendit, ut si quis e longinquo citharam au-
diat ex multis & diversis nervis compositam, & ex iis concentus harmoni-
am admiretur, quod non solum gravis suum sonum absoluit, neq; solus acutus,
neque solus medius, sed omnes pariter: pari modo inter se consonant,
planè ex eo intellexerit, non à se ipsa citharam moveri, aut à pluribus pul-
sari, sed unum esse musicum, qui uniuscujusq; nervi vocem ex arte ad con-
centum harmonie misceat, etiam si illam non contueatur: ita quoq;
consonia

confona ubiq; & concinna mundi dispositione, nec superioribus contra inferioribus, neq; inferioribus contra superiora insurgentibus, sed omnis in commune unum ordinem conscientibus consequens est, ut non plures natura Principes & Reges, sed unum intelligantur, sua luce omnia illustrantem & moventem.

Sanderus l. 5. de visibil Monarchia s. Quæ nunc spes restare posset, ut nullæ dñi Episcopales Cathedrae, aut etiam ut dñi quæ piam Patriæ interris vel ad unum consentirent, nisi vinculo quopiam visibili, & eo maximè conspicuo, in unitate & pace retinererentur? aut unde factum est, ut Romana Ecclesia in hodiernum stet ac floreat, nisi quia Pastore uno fidelis vel nunquam, vel non diu caruit, qui omnes oves intra Dominicum ovile diligenter & industriæ suæ contineret? Quæ autem gentes cum Romana Ecclesia communicant, illæ tanto magis in Ecclesiastica pace florent, quod magis communicant cum illa. Si penitus cum illa communicant, penitus à schismate ac heresi liberæ sunt: ut Sicilia, ut Neapolitanum Regnum, ut reliqua Italia, ut Hispania, ut Lusitania, ut inferior Germania. Ex altera vero parte gentes illæ, quæ aut penitus, aut ex parte recesserunt à Romana fide, aut Saracenis subjectæ sunt, ut Afri, & Numidae, in pœnam heresis Manichæorum, Donatistarum, Ariyanorum & Pelagianorum: aut Turcis parent, ut Ægyptus, Asia, Gracia, in pœnam schismatis, quæ ab Ecclesiæ Romana unitate discesserunt: aut certè nec secum quidem ipsæ consentiunt, ut Gallia, Germania, Polonia, Suecia, Gothia, Anglia, & Scotia, quæ domesticis inimicitiis ob fidem & Religionem susceptis, ita debilitantur, ut planè hosti externo viam straverint, quâ facilis eos in servitatem redigat. Gens enim & Regnum, quod Ecclesia Dei non servierit, secundum Isaiae Prophetiam, peribit. Non perit unquam illud Regnum, quod uni Pastori in Petri Cathedra sedenti obediunt. Perierunt autem omnia illa, & in futurum peribunt, quæ Petri Cathedram erigunt, quæq; inconsutilem Domini tunicam, cui milites pepercerunt, dividere ac partiri conantur. Quid? tot ista sectarum, quæ hodie regnant, monstra nomine ob id ortas sunt, quia uni votissimum Pastori non obediunt? nemo jam fere est, qui ignoret, D. Cyprianum scripsisse: Neque enim aliunde hereses oborta sunt, aut natas sunt schismata, quam inde, quod Sacerdoti Dei non obtemperatur, nec unus in Ecclesia ad tempus Sacerdos & ad tempus Index vice Christi congregatur; cui si secundum Magisteria divina obtemperaret fraternitas universa: nemo adversum Sacerdotum Collegium quidquam moveret, nemo post dictinum judicium, post populi suffragium, post Coepiscoporum consenatum, judicem se jam non Episcopum, sed Dei faceret, nemo dissidio.

Eee 3

unitatis

¶ c. 6 Lib. II. §. XIII. Rationib. probatur suprem. potestatem unitatis Christi Ecclesiam scinderet, nemo placens ac tumens seorsum, foris hæresim novam conderet.

Et infra: Cur autem unus Pastor ceteris fidelibus à Christo propositus putari debeat, nos tot ac tantas rationes afferimus.

Primum ne longè præclarissimum gubernationis genus (qualis est Monarchia) à Christi Ecclesia abesse censeatur, in qua secundum ordinem omnia fieri debere Apostolus docet.

Deinde, ut status Ecclesia coharetur cum eo gubernationis modo, qui observatur in ceteris omnibus creaturis, quæ ad unum sive nature conditionisque principium referri solent, ut constat de cælis, sideribus, animaliumque, & corporibus, & gregibus.

Tum autem, ut Ecclesia militans in suo genere sit similis triumphantis Ecclesia, quam nemo negat ab uno Christo magistrum gubernari, ut Christus ab eadem Ecclesia facie ad faciem videatur. Unde & huic militanti Ecclesia unus militans Pastor præesse debet, qui ab eadem Ecclesia videri queat.

Praterea, ut regimen Ecclesia Christi respondeat statui, quem eadem Ecclesia, sub Patriarchis habuit, quorum non nisi unus eadem etate, & demq[ue] tempore primas tenuit, & cui ceteri omnes velut Primati cedebant, sicut constat de Melchisedech, qui benedixit Abraham, tanquam inferiori Patriarchæ.

Atq[ue] etiam, ut status Ecclesia Christi respondeat statui legis Mosaicæ, sub qua unius tantum Pontifex omnibus, quæ in mundo erant Synagogis, præfuit.

Ut status Ecclesia Christi non dissentiat à Prophetarum doctrina, qui prædixerunt, eam fore similem aciei castrorum ordinata, in qua unus est primus Dux seu Imperator.

Ut respondeat Christi Doctrina, qui Ecclesiam Regnum, ovile, hospitium, seu diversorium, in quo unus Rex, Dominus, aut Pastor, isq[ue] visibilis, & ejusdem conditionis cum subditis suis præest.

Ut respondeat doctrina Apostolorum, qui Ecclesiam dixerunt similem esse corpori, cuius unum est præcipuum membrum, & similem domini, in qua unus Paters familias dominatur.

Ut Ecclesia gubernatio consentiat ipsa secum, sitq[ue] non minus in tota militante Ecclesia unus militans Pastor, quam in singulis militantibus Provinciis, & Parœciis singuli sunt militantes Pastores.

Ut aeterna Monarchia Dei per unum ad tempus Pastorem demonstretur. Nam Ignatius tradit, Episcopum figuram Dei in Ecclesia gere, in epistola ad Smyrnenses. Sit ergo unus in Ecclesia summus Pontifex, qui figuret unitatem Dei.

VI

Ut visibilis Monarchia, quam Christus in terris agens per seipsum inchoavit, & quā in hodiernum diem Ecclesiam gubernat, in terris per vicarium ipsius continuetur, & perseveret: nec alia nunc Ecclesia esse putetur, quam sub Christo fuit. Eset quippe alia, & non una eadēque Ecclesia, si forma regiminis, qua sub Christo in terris agente non nisi Regia fuit, nunc in Aristocratiam vel Democratiam mutaretur.

Ut Christi unius in eternum Pastoris unitas hoc modo figuretur. Nam cū Ecclesia sit imago rerum ipsarum, quae in celis eluent: ut ibi constat unum Christum esse totius Ecclesiae & eternum Pastorem, sic oportuit illam Christi presidentiam per unius Pastoris Primum in terris figurari.

Ut etiam invisibilis unitas Ecclesiae, hoc visibilis unius Pastoris Primatu designetur, quae Cypriani est ratio in libro de unitate Ecclesiae. Ex illa visibili connexione, quā coherent inter se Presbyteri, Episcopi, primates, & summus Pontifex, facile intelligitur, quanta sit illa spiritualis unitas, quae intercedit Ecclesia tam cum Christo Capite, quam cum reliquis ipsius membris.

Ut militantis Ecclesiae externa unitas & pax per unum Pastorem conservetur, schismataq; tollantur, quae est Optari ratio in lib. 2. de schismate Donatistarum: & D. Hieronymi adversus Jovinianum.

Ut non desit in Ecclesia, qui jure divino peccata inferiorum Pastorum Ecclesie puniat, & negligentiam Prelatorum suppleat, quae est Gregorii M. ratio, lib. 7. Epist. 8.

Ut quando Synodus propter externam persecutionem congregari non potest, si tamen qui pro autoritate sua causa singulorum cognoscat, & decidat, quae est Basili M. ratio in Ep. 78.

Occum singulis Pastoribus portio gregis aliqua sit assignata, nec illi teneantur curam suscipere eorum, qui non sunt ipsis commendati: non desit tamen, qui & propagandi Evangelium curam gerat, & Episcopos novos illis constitutus, qui de novo ad fidem convertuntur. Hac enim cura nisi ad unum aliquem ante alios omnes spectaret, non tot Nationes, post Apostolorum ex hac vita migrationem, Christi fidem suscepissent.

Ut sit, qui Episcopatus antea constitutos, vel dividat, vel uniat, prout res ipsa videbitur postulare. Quod nisi ab uno principiè fieret: vel non fieret id omnino, vel cum gravi scāndalo sèpè fieret.

Ut certum sit, quae Concilia sint legitima: & quis vel congreget, quemadmodum oportet, vel quis econtrà dissipet: quae est ratio Damasi contra Concilium Ariminense.

Ut quæ

Ut quæ de uno inter Apostolos majore & predecessor, in Evangelio scribuntur, vera & in Ecclesia gubernatione, perpetua esse credantur, ut quæ de Primatu Petritam perspicue in Evangelio narrantur, & a sanctis Patribus ita exponuntur, vana esse non existentur.

Ut Ecclesia Christi, Daemonum societate inferior non judicetur, sed visibili unius Primatu careat, quem Princeps Daemoniorum constitutus est.

Ut quæ de Romani Pontificis Primatu sancti Patres & Oecumenica Concilia tanto consensu docent, vera esse non dubitetur.

II. Secunda Ratio desumitur ab Auctore & causa efficiente Potestatis Ecclesiastice: hæc enim, cùm verletur circa decisiones dogmatum, & questiones fidei, verum intellectum scripturarum, leges universales, quæ totum Populum Christianum obligent &c. non potuit hominum voluntate, occupatione, aut præscriptione institui, sed sola Dei voluntate, sicut auctoritatem, potestatemque, in alium tanquam vicarium deponentis. Cùm ergo Concilium sibi rerum sumimam, apicemque Ecclesiastice Potestatis vindicat; quærimus, à quo acceptam, à quo, quando & ubi datam? scriptura enim de Conciliis tacer, Patres nihil dicunt. Traditio, ususque rerum contrarius est; à quo ergo in totam Ecclesiam, ipsiusque Papam hic Concilio dictum: *Tibi dabo claves Regni Cœlorum?* num Concilio: *Super hanc petram edificabo Ecclesiam meam?* num Concilio: *Si amas me, pasc e oves meas.* Et pro tergavi, ut non deficiat fidestua? Aut Concilium ad oves Christi pertinet, aut ad Ovile, aut pastorem Ecclesiæ agit. Si Pastorem; ostendat, quando illi oves & Ecclesia commissa, quando mandatum pascendi Ecclesiam universam illi datum: immo stante Christi promisso, nec dari potuit: cùm ipse apud Joannem dixerit: *Unum pastorem, & ovile futurum:* unum, inquit, non trecentos, aut sexcentos, quot in Conciliis sunt. Si vero Concilium ad oves & ovile spectat, ergo non supra, sed infra Pastorem est, nec pascit, regitque; sed ab illo pascitur, regiturque. Absit enim, ut dicamus, Concilium sibi potestatem usurpare, quam non accepit; aut accepisse, quæ data non est: aut datam esse, quæ ostendi non potest, quando, & ubi data sit. Alioquin si Patres Concilii supremam sibi in Ecclesia potestatem adscriberent, quam non accipissent; ad eos spectarent Dei apud Osseam querelæ c. 8. *Ipsi regnaverunt, & non ex me:* Principes extiterunt, & non cognovi.

III. Tertiaria ratio desumitur à causa exemplari, nam Concilium universale non est ipsa Ecclesia universalis, sed eam tantum representat: quemadmodum Legatus representat Principem, à quo missus est, &

409

penes Papam non Concilium esse. *Il. dicitur* 4.5. & 6. dicitur repræsentare Ecclesiam Catholicam in terris militantem : si ergo Concilium non est Ecclesia, sed hanc tantum repræsentat, ergo non est majoris auctoritatis , quam ipsa Ecclesia ; sicut imago & Legatus Principis tantum abest, ut Principem auctoritate superent, ut potius multum infra illum sint : sed Papa est supra Ecclesiam universalem, nec ab ista judicari potest , cum illius sit Magister, Pastor, fundamentum, & claviger: est verò absurdissimum , Magistrum à discipulis, Pastorem ab ovibus regi. Demus enim Pontificem suā potestate aburi, salvâ tamen Religionē , fidèque ; demus corruptis motibus esse ; hæ causæ non sufficiunt, ut desinat Magister & Pastor esse. ejusque potestas in Ecclesiam & Concilium migret ; immo audiendus est , & quæ dicit facienda , non tamen quæ facit imitanda. *March. 23.* Et Magistratibus non tantum modestis, sed etiam discolis parendum esse Apostoli est doctrina *i. Petri.* Aliud est in Principe alicujus liberæ Republicæ , in qua sicut Princeps à Magnatibus aut populo potestatem & imperium habet ; ita potest ab iis adstringi , & pro certis casibus illius potestas ad populum & magnates reverti ; non sic in Papa, qui à Deo primatum, curamque universalę Ecclesię accepit , quæ à solo Deo limitari potest restringique. Si ergo Pontifex, tanquam Pastor, Caput, & Magister non singularum tantum Ecclesiātum, sed Ecclesię ipsius universalis (quod sepe in Concilis definitum est) majori , quam tota Ecclesia , auctoritate præditus est , multò magis, quam Concilium universale, quod Ecclesiam tantum repræsentat, nisi velis plus in imagine, quam prototypo esse, plus in Legato, quam Principe. Immo cum Concilium Ecclesiam repræsentet, non potuit Concilio jus pascendi Ecclesiā dari : sicut nec imagini , aut Legato & Vicario Principis jus & potestas in Principeim: & quando Christus Petro promisit : *Pasce oves meas : super te fundabo Ecclesiam meam :* hæc promissio, si directa non in Petrum principaliter , sed in Ecclesiam & Concilium fuit : sensus verborum esset: *Tibi Ecclesia dabo claves Ecclesiae :* Super te, ô Ecclesia , fundabo Ecclesiam meam : *Tu Ecclesia pasce Ecclesiam meam :* qui sensus planè absurdus est.

IV. *Quarta ratio*, à fine desumitur, ob quem hanc supremam potestatem conferre in Concilium moliuntur. Si enim hanc potestatem eum in finem necessariam dicunt , ut Pontifex dubius &

Fff

in

410 Lib II. §. XIII. Rationib. probatur suprem. potestatem
in schismate creatus, aut in hæresim lapsus in ordinem redigatur; hi
duo casus sunt excepti, ut infra dicemus, nec ullam superioritatem
Concilii arguant; cum Pontifex hæreticus, caput Ecclesiae definit
esse: & dubius ac in schismate creatus, habeatur pro nullo; si vero
Pontifex indubitatus sit, perditis tamen moribus, & Christi Vicario
indignis, qui tamen in apertam Ecclesiae perniciem non spectent; nu-
lla hic opus Concilii superioritate, cum mali mores Pontificem non
continuo dignitate sua spolient, essetque res pessimi & fatalis exempli,
ob privata & domestica vitia, Principem gradu dejicere, & Majesta-
tem regnantis subditorum criminationibus & libidini exponere, sem-
per aliquid in Principium vita damnantium, & qui, ut altissimo loco
positi sunt, nec omnium & discordantia vota explere possunt, ita ca-
lumniis maxime & invidiae ac odiis subditorum patent. His si gra-
fari in Principem liceat obteatu criminum, quæ in illo notantur, quem
tu reperies thoni securum, semper inter vera, quæ horum non de-
serunt, aut imaginaria delicta, quæ multò veris plura sunt, majestate
dubia, & casui vicina: & idem sacrae paginae, Principibus etiam
malis dyscolisque obtemperari volunt *Mart. 23. & Petri 1.* Fuitque
in Pontificibus sub finem noni & initium decimi saeculi exemplum
memoratu dignum, ubi cum corruptissimi essent Pontificum mores,
seque ipsos mutuis cædisbus delerent, illisque Pontificatu donarentur,
qui plus gratiae & amoris à nobili meretrici obtinerent; nunquam
propteræ vel schisma conflatum est, vel Synodus Pontifici exauctio-
rando indicta. V. Glab. lib. 2. c. 6. Luitprand. l. 2. c. 13. Baron. ad
Annum CMVIII. & M1.

Si vero Pontificum mores adeò fædi perditique essent, ut in
publicam perniciem exirent, velut si aliena invaderent, injustissi-
mas leges conderent, Principum jura & regna turbarent, &c. tunc
nec Concilio, nec ejus supra Pontificem majoritate opus est, cum jus
naturale omnia illa permittat, quæ ad justam defensionem pertinent.
Si ergo invadat reas meas, repellam: Si aggrediatur, resistam: Si
censuris & interdictis fulminet, ostendam, illo ferro & igni, sano
corpori opus non esse: Si regno minetur, minis innocentiam & ar-
matam opponam; quid hic opus provocatione ad futurum Conci-
lium? quod illi fecerunt, à quibus cum Pontifex decimas in sacram
expeditionem peteret, futurum Concilium appellârunt; si enim Pon-
tificis postulatio iusta erat, & legitimis causis destituta, adeò ut eas
decimas

penè Papam non Concilium esse. 411

decimas injustè peti, palam omnino esset, nihil attinebat futura & incerta remedia exposcere, cùm liceret præsentibus uti, hoc est legitimâ rerum iuriumque suorum defensione, maximè in urbe Regia, & quæ suas vires aliorum æquitati sociâsset, & hæc forsan Ottoni M. causa fuit Joannem XII. Pontificem Romanum solio exturbandi, qui contra fidem Augusto datam, adstrictamque juramento Adalbertum Tyrannum fovebat, in certam Ecclesiæ & Imperii perniciem; & potuit Ottonis hoc factum, quamvis à quamplurimis damnatum, cùm ratione purgari, quod Joannes fuerit notoriè & contra fas solio impositus, intrusisque magis quam electus, factionibus metuque oppressâ diligentium libertate: quamvis ad majora evitanda mala, Ecclesia illum aliquando toleravit, dum oblatâ occasione hoc monstro, quo nihil turpius Vaticanum vidit, se liberavit. Sed de hoc plura, cùm ad objectiones respondebimus.

Tandem, si Concilium Pontifici anteponas in decisionibus fidei, néque hoc necessarium est; cùm multis retro sacerulis definita dogmata fuerint, multæque hæreses damnatae solâ Pontificum operâ, nulloque adhibito Concilio, ut infrâ. Et si hæresis aliqua Concilio indigeret, non propterea Concilii auctoritas Pontificiâ præstaret; sed ejus, Patrumque suffragia, confirmationi, & directioni SS. Pontificum subjacerent, prout hactenus demonstratum à nobis est. Cùm ergo in nullo casu hæc Concilii in Pontificem Romanum potestas Ecclesiæ necessaria sit; qui illam tuerintur, patet non tam Ecclesiæ causam, quam suam agere, ut videlicet, dum Concilium cum Pontifice committunt, ipsi interim in tuto sint, objectaque insequentimorâ, se ipsi honestè subducant.

V. *Quinta ratio est ab eventu: nulla quippe de rebus futuris judicandi certior est regula, quam præteriorum memoria, quæ enim plerumque aut semper contigerunt, iterum contingent, & temeritas esset illuc malaciam & serenum exspectare, ubi semper naufragio & tempestate jactatus es.* Jam verò nullum umquam Concilium hanc in Pontifices expeditionem aggressum est, cui non infeliciter ea cesserit.

Numerorum 16. Ecce, inquit sacer textus, Core filius Ishaar, & Dathan atq; Abiron surrexerunt contra Moysen, & Aaron, aliique filiorum Israëlducenti & quinquaginta viri proceres synagoga, & qui tempore

Fff 2 Concilii

412 Lib.II. § XIII. Rationib. probatur suprem. potestatem

Concili per nomina vocabantur: cumq; stetissent contra Moysen & Aaron dixerunt: Sufficiat vobis, quia omnis multitudo sanctorum est, & in ipsis est Dominus, cur elevamini super populum Domini? Quodcum audisset Moyses, cecidit in faciem pronus, locutusque est ad Core, & omnem multititudinem: Multum erigimini filii Levi: num parum vobis est, quid separavit vos Deus Israël ab omni populo, ut vobis etiam sacerdotium vendicetis? & omnis globus tuus stet contra Dominum; quid enim est Aaron, ut murmuraretis contra eum? Confestim igitur, ut cessavit loqui, dirupta est terra sub pedibus eorum, & aperiens os suum devoravit illos: sed & ignis egressus à Domino interfecit ducentos & quinquaginta viros, qui offerebant incensum.

Anno CDXLIX. in Synodo Ephesina 2. quam Liberatus universalem appellat c. 12. & habetur T. 2. Concilior. ausi sunt Patres contra sententiam & voluntatem Legatorum sedis Apostolicæ Theodoretum, Ibam & Cyrillum Episcopos damnare, eosque & praesertim S. Isaurianum ad Romanum Pontificem provocantem, Episcopatu exuere: immo Dioscorus in Synodo Alexandrina in ipsum Pontificem sententiam dicere; sed eo eventu, ut teste Liberato c. 12. Ecclesia Orientalis diuturno & pertinacissimo schismate scinderetur, alius Dioscoro, aliis Flaviano studentibus: duravitque schisma etiam mortuo Diochoro in Annum DXCIV.

Anno DCCCLXIII. Photius Patriarcha in Constantinopolitana Synodo anathema Pontifici Nicolao dixit: ejusque Synodi is eventus fuit, ut prima illie discordiarum inter Latinam & Græcam Ecclesiam, fila ducerentur, quibus magis semper, magisque implicati, tandem & imperium amiserunt & fidem.

Eodem anno Patres Concilii Metensis, contra Nicolai Papæ præceptum, corruptisque pecuniâ sedis Apostolicæ Legatis, Lotharii Regis Matrimonium cum pellice Waltrada confirmant, Teuterga legitimâ conjugi abdicata: unde perpetua illi synodo infamia adhaesit, que per contemptum à Majoribus nostris prostibulum est appellata.

Eadem ratione in Concilio Pisano, quod operâ Maximiliani Imperatoris, & Ludovici Galliarum Regis convenerat, agi cœptum est de Ecclesia in capite & membris reformatâ, & multa contra Julii Pontificis auctoritatem illic tentata, sed tantâ omnium execratione, ut quocunque Patres devenirent, faces bello-

rum

penes Papam non Concilium esse. ¶.ii. 413

cum civilium, infaustaque cometæ haberentur. Et tandem pace compositâ illius Concilii Acta in Lateranensi Conventu generali etiam ex Gallorum sententia damnata sunt.

Sed infaustum fuit Basileense Concilium, quod contra legitimum & indubitatum Pontificem ausum insurgeat, tandem in aperatum & diuturnum Schisma erupit, aram contra aram erexit, Antipapam produxit, Unionem Græcæ cum Latina Ecclesia moratum est, & tantum non disjecit, & denique non prius à turbanda Ecclesia cessavit, quam Deo bellum dirimente, & Patribus lue absuntis, ipsaque tandem Basileâ hæresin professâ: hic videlicet usurpatæ à Conciliis auctoritatis exitus plerumque fuit, ut primò in schisma, tum in hæresin abiretur; ut quemadmodum certissimum clavis initium est Ducem perdidisse; sic certissimum hæresis præludium, Vicario Christi Ducique Religionis non obtemperâste. Qui ergo Concilium supra Pontificem extollunt, hoc agunt, ut bellum Civile in Ecclesia accendant, & bellum in quo non corporum sed animarum sit strages: si enim Concilium aliquid statuat Papali auctoritati adversum, eique leges & jus dicere velit; nunquam Papa hujusmodi Concilium confirmabit, immo rescindet; idque jure optimo, & tantis rationibus exemplisque, quæ haec tenus prolatæ sunt, nixus: carebit ergo hujusmodi Concilium omni auctoritate, cadentque ab eo statuta, velut enervia & viribus cassa: aut ergo inutile erit Concilium, Papâ illud improbante, aut si animum obstinet pergitque Pontifici obsertere, & contra istius voluntatem, quæ decretivit, prosequi; oportebit, ut dicebamus, civile bellum conflari membris cum capite, ovibus cum Pastore pugnantibus, Ecclesiâ in factiones, & consequenter in tot mala, quæ ex factiobus sequuntur distractâ.

VI. *Sexta Ratio*, sumitur ex Anachia, hoc est, defectu supremi judicis Controversiarum, qui causas videlicet fidei morumque decidere per sententiam possit, & cui partes litigantes acquiescere tenantur. Tu enim, qui supremam decidendi auctoritatem Pontifici abrogas: qui in sententiis fidei dicendis falli eum posse & errare dicas: qui ultimam hanc decidendi auctoritatem in Concilium transfers: si questionem aliquam fidei nasci contingat, qualis ea est, *An Christus realiter, vel tantum figuraliter speciebus consecratis inexistat*. Cujus amabo sententia, velut ultimæ, certaque acquiesces?

Fff 3

Ponti-

414 Lib.II. §.III. Rationib. probatur suprēm. potestatem

Pontificis Romani ? at falli & errare potest, nemo autem certò il-
lud credit, cui falsum subesse potest. Concilii Universalis ? at un-
de constat universale esse ? unde legitimum ? quid si enim vota
non fuerint libera ? quid si metu, præmio, dolis, aut adulatione
partium extorta, ut in Concilio Ariminensi ? quid si Canones &
acta Concilii corrupta, ut in Synodo Octava ? quid si Patres absque
necessaria discussione definiverint, ut aliqui Concilio Constantiensi
objiciunt ? Quis denique, ubi toties erratum est, & errari potuit,
te securum certumque reddet, erratum non fuisse, si Papæ auctor-
itas absit ? Deinde quām multa evenire possunt, ut Concilium uni-
versale nunquam conveniat, aut etiam ex industria impediatur ?
quis tunc Judicem aget, si potestas suprema, & infallibilis penes
Concilium solum est ? Ergo qui Papam impugnant, ejusque au-
toritati, eo prætextu se subducunt, quod falli possit ; multò magis
Concilium impugnabunt, multoque plura illi opponent, ut vel il-
legitimum appareat, vel non universale ; & in tanta opinandi li-
centia, nunquam ingenia, nunquam calami linguæque deerunt, que
rationes inveniant, easque pulcherrimis coloribus pingant, ut Con-
cilia obumbrent, eleventque auctoritatem ; iisque obsequendi ne-
cessitatem tollant. Ed igitur, qui nimium Concilii tribuunt, omnino
spectant, ut nec Papæ, nec Conciliis obedient, vivantque ex leges.
Narrat Dorotheus Serm.2.de humilitate. Vidisse se Monachum quem-
dam, qui in hanc miserrimam conditionem incidisset, ut initio quidem, si
quis e fratribus locutus quidquam esset in alterius commendationem &
laudem, statim illum spernebat, & quasi conspuebat, dicens : Quis
est iste ? non est alius, qui aliquid valeat, præter Zozimam, & qui
cum eo sunt. Post cœpit & istos contemnere, ac dicere : Nemo alicuius
pretii est, præter Macarium. Et paulo post iterum : Quis est Macarius ?
nullus est qui aliquid valeat, præter Basiliū & Gregorium. Atq; etiam
non multo post cœpit etiam hos pariter spernere, & nullum ullius pretii es-
timare, nisi Petrum & Paulum. Cui ego predixi, quod & evenit, fore ut
hos quoq; cum tempore contemneret. Quod sanè factum est : nam eos spre-
vit, & nihil esse pretio habendum, præter Trinitatem, afferere cœpit : sta-
tim quoq; in Deum etiam ipsum factus insolentior, intumuit.

Sic omnino, qui rationes nunc texunt, ut Pontificis auctori-
tatem carpant, eamque opposito Concilio evadant ; non minus
postea,

postea, cum opus fuerit, Concilio imponent, iisdemque artibus eludent, quibus Papam; cuius rei exempla in Taddeo Imperatoris Legato, & Luthero Apostata, suprà ostendimus.

Alias rationes in superioribus §§. passim expendimus, quas non lubet repetere.

§. XIV.

Qui sunt casus excepti, in quibus Papa Concilium prævaleat.

Summaria.

1. *Papa hereticus deponi potest.*
2. *Et dubius.*
3. *Potest Papa renuntiare Papatu.*
4. *Ius defensionis etiam contra Pontificem exerceri potest.*
5. *An teneatur aliquando Pontifex Concilium universale cogere?*
6. *Quid si Papa contra omnes Patres Concilii sentiat?*
7. *Quid de Pontifice intruso, aut in validè electo?*
8. *Nullum esse casum, in quo Papa manens Papa judicari à Concilio possit.*

I.

Rimus casus est: Si Papa ut privata persona hereticus fiat, ut de Honorio I. in 8. Synodo Act. 7. habetur; tunc enim judicari à Concilio, deponique potest. Ita docent S. Antoninus in summa 3. p. T. 23. c. 3. §. 4. Suarez de fide p. 10. s. 6. Bell. de Rom. Pont. l. 2. c. 30. Estque definitum in 8. Synodo Generali Act. 7. c. audivimus 24. q. 1. c. si Papa d. 40. c. Novatianus 7. q. 1. c. didicimus. c. Achatius 24. q. 1. c. oves 2. q. 7. Etratio est, quia fides est anima & forma veræ & Catholice Ecclesiæ, per quam ab omni alia

alia infidelium Ecclesia distinguitur; adeò, ut sicut homo amissā animā, quae est illius forma, non amplius est homo; ita nec Christianus amissā fide, est verus Christianus, & consequenter nec membrum Ecclesiae Christianæ; Papa igitur per hæresin amissā fide, cùm non sit membrum Ecclesiae Christianæ, nec caput esse potest; cùm ergo desinat esse caput Ecclesiae, mirum non est, si à Concilio judicari potest. Et ideo Christus Dominus non priùs claves Primitūmque Regni Cölorum Petro commisit, quām ab illo professionem veræ fidei exegerit. *March. 16. V. Suarez cit. & Cajetan. Tr. de autor. Concilii & Papæ c. 20.*

II. *Secundus casus est:* Cùm Papa est dubius, quia videlicet in schismate creatus est, nec constat ex pluribus electis, quis eorum legitimus sit. Hic casus expressè definitus est in Concilio Constantienti sess. 4. & 5. Et ratio est: quia ubi plures Pontifices electi sunt, aut oportebit omnes cum summa potestate Ecclesiae præesse, quod absurdissimum est, aut aliquos deponi: sed non est ratio, cur unus potius, quām alter deponatur, cùm de omnibus dubitetur, ergo deponendi sunt omnes: nec tunc Concilium exercet in Papam auctoritatem, sed in eum, quem credit non esse Papam: nam dubius Papa, & de quo non constat, pro nullo habetur, cùm in jure sine patria non esse, & non apparere. *L. duo sunt Titii 30. ff. de Testam. Tut. L. in lege. 77. ff. de contrab. empt. L. omnia. 32. §. species ff. de Legat. 2.*

III. *Tertius casus est:* Si Papa renuntiet, & sponte Pontificatu abeat: renuntiare enim posse, etiam Ecclesiæ consensu non exceptato definitum est in *cap. 1. de Renunt. in 6. ubi Gl.* & supponitur in Constant. sess. 2. & 6. suntque exempla in Gregorio VI. & Celetino V. quorum alter pacis, alter pietatis causâ Papatu excessit, eorumque successores Ecclesia semper pro legitimis habuit. Et ratio est, quia Pontifex nullo nec naturali nec positivo jure renuntiare prohibetur, & quod supponimus, ex tali renuntiatione nullum in Ecclesiam damnum redundat.

IV. *Quartus casus est:* Si Pontifex aut vi, aut legibus iniustè latis, ut alio quovis modo Ecclesiam destruere niteretur; aut etiam si aliorum bona & jura iniustè invaderet; tunc enim moneri, cogarique poterit; & si preces non proficiant, etiam bello & armis coērceri omnique ratione compesci, quæ ad jus naturalis defensio-

fensionis pertinet. V. Turrecrem. l. 2. c. 106. Bellarm. de Concilior. au-
tor. l. 2. c. ult. ad 2. argum. Et ratio est, quia in hoc casu non Papæ re-
sistitur, sed invasioni: nec Papæ obediendum est, nisi cum agit
ut Papa, & caput Ecclesiae; nec in illum exercetur jurisdictio, sed
tantum jure defensionis agitur, quod non in jurisdictione & au-
toritate fundatur, sed in præcepto aut facultate naturali, quæ à
Pontifice solvi tollique non possunt, cum & ipse sit juri naturali
ac divino subjectus. totâ causa 25. q. 1.

V. Quintus casus est: Cum causa aliqua, præsertim fidei tam
gravis esset, ut ea sine Concilio universaliter expediti non posset; tunc
enim teneretur Pontifex Concilium adhibere, nec posset absque illo
decernere. Et de hoc casu SS. Patres loquuntur, cum dicunt, Conci-
lia esse necessaria, præsertim Gelasius Papa in Tomo de vinculo anathe-
matis, Ubi: Si præcessit consensus Pontificis, doceatur à quibus, & ubi
ille sit gestus: si secundum Ecclesiae regulam celebratus, si paternâ tra-
ditione profectus, si majorum more prolatus, si competenti examinatione
depromptus, ubi procul dubio requirendum est, si synodali Congregatione
celebratus, quod in receptione damnati, & abjectione Catholicorum, quia nova
est causa, fieri certissimum est.

Eadem habent B. Cyprianus l. 2. ep. 1. ad Stephanum. S. August.
l. 1. de Rapt. contra Donatist. c. 7. & 18. Et ratio est, quia licet S. Pon-
tifici promissa sit assentia Spiritus Sancti in rebus fidei decidendis,
ea tamen promissio supponit omnem diligentiam, & quantum causæ
dignitas desiderat, discussionem, ut habetur Act. 15. Neque enim
quidquid dicit & docet Papa, continuo est dogma fidei: sic etiam
Sacramentis novæ legis promissa est gratia sanctificans, sed tamen
multis adhibitis & necessariis conditionibus. Pertinet tamen ad Dei
providentiam, qui voluit Ecclesiam Petro, tanquam Pastori subje-
ctam, dictoque obtemperantem esse; & à Romana Sede finem
omnibus controversiis imponi, nunquam permittere, ut temerè Pon-
tifex definit; alioquin nunquam Ecclesia secura esset, possetque
dubitare; pertinet ergo ad eum, qui finem voluit, etiam necessaria
media disponere, & sine quibus nunquam ad finem perveniretur.

VI. Sextus casus est, ex sententia Abbatis Panormit. 2. p. Consi-
lior. q. 1. & Cardinalis Moniliani de Conciliis Occum. c. 33. Si in mate-
ria præsertim fidei solus Pontifex, contra omnes Concilii Patres sen-

tiret, teneretur enim illorum votis accedere, & si contra omnes definiret, hæc definitio, tanquam temeraria, nec debito examine & inquisitione veritatis nixa, doctrinæ Concilii cederet. Pontifex enim extra Concilium, & ut privatus Doctor aliquid docens, error obnoxius est, multoque magis si temerariè: sed quando contra omnium Patrum sententiam aliquid pronunciaret, & privatum Doctorem ageret, quia non publicam, sed privatam opinionem se staretur, & temerariè decideret, plus sibi quam omnibus credens. Et hoc est, quod aliqui dicunt, majorem esse Concilii auctoritatem directivam, quam Pontificis solius: qui tamen non tenetur illi parti accedere, quæ pluribus suffragiis juvatur, cum sententia patrum melior esse possit, *i.e.* nemo index C. de sentent. & interlocutor. sana d. 9. & passim d. 9. Sunt enim opiniones instar monetæ, cuius valor non ex numero, sed pondere & metallo estimatur: sic opiniones non Doctorum numerus, sed major ratio, veritas & prudentia commendat: alioquin semper vincerent fatui, quorum numerus quam prudentum major est: & veram fidem ac Religionem patrum, fallam & erraticam multorum esse videmus, nec ideo tam meliorem, qui plurium.

VII. *Septimus casus est.* Si Pontifex invalidè sit electus & intrus potius in eam dignitatem, quam electus; quam ratione Joannes XII. monstrum magis ex omni virorum cœno compositum, quam homo, ab Ottone M. ejectus est, de quo infra. Ceterum electionem Pontificis invalidam, & electum intrusum esse, multis modis contingit: si videlicet facta fuerit electio præter formam Canonica in Concilio Lateranensi præscriptam can. 1. & jure novissimo, contra Bullam Gregorii XV. quæ incipit: *Aeterni Patris. Anno MD CXXI. Videatur e. licet 6. de elec.* Si electus aliquis juris divini aut naturalis electioni misceatur, quæles sunt, si electus infans aut hereticus sit, aut electioni non consentiar. Si electio fuerit simoniaca, datâ videlicet vel acceptâ aut promissâ pecunia, aliave re pretio estimabili *c. si quis pecunia d. 79.* quod saltem verum est de jure novissimo post Bullam Julii II. Anno MDV. quæ incipit: *Cum tam divino & dubium enim non est electionem Papæ iuri Canonico subiacere, quamvis jam electus Papa omni humano jure major sit: præsertim cum item Simonia jure Canonico heresi comparetur. c. eos qui i. q. 1. cap. ult. 1. q.*

ult. 1. q. 7. Si electio fuerit per metum gravem & injustam facta. Concil. Constant. sess. 39. quod intelligendum est de metu ad certam & determinatam personam eligendam injuste incusso; talis enim electio in Concilio Constant. ut diximus, irritata est. Et denique si electio ab iis facta fuerit, qui jus eligendi non habent, & Cardinales non sunt. c. licer. de elect. & Bulla Gregorii XV. cit.

His ergo modis electio Pontificis invalida evadit, & taliter electus, sicut Papa non est, ita privilegii Papalibus non gaudet, subiectaque Concilio. Videatur Concilium Constat. citatæ sess. 39.

VIII. Ex hactenus, toto hoc §. disputatis facile colligitur nullum casum dari, in quo Papa manens Papa Concilio subdatur: & ideo verissimam & universalissimam esse propositionem nostram, Papam, quamdiu talis est, Concilio non subdi, nec ullum esse tam grande, & atrox Pontificis crimen, cuius judicem in terris habeat; constat enim Pontificem caput, Pastorem & fundamentum Ecclesiæ à Deo constitutum esse, sicque Ecclesiæ superioram & Principem. Superior autem nec à subditis judicari potest, nec quia criminosus est, superior esse desinit; aut ergo ostendi aliquam exceptionem oportet, in qua voluerit Christus Vicarium suum, & Ecclesiæ Principem judicari puniri que à subditis posse, quæ nunquam ostendetur, aut simili- citer fatendum, solum Deum Pontificis Romani judicem, & Vindi- cem esse. Quos tu reperies Pontifices, pluribus & majoribus fla- gitii notatos, quām fuerint Scribae & Pharisæi, Deicidæ; & quo- rum ingentibus vitiis Christus ipse longum catalogum implevit Matthæi 23. adjectâ singulis comminatione sempiterni supplicii, & tamen tantum abest, ut eos à subditis judicari voluerit, redigique in ordinem, ut porci in iis, quæ doctrinam spectant, omnem ob- servantiam præceperit: *Super cathedram, inquit, Moysis sedebunt Principes & Pharisæi, quæ ergo dicunt facite, quæ antem faciunt, facere nolite.* Quanto magis id Christus diceret de Vicario suo, de capite & fundamento Ecclesiæ, quantumvis inquinato, perditoque? ut enim Synodus Ephesina ad Cœlestinum Pontificem Romanum scribit: *Si data fuerit volentibus licentia maiores sedes injuriis afficere, & in eos, in quos non habent potestatem, ut contra leges, sic & contra Canones, proferre sententias, ibunt ad ultimam confusionem res Ecclesiæ.* Maneat ergo rata illa Bonifacii VIII. sententia in extravag. unam sanctam. Inter commu-

420 Lib. II. §. XVI. Respondeatur ad argumenta
nes de major. & obed. Si deviat terrena potestas, judicabitur à potestate
spirituali: sed si deviat spiritualis minor, à suo superiori: si vero suprema,
à solo Deo, non ab homine poterit judicari.

§. XV.

Respondeatur ad argumenta ex SS. litteris petita.

Summaria.

1. R. Ad cap. 18. Matth.

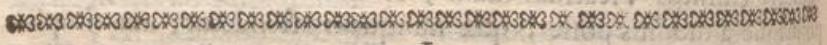
2. R. Ad cap. 13. secundæ ad Corinth.

3. R. Ad cap. 15. Act. Apost.

4. R. Ad cap. 8. Act. Apost.

5. R. Ad cap. 20. Act. Apost.

6. R. Ad cap. 2. ad Galat.

I.

Bjicitur primò, Locus Matth 18. Si peccaverit in te fratruus tuus, vade, & corripi eum in te, & ipsum solum; si autem te non audierit, adhibe adhuc tecum unum vel duos: quod si non audierit eos, dic Ecclesiæ: si autem Ecclesiæ non audierint, sic tibi sunt Ethnici & Publicani. Amen dico vobis, quacunq; alligaveritis super terram, &c. Ecce! hic Christus Apostolos, eorumque successores alloquitur, à quibus vult Christianos incorrigibiles Ecclesiæ denuntiari, ab eaque damnatos ad nullum alium judicem remittit; vult ergo Christus ultimum esse tribunal Ecclesiæ, & à Petro ad Ecclesiæ, tanquam majoris potestatis judicem provocari. Et ita hunc locum videtur intellexisse S. Gregorius l. 4. epist. 38. & Nicolaus I. in c. præcipue 11. q. 3. qui duo pp. sibi non obtemperantes, Ecclesiæ se delaturos minantur; imajus ergo Ecclesiæ judicium esse, quam suum agnoscunt.

R. Hoc loco Matthæi, velut præcipuo fundamento, Adversarios

rios niti; sed tam infirmum est, ut vel hoc maximè prodant cau-
ſæ, quam defendant, imbecillitatem, dum tantæ molis quæſtio-
nem arenæ imponunt. Inprimis nullus h̄ic sermo de Petro, ejusque
successoribus, & tamen de his quærimus: quamvis enim Chri-
ſtus ad Apostolos in communi loquatur; quis nescit generali lo-
cutione, casus ſpeciali notâ dignos, & privilegiatos non includi?
Deinde nomine Ecclesiæ, cui jubet obſtinatos denuntiari, intelli-
git Christus eos omnes, quibus potestas ligandi, ſolvendi, punien-
di que confeſſa eſt, ut pater, tum ex fine denuntiationis, qui eſt cor-
rectio: tum ex adjuncta illa cauſali: *Quocunq; enim alligaveritis super*
terram, &c. certum eſt autem, potestate ligandi ſolvendique non
tantum ad Concilium uniuersale, ſed etiam episcopos, aliōſque Ec-
clesiæ Prælatos pertinere. Si nomine Ecclesiæ Concilium univer-
ſale intelligas, oportebit quoties Christianus furto, adulterio, ho-
micio peccat, Concilium Generale cogi, ut illuc delinquentis
cauſa ventiletur, quo nihil potest dici absurdius, impossibilius, ma-
gisque ab omnium Ecclesiarum more alienum; & tamen dicendum
eſt, si Christus eo loco Concilium intelligit; enim verò optimè
ſuæ Ecclesiæ, morumque emendationi & iuſtitiaæ cautum fuerit, ſi
ad punienda delicta Concilium exspectari oporteat. Sed demus
Concilium universale intelligi, non tamen ſine ſuo capite,
nec à Pontifice ſeparatum, de quo ſolū disputamus, an ſupra
Pontificem tolli poſſit. Deinde obſervandum eſt, Chriſtum di-
xisse: *Si peccaverit in te frater tuus, &c.* ut oſtenderet, ſermonem non
eſſe de ſummo Ecclesiæ Patre & Pafore, qualis eſt Romanus
Pontifex. Legitimus ergo hujus loci ſenſus eſt: *Si peccaverit in te*
frater tuus; iſque ſecretæ, & fraternæ tuæ adminitioni non acquie-
ſcat, dic Ecclesiæ, hoc eſt Pafori proprio, qui Ecclesiæ præſt,
ut explicat S. Chrysotomus homil. 61. in Matt. S. Th. in 4. d. 19. & 22.
q. 24. Albertus M. in Matth. 18. Innoc. III. in c. novit. de Iudic. Theo-
phylactus, Euthymius & alii paſſim. Ipſe enim Prælatus, cum
agit non ut priuata, ſed publica perſona, utiūque potestate Eccle-
ſiaſtiča, vulgari jam & notâ phraſi Ecclesia vocatur, quia hanc re-
preſentat: & patuit etiam exemplo Gregorii M. qui minatus
Ioañni Constantinopolituno, niſi titulo universalis Patriarchæ
abſtineret, ſe illum Ecclesiæ denuntiaturum; ſine tamen Concilio

Ggg 3 uni-

422 Lib. II. §. XV. Respondetur ad argumenta
universalis auctoritate Papali eum compescuit, & censuris obstrinxit.
lib. epist. 30. & 31. Malè ergo, & contra regulas artis Concilium Papæ
anteponi demonstrant eo scripturæ textu, qui nec de Concilio lo-
quitur, nec de Papa, sed de casu omnino alio & disparato.

Demus tamen in hoc Evangelii loco sermonem de Papa esse,
& Concilio universalis, etiam ut Papæ opposito; nihil aliud sequi-
tur, quām Papam publicè criminosum, posse ad Concilium & Ec-
clesiam deferri, de remediis illum emendandi, cohibendique agi-
tari, eūmque admoneri, rogari, & si Ecclesiæ infestus sit, etiam ju-
re defensionis coērceri: quæ si omnia facta sint, & incassum cedant,
Deo tandem res committenda, cui Ecclesia curæ est, & quam in-
ter tot persequentium procellas, & priora persecutionibus malo-
rum Pontificum exempla agitari quidem permisit, numquam ta-
men mergi, opprimique: neque enim nobis timendum est id even-
tum, quod numquam evenit, & quod Christus promisit, num-
quam se, ut eveniat, passurum: essetque impium cogitare, Ecclesiam
propter ea, eoque casu sine auxilio esse, cùm à solo Deo auxilium
exspectat; ibi enim maximè parata est, & velut in procinctu divina
custodia, ubi deficit humana: & hoc maximè verum est in supremis
Reipublicæ capitibus, quorum delicta suæ tantum virgæ subiecit,
nec voluit subditorum arbitrio & pœnis committi, ne pejus esset
in alio remedium; obtentu justitiae, malevolorum calumniis, invidiæ,
& affectuum impotentiae expositâ Principis Majestate. Et ita
praxis Ecclesiæ semper obtinuit: quamvis enim Marcellini, Sixti
III. Symmachii, Leonis III I. Damasi, Leonis IV. aliorumque Pon-
tificum delicta fuerint ad Synodos delata, numquam tamen in eos
sententiae dictæ sunt, immo in Synodo Oecumenica 8. lato de hoc ca-
none definitum est: *Posse quidem Synodum universalem cum conveni-
enti reverentia quamlibet questionem de Romana Sede exortam audire,*
*& in ea proficere, non tamen audacter sententiam in Romanum Pontifi-
cem discere.* V. Tom. 3. Concilior. in Actis 8. Synodi. Platinam in Mar-
cello, in Sexto III. Symmacho, Leone III. & IV. & Damaso, & c. nunc
autem d. 21. & c. nos si incompetenter 2. q. 7. c. auditum 2. q. 5. & c.
mandatis eodem. Ubi animadverte, Pontifices aliquot, innocentiae suis
purgandæ causâ, & ut calumnias sibi affictas palam detegrent, Syno-
dorum etiam particularium judicio discretivo & velut arbitrario, non
tamen coactivo, quod non poterant, se submississe.

II. Obj.

II. Objicitur Secundò Locus 2. ad Corinth. cap. 13. v. 10. ubi S. Paulus scribit: *Potestatem sibi à Deo datam esse in edificationem non destructionem Ecclesiae;* ergo Potestas Papalis est data propter Ecclesiam, ergo Ecclesia est perfectior, & major Papa, cùm ipsa sit finis, dignitas verò Papalis medium: finis autem est perfectior mediis: & quando medium tenderet ad destructionem finis, omnino submovendum, tollendumque esset; sic si Papaus aliquis suā auctoritate in detrimentum Ecclesiæ abutatur, tollendus erit, tanquam medium Ecclesiæ noxiū, aliisque subrogandus, qui Ecclesiæ sit utilis.

Rx. Papam esse propter Ecclesiam, sicut Rex propter Regnum, fundamentum propter domum, & caput propter corpus: nemo tamen propterea dixerit Regem subditis, aut Comitiis Regni subjacere: nec fundamentum à domo, quam sustinet, pendere. Potestas Papalis est quidem medium conservandæ Ecclesiæ datum; & ideo quidquid ex abusu hujus potestatis, & contra bonum Ecclesiæ Pontifices moliuntur, aut non licet, aut etiam invalidè faciunt: non ideo tamen sequitur Papam à subditis judicari propterea posse, multoque minus deponi, quia hoc multo magis in detrimentum Ecclesiæ cederet, ejusque unitatem & pacem turbaret, nunquam aut veris, aut fictis criminibus defuturis, ob quæ Pontifices throno moveri oportet, aliisque supponi, datâ inquietis animis, rerumque novarum cupidis occasione, obtentu criminum & reformationis inducendæ, Pontifices impugnandi, conflandi schismata, & altare contra altare erigendi: quod ne fiat, consuliūs utique fuit, malos Pontifices tolerari, quād dum illis bellum moverit, ipsique vicissim illatum repellunt, & dignitatem quāvis ratione tuerintur, omnia discordiis, turbisque misceri, ipsāmque fidem & Religionem Catholicam odio & contemptu Pontificis, quod plerumque contingit, periclitari: in bonum ergo Ecclesiæ, non perniciem cedit, Papam etiam malum, nunquam à subditis suis in jus vocari: hoc enim superioritatem necessariò supponit, quād Christus nunquam Ecclesiæ in Pontificem dedit, ut supra ostendimus. Cūm verò dicunt Ecclesiam esse Papā perfectiorem, vel intelligent Ecclesiam unā cum Papa, & tunc Ecclesia non est perfectior Papā, cūm istum includat: si verò accipiatui Ecclesia, ut distincta à S. Pontifice, hic tanquam Vicarius Christi, Pastor & Magister

424 Lib. II. §. XV. Respondeatur ad argumenta
gister Ecclesiæ, ipsa Ecclesiæ perfectior est, & tenetur Pontificem
audire, eique obtemperare.

III. Objicitur tertio, c. 15. in *Actis Apostolorum*, Ubi, cum
Apostoli Concilium indixissent, in epistola synodali, quam ad fide-
les dederunt, sic scribunt: *Visum est Spiritu Sancto & nobis nihil ul-
tra imponere vobis oneris, &c.* Ubi nulla est mentio Petri, sed Collegi-
tantum Apostolici, & hujus, non Petri, nomine Concilium definit &
imperat.

R. Hunc esse omnium Conciliorum morem & stylum, etiam
quibus Summus Pontifex cum summa potestate præest, ut nomine
Concilii decreta expediantur, quod patet omnia Concilia, etiam
ultimum Tridentinum legenti, nec propterea excluditur auctoritas
Pontificia, quæ primas in Concilio partes agit: sicut cum dicimus:
Petrus currit, Petrus scribit; quamvis de capite nihil dicatur, non ta-
men hujus influxus excluditur, sed semper velut necessarius & princi-
palis subintelligitur. Immo in illo ipso conventu Apostolico, ubi
omnes à Spiritu S. immediate gubernabantur, nec errori patebant,
multa Primate sui argumenta Petrus reliquit, dum primum senten-
tiam dicit: dum quid definiri debeat, præscribit: dum calentem
prius disputationem, & vota discordantia componit, & velut pronun-
tiato oraculo, silentium omnibus imponit: quæ omnia eum locum
legenti patent.

IV. Objicitur quartò, cap. 8. in *Act. Apostolor.* Ubi Petrus & Jo-
annes à Collegio Apostolico Samatiam mittuntur, ut eorum Ora-
tionibus Christiani recens ad fidem conversi Spiritum S. accip-
tent; si ergo Petrus mittitur, Petrum subjectum esse Collegio
Apostolico, à quo mittitur, necesse est: cum missio subjectionem
significet.

R. Non omnem missionem signum subjectionis esse & infe-
rioritatis: nam in Collegio SS. Trinitatis, ubi omnes personæ
æquales sunt, parsque Majestatis, filius à Patre mittitur *Ioan. 3.17.*
& 4.34. & Spiritus S. à Filio. *Ioan. 14.26.* Et Herodes mittit tres
Reges Orientis in Bethlehem *Matth. 2.* Mittere ergo significat im-
pulsum aliquem, quo aliis movetur, quod non tantum præcepto,
& imperio, sed etiam rogatu, consilio, allegatione rationum & argu-
mentorum, quibus ad aliquid agendum aliis movetur, fieri potest.

V. Obj.

V. Objicitur quinto Actor. cap. 20. Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus S. posuit regere Ecclesiam Dei. Ergo non solum Papæ, sed etiam Concilio Episcoporum commissa est Ecclesiæ cura & gubernatio.

R. Si omnis cui Ecclesiæ Dei cura & gubernatio concredita est, Pontificem Maximum potestate, & auctoritate superat; non tantum hæc prærogativa Concilio Universali, sed etiam particuliari, immo & cuilibet Episcopo & Parocho concedenda erit, quod absurdissimum est. Quidlibet ergo Episcopus, dum propriam & particularem Ecclesiam regit, hoc ipso & mediata Ecclesiam Universalem regit, bono & regimine partium in bonum & regimen totius cedente: sicut bonum & malum unius membra, est etiam bonum & malum totius corporis, & tamen omnium membrorum, ipsiusque corporis motus & directio à capite pendent, unde & influxum & spiritus, motumque accipiunt. Ergo & Papa & Episcopi Ecclesiam regunt, sed isti ut membra, ille ut caput: isti particulares Ecclesiæ, ille Universalem & totam.

VI. Objicitur sexto c. 2. ad Galatas, ubi: Paulus, cum Cephas (Petrus) venisset Antiochiam, in faciem ei resistit, quia reprehensibilis erat, prius enim cum Gentibus edebat, postea subtrahebat & segregabat se tumens eos, qui ex Circumcisione erant: & simulationi ejus consenserunt ceteri Judæi, ita ut & Barnabas diceretur ab eis in eandem simulationem. Ecce hîc Petrus errat, aliosque exemplo seducit, & propterea à Paulo corrigitur, palamque reprehenditur: quanto magis igitur poterit Pontifex errare, alios seducere, & ideo à Concilio judicari, corrigique: non ergo Pontificis sententia est regula credendorum, cui Concilium subjaceat; sed potius doctrina Conciliï est regula, cui Pontifex subiacet, ab eaque, cum à veritate deflectit, corrigendus est.

R. Hunc locum ad Galatas, quo sibi & Hæretici & Catholici aliqui tantum blandiuntur, nihil planè ad rem facere. Nos querimus, an Concilium sit supra Papam, & ipsi ostendunt Petrum à Paulo reprehensum esse, quasi verò negemus non posse Pontificem argui, reprehendi, corrigi, eique, si oporteat, resisti: enimverò nos ipsi hæc omnia concedimus, eodemque exemplo utimur, ut ostendamus, Pontificem & posse & debere, cum meretur, reprehendi; quod B. Bernardus, quod Petrus Damiani, quod

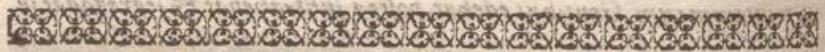
Hhh

Hier-

26 Lib. II. §. XVI. Respondetur ad auctoritates

Hieronymus, aliique fecerunt, multoque magis concilium facere potest: ceterum alterius vitia reprehendere, in illa declamare, & si vergant in communem perniciem, illis etiam resistere, nullam superioritatem arguit, ut patet & docent expresse SS. Patres. S. Gregorius in c. Petrus 2. q. 7. & ibi Gratianus. Idem Gregor. Homil. 11. in Ezech. Cyprianus in epist. ad Quirinam. Augustinus epist. 19. ad Hieron. & in epist. ad Galat. c. 2. S. Thom. in 4. d. 19. An vero & quomodo Petrus hac in re peccaverit, dicimus in sequenti Proposito 3. ubi de infallibilitate Pontificis sermo erit.

Hæc sunt loca scripturæ, ex quibus an probetur majorem esse concilii, quam Papæ auctoritatem, Lectoris judicium esto; nobis sanè tam infirma, longeque ducta videntur, ut non tantum animum non convincant, sed ne tenuem quidem veritatis umbram jaciant, mirarique lubeat, viros alioquin doctos rationibus adeò leviter maleque armatis & ipsos cessisse, & alios oppugnare conatos esse; nisi forte animo jam semel occupato verba scripturæ ex voto sensuque proprio aestimaverint, nec tam curæ habuerint, ut sententiam suam scripturæ, quam scripturam sententiaz suæ accommodarent.

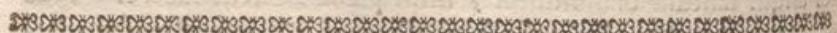

§. XVI.

Respondetur ad auctoritates Conciliorum Constantiensis & Basileensis.

Summaria.

1. R. Ad auctoritatem Concilii Constantiensis.
2. Et Concilii Basileensis.

I.

Bijicitur septimo, Concilium Constant. quod suff. 4. Eccl. clarè definitivit Concilium universale potestatem immediatam à Christo habere, cui quilibet cujuscumque dignitatis & conditionis sit, etiamsi Papalis, obedit teneatur.

teneatur. Et *sess. 15.* omnes cujuscumque dignitatis etiam Papalis, qui venientes ad Concilium impediunt, excommunicat. Et *sess. 17.* Concilium variis honoribus Gregor. XII. afficit, quod sponite Papalui renuntiasset, declaraque eum gratis & Privilegiis à Concilio acceptis, nec à futuro Papa, nec à Concilio privati posse. Et *sess. 39.* præcipit futuris SS. Pontificibus, ut singulis decenniis Concilium generale cogant: & si contingat duos insignia Pontificalia induere, jubet sub interminatione divinæ maledictionis continuò renuntiare, & nisi faciant, privat omni jure, quod ad Papatum habebant, eosque inhabiles reddit ad omnes in futurum dignitates. Et *sess. 45. sub initium.* Oratores Regis Poloniæ & magni Duci Lithuanie Martino V. jam electo Pontifici supplicant, velit libellum quemdam & opiniones Joannis de Falckenberg hæreticas, & in Concilio publicè damnatas declarare; nisi faciat, suorum Principum nomine ad futurum Concilium se appellaturos. Ex his omnibus colligi videtur, Patres Constantienses & definitivisse, & ipso facto ostendisse Concilium omnino supra Pontificem esse, & huic leges statuere posse, quas observare teneatur.

Bz. Mentein Concilii pro summi Pontificis suprema auctoritate nimis claram esse, ut de illius sententia dubitari, nisi ab illis possit, qui aquam alias limpidad turbant, aut partem tantum aliquam Concilii legunt, eā, quæ veritatem aperit, prætermissā; quemadmodum fere qui oculis laborant, ægrâque acie sunt, non audent satis lucem totam & solem haurire, parte aliquâ radiorum contenti, & ideo faciles in errorem. Concilium ergo pro Pontifice stare clarum est: Tum quod Concilium electo semel Martino V. nihil amplius, ut ante electionem, statuerit, definiverit, prohibuerit, &c. sed omnia nomine electi Pontificis, ab eoque deinceps sacro approbante Concilio sunt constituta, quæ omnia argumento sunt, Concilii potestatem Pontifice jam electo cessasse, & consequenter Concilium supra Pontificem non esse: non enim potestas superior præsente minori cessat, sed hæc potius illi cedit: Tum etiam quia *sess. 15.* & *17.* Pontifici futuro & indubitate referatur potestas dispensandi in iis, quæ à Concilio statuta sunt, relataxique censuras ab eodem fulminatas. Et denique *sess. ult.* expressè definit, supremam in Ecclesia potestatem non penè Concilium,

lium, sed Papam esse, quod falsum omnino sit, Concilio Pape prælato. Nec obstant in contrarium allegata, semper enim Concilium loquitur de casu schismatis, & Pontificis dubii, ut claris conceptisque verbis, & saepe repetitis Patres seipso explicant, idque tam enixè, ut videantur præcavisse, ne quis in errorem induceretur, verbis Concilii male intellectis. V. quæ suprà diximus §. 5. num. 13.

Ad id, quod adducitur *ex sess. 39.* statuit quidem Concilium singularis decenniis Concilia universalia indici, sed nullo modo id futuro Pontifici imperat: potest enim statuere Concilium leges, quæ etiam Pontificem quoad vim ditectivam obligent; maximè cum ordinantur ad observantiam divini & naturalis juris, eaurumque transgressio pacem quietemque publicam offendit: quâ ratione quamvis nemo sibi subjectus sit, sequitur ipso inferior, communis tamen sententia habet, Principem suis legibus obligari. S. Th. 1. 2. q. 96. a. 3. ad 3. Suarez l. 3. c. 35. de leg. S. Ambros. l. 5. ep. 32. & sumitur ex Matth. c. 23. c. quæ contra d. 8. c. justum. d. 9. c. cum omnes de Constant. f. quod quisq. juris L. digna vox C. de leg. l. 23. de Legat. 3. Ad appellacionem à Papa ad futurum Concilium, nomine Regis Poloniæ factam, non potest melius responderi, quam ipse Martinus V. responderit, ut habetur in Actis Concilii Sess. 45. cùm enim animadverteret Legatos Poloniæ & Lithuaniae ex Synodi Constantiensis doctrina animos sic appellandi sumpsisse, ut ad ipsas radices securim poneret, continuo respondit: Se quæ in puncto fidei contra Wicleffum & Hussum, à Patribus essent conciliariter decreta, sancte observaturum, & rata & confirmata habere: non vero, quæ ad fidem non pertinuerent, aut quæ non conciliariter, hoc est, cum debito examine, discussione, initisq. suffragiis, essent definita. Nec contentus Papa hæc appellantibus Legatis, & Concilio presentibus respondisse; voluit insuper hanc suam protestationem & responsionem in Acta publica Concilii referri, & ab ejusdem Concilii notariis & Actuariorum solemnia & authentica instrumenta confici; & re ipsa in Bulla Confirmatoria Concilii, quæ ad calecim ultimæ sessionis habetur, Martinus V. ex actis in Concilio Constant. nihil aliud confirmavit, quam damnationem errorum Wicleffi & Hussi à Patribus synodaliiter factam. In quo Martinus V. suorum prædecessorum exempla imitatus est, nam & Leo sanctissimus Papa, & tot encornitis Patribus Chalcedonensibus cumulatus, noluit Concilium Chalcedonense,

nense, nisi quoad illa, quæ in materia fidei sancta fuerant, confirmare, ut videre est in epistola ejusdem B. Leonis circulari ad Patres concilii 61. & ad Anatolium 54. quæ habentur Tomo 2. Conciliorum. Verum ut ex verbis ipsis Concilii Constant. res melius intelligatur, credatürque, placuit ea h̄ic attexere: sic ergo sess. 45. & ult. sub initium habent. *Quibus sic factis, sanctissimus Dominus noster Papa dixit respondendo ad predicta, quod omnia & singula determinata, conclusa & decreta in materia fidei per presens Concilium, conciliariter tenere & inviolabiliter observare volebat, & nunquam contraire quoquo modo: ipsaq; sic conciliariter facta approbat, Gratificat, & non aliter, nec alio modo. Et illud idem iteratō fecit dici per organum D. Augustini de Pisis, fiscalis & Sacri Confessorii advocati predicti, qui nomine Papæ à Protonotariis & notariorum ad scribendum acta Concilii ordinatis & depuratis, petit instrumenta publica fieri.*

Cū ergo ea sententia, quæ Concilium Pontifici præponit, non tantum de fide non sit, sed etiam à communi Doctorum, praxi Ecclesiæ, testimoniis SS. Patrum, sacræque Scripturæ plurimum aliena, immo à sanctis etiam Patribus graviter perstricta; etiam si daremus fuisse in Concilio Constant. assertam, nunquam tamen confirmata fuit à Martino V. qui expreſſe profiteitur, sibi animum non esse Concilium confitandi, nisi quoad illa, quæ fidei sunt: non verò illa, quæ ad fidem non pertinent, multoque minus quoad illa, quæ vindicantur cum principiis fidei pugnare, qualis est opinio, quam impugnamus. Non ergo videtur, quā ratione Patres Conventus Pariliensis inducti fuerint, ut dicarent: *Non probari ab Ecclesia, qui Decreta Concilii Constantiensis sess. 4. & 5. ad casum schismatis detorquent, eorumq; robur confringunt tanquam sint dubia auctoritatis, minusque approbata.* Quasi verò nos Decreta Concilii ad casum schismatis restringamus; & non ipsum Concilium, tot tam claris, tamque repetitis verbis restringat, ut planè vim Concilio faciat, qui ad hunc casum schismatis non restringit: aut Concilium illi detorquent, qui nihil Concilio addi volunt, nihil detrahi, sed ipsum eo sensu intellegi, quo loquitur: verba Concilii sunt sess. 4. *Ipsa Synodus in Sanguine sancto legitime congregata disponit statuit, decernit, delarat, ut sequitur; & primo quod quilibet cuiuscunq; status, vel dignitatis, etiam si Papalis existat, obedire tenetur in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schisma-*

430 Lib. II. §. XVI. Respondeatur aud. auctoritates schismatis, & reformationem generalē Ecclesiae Dei in capite & membris. Eadem repetuntur sess. 5. ubi videmus Concilium, ipsum suam definitionem limitare ad easum & statum, in quo tunc temporis Ecclesia versabatur; si enim limitare noluisset, poterat tot verbis parcere & absolutè dicere: *Teneri Papam Concilio universalī obedire.*

Eodem pacto, non sumus nos, qui extra materiam fidei negamus Concilium fuisse à Martino V. approbatum, sed ipse Martinus ipsa Concilii Acta sess. 45. ipsique Tabelliones Concilii, & instrumenta publicè ab illis confecta; ut proinde non aliis argumentis sit opus, sed solā Concilii lectione, ut omnibus palam fiat, quinam sint illi, qui Concilium in alienum sensum detorquent, aliāmque omnino faciem, quam habet, imponunt.

II. Objicetur octavò, Concilium Basileense, quod sess. 2. definit Concilium esse supra Papam: non posse, nisi Patres consentiant, Concilium à summo Pontifice aliò transferri aut dissolvi. Et sess. 3. monitorium contra Eugenium IV. expedit, pœnásque non obtemperanti decernit. Et sess. 4. prohibet, ne durante Conclio Pontifex ad promotionem novorum Cardinalium procedat. Et sess. 7. non posse Papam de Beneficiis Cardinalium à Concilio punitorum disponere. Et sess. 8. Eugenium auctoritatē, & sub pœnis contumacia ad Concilium citat. Et sess. 9.. rescindit omnia acta & processus ab Eugenio summo Pontifice contra Wilhelmum Concilii protectorem factos. Et sess. 12. acriter in Eugenium summ. Pontificem declamat, definitque & olim in Romanos Pontifices à Conciliis adniimadversum esse, & deinceps animadverti posse. Et sess. 14. Conditiones Eugenio Papæ tribus formulis comprehensæ à Concilio præscribuntur, in quas nisi consentiat, Papatu exiuit. Et sess. 16. Eugenius Papa, ut ibi habetur, citationi, monitioni, & requisitioni sacri Concilii plenariè satisfacit. Bullas & diplomata contra Concilium à se edita, nulla & inania fuisse declarat; ipsum vero Concilium fuisse legitimè inchoatum, legitimèque continuatum: quo videtur Eugenius omnia in superioribus sessionibus facta, & consequenter citationes, & sententias contra se dictas confirmasse, & Concilii auctoritatem supra legitimū Papam agnovisse. Et sess. 17. admittit, ut præsident, Legatos Papæ, sed cum certis conditionibus, quarum præcipua, ne ullam in Concilium exerceant jurisdictionem co-

nem co2

nem coactivam. Et sess. 18. exp̄s̄t̄ definit majorem esse Concilii, quām Papæ auctoritatem, & hunc nisi obediāt, posse à concilio puniri. Et sess. 21. tollit concilium omnes Annatas, & qui eas exēgerit, pœnā Simoniacis decretā punit: ipsum verò summum Pontificem, si aliquid contra hoc Decretum moliatur, jubet concilio deferri. Et sess. 26. iterum definit Papam notoriè criminōsum iurisdictioni concilii subjacere, ipsumque Eugenium Papam in jus vocat. Et sess. 29. circa medium, clarissimè iterum auctoritas concilii supra Papam asserit. Et sess. 31. Eugenium suspendit. Et sess. 33. etiam deponit. Et Sess. 38. Concilium Generale supra Papam esse definit, idquæ ad veritatem fidei Catholicæ pertinere, & qui hoc pertinaciter negat, hæreticum esse. Et Sess. 39. Amadæum Sabaudiæ Ducem, sub nomine Felicis V. Papam renuntiat.

In appendice ad Sess. 17. quæ habetur post Acta concilii, Legati Eugenii IV. Romani Pontificis, jurant fideliter laborare pro statu & honore Concilii Basileensis, ejusq; de c̄reta defendere & manutenere, & specialiter de c̄retum Concilii Constantiensis de subjectione Pontificis. Et aliud Synodi Basileensis de c̄retum, qud Papa Concilio Universali obedire tenetur. Idem habet Platina in vita Eugenii IV.

Ex his concilii Basileensis actis sic argumentari licet: Quidquid à legitimo concilio definitum est, & à legitimo Pontifice confirmatum, id pro vero ratoque haberi debet: sed concilio Pontificem subjacere, & à concilio citari, judicari, punirique posse; & ipsa Synodus Basileensis definivit, & Eugenius Papa confirmavit tanquam ritè legitimè facta.

Ad hæc, ut respondeamus, oportet rem altius repetere, totamq; Basileensis concilii historiam sub oculos ponere, sic enim se ipsam veritas prodet. Ex præscripto Constantiensis Sess. 39. & posteā Senensis conciliorum, Martinus V. Basileam universale concilium indixerat, quò cùm per morbum, proiectamque in senium ætatem proficisci non posset, eam curam Juliano Cardinali Diacono mandaverat. Martino paullo pōst extincto Eugenius IV. successit, qui eidem Juliano convocandi Basileam concilii mandatum repetit. V. Acta Concilii Basileensis sess. 1. Anno igitur M D C C C X X I. adulta iam æstate concilium celebrari cæptum, sed pauci admodū Patres in sessionibus visi, bello inter Burgundiæ & Austriae Duces flagrante, impe-

432 Lib. II. §. XVI. Respondeatur ad auctoritates
impeditisque itineribus ; præsertim verò quod Hussitæ heretici,
cæsis Catholicorum exercitibus , Basileæ fines incurserant ; & Eu-
genius vicinâ jam , securâque spe Græcam cum Latina Ecclesia con-
jungendi , Concilium in Italiam transtulisset , iusso Juliano Cardi-
nali Basileensem Conventum dimittere : hinc primæ discordiarum
fæces. Ex Bulla Engenui : *Postquam divina clementia, in App. ad alios*
Conc. Basil. Negabant enim Patres Concilium jam semel legitimè
coactum dissolvi posse, aliòve transferri : Bohemos hereticos armis
insuperabiles recentique victoriâ elatos, humanitate vincendos esse,
& à Concilio placide veritatem edocendos : hos à Patribus invita-
tos ad Synodum , & itineri jam accinctos , ubi Concilium derepen-
tè solutum viderint, Patriæque dilaplos : quid aliud dicturos, quām
sibi ab Episcopis illusum esse ? Nihil ergo Synodo interpellatè di-
sipatâ, aliud agi , quām ut contumeliâ Patres afficiantur, & redu-
cendi hereticos spes omnis evanescat. His Basileensium querelis
accedebant Sigismundi partim preces, partim etiam minæ, diram
Pontifici tempestatem præcineratis, si cœptis insisteret. Sed Eugenio,
ne animum mutaret, multa persuadebant : cùm enim pacis cum
Ecclesia Orientis componenda desiderio flagraret, oporteretque
ipsum Romanum Pontificem Concilio interessere , in quo tanta
molis negotium agitabatur, ipsique Augusti cum Patriarcha adfu-
tari erant : nec tamen Basileam ire permitteretur, itinere & longo,
& hyeme, armisque occupato, ac Græcis incommodo ; necessarium
omnino videbatur comitia alibi locorum agi ; ergo Bononia dele-
cta est. Patres cùm viderent Pontificem flecti non posse, huic op-
pugnando se accingunt, iis præsertim agentibus, qui aut odio in Eu-
genium, aut ambitione ferebantur, in turbido piscaturi. Imprimis
ergo decretum Constantiense de auctoritate Concilii supra Papam
instaurant, illudque casu Pontificis dubii , ad casum Pontificis cer-
ti, contra mente in ipsius Synodi Constantiensis extendunt : dein-
de bellum civile aggressi, perinde ac si hereses jam omnes debellâ-
sent, pacemque Ecclesiaz reddidissent ; toti in Eugenium vertun-
tur, diem illi dicunt , contumaciæ postulant, pœnas statuunt, acta
rescidunt, & nisi ipse in concilium veniat pareatque, minantur
mitram excusuros, immo, quo nihil impudentius, sacroque con-
ventu indignius fieri potuit , innocentissimis moribus Pontificem
calum-

calumniis onerant, latrocinium, quod parabant, apud ignaros mendacio purgaturi. Multa sunt, quæ Basileensibus ad hæc audenda, animos faciebant, sed ambitio præsertim, Principum sacerularium armis subnixa. Adeò ad Papatum adspirabant, ut periinde ac sublatio Eugenio vacuaque sede, de modo eligendi Pontificem disceptarent, de quæ conditionibus, quas electo præscriberent. Furebat, mitcebat que omnia Dominicus de Capranica, purpuram illi negante Eugenio, quam Martinus contulerat, quæ causa alios quoque in Pontificem armabat. Philippus Maria Dux Mediolanensis ab ipso in Pontificatum ingressu Eugenio infestus, Columnenses in eum concitaverat expilato sacro ærario, Româque vix non capta: pergebat verò Patres in Eugenium concitare, immissoque in Picenum milite Bellum Pontifici infert, Sfortiæ perduelli patrocinium offert: Romanos ut Eugenium prodant subornat, illique capiendo insidias struit: nullumque finem Basileenses concitandi facit, donec pace cum Eugenio aliquoties factâ ruptâque, infelici morte extinctus est, teste B. Antonino 3 p. T. 22. c. 11. §. 17.

Accedebat Philippo Duci Cardinalis S. Eustachii, qui Avignonensi & Venulino comitatibus à Synodo præfectus, ut hanc dignitatem tueretur, contra fas oblatam, ab Eugenio defecerat, rebusque turbandis impigre laborabat. Ipsi Romani arma circumferente Philippo Mediolanensi, aut bellorum incommodis efferrati, aut spe vicinæ libertatis insolentes, in Capitolium concurrunt, Hadrianam & Ostiensem arces occupant, Nepotem à latere Pontificis avulsum custodiæ tradunt, ipsum Pontificem in palatio obsessum, circumfuso milite observant, aut Philippo Duci, aut Patribus Basileensis Concili, quorum mandatum exspectabant, prodituri: sed Eugenius Monachi veste obiectus, elusisque custodibus Ostiam, tum Pisam, Florentiamque evasit, summis ubique honoribus acceptus. Romanorum interim legatos, violatae Majestatis, tantique flagitiis reos, Concilium & impunè accepit, sibique adjunxit, & etiam turatum est. Raynaldus *ad annum 1434. n. 11. ex epist. Eugenii ad Principes.* Sed maximè Basileensibus ex Alfonsi Regis Aragoniæ in Eugenium conflato bello, audacia crevit, ejus hæc causa: Extinctâ Joannâ II. Neapolis Reginâ, stirps Andegavensis unâ conciderat, Regno jure Domini, & ex pactis

434 Lib. II. §.XVI. Respondetur ad auctoritates

cum Carolo I. ad sedem Apostolicam reverso. Sed Alfonsus Aragoniae Rex cognomento magnanimus, Joanne Rege Navarræ aliquique duobus fratribus, ac ingenti classe stipatus, Regnum, ad quod Neapolitanum eum evocaverant, invadit, Capuam capit, Cajetamque oblitus; ubi à Genuensium classe, copiisque Philippi Mediolanensis viatus, captusque est; sed paullo post libertati redditus, eâ inter alias conditione, ut contra Eugenium arma cum Philippo sociaret; quod ab Alfonso tanto prouisus admissa est, quod Eugenium videret in Renatum Ludovici Andegavensis fratrem, adoptatumque à Joanna propendere. Scripsit ad concilium Alfonsus, eique operam, Oratores, Praelatosque promisit, unde majores Patribus christæ, tam potenti amico in suas partes adducto, praesertim verò ubi Alfonsi instantiam Carolus Galliæ Rex, & Sabaudiæ Dux ab Eugenio defecere.

Hæ nisi fallimur causæ sunt, quæ Eugenium permoverunt, ut metu schismatis, dissipandæque pacis cum Græcorum Ecclesia, in Basileensium postulata quantumvis iniquissima, conveniret. Videbat se armis domi, forisque appetitum, & à Principibus sua quærentibus desertum, solo adhuc Sigismundo in ancipi peniente, quem ne repulsâ irritaret, apertumque schisma in Ecclesia accenderet, coactus tandem, metuque pejoris mali, Concilium Basileense restauravit, Bullas censurásque, quas in Patres tulerat, refixit, & conditiones admisit dignitati Pontificiæ indecoras: sed tempori cessit prementique necessitatî, quamdiu spes inquietos placandi affulsa; ubi verò indulgentiâ obstinatos vidit, adeò ut etiam in Archiepiscopum Tarentinum concilii Præsidem manus injicerent; & praesertim cum Græci nec Basileam vellent, nec Avenionem, sed in Italiam ad concilium proficiendi; Florentia Synodus indixit Carolo Gallorum Rege approbante. Major digniorque pars, cui Legati Apostolici præerant, Pontifici parandum censuit; minor, quæ inferioris Ordinis Sacerdotibus constabat, repugnavit, Aragonio Rege, Sabaudiæ Duce, & Arelateni Cardinali omnia misceribus. Ferunt hanc turmam seditionis Episcopis tantum 7. Abbatibus aliquot, aliis verò vulgo sacerdotum compositam fuisse, quibus contra morem omnium conciliorum jus suffragii collatum est: & hi tamen tantulo numero auferunt iterum diem Eugenio dicere, haeresis, aliorumque criminum damnare,

daminare, & tandem dictâ sententiâ Pontificatu exuere, substituto Amadæo Sabaudiæ Duce ; qui cùm mundi & vanitatum pertulit vitam Angelis proximam in sylvis duceret, captus tamen perstrictusque insperatâ hac lue, amplâque dignitate, caput Tiaræ subjecit, morti vicinum, nomenque induit Felicis V.

Visum est omnibus tam indignum hoc facinus, ut Basileenses execrati ad Eugenium transirent : Galliæ præsertim Rex, qui adoratâ insigni legatione, cuius Princeps Meldensis Episcopus fuit, se Eugenio submisit, supremam in Ecclesia auctoritatem penè Papam, non concilium esse professus. V. Raynaldum *ad annum MCDXLII.*
n.10. Ipse Amadæus, desertum se ab omnibus videns, tunc primò magnitudinem tceleris, quo se obstringi passus erat, æstimare auctio cœpit, & sponte Nicolao, Eugenii postea successori, dignitatem indebitam cessit. Hic finis Basileensis concilii fuit, duodeviginti annos agitati, circa quod aliqua notata digne occurunt.

Primo. Summam in tanta rerum perturbatione Dei providentiam effulsiisse, quæ luctante cùm tam fæda tempestate Ecclesiâ, quam plurimos Sanctos velut in subsidium misit, videlicet S. Laurentium Justinianum, S. Antoninum, S. Bernardinum, S. Nicolaum Albergatum, B. Joanne de Capistrano, S. Franciscam, S. Coletam, S. Liduinam, &c. Eodemque tempore, quo in Concilio Basileensi Pontificalia auctoritas impugnabatur, scriptis illi doctissimis commentariis eandem tuebantur, & Concilio præferebant, inter quos Joannes de Turrecremata, qui Concilio interfuit, librumque doctrinâ & rationibus insignem scripsit. Sed illud miraculo proximum fuit, Ecclesiam Græcam tot sæculis à Latina discordiis avulsam, eo tempore in gratiam, pacemque rediisse, quo inter se Latini collidebantur, Græcosque pessimo exemplo à pace ineunda maximè terrere poterant : sed Deus, *Qui facit concordiam in sublimibus Job. 25.* voluit & potentiam suam ostendere, omnia superantem ; & suum in terris Vicarium, quique illi adhærebant, tam celebri cum Græcis unione honorare : negari tamen non potest, Basileensem factionibus rixisque impeditam fuisse Æthiopum conversionem, quam Eugenius meditabatur.

Notandum 2. Exemplo Basileensium patuisse, quanti periculi sit concilium à Papa separari, ejusque auctoritati obstrepere : quan-

436. Lib. II. §. XVI. Respondetur ad auctoritates
tumvis enim multa in eo Concilio præclarè statuta fuerint ; ubi tamen
Pontifici præferri voluerunt , negari haud potest , omnia fuisse per
summam ambitionem , rixas , factiones , violentiam , tumultus , &
tandem latrocinia peracta , adeo ut oportuerit Principes armis , De-
um peste , ad dissipandum tam perniciosum Ecclesiæ conventum ac-
cungi . Audi , quæ homines illius temporis , quique Concilio aderant ,
memoriæ reliquerunt .

S. Antoninus 3. p. Tr. 22. cap. 10. §. 4. Eugenius IV. Concilium
Basilea congregarum auctoritate Apostolica dissolubebat . Illi tamen obu-
raverunt aures suas , & cœperunt Eugenium citare , sollicituti ad hoc à
Duce Mediolani agrè ejus Pontificatum ferente . Sigismundus verò Im-
perator , & Veneti dissuadebant iis , qui Basilea erant congregati , ne per-
gerent . At illi de deposito Eugenio , Ducem Sabaudie Amedeum in Idolum
sibi erigentes , Felicem V. nuncupaverunt . Cui tantum intra territorium
suum obeditum fuit . Is cùm Abbatem Panormitanum , & Joannem quem-
dam instituisset Cardinales , Joannes morte subtractus est , Abbas verò Pa-
normum reversus , pileum sponge dimisit . Denique Julianus Cardinalis
relicto Basileensi Conciliabulo , ad Eugenium Papam se contulit . Ecco-
dem loco : Illi nimurum Basileenses , obturaverunt aures suas , scilicet ius-
sis Apostolicis , quibus Pontifex Basileensem Conventum dissolverat , non
audientes vocem Domini , sed congregatione illà facta conciliabulo nullas
vires habente , nisi ist Synagoga Sarbanæ auctoritate sue temerarie pre-
sumptionis cœperunt Eugenium ad Concilium adestendum citare , sollicitati
ad hoc à Duce Mediolani agrè Pontificatum ejus ferente , quia non sibi
favebat .

Joannes Niderer in formicar. l. 1. c. 7. Usq; ad sex annos iam cre-
bro disputatum est de diversorum statum reparacionibus , nec in effec-
usq; hodie quidquam vidimus .

B. Joannes Capistranus de Papa & Concil. antor. p. 3. Jam vi-
dimus abominationem desolationis Amedeum Subaudiensem , non in loco
sancto Romano throno , Domino prohibente , sed in loco profano , excom-
municato , & interdicto , Basiliorum spelunca , demonumq; caverna se-
dente , in fano Cosrhoë Persarum olim perditissimi Regis .

Panormitanus , teste Aenea Sylvio , sic Patres Concili allocutus
est : Vos Patres , nostras contemnitis preces , Reges & Principes contem-
nitis ; at cavete , ne dum omnes despiciatis , ab omnibus deficiamini ; uarem
contigisse visuri sumus .

Joan-

Joannes de Turrecremata: *Nullus sana mentis vir, qui novit, cum quanta gravitate, integritate, & modestia, fidei iudicia tractanda sunt, judicabit esse universalis consensu totius Ecclesiae conclusa, Spirituq; sancto dictata, in quibus hujusmodi factiones, & practica inter venerunt.*

Pius II. in Bulla *reraetlat.* In minoribus agentes, nondum sacris ordinibus initiati, cum Basilea & inter eos versaremur, qui se generale Concilium facere, & universalem Ecclesiam representare aiebant, Dialogorum quedam libellum scripsimus, in quo ignorantes (ut Paulus) persecuti fuimus Romanam Primamque sedem. Unde in Domino commonemus, ne fidem ullam prestatis prioribus illis scriptis, qua supremam Apostolicae sedis auctoritatem quovis pacto elidunt. Nec cum Pontificatu hac nobis opinio advenit. Sed cum Julianus S. Angeli, & Joannes S. Petri, Cardinales, quibus plurimum credebamus, ad Eugenium defecissent: cum pancissimi in fide Basileensi remansissent: cum Fridericus Romanorum Rex Felici V. in Eugenii locum suffecto, honorem tanquam Pontifici Romano exhibere nollet, cum in Friderici Aula agentes, Eugenium in multis falso accusatum invenisset: cum Julianus Cardinalis post unionem Graecorum Ferraria, Florentia &q; conclusam, in Ungaria legatione functus, Vienae nobis occurisset, dixissetque, unam vocem Graecorum & Latinorum hanc esse, salvari non posse, qui sancte Romanae Ecclesiae non teneret unitatem: cum Joannes Cardinalis Apostolici Palatii Auditor, alioq; docti viri multum nobis frequentibus colloquiis suis profuerint: cumq; Caesar Basileenses induceret, ut Ecclesiastica pacis causa, se ad novum Concilium quod Constantiae indicaretur, transferrent: illi vero id primi recusarent, ob eamq; rem multi doctissimi viri, & opinione sanctitatis illustres, scire se dicentes, Basileenses Spiritum Sanctum non habere ducentorem: his omnibus consideratis, recognovimus errorem nostrum, Basileense Dogma rejecimus, Eugenio Pontifici Maximo caput submisimus, illud Hieronymi diximus: Cathedra Petri communione confocior, super illam fundatam Ecclesiam scio. Eramusque adhuc Clericali tantum charactere insigniti, quando ad Eugenii obedientiam redivimus.

B. Nicolaus Albergatus, teste Carolo Sigonio in ejus vita c. 13. Cum audisset, quae in contemptum Apostolicae sedis decrevissent, vehementius homo antiqua probitatis exarsit, atq; graviter eorum facta increpuit, & ut in auctoritate summi Pontificis ipsius Christi Vicarii permanerent, admonuit. Obiter hic animadvertisendum est, omnes propè sanctitate conspicuos Doctores Pontificem Concilio prætulisse, etiam qui hoc tem-

pore, cùm maximè hæc controversia fervebat, scripserunt: quales fuere S. Antoninus, S. Bernardinus, S. Laurentius Justinianus, B. Albergatus, B. Capistranus: præter antiquiores jam supra citatos S. Thomam, S. Bonaventuram, S. Albertum M. B. Augustinum Triumphum, S. Bernardum, S. Isidorum Hispalensem, ut meritò Sanctorum sententia hæc dici debeat, sicut altera Politorum, qui plerumque cum affectu aliquo, aut odii, aut ambitionis, privatique lucri agitabantur, Concilium Papæ opponebant, ex utriusque confictu ipsi prædam aliquam facturi.

Notandum 3. Gallos ipsos, qui aliquamdiu contra Eugenium Concilio adhæserant, ubi tamen veritatem edoceti sunt, videruntque, dum ambitioni, privatisque studiis Basileenses student, periclitari Ecclesiam; non solum ad Eugenii partes transierunt, sed aperte professi sunt Concilii auctoritatem infra Papalem esse; sic enim Episcopus Meldensis legationis Princeps à Carolo 7. Francorum Rege ad Eugenium, adornatae in sacro purpuratorum Senatu, sui Regis Gallorūmq; nomine inter alia locutus est: *Nimio fervore resistendi, ad hanc vesaniam devenerunt, quod supremam potestatem in uno supposito constitere denegant, sed eam in multitudine, que citò in diversa scinditur, collocant, & pulcherrimam Monarchiam Ecclesie, qua Christianos hucusq; tenuit in unitate fidei, in una professione religionis Christianæ, in uno ritu sacramentorum, in una observantia mandatorum, in eisdem ceremoniis divini culti, atq; pacem & tranquillitatem afferuit, non abolere & suppri- mire contendunt, nobilissimam politiam, qua beatitudinem cœlestem habet pro fine, ad democratiam vel aristocratiā redigentes, & ulterius in malo procedendo unum sibi in capite assumpserunt, qui nunc eis præfertur, & si schisma factum est nedum in obedientia capit, sed & in doctrina Evangelii, quod omnibus Christicolis est abominandum. Et hoc animadventens præfatus Christianissimus Rex Francie vehementi dolore ingemiscit, & condolens Ecclesie, remedia ubique perquirit, ac denique consulto Prelatorum, & aliorum multorum sapientium Regni sui, videtur sibi, quod nullum est aptius remedium ad hoc schisma extirpandum, quam evellere aut disperdere duas prædictas extremitates, ad quod faciendum necessarium est generale Concilium. Porro Concilium olim Basileense unam extremitatem nimis excavat, quando veritatem de supra potestate in uno extingue pertentavit. Concilium autem Florentinum hanc veritatem bene quidem*

*quidem lucidavit, ut patet in Decreto Gracorum, sed pro regulando usum
hujus potestatis nihil edidit, nihilq; locutum est.*

V. Raynald. *Ad annum MCDXL I. n. 10. & Ganguinum in Ca-*
rolo 7.

Ter in historia Ecclesiastica reperimus Gallos supremam in Pon-
tifice potestatem, & Concilio maiorem publicè testatos esse.

Primò, sub Carolo M. Imperatore, cùm Synodo in causa Leo-
nis III. Rōmā coactā à Francorum Episcopis conclamatum est : *Nos*
Apostolicam Sedem, qua caput est omnium Ecclesiarum, judicare non au-
demus, nam ab ipsa nos omnes judicamur : ipsa autem à nemine judicatur,
quemadmodum antiquitus mos fuit. (a)

Secundò, in Concilio Florentino, ubi Episcopus Meldensis Re-
gis Christianissimi & Gallorum nomine supremam potestatem in uno
supposito consistere professus est, & qui eam in Concilio collocant,
velano esse, ac Catholicam unitatem scindere. V. Raynaldum *ad an-*
num MCDXL I. n. 10.

Tertiò, in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis S. Severi-
ni, Claudius electus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus
de Soteriis, Legati Regis Christianissimi, suo & regio nomine coram
notariis & testibus, in litteris patentibus Christianissimi Regis manu
subscriptis, ejusdemque sigillo munitis, purè, liberè, & simpliciter
sacrosancto Concilio Lateranensi tanquam vero, unico, & legitimo
adhærent; in quo Concilio *Sess. 10.* expressè definitum est, Papam esse
supra Concilium generale. (b)

Cum ergo in orbis totius conspectu toties, & tam sanctè supre-
mam in Pontifice Romano potestatem Galli agnoverint, parique re-
verentiā professi sint, eamque Conciliis prætulerint, nescimus pla-
nè, quānam sit illa Gallicatia Ecclesia, antiquæ tam dissimilis, quam
Conventus Parisiensis Pontifici opponit: Si enim eādem est doctri-
na & fide cum antiqua, cur aliud docet, creditque? Si alia verò ab anti-
qua est, novam hanc doctrinam fidemque & pristinæ discolorem me-
ritò suspectam habemus, cùm sit monitum Sapientis *Proverb. 28.* *Ne*
transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt Patres tui.

Notandum 4. Eugenium IV. Decreta Basileensis Concilii, qui-
bus

(a) Vide Anastasium in Leon. III. Aemilium in Carolo M. Spond. ad an-
num DCCC.

(b) Videantur Acta Concilii Lateran. ult. Sess. 8.

bus auctoritatem Pontificiam Patres impetebant, contrariis Decretis saepe oppugnasse: nam & Archiepiscopos Cologensem, & Tarentinum misit, qui ab hujusmodi Decretis concilium prohiberent, cuius egregia ad Patres oratio extat in App. Concilii: & per Jacobum Ebredunensem acta Concilii rescidit, ex ead. App. Et fautores Concilii gravissimis penis affecit. Act. Concil. sess. 9. Et quidquid contra Pontificiam auctoritatem decreverant, nulla & irrita esse declaravit, quicque ea tuerentur, dignitatibus ejecit. Act. Concil. sess. 16. Et denique ut testatur Cardin. Turrecremata, qui Concilio assedit l. 2. de Eccles. 100. Nunquam Eugenius adduci potuit, Concilio licet omnia movente, nulla ea confirmaret. Illud verum est, Eugenium, cum videret sibi amplius torrentem non posse, & Principum accessu, qui ob varias privatissime rationes ab eo flectebant, potentiam synodi indies crescere, remque ad schisma spectare; Concilium protogassisse, illudque declarasse ritè inchoatum prolatumque esse, revocatis, quæ in contrarium scriperat, quæque ignorantia aut mutatione caularum nulla esse pronuntiavit: quæ tamen omnia, utpote gravissimo metu schismatis & defectionis extorta, ipsoque Pontifice domique forsique armis & periculis obfuso, & vitæ ac libertatis incerto, nulla omnino fuere; & quamvis jurata revocari poterant, tanquam notoriè extorta, & in Ecclesiæ gravissimum damnum spectantia: quid enim tam legibus & naturæ consentaneum, quam rata non esse, quæ vis metusque expressit, quæque in commune damnum redundant? Alto deinde ex capite promissis absolvebatur Eugenius, quod videlicet Basileenses contra pœna initamque concordiam, nihil non aggredi adversus Majestatem Pontificiam ausi sunt, eamque solo æquare: ipsi Legatos ad Græcos mittere: ipsi alia, quam Eugenius pactus erat, Græcis polliceri: ipsi Ecclesiæ Romanæ proventus intervertere: ipsi indulgentias largiri: ipsi Concilii translationem (nam Græci Basileam & Avenionem aversabantur) nolle: ipsi denique omnia; Pontifice ad suæ dignitatis ludibrium neglecto, umbrisque adscripto: cui unquam in mentem veniat, debuisse Pontificem, quem promiserat observare, ipso Concilio datâ fidem, humanas divinasq; leges calcante. (a) Ad hæc Cardinalis Turrecremata l. 2. c. 100. Andreas inquit, Venetus, Dominii Venetorūtunc Orator, & aliqui Domini Cardinales tunc apud Dominum Eugenium presentes, timentes futurū magnum scandalū in Ecclesia, minati sunt

(a) V. Apologeticum de hac re Eugenii libellum, & Raynaldum Anno MCDXXXVI. num. 2.

privato Domino Eugenio, quod, nisi bullas illas adhesionis concederet, ipsum solum recedentes relinquenter. Unde prefato Domino in lecto decubente, prefati Domini referantur, bullas illas taliter qualiter expeditisse, & mississe Basileam.

pearisse, & mississe Basileum.

Notandum 5. Etiam si Eugenius IV. metu impendentium malorum confirmasset, quæ contra dignitatem Papalem in Concilio decreta sunt, non propterea deduci posse, eum in fide errasse, cum ea controversia, quæ tunc agitatatur, necdum fuerit definita: nam quæ postea à Basileensibus sunt statuta, præsertim verò: *Hæreticum esse, qui negat Papam Concilio subjici*: certum est nunquam ab Eugenio fuisse confirmata, immo & ab ipso Eugenio, & à majore ac saniore parte Prælatorum positivè rejecta. Ipse Turrecremta, qui omnium, quæ in Concilio fiebant, spectator aderat, negat Pontificem ullâ ratione esse & potuisse, ut decretis Concilii subscriberet, quamvis declaraverit Concilium ritè inchoatum, continuatumque esse; aliud enim est Concilium esse legitimum, aliud omnia, quæ in illo statuuntur legitimè facta & statuta esse, ut ex Concilio Chalcedonensi & Ephesino 2. patet: quemadmodum non omnia, quæ à legitimo Papa fiunt, continuò legitimè facta sunt.

Quod verò objici solet, Oratores Pontificis in ea decreta jurasse. Respondemus jurasse suo, non Pontificis nomine, ut expressè habetur in Append. hujus Conc. ad sess. 17. Tom. 5. Concilior. Veneta edit. f. 649.

Ex his ergo, quæ hucusque disputavimus, patet, cujus auctoritas sint Decreta Basileensia; fatemur enim fuisse Synodum Basileensem legitime convocatam, inchoatamque: sed postea ex gravissimis & publicis causis dissolutam, ejusque decreta, saepe & graviter ab Eugenio Pontifice rescissa, damnataque: & quamvis hic postea metu impendentium malorum, ac præsertim erumpentis schismatis, Basileense Concilium instauraverit, revocatis, quæ adversus illud ediderat; hæc revocatio per dolum & subreptionem confecta est, inscio & decumbente Eugenio, ut ex Turrecremata supra notavimus: aut per metum expressan non potuit iis prævalere, quæ ante & post illam libertè ab Eugenio contra Concilium sancita sunt: nam ut in simili causa scribit B. Athanasius in epist. ad solitariam vitam agentes: *Non est censenda eius sententia, quam mina & terrores extorserant, sed ea, quam protulit, cum liberos haberet affectus:* Aut denique

Kkk sihu-

442 Lib.II. § XVI. Respondetur ad auctoritates
si humani aliquid Eugenius passus, minorique quam decuit Constantiā Pontificiam dignitatem tutatus est, nihil propterē in fidem deliquerit, cūm Decreta Basilensia, quantumvis temeraria & absurdia, nihil tamen contra fidem statuerint: fueritque illius culpa aliquo modo illi similis, quam Petrus incurrit, qui Judæorum metu simulatio- ne usus est: aut Liberius Papa, qui tædio exili pœnarumque in damnationem Athanasii consensit, subscriptaque primæ formulæ Sirmien- si, in qua nihil quidem fidei adversum legebatur, sed tamen omissa fue- rat vox *Homousi* & *Consubstantialis*, quam ut fidei tuæ tessera, Ca- tholici præferebant; hanc ob causam malè quidem Liberius ab om- nibus audiit, non tamen hæreticum fuisse habemus ex historiis Sozo- meni l.4.c.14. & Nicephori l.9.c.37.

Immo si Basileensis Concilii historiam bene consideres, vali- dum ex ea argumentum conficitur, Papam Concilio superiorem esse: quamvis enim Patres obniterentur, cœlum terramque miscerent, Eu- genium in jus vocarent, illique Pontificatum adimerent, alio in Roma- nam sedem imposito: Eugenius tamen Conventum Basileensem in- vitum licet, dissolvit, illique aliud Oecumenicum Concilium Florentiæ opposuit, quod Ecclesia Græca Latinaque, ut legitimum amplexa; & simul Basileense latrocinium, erectumque, ut vocabant, Idolum abo- minata est: sicque communi velut totius Orbis suffragio decisum est, nullam esse Concilio in Pontificem auctoritatem: immo ab hoc tamquam superiore posse illud dissolvi: & quamprimum à Vicario

Christi velut capite separatur, in cadaver evadere corrumpe, totamque Ecclesiam, schismate, discordiis malisque inficere.

§ XVII.

§. XVII.

Respondetur ad Textus Canonicos.

Summaria.

1. *R. Ad c. legimus 24.d. 93. & Glossam ibid.*
2. *Ad alia Capitula in decreto.*
3. *Ad c. II. Octavae Synodi.*
4. *Ad c. sicut sancti d. 15.*
5. *Ad auctoritatem S. Antonini.*

I.

Ejicitur q. c legimus 24.d.93. qui exscriptus est ex Epistola Hieronymi ad Evagrium Episc. ubi : Sed dicas : quomodo Roma ad testimonium Diaconi Presbyter ordinatur ? quid mihi præfers unius Urbis consuetudinem ? quid paucitatem de qua ortum est supercilium, in leges Ecclesia vendicas ? Si auctoritas queritur, orbis major est Urbe. Ergo ex sententia B. Hieron. Concilium universale, quod totum orbem Christianum repræsentat, majoris est auctoritatis, quam Urbis, & Urbis Romanæ Episcopus : & ideo glossa in hunc locum : Est hic, inquit, argumentum, quod statuta Concilii præjudicant statutis Papæ : Et in c. nemo q. q. 3. Cum Papa peccat, potest ejus peccatum etiam Ecclesia denuntiari. Et in c. si Papad. 40. Certe credo, quod si notarium est crimen Papæ, & inde scandalizatur Ecclesia, & incorrigibilis est, quod inde possit accusari ; nam contumacia dicitur heresis c. si qui presbyteri d. 81. & contumax dicitur infidelis c. nullus d. 38.

R. Hieronymum in can. cit. non de potestate Romani Pontificis agere, majorne illa, minorve Concilio sit, sed calamum in superbos Diaconos stringere, quise Presbyteris æquabant ; immo præferabant ; cum enim bonorum Ecclesiæ administratio illis commissa esset, & Romæ causis etiam præfident, teste B. Augustin. in quest. ex utroque mixtis q. 101, fiebat, ut à populo lucrum, non dignita-

Kkk 2 tem spe-

444 Lib.II. §.XVII. Respondeatur ad argumenta

tem spectante, magis colerentur, ipsique supercilium attollerent? Horum fastui & contentionibus, quæ propterea ferebantur, compescendis, jam dudum Concilium Nicænum c.17. & Carthaginense c.18. statuerant Diaconi Presbyteris, ut dignitate, sic honoribus cederent: immo consuetudo Romanæ Ecclesiæ habuit, ut federet Presbyter stante Diacono, donec crescente fastu etiam Diaconi federent. Istorum ergo arrogantiam B. Hieronymus epist. ad Evag. confutat, docetque, non esse propterea Romanos Diaconos Presbyteris majores, quod arrogantiam in consuetudinem, vel potius abusum vertit; totius enim orbis, Presbyteros ante Diaconos venerantis consuetudinem, abusui & supercilio paucorum meritò præfetri. En sensum & sententiam Hieronymi, quæ ad rem nostram nihil omnino pertinet. (a)

Ad glossam respondemus, eam methodo apud Jurisconsultos solemnii in utramque partem argumenta & textus conferre: alioquin in c. nemo 9. q. 3: expressè dicit: *Etiam si totus mundus sententiari in aliquo negotio, erga Papam, videtur quod sententia Papæ standum est;* ut in c. bac est fides 24. q. 1.

Aliud est Papam Concilio aut Collegio Cardinalium denuntiari, aliud judicari posse: denuntiationem ad effectum justæ & charitativæ reprehensionis, ac ut media emendationi necessaria parentur, jam dudum Octava Oecumenica Synodus admisit, nec nos negamus, & hoc solum dicit Glossa in c. si Papa.

Ceterum in iis, quæ ad fidem, & doctrinam Theologicam spectant, Glossam exilis esse auctoritatis ex eodem loco manifestum est, ubi querens. *Pro quo peccato deponi Imperator possit?* Respondet: *Pro quolibet, si est incorrigibilis; unde deponitur, si est minus utilis.* Quæ Glossæ opinio erronea est, præcinctaque discordiis & seditionibus classicum, repugnatque Evangelicæ & Apostolicæ doctrinæ Matth. 23. & Petri 1.

II. Objicitur 10. c. confidimus 25. q. 1. c. contra c. prima salus c. ideo, eadem causa & q. Ubi dicitur S. Pontificem sacris canonibus, & Universalium synodorum Decretis alligari, & ea nullam magis exequi sedem, quam primam oportere: Concilium ergo est supra Papam, cui leges,

(a) V. S. August. quæst. ex utroq; mixt. q. 101. S. Hieron. epist. 85. ad Evag. S. Gregor. M. l. 2. eq. 14. & scqq. Baron. ad annum CDII. n. 44.

leges, parendique necessitatem imponit; hæc enim est subjectionis argumentum.

R. Aliqua esse à sacris Canonibus & Conciliis statuta, quæ ad Jus divinum & naturale pertinent, quæ Romanum Pontificem utique obligant, & de his præsertim sermo est in præcitatis Canonibus, ut patet ex c. *sunt quidam 25. c. 1. omne. & c. satagendum.eodem.* Quæ vero sunt Juris tantum humani, ea aut ex honestate obligant Pontificem, non necessitate *L. ex imperfecto ff. de Legat. 3 & L. digna vox. C. de Legibus.* aut quoad vim directivam, non coactivam, V.S. Th. 1.2. q. 96. a. 5. ad 3. more suo eleganter differentem; cum enim Principis exemplum in omnem partem valeat, fieri vix potest, ab aliis legem observari, quam Princeps ludibrio habet, infringitq;. Aut denique dicendum est Papam non posse temere, passim & absque legitima causa Canones solvere, in iisque dispensare: id enim quid aliud esset, quam potestate suâ ad destructionem Ecclesiæ, non ædificationem abuti? Quod si velis crudè & absque aceto præcitatos Canones intelligi, oportebit dicere, & concedere, quæ nullus dixit haec tenus, concessitque Pontificem videlicet non statutis tantum Generalium Synodorum, sed etiam particularium, sanctorumq; omnium Patrum subjacere; de his enim omnibus ii Canones loquuntur.

Sed lubet Gratianum ipsum audire de hoc arguento differente, & Canones interpretantem. His, inquit, ita respondetur. *Sacrosancta Romana Ecclesia ius, & auctoritatem Canonibus impertitur, sed non eis alligatur.* Habet enim ius condendi Canones: utpote quæ caput est, & cardo omnium Ecclesiarum: à cuius regula nemini dissentire licet. Ita ergo canonibus auctoritatem præstat, ut se ipsam non subjiciat eis. Sed sicut Christus, qui legem dedit, ipsam legem carnaliter implevit, octavâ die circumcisus, quadragesimo die in templo cum hostiis præsentatus, ut in se ipso eam sanctificaret; postea vero, ut se Dominum legis ostenderet, contra legis litteram leprosum tangendo mundavit; Apostolos quoque contra litteram Sabbathi per sataprätergredientes, spicas vellentes, & confricantes manibus suis, probabili exemplo David, & Circumcisionis, & templi excusavit dicens: Non legistis, quid fecerit Abimelech, quando venit ad eum David, & dedit ei panes Propositionis, de quibus non licebat edere, nisi solis Sacerdotibus, & comedit ipse, & puer eius? Item, Octavâ die secundum legem puer circumciditur:

Kkk 3 & vos

& vos in sabbato circumciditis hominem? Item, Cum iuge holocaustum ex lege offeratur, cum masculi quadragesima fœmina vero octagesima die ab ortu sua navitatis secundum legis imperium cum hostia in templum presentaretur; unde Sacerdotes offerentes hostias in templo, litteram Sabbathi solvunt, & sine crimine sunt: tunc filius homini multo magis valet solvere litteram legis, qui est etiam Dominus Sabbathi. Hinc etiam de eo: Erat Jesus docens, et quam potestatem habens, id est, tanquam legis D. minus, addens moralibus ea, quæ deerant ad perfectionem, umbram figuralem in lucem spiritualis intelligentia commutans, non tanquam scriba eorum, qui litteræ legis adstricti non audebant aliquid addere, vel commutare. Sic & summa sedis Pontifices canonibus, sive a se, sive ab aliis suâ auctoritate conditis reverentiam exhibent: & eis se humiliando ipsos custodiunt, ut aliis observando exhibeant. Nonnunquam vero seu jubendo, seu definiendo, seu alter agendo, se Decretorum Dominos, & conditores esse ostendunt. In primis ergo capitulis, aliis imponitur necessitas obsequendi: summis vero Pontificibus ostenditur inesse auctoritas observandi: ut a se tradita observando, aliis non contemnda demonstrent; exemplo Christi, qui Sacramenta, quæ Ecclesia servanda mandavit, primò in se ipso suscepit, ut ea in se ipso sanctificaret. Oportet ergo primam sedem, ut diximus, observare ea, quæ de cœnatio mandavit, non necessitate obsequendi, sed auctoritate impertiendi. Licet itaque sibi contra generalia decreta specialia privilegia indulgere, & speciali privilegio concedere, quo t' generali prohibetur decreto. Quanquam si decretorum intentionem diligenter advertamus, nequaquam contra sanctorum Canonum auctoritatem aliquid concedere invenietur. Sacri squidem Canones ita aliquide constiuent, ut interpretationis auctoritatem sanctæ Romanae Ecclesie reservent. Ipsinamque soli canones valent interpretari, qui jus condendi eos habent. Unde in nonnullis capitulis Conciliorum, cum aliquid observandum decernitur statim subinferitur: Nisi auctoritas Romanae Ecclesie aliter imperaverit, vel salvo tamen in omnibus iure sanctæ Romanae Ecclesie, vel salvo tamen in omnibus Apostolica auctoritate.

III. Objicitur 11. c. 21. Octava Synodi Oecumenica, ubi dicitur: Universalis Synodus cum convenientia reverentia quamlibet questionem de Romana sede exortam audire tenetur, & in ea proficere; non tamen audacter sententiam in Romanum Pontificem dicere: ergo si non audacter, sed cum debita reverentia Concilium universale procedat, poterit in

rit in Romanum Pontificem sententiam proferit; non enim absolu-
tè prohibetur judicari; sed temerè & audacter.

R[esponsio]. Si modus tantum judicandi, non ipsum judicium prohibere-
tur, nihil h[ic] speciale circa Pontificem Synodus disponeret, quod ma-
ximè tamen intendebat: cùm audax & temerarium judicium in om-
nium causis prohibeatur: & quoad hoc non est discrimin inter examen
aut delationem, & judicium temerarium; cùm utrumque prohibe-
tur, & tamen Synodus citata discrimin facit, admitti que posse quidem
Concilium aniversale cognoscere de controversiis, notoriis delictis, &
abusibus quæ in suhimo Pon[tifice] notantur; non tamen judicium ferre:
hoc enim temerarium & audax fore. Si enim de notoriis Papæ delictis,
abusibus sacræ potestatis, cognitio & judicium Synodo permitteren-
tur, cur canon citatus inter cognitionem & sententiam distingueret, &
hanc Concilio negaret, illam permitteret? Permittitur ergo universali
Concilio, ut quæ Pontifici objectantur, cognoscat quidem ex minet-
que, non tamen quoad effectum judicandi, led tantum admonendi, re-
prehendēdi, omnique honestâ ac permittâ ratione emendationē procu-
randi, immo etiam Pontifici, si Ecclesiam vastet usurpetque aliena, re-
sistendi, ut eleganter scribit B. Gregorius l. 7. ep. 1. ind 2 ad Januarium,
& habetur in c. Paulus 2. q. 7. Paulus dicit: Seniorem ne increpaveris:
sed h[ic] eius regula in eo servanda est cùm culpa senioris exemplo suo non
trahit ad interitum corda juniorum Ubi autem senior juvenibus exem-
plum ad interitum præbet, ibi districtâ interpretatione feriendus est.
Nam scriptum est: Laqueus juvenum omnes vos Et rursus Propheta
dicit: Maledictus puer centum annorum.

IV. Objicitur 12. c. sicut sancti d. 15. Ubi Gregorius M. dicit:
Ne quidem à S. Pontifice solvi posse, quos quinque Concilia Oecumeni-
ca ligarunt; aut ligare, quos illa solverunt!

R[esponsio]. Sermonem esse de hæreticis, quos ea Concilia dampnârunt:
nec enim in potestate S. Pontificis est efficere, ut sit hæresis, quod non
est; aut sit vera fides, quæ vera non est. Quod si velis sermonem esse
de jure merè humano: etiam ista mutari à S. Pontifice sine gravi &
publica causa non possunt, dicimus enim ea non posse, quæ honestè li-
cetèque fieri nequeunt.

V. Objicitur 13. S. Antoninus, qui q. 3. p. T. 23. c. 2. §. 6. In iis quæ
ad fidem pertinent, maiorem esse scribit auctori tam Concilii, quam
S. Pontificis: & infra. In iis, quæ universalis Ecclesiæ statum concer-
nunt, non posse Papam contra Concilium aliquid starnere.

R[esponsio]. S. Ant.

448 Lib.II. § XVIII. Respondetur ad exempla Pontificum

¶. S. Antoninum nihil aliud velle, quam semel à Conciliis materia fidei statuta, mutari à Pontifice amplius non posse, quod verisimilium est: sicut enim in potestate Pontificis non est facere, ut triangulus non sit triangulus: aut quod verum est, non sit verum; multò minùs, ut quod revelatum à Deo est & consequenter credendum, non sit revelatum nec credendum: immo si Papa, quæ sunt fidei everteret, jam hæreticus esset, & ut supra diximus, Concilio subjectus. Rursus in ipsis fidei Decretis condendis, si Papa toti Concilio repugnaret, suæque contra omnes opinioni inhæreret, nec veritatem edocet acquisiceret, hoc ipso hæreticus præsumendus esset, nec illius sententia prævaleret, quia privatum Doctorem ageret, hoc est, privatist tantum rationibus duceretur.

Rursus non potest Papa ea Conciliorum statuta abolere, quæ ad totius Ecclesiæ pacem, & decorum constituta sunt, hoc enim esset abutio potestate, quam ad ædificandum accepit, non destruendum. In his casibus negat S. Antoninus, & nos cum ipso, Papam Concilio adversari posse, quod tamen non ex eo provenit, quod Papa non sit supra Concilium; sed quod non sit supra Deum, supra fidem, supra rectam rationem. (a)

§. XVIII.

Respondetur ad exempla Pontificum, qui à Conciliis videntur judicati, damnatiq; fuisse,

Summar. unicum.

¶. Ad exempla variorum Pontificum, quos Imperatores aut Concilia judicarunt.

Bjicitur 14. Multi Pontifices fuerunt judicati punitiq; à Conciliis, imo etiam Imperatoribus. Marcellinum judicavit Synodus Sinvestiana, quod Idolo thus incendiisset: Constantius Liberum, Justinianus Sylvérium prosci-

(a) V. Gelas. Pap. ix. ep. ad Episc. Lucan. i. c. 2. & habetur c. Et si causa i. q. 7.

proscriptis. Otto I. in Concilio Romano Joanneum XII. expulit, suffecto Leone VIII. Henricus III. Gregorium VI. deposuit; & Clemencem II. ordinari in Concilio Episcoporum iussit, teste Leone Ostiensi *l.2 Chron. Cass. c. 80.*

R. Hæc exempla qui objiciunt, manifestè produnt, quām malam, miseramque causam suscepérint defendendam, cui sustinendæ argumentis æquè miseris utuntur, & toties damnatis: eādem enim ratione possent & exemplo Davidis adulteria, & Neronis tyrannidem commendare. Sed ad singula veniendum.

Marcellini causam Sinvessani Patres cognoverunt, & examinārunt quidem meritoque, cūm idolis adolevisset; nec tamen condēnare ausi sunt, ut patet ex actis illius Concilii. *Tom. I. Concil.*

Constantius Imperator Arianus eo jure Liberium in Beroëam Thraciæ relegavit, quo Nero Martyres persecutus est. Vicit Liberium biennii exilium, & in Athanasii condemnationem consensit, quæ causa fuit, ut hæresis suspectum nollent Catholici admittere, sed Felici III. adhærent, multique propterè à Præfectis Constantii Martyrio sunt affecti. *V. Hieron. in Chron.*

Sylverium per viam metumque, acceptaque insuper pecuniâ Theodorus Gotorum Rex solio Pontificali imposuit: sed postmodum ejus electioni Cletus subscripsit teste Anastasio *in vita Sylverii.* Hunc cūm Theodora Augusta permovere non posset, ut Anthymum hæresis Entychianæ damnatum restitueret, per Belisarium in exilium egit, & Vigilium, à quo ingentem auri summam acceperat, & majora promissa, Pontificem iussit. Exilio Sylverii ea causa prætexta, quod contra Imperatorem cum Gottis colluderet: fictæque litteræ Sylverii Pontificis nomine, quæ colorem calumniæ adderent. Exhortuit postea Belisarius impium facinus, illique expiando Roinæ templum posuit, sceleris juxta, & pœnitentiæ monumentum. (a)

Joannis XII. expulsio sic habuit: Joannes Alberici potenissimi Romanorum Patritij filius, in principatum urbis defuncto Patre successit: & paulo post duodevigi annos natus, mortuo

LII Agapé.

(a) *V. Anastas. in Sylver. & Liberat. in Breviar. c. 22. Baron. ad annum DXXXVIII.*

450 Lib. II. § XVIII. Respondeatur ad exempla Pontificum,

Agapeto in Papatum irruptus, metu, potentia, opibus nixus, & quem schismatis & pejorum metu, toleravit potius Ecclesia Pontificem quam fecit. Hic Berengarii tyrannidem non ferens, Ottoneum per legatos in Italiam vocavit; adfuit cum ex rcitu Otto fusoque Adalberto Berengarii filio Italia potitus, & a Joanne unctus est Imperator. fides mutuò data & accepta, ac juramento adstricta. Vix Româ excesserat Otto, & Joannes pectorum negligens se Adalberto jungit, causatus suis hostibus Ottoneum favere, & quæ ad Romanam Ecclesiam pertinerent, usurpare. Imperator binâ legatione Pontificis animum placare conatus est, sed cum flecti non posset, Romani armatus intrat, Pontificem in fugam vertit, Clerum Populumque Romanum juramento adstringit, nunquam sine Imperatoris assensu Pontificem electuros: & denique coactâ Italia & aliquot Germaniae Episcoporum Synodo, præter Clerum Romanum, Joannem Pontificem sacrilegii, incestus, Simoniae aliorumque criminum turpissimè reum vocari curat, nec comparantem, Papatu exuit, & ex Concilii sententia Leonem subrogat, Octavum postea dictum. (a)

Joannes paullo post extictus est, quem Luitprandus in ad

ulterio à dæmone occisum scribit. Circa hanc Joannis XII. depositionem observandum est, male aliquos hujus exemplo uti, ut probent Papam criminosum à Concilio Universalí deponi posse: nimis enim hoc argumentum probat; cum enim Concilium a quo Joannes exuctoratus est, particulare, & ex Episcopis Italæ præter paucissimos Germanæ conflatum fuerit; sequeretur contra omnium sententiam, etiam Synodum particularem, cui ne quidem Episcopi abdicandi potestas est, supra Pontificem Romanum esse: Deinde quidquid in prima illa Synodo Romana contra Joannem statutum est, alia Synodus æque Romana damnavit, in qua conclamatum a Patribus est, primam illam fuisse prostibulum habens adultero, invatori scilicet alienæ sponsæ, nempe Leoni intruso. Et Joanne postea extincto, Cleri Romani & Cardinalium voto Benedictus V. Papa renuntiatus est, nec prius a Romanis desertus, quam armis Ottonis Augusti Româ iterum captâ: resertque Dietmarus Episcopus Merseburgius l.2. Chronici. ob injurias Bene-

(a) Vide Luitpr. c.8. l.6.

dicto illatas Ottonis exercitum peste gravissimâ conflictatum, qua magna illius pars consumpta est. Idem Dietmarus, qui tempore Ottonis scribebat, de eodem Benedicto hæc scribit: *Romanorum prepotens Imperator Otto secundus, valentior em sibi in Christo Dominans Apostolicum Benedictum quem nullus absque Deo judicare potuit, in justè, ut spero accusatum, & quod utinam non fecisset, exilio in Hamburg relegari præcepit.* Sed hæc omnia sint nulla: fueritque Joannes XII. in Synodo Romana legitimè judicatus damnatusq., nihil illius exemplo convincitur, Joannem enim fuisse metu, & largitionibus intrusum, & ab Ecclesia toleratum non electum, jam supra diximus; nulla est verò consequentia à Pontifice intruso ad Pontificem legitimè electum; intrusio enim inficit electionem, redditque nullam: de quo vide §. 14.

Cùm ergo depositio Joannis XII. ex tot capitibus evadat ad minimum dubia, nihil facit ad Concilii superioritatem probandam; cùm principium dubium non sit idoneum medium veritatis demonstrandæ: priùs ergo certi aliquid in medium afferant, tum à nobis assensum petant, neque enim tam mali seruum æstimatorum sumus, ut rebus dubiis fidem addicamus nos, tot ex factis litteris, Conciliis, sanctis que Patribus exadverso instructi, edoctiq. Otto Frisinganus l. 6. c. 23. de hac ipsa Joannis depositione sic loquitur: *Quæ omnia utrum licite, an secus acta sint, dicere presentis non est operis, res enim gestas scribere, non item reram gestarum reddere rationem proposuimus.*

Ad Gregorium VI. respondemus, aut non fuisse illum Pontificem legitimum; tres enim eo tempore sibi Pontificatum vindicabant, & unus in Vaticano, alter ad S. Mariam, tertius in Palatio Lateranensi sedebant: aut quod verius est, legitimus quidem Pontifex Gregorius fuit, sed cùm videret armatum ex una parte Henricum Regem, eumque implacabilem: ex altera verò imminens Ecclesiæ schisma, sponte Papatu abiit. (a)

Ergo ut hinc §. concludamus: exempla hactenus allegata, cùm sint de Pontificibus aut intrusis, aut dubiis, aut sponte cedentibus, aut per tyrannidem ejectis, nihil probant; nec enim quid vi aut per injuriam factum si quærimus, sed quid Jure, & ex legum præscripto fieri possidebeatque.

(a) V. Platinam in vita, & Otton. Frisingens. in Chron. l. 6. c. 32.

§. XIX.

*Respondeatur ad alias rationes, quæ Pontificibus
oppontuntur.*

Summaria.

1. Melius Ecclesiæ consultum esse, summâ potestate in Pontifice
potius, quam Conciliis collocatâ.
2. Pontificem non Ecclesiæ, sed Christi Vicarium & Ministrum
esse, non ergo Concilio, aut Ecclesiâ inferiorem.
3. Ecclesiam à Papa, hoc est, Capite separata am errare posse.
4. Papam membrum Ecclesiæ esse, potestatem verò ipsam Papa-
lem non ex parte tantum, sed plenariè Pontificis esse.
5. Ex Matth. 18. absurdè deduci Papam judicio Concilii subjacere.
6. An in Ecclesia ut distincta à Pontifice, reperire sit supremam
& Papalem auctoritatem?
7. Quid de Pontifice mortuo, deportato, amente? &c.
8. Quid de Papa heretico?
9. Ex jure defensionis, quo contra Pontificem Ecclesia gaudet,
male deduci jus majoritatis & jurisdictionis.
10. Non tamen frustra esse Concilia, quia Pontifici subjungunt.
11. An expedit curando corpori caput truncare?

I.

*R*ecitatur 15. Deus Ecclesiæ suæ optimè providit, multo-
que melius, quam Synagogæ, cui dicitur: *Quid debuia-
cere vinea meæ, & non feci?* Isa. 5. Sed Ecclesiæ pessimè
consultum foret, si omni remedio ceteret, quôd Ponti-
ficem

ficem Ecclesiæ inutilem, immo noxiūm, vitaue & moribus omnia corruptem, qualis Joannes XII. fuit, amovere non posset: sicut enim corruptio optimi est pessima: ita corruptus & malus Pontifex est pessimum Ecclesiæ malum: quis autem credat Dœum pessimo malo, nullum remedium, quo sanaretur, oppoluisti? nec verò remedium ullum est, si Pontifex malus & incorrigibilis iudicari potest à nemine: quemadmodum nec ægrotu*m* remedium est, si nulli medico subdatur, qui corruptum infectumque membrum ferro secerit. Aut verò Deus Ecclesiam necessariis remedii in pessimo morbo destituit, aut Pontificem malum, & corrigi nolentem alicui medico subdidit; cui vetò si non Concilio universali?

Bz. Ad ipsam Dei providentiam, & maximum Ecclesiæ bonum pertinere, quod summam Potestatem in Pontifice, non Concilio collocaverit, & hoc illi subjectum voluerit: si enim optimè consultum est navi, quæ unitis imperio ducitur: exercitu, qui unico paret, non pluribus corpori, cuius summa & tota facultas gubernandi regendique in capite non membris est: quis propter ea Ecclesiam dicat minus providè instructam, quod illi unum caput Deus, unumque Ducem præfecerit, illique summam rerum, non multititudini crediderit; immo male Deus Ecclesiam providisset, Pontifice Concilii subiecto, & frænis non aurigæ, sed equo commissis. Magnum malum fatemur Princeps malus, sed pejus, multitudo dominans. Nec enim tantum periculi est ex malo Pontifice, quantum ex chismate, & discordiis: hæc siquidem malos juxta bonosque involvunt, aut ignorantia videlicet, aut indiscretâ pietate: sunt diuturnæ: tollunt pacem mutuamque charitatem, hoc est, animam Reipubl. impunitatem flagitiis & licentiam tribuunt, & tandem in hæretes desinunt. Hæc omnia ex discordiis; nec discordiæ umquam defuturæ, summa rerum in Concilium collatâ. Legantur Acta Conciliorum & Basileensis præserim; quid non illic mali, ambitionis, discordiarum, scandali, latrociniū denique reperias secessione semel à Pontifice factâ, usurpatâque in hunc potestate? Et docuit exemplum Eugenii IV. nullum fore tam innocentem sanctumque Pontificem, & tanto fastigio patrem, cai non timendum sit à Concilio naufragium, semel hoc ad clavum sedente, ut me-

454 Lib. II. §. XIX. Respondeatur adrationes,
ritò B. Gregorius Nazianzenus epist. 55. ad Procopium scripsit: Num.
quam sine periculo ac offensione sacerdotum haberi conventus. Quod
verissimum est, ubi non uniparent, à quo ducantur; ubi enim plures
sunt mentes ac plura corda, ibi semper aliqua inest opinionum &
affectionum discordia: hæc contentionem parit, & contentio seu
pugna ut in corporis, sic animi temperamento corruptionis origo
est. Patet ergo Ecclesiam optimè à Deo curatam esse, cùm unus
qui reget, non plures præfecit. Nec propterea vitia Pontificum
sine remedio sunt: rogari enim, monerique potest, nec à Concilio
tantum, sed etiam à Principibus Christianis: & hoc præsertim
tempore, quo tanta honoris & decoris ratio in aulis habetur, ut vix
aliquem Pontificem futurum credamus, tam pudoris expetem,
qui hoc, quo diximus, modo, aut non correcturus sit vitia, aut fal-
tem ne oculos teriant velaturus; & quod monuit Politicus: Semois
saltē arbitris, turpis futurus. Quod si Ecclesiam invadat, aut aliena
usurpet; resisti illi potest, & quævis honesta defensio opponi. Hæc
si non pro sint: Oratio adhibenda, quæ inter media à Deo præpa-
rata, efficacissimum est, & si ritè fiat, non potest non exaudiri, iusta
illud Joann. 14. Quodcumque petieritis Patrem meum in nomine meo,
hoc faciam, ut glorificetur Pater in filio. Et pulchre docet S. Th. 3. con-
tra Gent. c. 95. & 96. Nec propterea dicendum est, Ecclesiam absque
remedio esse, quia remedium à solo Deo exspectat: immo tanto for-
tius est remedium, quanto propinquius & immediatus à Deo est, &
ordini ab ejus providentia statuto accommodatus: est vero divina
Providentia ordo, ut quæ in aliquo genere suprema sunt, nullis infe-
riorum subdantur: in corpore humano quia cor est primum mo-
bile, à se ipso, non alio vibratur: Sol in genere lucidorum est pri-
mum lucens, & ideo omnia illuminat, ipsum à nullo alio, praeter
Deum illuminatur: Principia demonstrationum, sunt prima in
genere intelligibilium, & ideo per alia principia non demonstran-
tar: Linea in genere rectorum est prima figura, & ideo iudex &
regula omnis obliqui, ipsa verò ab alia non rectificatur: Denique
primum mobile est mensura motus, & temporis, & ideo tempori
non subiacet: nec propterea timendum est, ne ista juxta terminos
à Deo impositos præfixosque deficiant, quia immediate à Deo
gubernantur. Cùm ergo ex Dei institutione Papa sit fundamen-
tum,

tum, Pastor caputque, hoc est, primum movens, & gubernans in Christi Ecclesia, Ecclesia non subjaçet, sed Deo soli; nec propterea timendum est, ut in fide & doctrina deficiat; & Ecclesiam absque; re medio relinquat, cui Deus hunc ordinem imposuit, & cui, ne pereat, curæ est, reservato sibi tamen Vicarii sui judicio, iuxta illud Ezech. 34.
Hac dicit Dominus Deus: Ecce ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum, & cessare faciam eos, ut ultra non pascant gregem meum, nec pascant amplius pastores semetipos, & liberabo gregem meum de ore eorum, & non erit ultra eis in escam.

II. Objicitur 16. Papa est Minister Ecclesiæ 1. ad Corint. 4. & Matth. 20. 8. Ideò S. Thom. 2. 2. q. 100. 1. expr. docet Papam non esse Dominium, sed Dispensatorem rerum Ecclesiæ. Nec Ecclesia est propter Papam, sed Papa propter Ecclesiam, ad cuius ædificationem, non destructionem claves & potestatem accepit. 2. ad Corinth. 13. Si Papa est Minister & Dispensator Ecclesiæ, ergo est infra Ecclesiam & infra Concilium, quod illam repræsentat.

Papam esse Ministrum ac Vicarium Christi, & etiam Ministrum Ecclesiæ. Ministrum Christi, quia hujus Vicarius, & ab hoc potestatem in Ecclesiam accepit, & administrationem bonorum ipsius Christi, & ideò 1. ad Corinth. 4. Apostolus dicit: *Sic nos existimet homo ut ministros Christi.* Est etiam Minister Ecclesiæ, quia in hujus bonum & ædificationem Christus Papatum instituit: sed hoc ministerii genus non infert subjectionem, & inferioritatem: nam & Angeli dicuntur missi in ministerium propter eos, qui capiunt hereditatem salutis ad Hebr. 1. nec tamen Angelus infra hominem est, sed infra Deum, cuius propriè ministrum agit. Immo ipsum bonum, pax & unitas Ecclesiæ, ad quam ordinatur Papatus, exigit, ut Ecclesia sit infra, non supra Papam; quemadmodum & Dux est propter exercitum, & Gubernator est propter navigantes; non tamen in exercitu ducendo, regendaque navi, aut nauta navigantibus subjacet, aut Dux exercitui; quia hoc ipsum in malum potius & militibus & navigantibus cederet. Licet ergo Deus plus Ecclesiam dilexerit, quam solum Papam, voluit tamen eam Papæ subjectam, quia magis illi expedit uni, quam pluribus subesse; & obedire, quam imperare: quando ergo ipsa subiectio est majus bonum, quam non subiectio, non valet conse-

quen-

quentia; Papa est propter Ecclesiam; ergo Ecclesia non Papæ est subiecta, sed Papa Ecclesiæ, quemadmodum non sequitur, pater magis diligit filium quam tutorem; & tutor est propter filium; ergo filius non est tutori subiectus, nec minoris auctoritatis, quam tutor: immo quia pater magis filium dilexit, quam tutorem, oportuit maiorem huic, quam illi auctoritatem dare, cum melius sit filio subesse, quam non subesse.

Et denique cum dicitur, Papam esse propter Ecclesiam: & Ecclesiam plus a Deo, quam solùm Papam diligi; verum non est de Ecclesia a capite suo separata, illaque opposita, nec obtemperare volente, quale Concilium Basileense: talis enim Ecclesia Vicario Christi non subiecta, & in eum insurgens, cum alienam Potestatem sibi usurpet, dissolvarque ordinem a Deo institutum, & in schisma deflectat, non potest Deo placere, cui confusio, schisma, & ambitio nunquam placuerunt, nec placere possunt.

III. Objicitur 17. Ecclesia errare & deficere non potest, cum ipsa sit columna & firmamentum veritatis. 1. ad Timoth. 3. Papa vero & errare & deficere potest, immo in haeresin incidere c. si Papa d. 40. ergo judicium Ecclesiæ firmitius certiusque est, consequenter prælet judicio Papæ.

R. Si Ecclesiam a Pontifice separatam, nec ab illa directam consideres, eam omnino errare posse, ut patuit in Conciliis Ephesino 2. & Basileensi, & nos supra docuimus; sicut enim corpus a capite minutum, aut alias a capite non directum, impingit, caditque: sic Ecclesia & Concilium, auctoritate, & gubernatione Pontificis destitutum. In ipsum Pontificem, ut privata quædam Persona, error quidem personalis cadere potest, & in illum facilius, quam in Concilium; procius enim est unum, quam plures decipi: sed non si Papa ex auctoritate Pontifica sibi a Christo communicata, & ex cathedra sententiam ferat, & in fide aliquid definit: tunc enim non ipse, sed Spiritus sanctus per illum loquitur, teste Christo Dominu Marci 13. Non enim vos estis, qui loquimini, sed Spiritus S. qui loquitur in vobis. Cum ergo ad Pontificem spectet, quæ sunt fidei determinare, illaque Ecclesia obedire teneatur, ut docet sanctus Thomas 2.2. q. 1. a. ult. & contra errores Graecor. c. 37. & habetur in c. questiones 24 q. 1. Error Pontificis totius Ecclesiæ, hoc est, capitii & membrorum.

membrorum error esset, cùm tamen certum sit, Ecclesiam in rebus fidei erroris expertem esse. Et de hoc plura in sequenti Propositione. Sed demus Pontificem errare posse in materia fidei; adhuc non sequitur esse Concilium supra Papam. Nam vel error in fide est vincibilis, & tunc Pontifex vincibilitate errans hæreticus est, in quo casu concedimus Concilio subesse: Vel error invincibilis est, & tunc Pontifex veritatem à Concilio docendus est, ut habeatur in c. Paulus 2 q.7. Cui nisi acquiescat, error invincibilis evadit, & hæreticalis.

IV. *Objicitur 18.* Omne totum est majus suâ parte; sed Papa est pars & membrum Ecclesiæ, & hæc est totum corpus mysticum; huic ergo Papa subjacebit.

R. Ecclesiam ut à Papa distinctam, & huic oppositam non esse integrum corpus, sed truncum & acephalum. Et quamvis Papa ut homo Christianus sit membrum Ecclesiæ præcipuum, & maximæ dignitatis: ipsa tamen auctoritas, jurisdictio, & potestas Papalis non est pars aliqua, sed tota, & plena, & redundans jurisdictio, cui omnem Ecclesiam (cujus jurisdictio est pars tantum aliqua & delibatio Pontificia porestatis) Christus subjecit; quemadmodum in corpore humano, licet caput sit membrum corporis, ipse tamen influxus directivus & gubernativus, qui per sensus, intellectum, voluntatem & diffusionem spirituum animalium exercetur, non est particulariter, sed totaliter in capite, à quo velut fonte in reliquum corpus derivatur. Sic omnino plenitudo Ecclesiasticae potestatis in Papa à Christo collocata est, & per Papam in Episcopos deducitur, ut habetur in c. *sacrosancta* ad 22. c. *omnes* d. *ead.* c. *qui se fecit* 2. q. 6. c. *decreto* 6. q. 6. Et Basileensis in epist. *Synodali* ad Eugenium IV. *Vid. de hoc argumento prolixè differentem Salmer. Tomo 12. à Tract 64.*

V. *Objicitur 19.* Ecclesia ex Christi ordinatione constituta est judex Papæ, per illa verba Math. 18. *Si peccaverit in te frater tuus &c. dic Ecclesia; & si Ecclesiam non audierit; sibi simet Ethnicus & Publicanus.* Aut ergo Papa frater non est, nec eundem cum reliquis Christianis Patrem Deum habet, eandemque Matrem Ecclesiam: aut si frater est, ab Ecclesia judicari potest, & si Ecclesiam non audit, Ethnici & Publicani instar habendus.

458 Lib.II. § XIX. Respondeatur ad Rationes,

R. Ad hunc Matthæi locum jam supra respondimus, eumque explicavimus: sed quia in hoc textu velut aree tutissima opinio[n]is suæ spem omnem Adversari istauunt, aliquid adhuc dicemus, ut patet, quam infirmum sit hoc illorum præsidium.

Aut ergo volunt Adversarii hunc Matthæi locum de fratre Ecclesiæ subjecto intelligendum esse, aut de fratre etiam non subjecto, qualem non dicimus Pontificem esse? Si de fratre non subjecto: hoc absurdum est, & impossibile, cum non subjectus deferri & puniri à judice non possit, quem non habet. Si de fratre subjecto: oportet prius demonstrent Papam Ecclesiæ subjectum esse, quam posse ab ea putari: aut si hoc supponunt, supponunt plane, quod probandum erat. Quæ ergo est hæc demonstrandi ratio, supponere quod probandum est, & idem per idem, hoc est, ensim per gladium, & nigrum per atrum explicare? est equidem frater Christianorum, sed etiam Princeps Ecclesiæ, de quo Christus non loquitur. Deinde mille sunt scripturæ textus, qui in sensu accommodo & possibili sunt intelligendi, sicut etiam in hoc ipso Matthæi loco; non omne peccatum (v.g. occultum, quodque probari non potest) deferrendum est Judicii, & per testes probandum: sicut ergo non omne peccatum deferri debet, sed illa, quæ possunt probari, & à judice puniri; ita nec omnis persona defenda est, sed quæ judicem habet, plectique potest: & si tu omnem Christianum judicem habere, punitique posse, etiam Papam, supponas: hoc prius probandum est, & tum denique locus Matthæi applicandus. Denique cum Papam ab Ecclesia judicandum puniendum que esse dicas, quam tu Ecclesiam intelligis? Papæ conjunctam, aut abhoc separatam? si conjunctam: ergo non probas ex hoc Matthæi loco Concilium, ut Papa distinctum, esse Papa superiorem: si vero à Papæ separatam intelligis: negamus Ecclesiam aut Concilium universale dici posse, cui pars optima & maxima, hoc est, caput abest, quemadmodum nec integrum domum dixeris, quæ fundamento, nec integrum exercitum, qui Duce caret. Vides ergo quot morbis argumentum laboret, quod putabas insuperabile?

VI. *Objicitur 20.* Potestas Papalis non tantum est in solo Romano Pontifice: sed multò principalius in tota Ecclesia, & Concilio Ecclesiam repræsentante: si enim Ecclesia Papalem autoritatem

tem non habet, cur eligit Papam; cur eo defuncto omnia, quæ Pontificis sunt, præstat? Fac perpetuo carcere aut amentiâ Pontificem teneri, cuius erit de rebus fidei infallibilem, & expertem erroris sententiam ferre?

R. Hoc argumentum probari Concilium non esse supra Papam, sed paris ejusdemque potestatis, & consequenter nihil in Pontificem posse, cum par in parem potestatem non habeat. Deinde si hanc potestatem Papalem Concilium habet, à quo habet? à se, an à Christo? Non à se; quia est supernaturalis, quæ non habetur, si non datur: Non à Christo; quia numquam & nullibi legitimus in sacris Paginis Ecclesiæ aut Concilio dictum: *Tibi dabo claves Regni cœlorum; Super te adificabo Ecclesiam meam: Pasc oves meas. &c.* Quid autem turpius, minusq; consentaneum rationi, quam dicere Christum potestatem tantam, tam magnam Concilio dedisse, nec tamen posse ostendere quando, ubi, quibusve verbis? Si Provinciam tibi à Cæsare donaram diceres, nec tabulae aut testes donationis proferres, quis tibi fidem commodaret? & tamen hoc Adversarii faciunt, dum Regnum Cœlorum Conciliis commissum esse à Christo dicunt, nec tamen toties interpellati tabulas & chirographum Commissionis ostendunt: aut ergo nimis simplices illi, qui fidem nihil probantibus præstant, aut nimis ipsi præfidentes, qui fidem petunt nunquam promeritam conductamque. Si totum jus & fastigium Papale in solo Concilio est, ergo in Ecclesia duæ supremæque erunt potestates, hoc est, in uno Regno duo, parique potentia Reges: in uno Cœlo duo soles: in uno corpore duæ animæ, duo capita: hoc est, monstrum Regiminis, & à quo semper bene instituta Respublica abhorruit. Et si Concilio par est Pontificia auctoritas, cur ergo Papali eget confirmatione; & ideo eget, ut sine ista Concilium sit planè nullum, per apertissimos textus à nobis suprà citatos: superflua planè hæc esset confirmatio, si totum jus Papale in Concilio repetiretur: nec enim à pari confirmatione petitur. Ex quo etiam confutantur, qui dicunt: supremam potestatem in Papa non principaliter esse, sed tanquam in ministro Ecclesiæ & Concilii; & ita, quod est absurdissimum, petere Concilium à ministro confirmationem. Nec verum esset, quod in Concilio Constantiensi definitum est *Sess. 8. Papam esse immediatum*.

Vicarium Christi: esset enim potius Vicarius Concilii, & Ecclesiz.
Nec bene colligitur esse in Concilio aut Ecclesia potestas Papalis, quia Ecclesia Papam eligit; sicut non sequitur in Capitulo, à quo Episcopus eligitur, esse potestatem Episcopalem: ipsa enim eligendi forma, ipsique electores subjacent legibus Pontificum, qui modum & formam eligendi præscripserunt: nec conferunt eligendo potestatem Papalem, sed nominant personam, cui potestas immediate à Deo confertur: nemo enim alias Vicarium Principi dat, quam ipse Princeps: & in Concilio Constant. *Seff. 8.* definitur, Papam immediatum esse Vicarium Christi. Quid autem mortuo Pontifice, aut in perpetuam amentiam lapsō, Concilium possit aut non possit; nolumus definite, cùm ipsa Ecclesiæ praxis, quid fieri in similibus casibus debeat, satis ostendat: nos verò non de hoc casu loquimur, sed de Pontifice vivente, & ex Pontificia auctoritate aliqua decernente, quem supra Concilium esse dicimus. Videatur tamen Cajetan. *in opusc. de auctoritate Papæ & Conc. cap. 16.* ubi docet, Pontifice capto aut relegato, cuius conveniendi nulla spes sit, non propterea alium Pontificem eligi posse; sed imitatione Ecclesiæ primitivæ, cùm Petrus ab Herode captus esset, orationem sine intermissione ad Deum fundandam esse, ut Ecclesiæ subveniat. In casu verò perpetuæ amentiæ, & cuius curandæ ex medicorum consensu spes nulla assulgeat; Papam haberi pro mortuo quoad vitam rationalem & intellectualem, non tantum in actu, ut in dormiente, ebrio aut phrenetico contingit, sed etiam in potentia naturali. Videatur etiam Suar. *de fide d. 10. f. 6.* Advertendum tamen est circa omnes hos casus & hypotheses, quæ fieri solent: pertinere ad Dei providentiam, qui Ecclesiam & Papatum cum suprema potestate instituit; ne hujusmodi casus evenire permittat, quos quidem absolute non repugnat evenire; si tamen evenirent, ordinem à Deo impositum confunderent, & ideo repugnantiam habent respectivam & consequentem, hoc est, ex oppositione divinæ voluntatis & Providentiae, decernentis rem hoc, & non alio modo fieri: v.g. fieri quidem absolute potest Clementem VIII. non esse validè baptizatum, & consequenter, nec verum Pontificem, & ea quæ circa fidem & canonizationem Sanctorum ab illo statuta sunt, æquè invalida fuisse, sed suppositâ Dei providentiâ,

dentiā, quā voluit Ecclesiae visibili caput visibile præponi, & quæ ad fidem spectant, certa & indubitata esse: repugnat tale & occultum impedimentum à Deo permitti, sed ad Dei curam pertinet cavere, ne contingat. Eodem modo non implicat absolutē Sacros Codices, quibus Ecclesia Catholica utitur, in rebus fidei, aut malitiā, aut ignorantiā, aut incuriā librariorum, aut etiam injuriā temporum corrumpi; sed quia voluit Deus fidem & Religionem ex Verbo Dei scripto, & tradito pendere, ipsius omnipotentia & sapientia est, ne corruptantur curare. *Quiergo sumus nos, qui statuamus tempus & modum miserationis Domini, & in arbitrium nostrum diem & terminum constituamus ei? exp̄ctemus ergo humiles consolationem ejus.* Juāth. 4.

Et ideo S. Thom. 1. 2. q. 100. a. 8. Ea quæ sunt iure Divino ab ipso Deo determinata, non solum in communione justitiae, sed etiam quantum ad determinationem ad singulos actus, non esse ab Ecclesia dispensabilia docet, sed à solo Deo: nec in illis habere locum epikiam auctoritatem, sicut in legibus humanis, in quibus non potest Legislator humanus singulos actus particulares prævidere iisque providere: & ideo fornicatio v.g. sive accessus ad non suam, etiam ex intentione maximī alicuius boni & utilitatis, nunquam permissa est.

VII. *Objicitur 21.* Potest Ecclesia etiam invito, aut non consentiente Pontifice Concilium congregare, v.g. Papā mortuo, aut relegato, aut amentiā correpto, aut si ipse nolit Concilium congregare, cùm tamen oporteret, &c. Fehl in *c. super litter. de Rescript. Alex. in Canon. synod. 17.* ergo videtur non tantum in Papa, sed etiam in ipsa Ecclesia potestatem Papalem residere.

R. Certissimum esse, potestatem congregandi Concilia ordinariam solius Pontificis esse. *distinēt. 17. per totum.* Et cap. significasti de elect. Quemadmodum solius Principis est convocare statutus generales, quod si alius molietur, perduellionis in Principem suspectus est. In casibus particularibus, & extraordinariis potest ab Ecclesia hoc ipsum fieri; quæ tamen potestas nullo modo Papalis est, cùm non sit universalis, nec se extendat ad ordinandam Ecclesiam universalem, sed tantum particularem illum causum & necessitatem: Papalis autem potestas ordinaria, perpetua, & universalis est: & hæc Ecclesiæ non communicatur, alio-

462 Lib. II. §. XIX. Respondeatur ad rationes,
quoniam ipsa Ecclesia esset Vicaria Christi; Pontifex vero esset Vicarius Vicarii, & consequenter non immediatus Christi Vicarius, quod est absurdum, immo hereticum ex Conc. Const. sess. 8.

VII. Objicitur 22. Papa deponi a Concilio potest propter heresim, c. si Papa d. 40. ergo est subjectus Concilio, & inferior: qui enim subjectus non est, ob nullum crimen judicari condemnative potest, cum iudicium & sententia jurisdictionem supponant, & haec subjectionem. Rursus, Si Papa hereticus judicari, & puniri potest a Concilio, cur non aequè publicus usurarius, simoniacus, blasphemus, perjurus, adulter, tyrannus, & qui palam Deum odio habet? haec enim peccata partim heresi graviora sunt, partim bono, pacique Ecclesiae magis incommodant, quam privata aliqua heresim, v.g. Spiritum sanctum a Filio non procedere: nec in lacris Scripturis reperies Papam magis ob heresim, quam aliud crimen publicum, offensivum publici, & incorrigibile deponi possedetur ergo tacente sacro textu, heresim excipis, & si excipis heresim, cur solam?

Re. Magnam esse inter heresim, & alia Pontificis delicta differentiam. Heresim enim per se, & ex sua natura prorumpit in falsam doctrinam, tollitque omnem fundamentum gratiae, & salutis, & velut in sua radice omne meritum & virtutem venenat: salvâ enim fide, omni peccato est suum remedium, quo sanetur: extinctâ fide, omnia simul remedia sublata sunt, cum omnia fidem supponant: & ideo B. Apostolus dicit: *Justum ex fide vivere*. Quia sicut vita necessaria est, ut medicina; ita fides, ut Sacra menta aliquid operentur. Et ideo in sacris litteris jubemus Praelatis, etiam dycolis & peccatoribus obedire. *Matth. 23. 1. Petri. 2. & Luca 12.* Ab hereticis vero & infidelibus omnino separari, & consequenter nec pro Pastoribus habere, *Num. 16. ad Galat. 1. & 2. ad Thessal. 3. & 2. ad Cor. 6. & 2. Joann. 2. & c. verbum d. 1. de Pœnit. c. Novatianus 7. q. 1. & c. didicimus 24. q. 1. c. si Papa d. 40. & c. oves 2. q. 7.* An vero Papahereticus ipso facto amittat Papalem dignitatem perinde ac mortuus, an vero deponendus sit ab Ecclesia, aut etiam a Deo praecedente sententiâ, heresis declaratoria, videri potest Cajetan. *Tr. de auctor. Papa & Conciliis* a. c. 17. & Suan. *defide in Tr. de S. Pontif. d. 10. f. 6.* Nec refert, etiam si concedamus Papam in hoc casu a Concilio judicari: quia hic est

hic est casus in sacris litteris toties exceptus: nec tam Concilium iudicat, quām potius declarat, Papam incurrisse sententiam ab ipso Deo latam, promulgatamque, juxta illud Joann. *Quin non credit: iam judicatus est.*

IX. Objicitur 23. Si Papa gladio aliquem appetat, aut rem domesticam & facultates invadat, aut alio modo injuriam paret: licebit utique gladium invadenti extorquere, eumque quāvis aliā ratione compescere, immo etiam iure defensionis, si aliter non possis, occidere: quanto ergo magis si beneficia vendat, immēritos promoveat, ipsamque Ecclesiam perverso exemplo, injustisque legibus opprimat, (juxta illud ad Galat. 2. junctā Gl. *Cogis gentes iudicari exemplō male conversationis*) licebit Pontifici obslitere, & si aliter cohiberi, aut corrigi non possit, Pontificatu pellere?

X. Aliud esse Jurisdictionem in Papam exercere, aliud defensione uti: hæc non Concilio tantum universalī, sed cuilibet etiam privato permissa est: illa ad Superiorēs tantum pertinet: & quamvis invadentē iure defensionis, & servato moderamine inculpatae tutelā, occidere etiam possis: non tamen auctoritative sententiam mortis in illo dicere, quia hoc est Superioris, & jurisdictionis, quam nullam Conciliis in Pontificem esse jam suprà ostendimus. Immo potestas Pontificē exauktorandi non tam ad Ecclesiæ defensionem, quam majorem offensionem pertinet, propter periculum schismatis, aliorumque malorum, quæ suprà numeravimus; essetque hoc remedium peius ipso malo, perinde ac si dolore in dentium truncato capite curarum velles: & ideo licet Christus monuerit: *Sí pes, manus, vel oculus tuus scandalizat te, renue eum, & projice abste:* nunquam tamen in Evangelio dixit: *Si caput tuum scandalizat te, amputa illud,* & *projice abste.* Morbus ergo capitis infecti & inficiens soli Deo reservatur.

Objicitur 24. Potest Papa renuntiare, & renuntiando ab Ecclesiæ regimine discedere, ergo etiam Ecclesia ex causu boni publici à Papa separari, & sibi aliud eligere.

XI. Negando consequentiam: cum enim Ecclesia Papæ sit subiecta, non Papa Ecclesiæ; ista minus, ille plus potest; quemadmodum, quia vir est caput uxorū, non uxori viri; vir poterat uxori libellum repudii dare, non econtra, ut colligitur ex Deuter. c. 24.

Et tra-

464 Lib. II. §. XIX. Respondetur ad rationes,

Et tradit Josephus l. 15. c. 11. Deinde ex Pontificis renuntiatione non sequuntur illa mala, quæ docuit experientia sequi, cùm se à Pontificis obedientia Ecclesia subducit, & alium eligit.

X. *Objicitur 25.* Si Papæ auctoritas est supra Concilium, & solus potest res fidei decidere, ejusq; judicium est infallibile, incorrigibile, inappellabile, quid ergo Conciliis opus est? & tamen fusse necessaria, praxis Ecclesiæ docuit.

R. Non sequi, ut quidquid agitur, semper necessariò agatur; cùm multa siant, non quia necessaria, sed quia commodiora. Concilia enim simpliciter necessaria non esse, patuit in Ecclesia primitiva, in qua licet trecentis & supra annis nulla Concilia Generalia indicata fuerint, in tanta nihilominus persecutionum, & hæresum agitatione nunquam magis Ecclesia, fidesque floruit: imito exemplis omnium ferè Conciliorum constat, vix ullam hæresin fuisse, quæ Concilio cesserit, & ideo extincta fuerit, quia in Synodo à Patribus damnata: adeò, ut B. Gregorius Nazianzenus non dubitaverit pronuntiare, nullius Synodi successum prosperè à se visum. Incendium Arianum tantum abest, ut post Concilium Nicænum reseedrit, ut tunc maximè grassatum fuerit, Orientem, Occidentem, Africam, Hispaniam, Italiamque complexum: Idem in Conciliis Chalcedonensi, Ephesino, aliisque evenit: & si totam Ecclesiasticam historiam percurras, vix aliquem repieres, qui Romano Pontifici pertinaciter obliuetatus, non æquè Synodos contempserit, aut à Synodo absolutus fuerit, quem Pontifex damnavarat. Quia tamen in Concilium Patres ex toto orbe convenient, negari haud potest, maiorum notitiam, pietatem, apud vulgus majorem venerationem, amorem fidemque reperiri, quam in solo Pontifice; quæ causa est, ut auctoritas Conciliorum semper maximi habita fuerit, & medium efficacissimum obstinacissimis etiam animis expugnandis, capienda que informatione multarum rerum, in quibus falli posse Pontifices ultrò fatemur.

XI. *Objicitur 26.* Juris naturæ est, ut membra, quæ totum corpus inficiunt, amputentur: si ergo Papa exemplo malo regime inficiat Ecclesiam, amputari poterit, suaque privari dignitate.

R. Novum

¶. Novum esse inauditumque curandi genus, nec ab ullo Medicorum præscriptum, ut sanando corpori, caput amputetur: quod non in Physicis tantum, sed etiam politicis locum habet, propter gravissima & certissima incommoda, schismatis præsertim, quæ admissa hâc potestate Papam judicandi, amovendique sequerentur, ut supra ostendimus. Ne tamen Ecclesia remedio careret, Orationem Deus Ecclesiæ tradidit, promisitque se illam, cum expedit, certissimò exauditurum; orando igitur potest Ecclesia Pontificem deponere: qui modus potentissimus est, quietissimus, erroris expers, (Deo semper pœnæ meliora sunt concedente) tutissimus, & denique Ecclesiæ convenientissimus, quæ non tam humanâ, quam divinâ providentiâ regitur; quæque sicut oratione cœpit, (*Postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam. Psalmus 109.*) oratione conservatur: *Ego rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua. Luca 22.* ita oratione defendenda est: cum alia remedia humana, si coactiva sint, multo pluribus damnis, periculisque exponant, quam Pontificis mores etiam perditissimi; sicut enim in corpore humano, ita in politico nihil membris ipsa divisione nocentius est, ex qua corruptio sequitur. Nocet, inquis, Ecclesiæ Pontifex adulter, Simoniacus, prodigus, injustus. Omnino: sed rari sunt, hoc præsertim tempore, immo jam nulli. Factamen aliquem esse, eumque per vim extirpandum; quantum Ecclesiæ nocebunt bella, discordiæ, schismata, ambitus tot capitum ad tiaram aspirantium, tumultus & confusio nescientium, quem pro legitimo habeant, & denique omnium licentia, & impunitas flagitorum, nullo judice certo, & omnibus, ut amicos indulgentia parent, conniventibus? ergo Pontifex malus, magnum Ecclesiæ malum: sed schisma longè majus, quo si Ecclesiam curatum eas, perinde feceris, ac si domum incendas, ut eam ab aura insalubri purges, aut navim subducturus tempestate, ad scopulum impellas.

FINIS LIBRI SECUNDI.

Nnn

LIBER